

DETEKTIVNÍ ROMÁN

Kathy
Reichs

**S'MUTNÉ
PONDĚLÍ**

SMUTNÉ PONDĚLÍ

PRAHA 2005

Přeložila:
KRISTÝNA KUČEROVÁ

Kathy Reichs: Smutné pondělí

Vydání první.

Copyright © 2004 by Tempcrance Brennan, L.P.

Published by arrangement with Scribner,

an Imprint of Simon & Schuster Inc.

All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Křižíkova 16, Praha 8,

www.baronet.cz

v roce 2005 jako svou 1057. publikaci.

Přeloženo z anglického originálu Monday Mourning

vydaného nakladatelstvím Scribner, New York v roce 2004.

Český překlad © 2005 Kristýna Kučerová.

Reakce textu Ivo Kristián Kubák.

Přebal a vazba © 2005 Ricardo a Baronet.

Ilustrace na přebalu © 2005 Richard Carrasco.

Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3.

Tisk a vazba: FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

Veškerá práva vyhrazena.

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována

či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané Úřadem
průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 80-7214-834-6

BARONET

Praha 2005

KATHY REICHS

SMUTNÉ PONDĚLÍ

Deboře Minerové
Mé sestřičce.
Mé Harry.

Díky, že jste vždy nablízku.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Dardenu Hoodovi, řediteli společnosti Beta Analytic Inc., za rady o radiokarbonovém datování. W. Alanu Gormanovi a Jamesi K. W. Leeovi z oddělení geologických věd Queen's University v Kingstonu ve státě Ontario a Brianu Beardovi z oddělení geologie Wisconsinské univerzity, kteří se se mnou podělili o své znalosti geologie skalního podloží a analýzy izotopů stroncia.

Michael Finnegan z fakulty antropologie Kansaské státní univerzity mi podrobně vyložil metodu zkoumání stáří kostí pomocí ultrafialového světla. Robert B. J. Dorion z Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale mi poskytl informace o vyhledávání nemovitostí v Montrealu. Seržant Pierre Marineau, policejní komisař ze Sécurité Publique, mne provedl po budově montrealského soudu. Claude Pothel z Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale mi zodpověděl otázky v oboru patologie a pitev. Michael Abel se se mnou podělil o své znalosti judaismu a otázek souvisejících s židovstvím. Jim Junot pro mne zkontroloval nezměrné množství podrobností.

Paul Reichs mi nabídl cenné rady soudního znalce vystupujícího před soudem. A jako obvykle si nesmírně cením všech jeho připomínek k rukopisu.

Má přítelkyně Michelle Phyllipsová mi velkoryse dovolila použít text písně „Monday, Monday“.

Velké díky patří Jamesi Woodwardovi, rektoru Univerzity Severní Karolíny v Charlotte, za jeho neutuchající podporu. Merci náleží i Andrému Lauzonovi, sekčnímu šéfovi, a všem mým kolegům z Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale.

Má redaktorka Susanne Kirková a má agentka Jennifer Walshová byly jako vždy trpělivé, plné pochopení a nekonečné podpory.

*Pondělní ráno, a kdepak je psáno,
co stát se má...*

JOHN PHILLIPS
The Mamas and the Papas

*Pondělí, pondělí...
nikdy nevíš, co ti nadělí*

VHLAVĚ MI ZNĚLA MELODIE TÉHLE PÍSNĚ, KDYŽ SE VE stěsnaném podzemním prostoru, jež mne obklopoval, rozlehl výstřel.

Očima jsem zalétla k místu, kde se necelý metr ode mě na skalnaté stěně rozprsklo svalstvo, kosti a vnitřnosti.

Zmrzačené tělo tam zůstalo na okamžik přilepené, pak sklouzlo dolů a zanechalo za sebou šmouhu krve a chlupů.

Na tváři jsem ucítila teplé kapičky a otřela si je hřbetem rukavice.

Otočila jsem se tak, jak jsem byla – na bobku.

„Assez!“ Dost!

Seržant detektiv Luc Claudel svažtil obočí do tvaru písmene V. Sklonil ruku se svou devítkou, ale zbraň do pouzdra nezasunul.

„Krysy. Odporná stvoření.“ Claudelova francouzština byla úsečná a nosová a prozrazovala jeho původ odkudsi z horního toku řeky Svatého Vavřince.

„Házejte kameny,“ odsekla jsem.

„Ty potvory jsou tak velké, že by je mohly vrhat zpátky.“

Hodiny dřepění na bobku za chladného, vlhkého, montrealského prosincového pondělí si vybraly svou daň. Kolena zaprotestovala, když jsem se chtěla napřímít.

„Kde je Charbonneau?“ zeptala jsem se a pomalu otáčela jednou a pak druhou nohou v zimních botách.

„Vyslýchá majitele. Přeji mu mnoho štěstí. Ten idiot má IQ hráškové polévky.“

„Tohle objevil majitel?“ máchl jsem rukou dolů za sebe.

„Non. Le plombier.“

„Co dělal instalatér ve sklepě?“

„Ten génius si všiml padacích dveří vedle komody a rozhodl se prozkoumat podzemí, prý aby si prohlédl kanalizační trubky.“

Při vzpomínce na svůj vlastní riskantní sestup po vratkém schodišti jsem se v duchu ptala, proč by se někdo dobrovolně pouštěl do tak nebezpečného podniku.

„Ty kosti ležely na povrchu?“

„Prý zakopl o něco, co trčelo ze země. Tady.“ Claudel trhl bradou směrem k mělké jámě v místech, kde se jižní stěna setkávala se špinavou podlahou. „Vytáhl to. Ukázal majiteli. Společně si došli do knihovny a prolistovali anatomické atlasy, aby zjistili, jestli jsou to lidské kosti. Vybrali si krásnou obrázkovou knížku, patrně neumějí číst.“

Chtěla jsem se ještě na něco zeptat, ale vtom nad námi cosi cvaklo. Claudel i já jsme vzhledli a očekávali příchod jeho kolegy.

Místo Charbonneaua jsme spatřili jakéhosi hastroše ve svetru až ke kolenům, plandavých džínách a špinavých modrých teniskách značky Nike. Zpod červeného pestrého šátku, který měl uvázaný kolem hlavy, trčely copánky.

Ten muž se krčil ve dveřích a levným kodakem mířil přímo na mě.

Claudelovo obočí se zúžilo a jeho nos připomínající papoušci zobák zrudnul. „*Tabarnac!*“

Ještě dvě cvaknutí fotoaparátu a pak se ten ošátkovanec vyhrabal ven.

Claudel zasunul svou zbraň do pouzdra a chytil se dřevěného zábradlí. „Než se vrátí SIJ, házejte kameny.“

SIJ – Section d’Identité Judiciaire. Quebecký název pro oddělení kriminální policie ohledávající místo činu.

Pozorovala jsem Claudelův dokonalý zadek ve vypasovaných kalhotách, který právě mizel v malém obdélníkovém otvoru. Nehodila jsem kamenem, i když jsem byla ve značném pokušení.

Nahoře tlumené hlasy, dupání bot. Dole jen vrčení generátorů přenosných reflektorů.

Se zatajeným dechem jsem naslouchala stínům kolem sebe.

Žádné pištění. Žádné škrabání. Žádné cupitání.

Rychlý pohled kolem dokola.

Žádná korálková očka. Žádné holé, šupinaté ocasy.

Ty malé bestie se patrně šikovaly k dalšímu útoku.

Ačkoli jsem nesouhlasila s Claudelovým přístupem ke vzniklému problému, v jedné věci jsem mu dávala za pravdu: bez hlodavců bych se klidně obešla.

S pocitem uspokojení z chvilkové samoty jsem se znovu soustředila na rozpadávající se bednu u svých nohou. *Posilující nápoj doktora Energie. Jste na smrt unavení? Doktor Energie vás vzpruží tak, že se vašim kostem bude chtít tancovat.*

Tak těmhle kostem ne, doktore.

Pozorně jsem si prohlížela děsivý obsah bedny.

Ačkoli byla většina kostí obalená bahnem, některé zůstaly čisté. Pod ostrým světlem přenosných reflektorů vypadal jejich povrch kaštanově hnědý. Klíční kost. Žebra. Pánev.

Lidská lebka.

Sakra.

Ačkoli jsem to říkala už mnohokrát, opakování je matkou moudrosti. Přijela jsem do Montrealu z Charlotte o den dříve, abych se připravila na soudní líčení. Šlo o muže obviněného z vraždy vlastní manželky, kterou rozřezal na kusy. Měla jsem svědčit o výsledcích expertízy kostry zavražděné a stop po pile, které se na ní našly. Byl to komplikovaný případ a já jsem si chtěla všechno ještě jednou projít. A místo toho mi tady ve sklepě pod pizzerií mrzne zadek.

Pierre LaManche, můj šéf, za mnou přišel ráno do kanceláře. Poznala jsem ten výraz a hned, jak jsem ho spatřila, jsem správně uhodla, co nastane.

Ve sklepě pod bistro, kde prodávají porcovanou pizzu, se našly kosti, oznámil mi. Majitel zavolal policii. Policie zavolala koronera. Koroner zavolal ústav soudního lékařství.

LaManche si přál, abych se na to zajela podívat.

„Dnes?“

„S'il vous plaît.“

„Zítra svědčím u soudu.“

„Pétitův proces?“

Přisvědčila jsem.

„Ty ostatky mohou být ze zvířete,“ pronesl LaManche svou dokonalou, pařížskou francouzštinou. „Nemělo by to zabrat moc času.“

„Kde?“

Natáhla jsem se po bloku.

LaManche mi přečetl adresu z lístečku, který držel v ruce. Rue Ste-Catherine, pár bloků na východ od Centre-ville.

Rajón CUM.

Myšlenka na práci s Claudelem nastartovala první „sakra“ onoho rána.

Kolem ostrova, na němž se rozkládá Montreal, funguje několik malých lokálních policejních oddělení, ale mezi orgány činnými v trestním řízení si hlavní role dělí SQ a CUM. La Sûreté du Québec je provinciální složka. SQ vládne na předměstích a v městech, která nemají městskou policii. Police de la Communauté Urbaine de Montréal, neboli CUM, je policie městská. Ostrov má na starosti CUM.

Luc Claudel a Michel Charbonneau jsou detektivové kriminálního oddělení CUM. Jakožto soudní antropoložka pro provincii Quebec s nimi spolupracuji už dlouhá léta. Se Charbonneauem je to vždy příjemný zážitek. S jeho partnerem Lucem Claudelem je to pokaždé jen zážitek. Je to sice dobrý policajt, ale má trpělivost bouchací kuličky, citlivost Dráculy a na význam soudní antropologie stále nazírá značně skepticky.

A jako asistent je navíc velmi prostoreký.

Bedna doktora Energie už byla plná kostí, když jsem do sklepa před dvěma hodinami dorazila. Ačkoli Claudel mi ještě zdaleka nesdělil všechny podrobnosti, předpokládala jsem, že kosti sesbíral majitel, snad s pomocí nešťastného instalatéra. A na mě teď bylo určit, zda se jedná o lidské kosti.

Jednalo.

Tohle zjištění mělo za následek druhé „sakra“ onoho rána.

Mým dalším úkolem bylo zjistit, zda je pod povrchem sklepa uložen k věčnému odpočinku ještě někdo další. Pro začátek jsem se rozhodla pro tři různé techniky průzkumu.

Při osvětlení podlahy baterkou ze šikmého úhlu se v hlíně ukázaly propadliny. Při sondování jsem pod každou prohlubní narazila na odpor a usoudila, že se pod povrchem nacházejí nějaké předměty. Zkušební výkop odhalil lidské kosti.

Pro poklidné pročítání Pétitová spisu to nebyla ta nejlepší zpráva.

Když jsem ostatním sdělila svůj názor, Claudel a Charbonneau rozšířili mou „sakra“ sbírku na pět exemplářů. A aby toho nebylo málo, zaznělo ještě několik ryze quebeckých sprostých slov.

Povolali SIJ. Ohledání místa činu začalo. Rozestavěla se světlá. Pořádily se fotografie. Zatímco Claudel a Charbonneau vyslýchali majitele a prodavače, ve sklepe pracoval podzemní radar. Asi deset centimetrů pod každou prohlubní signalizoval přítomnost nějakých objektů. Jinak byl sklep čistý.

Claudel vytvořil se svým poloautomatem hlídku proti krysám, technikové ze SIJ si udělali přestávku a já vymezila dvě jednoduché souřadnicové sítě o čtyřech čtvercích. Právě jsem k poslednímu kolíku přivazovala poslední provázek, když se Claudel konečně dočkal a mohl si s krysami zahrát hru na Ramba.

A teď co? Čekat, až se vrátí hoši ze SIJ?

To určitě.

Chopila jsem se jejich vybavení, fotila a natáčela. Pak jsem si chvíli třela ruce, abych v nich obnovila krevní oběh, vyměnila si rukavice, dřepla na bobek a začala lopatkou odhrabávat hlínu z kvadrantu 1-A.

Při kopání jsem cítila obvyklou dávku vzrušení, která mne na místě činu vždycky přepadne. Zbystřené smysly. Napjatá zvědavost. A co když tam nic není? A co když tam něco je?

Úzkost.

Co když jedním nesprávným pohybem pošlu ke všem čertům nějaký důležitý důkaz?

Přemýšlela jsem o jiných vykopávkách. O jiných úmrťích. Ten rádoby svatý ve vyhořelém kostele. Bezhlavý mladík v motorkářském skladišti. Jako řešeto prostřílení feťáci zakopaní u řeky.

Nevím, jak dlouho jsem kopala, když se vrátili hoši ze SIJ. Ten vyšší nesl dva plastové kelímky. Zapátrala jsem v paměti po jeho jméně.

Kořen. Francouzsky je to *racine*. Vysoký a štíhlý jako kořen. Mnemotechnická pomůcka fungovala.

René Racine. Nováček. Místo činu jsme spolu zatím prohledávali jen několikrát. Jeho o něco menším protějškem byl Pierre Gilbert. Toho znám už léta.

Srkala jsem vlažnou kávu a vysvětlovala, co jsem za jejich nepřítomnosti udělala. Pak jsem požádala Gilberta, aby filmoval a odnášel hlínu, a Racina, aby prosíval.

Zpátky ke čtvercům.

Jakmile jsem se v kvadrantu 1-A dostala asi osm centimetrů pod zem, přesunula jsem se k 1-B. Pak k 1-C a 1-D.

Nic. Jen hlína.

Fajn. Radar ukázal předměty deset centimetrů pod povrchem.

Kopala jsem dál.

Prsty na rukou i nohou jsem měla dočista promrzlé. Chlad mi pronikal až do morku kostí. Ztratila jsem představu o čase.

Gilbert nosil kbelíky s hlínou od čtverců k sítu. Racine prohazoval. Gilbert občas něco vyfotil. Když jsem se v celé síti dostala osm centimetrů pod povrch, vrátila jsem se ke čtverci 1-A. V hloubce patnácti centimetrů jsem pokaždé přestala kopat a přešla k dalšímu kvadrantu.

Ve čtverci 1-B jsem kopla sotva dvakrát, když jsem si povšimla změny v zabarvení hlíny. Požádala jsem Gilberta, aby posunul světlo.

Stačil jediný pohled a tlak mi vyletěl jako raketa.

„Trefa.“

Gilbert přidřepł vedle mne. Racine ho následoval.

„Quoi?“ zeptal se Gilbert. Co?

Špičkou lopatky jsem přejela po vnějším okraji skvrny prosakující do kvadrantu 1-B.

„Hlína je tu tmavší,“ poznamenal Racine.

„To zbarvení naznačuje rozklad,“ vysvětlovala jsem.

Oba technici na mne pohlédli.

Ukázala jsem na čtverce 1-C a 1-D. „Někdo nebo něco se odtamtud vydalo směrem na jih.“

„Dáme vědět Claudelovi?“ zeptal se Gilbert.

„Ať si to užije.“

Po čtyřech hodinách jsem měla prsty na kost zmrzlé. Ačkoli mi hlavu chránila čepice, krk šála a tělo stoprocentní mikroporézní polyuretanová polymerizovaná nylonová bunda do mínus čtyřiceti stupňů Celsia, klepala jsem se zimou.

Gilbert chodil po sklepě, fotografoval a filmoval z různých úhlů. Racine přihlížel, ruce v rukavicích zastrčené v podpaží, aby si je trochu zahřál. Oběma bylo v jejich arktických dupačkách očividně příjemně.

Dva policajti z oddělení vražd, Claudel a Charbonneau, stáli vedle sebe, nohy rozkročené, ruce sepnuté před genitáliemi. Oba měli černé vlněné kabáty a černé kožené rukavice. Ani jeden neměl ve tváři spokojený výraz.

Stěny zdobilo osm mrtvých krys.

Jáma, kterou vyhrabal instalatér, i obě prohlubně byly už odkryté do hloubky šedesáti centimetrů. Ta první vydala několik poházených kostí, které v ní zapomněl instalatér s majitelem pizzerie. Výkopy v prohlubních, to bylo ale něco jiného.

Kostra číslo jedna ležela schoulená v poloze lidského plodu. Při prohazování zeminy se neobjevil jediný kousek oděvu, jediný artefakt.

To druhé tělo před pohřbem svázali. Části, které jsme viděli, vypadaly jako kostra.

Smetla jsem poslední zrnka hlíny z druhého nálezu, odložila štětec, postavila se a zadupala jsem, abych si prokrvila nohy.

„To je deka?“ Charbonneau z té zimy už chraptěl.

„Spíš to vypadá jako vyčiněná kůže,“ řekla jsem.

Palcem ukázal na bednu doktora Energie.

„To jsou zbytky toho chlápka v bedně?“

Seržant detektiv Michel Charbonneau se narodil v Chicoutimi, což je od Montrealu asi šest hodiny jízdy podél řeky Svatého Vavřince, v oblasti, které se říká Saguenay. Než se dal k CUM, několik let pracoval v západním Texasu na ropných polích. Na své kovbojské mládí byl hrdý a vždy se mnou hovořil mou mateřštinou. Jeho angličtina byla dobrá, i když občas zaměňoval „d“ a „t“, pletl si přízvuk na slabikách a v jeho větách bylo tolik slangu, že by se vešel do desetigalonového sudu.

„Doufejme.“

„Vy doufáte?“ Od Claudelových úst se vznesl malý obláček páry.

„Ano, *monsieur Claudel*. Já doufám.“

Claudel stiskl rty, ale další poznámku si odpustil.

Když Gilbert skončil s focením svázaného těla, poklekla jsem a šklubla rohem koženého obalu. Roztrhl se.

Vlněné palčáky jsem zaměnila za chirurgické rukavice, naklonila jsem se a zatáhla za volný konec. Opatrně jsem oddělovala obal od obsahu, zvedala a stáčela kožený cár.

Vnější vrstva už byla sloupnutá a stočená nalevo a já se pustila do vrstvy vnitřní. Na některých místech ulpěla na kostře vlákna. Ruce se mi třáslы zimou a nervozitou, když jsem skalpelem odřezávala shnilou useň od kostí, které byly pod ní.

„Co je to bílé?“ zeptal se Racine.

„Adipocer.“

„Adipocer,“ zopakoval po mně.

„Mrtvolný vosk,“ odvětila jsem a neměla nejmenší chuť se pouštět do přednášky z chemie. „Mastné kyseliny a vápník se vylučují ze svalů nebo podkožního tuku a procházejí

chemickými změnami. Obvykle se objevuje po dlouhém zakopání nebo dlouhém ponoření ve vodě.“

„Proč to není na těch dalších kostrách?“

„To nevím.“

Slyšela jsem, jak si Claudel odfrkl. Ignorovala jsem ho.

Po čtvrt hodině jsem oddělila vnitřní vrstvu a položila nazpět rubáš i odhalenou kostru.

Lebka byla sice poškozena, ale byla tu.

„Tři hlavy, tři lidi,“ konstatoval Charbonneau to, co bylo zcela zřejmé.

„*Tabarnouche*,“ ulevil si Claudel.

„Sakra,“ ulevila jsem si já.

Gilbert a Racine neříkali nic.

„Máte nějakou představu, co to tady máme, doktorko?“ zeptal se Charbonneau.

S velkou námahou jsem se narovnala. Osm očí mne sledovalo, jak se šourám k bedně doktora Energie.

Jednu po druhé jsem vyjímala a prohlížela obě poloviny pánve, potom lebku.

Pak jsem přešla k prvnímu výkopu, poklekla, vybrala a prozkoumala stejné části kostry.

Prokristapána.

Vrátila jsem kosti na místo, po čtyřech dolezla ke druhému výkopu, natáhla se a prostudovala úlomky lebky.

Ne. Už ne. Snadné oběti.

Vyprostila jsem pravou polovinu pánve.

Před pěti obličejí nade mnou se vlnila vydechovaná pára.

A já cítila, jak se mi do hrudi dere chlad.

Tři dívky. Takřka ještě holčičky.

VÚTERÝ MNE PROBUDILA PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V RÁDIU a já pochopila, že bude zima jak v morně. Ne nějakých deset pod nulou, při kterých občas v lednu v Severní Karolíně skučíme. Opravdová arktická zima, minus čtyřicet. Zima, v níž platí – přestanu-li se hýbat, zmrznu a sežerou mě vlci.

Zbožňuji Montreal. Mám ráda tu necelých dvě stě padesát metrů vysokou horu, starý přístav, Čínskou čtvrť, malou Itálii, čtvrť gayů, mrakodrapy z oceli a ze skla v Centre-ville, spleť uličky s alejemi, šedým dlážděním a nemožnými schodišti.

Montreal je schizofrenický sběratel, který neustále bojuje sám se sebou. Anglofonní-frankofonní. Separatistický-federalistický. Katolický-protestantský. Starý-nový. Mně připadá úchvatný. *Empanadas*, falafel, *poutine*, kung pao – nemohu se nabažit všech těch kultur soustředěných na jednom místě. Hurleyova irská hospoda. Katsura. L'Express. Fairmontovy bagely. Trattoria Trestevere.

Moc ráda se účastním nekonečného koloběhu festivalů: mezinárodní jazzový festival, mezinárodní kulinářské slavnosti, filmový festival, festival ochutnávání brouků v Insektáriu. Často brouzdám po obchodech na ulici Ste-Catherine, tržištích Jean-Talon a Atwater, starožitnických krámcích podél bulváru Notre-Dame. Chodím do muzeí, pořádám pikniky v parku, jezdím na kole u kanálu Lachine. Všechno to miluji.

Ale nenávidím místní počasí od listopadu do května.

Přiznávám. Moc dlouho jsem žila na jihu. Nesnáším, když je mi chladno. Se sněhem a ledem nemám trpělivost. Nechte si své zimní boty, tyčinky na rozpraskané rty a ledové

hotely. Dejte mi kratásky a sandály a krém na opalování s faktorem 30.

Můj kocour Birdie se mnou naprosto souhlasí. Když jsem se posadila, vstal, protáhl se a zalezl zpátky pod deku. S úsměvem jsem pozorovala, jak se jeho tělíčko mění v pevnou kulatou hroudu. Birdie. Můj jediný, věrný spolunocležník.

„Máš naprostou pravdu, Birde,“ řekla jsem a vypnula rádio.

Hrouda se ještě více schoulila.

Podívala jsem se na hodiny. Půl šesté.

Podívala jsem se na okno. Tma jak v ranci.

Jako šipka jsem vyrazila ke koupelně.

Za dvacet minut jsem již seděla u kuchyňského stolu s šálkem kávy u lokte a Pétitovým spisem rozloženým před sebou.

Marie-Reine Pétitové bylo dvaadvacet a byla matkou tří dětí. Pracovala v *boulangerie* – prodávala chleba. Před dvěma lety se ztratila. Po čtyřech měsících bylo v kůlně za domem objeveno její rozložené torzo v hokejové brašně. Hlava a údy Marie-Reine byly ukryty nedaleko, v podobné tašce.

Při prohlídce sklepa se našla truhlářská, rámová a lupénková pila. Analyzovala jsem zářezy na kostech Marie-Reine, abych určila, zda je mohl způsobit nástroj podobný náradí jejího muže. U rámové pily jsem se trefila. Réjean Pétit byl nyní souzen pro vraždu své manželky.

Po dvou hodinách a třech šálcích kávy jsem složila fotografie a papíry a znovu přelétla pohledem soudní obsílku.

De comparaître personnellement devant la Cour de Québec, chambre criminelle et penal, au Palais de Justice de Montréal, à 9:00 heures, le 3 décembre –

Náramné! Osobní svědectví. Tak osobní jako předvolání k daňové kontrole. Účast potvrzovat nemusíte.

Poznamenala jsem si číslo místnosti.

Zapnula jsem si kozačky a bundu, popadla rukavice, klobouk a šálu, nastavila alarm a vydala se ke garážím.

Birdie byl stále schoulený v klubíčku. Patrně si zakousl něco k snídani už před svítáním.

Má stará mazda nastartovala na třetí pokus. Dobré znamení.

Nahoře na rampě jsem příliš prudce zabrzdila a smykem vyplula na ulici jako dítě na klouzačce. Špatné znamení.

Dopravní špička. Silnice byly ucpané, auta se točila v rozbředlém sněhu. Ranní slunce vytvořilo na mém předním skle posypaném solí neprůhlednou vrstvu. I když jsem stále zapínala stěrače a ostřikovače, dost často jsem si připadala jako slepec za volantem. Po pár blocích jsem zalitovala, že jsem nejela taxíkem.

Na konci šestnáctého století žila skupinka Irokézů ve vesnici nazvané Hochelaga, položené mezi malou horou a velkou řekou, přímo pod posledními prudkými peřejemi. V roce 1642 se tu objevili francouzští misionáři a dobrodruzi a už tu zůstali. Francouzi nazvali svou základnu Ville-Marie.

A léta šla. Obyvatelům Ville-Marie se dařilo, stavěli domy a silnice. Vesnice převzala jméno hory, která se tyčila hned za ní. Mont Real. Řeku zasvětili Svatému Vavřinci.

Ahoj, Evropani. Sbohem, původní národy.

Dnes je bývalá Hochelaga – Ville-Marie známá jako staré město – Vieux Montréal. Turisté ho milují.

Starý Montreal se táhne nahoru od řeky a je prostě kouzelný. Plynové lampy. Drožky tažené koňmi. Pouliční prodavači. Kavárničky na chodníku. Pevné kamenné budovy, které bývaly domovem kolonistů, stáje, dílny a sklady se proměnily na muzea, butiky, galerie a restaurace. Ulice jsou úzké a vydlážděné kočičími hlavami.

A zaparkovat v nich je takřka bez šance.

S opětovným politováním, že jsem si nevzala taxíka, jsem odstavila auto na placeném parkovišti a spěchala po bulváru St-Laurent do Palais de Justice, který sídlil na severním okraji historického centra, v čísle jedna na bulváru Notre-Dame. Pod nohama mi křúpala sůl. Šála mi namrzala od mého vlastního dechu. Holubi se ani nepohnuli, když jsem kolem nich procházela. Patrně se vzdali bezpečného letu ve prospěch tělesného tepla.

Myslela jsem na kostry ze sklepa. Opravdu se ukáže, že jsou to kosti mrtvých dívek? Doufala jsem, že ne, ale někde hluboko uvnitř jsem již znala odpověď.

Také jsem myslela na Marie-Reine Pétitovou a litovala života ukráceného nevyslovitelnou zlobou. Přemýšlela jsem o Pétitových dětech. Otce zavřou za vraždu matky. Je vůbec možné, aby se ty děti z toho někdy dostaly, anebo je už nenávratně poznamenala hrůza, která se na ně snesla?

Po cestě mi pohled zalétl k restauraci McDonald's na druhé straně bulváru za Palais de Justice. Majitelé se pokusili o koloniální stylizaci. Namísto žlutých oblouků namontovali modré markýzy. Moc to nefungovalo, ale snaha tu byla.

Tvůrci hlavní budovy montrealského soudu si s architektonickou harmonií příliš starostí nedělali. Spodní patra vytvářela podlouhlou krabici pokrytou svislými černými tyčemi, které visely přes spodní, menší bednu se skleněnými výplněmi. Vyšší patra se tyčila k obloze jako beztvary monolit. Ta budova splývala s okolím asi jako limuzína zaparkovaná v kolonii amišů.

Vstoupila jsem do paláce, který překypoval lidmi. Staré dámy v kožíších až po kotníky. Pubertáči ve svršcích tak velkých, že by se do nich směstnalo několik osob. Muži v oblecích. Advokáti a soudci v černých talárech. Někteří čekali. Jiní spěchali. Nic mezi tím.

Protáhla jsem se mezi velkými květináči a sloupy s oslnivými světly a přešla ke skupince výtahů na konci vstupní haly. Z Café Vienna se ke mně linula vůně kávy. Sliny se mi sbíhaly, ale po chvilce váhání jsem si čtvrtý šálek odřekla.

Nahoře to vypadalo podobně, i když tentokrát se jazýček vah posunul ve prospěch čekajících. Lidé seděli na dírkovaných lavicích z červeně nalakovaného plechu, opírali se o stěny anebo si tlumeně povídali. Pár se jich radilo s advokáty v malých hovornách lemuujících chodbu. Nikdo z nich se netvářil šťastně.

Posadila jsem před dveřmi 4.01 a z kufříku vytáhla Pétitův spis. Během deseti minut ze soudní síně vyplula

Louise Cloutierová. S dlouhými světlými vlasy a obrovskými brýlemi vypadala vrchní prokurátorka tak na sedmnáct.

„Budete můj první svědek.“ Její tvář byla napjatá.

„Jsem připravená,“ řekla jsem.

„Vaše svědectví bude rozhodující.“

Cloutierová si prsty bezděčně pohrávala se svorkou na papír. Chtěla se sejít už včera, ale tomuto báječnému nápadu se bohužel postavilo do cesty mé skotačení ve sklepe pod pizzerií. A náš noční telefonický rozhovor jí patrně nedodal jistotu, kterou potřebovala. Pokusila jsem se ji uklidnit.

„Zářezy na kostech Pétitové nemohu přiřadit k žádné konkrétní pile, ale mohu spolehlivě tvrdit, že je způsobil identický nástroj.“

Cloutierová přikývla. „Shodný.“

„Shodný,“ souhlasila jsem.

„Vaše svědectví je opravdu klíčové, protože Pétit ve své původní výpovědi tvrdil, že se na tu pilu ani nepodíval. Technička z naší laboratoře dosvědčí, že po odnětí držadla našla v jednom žlábků pod šroubem stopy krve.“

Tohle mi už sdělovala včera večer po telefonu. Cloutierová si přeříkávala svou strategii proti Pétitovi spíš kvůli sobě než kvůli mně.

„Odborník na DNA vypoví, že ta krev je Pétitová. Tím ho spojíme s tou pilou.“

„A já spojím pilu s obětí,“ dodala jsem.

Cloutierová přisvědčila. „Tenhle soudce se strašně babrá v kvalifikaci znalců.“

„To snad dělají všichni, ne?“

Cloutierové přelétl po rtech nervózní úsměv. „Zřízenec vás zavolá tak za pět minut.“

Bylo už čtvrt pryč.

Soudní síň vypadala stejně neosobně a moderně jako stovky jiných. Šedé stěny. Šedý koberec. Šedý potah na dlouhých sešroubovaných lavicích. Jediný barevný ostrůvek se nacházel na centrálním jevišti, za brankou oddělující diváky od herců v hlavních rolích. Červené, žluté a hnědé čalouněné židle pro právníky. A ještě modrá, červená a bílá na quebecké a kanadské vlajce.

Na lavicích pro veřejnost seděl asi tucet lidí. Nespouštěli ze mě oči, když jsem procházela uličkou na místo pro svědky. Soudce byl přede mnou po levé straně, porota přímo přede mnou, čelem ke mně. Monsieur Pétita jsem měla po pravici.

Svědčila jsem už mnohokrát. Tolikrát jsem už stála tváří v tvář mužům a ženám obviněným z otřesných zločinů. Vražda. Znásilnění. Mučení. Rozčtvrcení. Ti lidé na lavici obžalovaných mne vždy nechávají chladnou.

Dnešní den nebyl výjimkou. Réjean Pétit vypadal docela obvykle. Dokonce nesměle. Jako strýček Frank.

Úředník přijal mou přísahu. Cloutierová povstala a začala mne od stolku žalobce vyslýchat.

„Uveďte prosím své plné jméno.“

„Temperance Deasee Brennanová.“

Hovořily jsme do mikrofonů spuštěných ze stropu a naše hlasy byly jedinými zvuky, které se v síni rozléhaly.

„Jaké je vaše povolání?“

„Jsem soudní znalkyně v oboru antropologie.“

„Jak dlouho už toto povolání vykonáváte?“

„Přibližně dvacet let.“

„Kde toto povolání vykonáváte?“

„Jsem řádnou profesorkou na Univerzitě Severní Karolíny v Charlotte. Jsem soudní antropoložkou pro provincii Quebec, kde pracuji v Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale v Montrealu, a pro stát Severní Karolína, kde pracuji v kanceláři vrchního soudního lékaře v Chapel Hill.“

„Jste občankou Spojených států amerických?“

„Ano. Mám kanadské pracovní povolení. Střídavě dojíždím do Montrealu a do Charlotte.“

„Proč působí jako soudní znalkyně v oboru antropologie pro kanadskou provincii Američanka?“

„Protože není k dispozici žádný kanadský občan, který by měl povolení vykonávat praxi soudního znalce v tomto oboru a zároveň hovořil plyně francouzsky.“

„Vrátíme se k otázce pověření. Mohla byste, prosím, uvést svou kvalifikaci?“

„Mám bakalářský titul z antropologie na Americké univerzitě ve Washingtonu, D.C. Dále magisterský titul a doktorát z biologické antropologie na Severozápadní univerzitě v Evanstonu, ve státě Illinois.“

Následovala nekonečná série otázek na mé doktorandské studium, dizertaci, výzkum, granty, publikace. Kde? Kdy? S kým? V jakých časopisech? Napadlo mě, jestli se třeba nezeptá, jaké jsem měla na sobě kalhotky, když jsem obhajovala svou doktorskou práci.

„Napsala jste nějaké knihy, doktorko Brennanová?“

Vyjmenovala jsem je.

„Jste členkou nějakých profesních asociací?“

Vyjmenovala jsem je.

„Máte v těchto asociacích nějaké funkce?“

Vyjmenovala jsem je.

„Máte osvědčení od nějakého úřadu?“

„Mám osvědčení od Americké rady soudní antropologie.“

„Vysvětlíte, prosím, soudu, co to znamená.“

Popsala jsem postup podávání žádosti, zkoušek, etického hodnocení a vysvětlila význam rady při hodnocení kvalifikace lidí, kteří se chtějí stát soudními znalci.

„Vykonaláte své povolání i jinde než v ústavech soudního lékařství v Quebecu a Severní Karolíně?“

„Pracuji pro Organizaci spojených národů, Ústřední vojenskou identifikační laboratoř Spojených států v Honolulu, na Havaji, dále jako instruktorka v Akademii FBI v Quantico, ve státě Virginie, a jako instruktorka Akademie Královské kanadské jízdní policie v Ottawě, ve státě Ontario. Jsem členkou Amerického týmu pro případy smrtelných neštěstí. Příležitostně poskytuji služby soukromým klientům.“

Porota seděla bez hnutí. Buď byla zcela ohromená, anebo v kómatu. Pétitův advokát si neudělal jedinou poznámku.

„Doktorko Brennanová, povězte nám prosím, co dělá soudní antropolog.“

Hovořila jsem přímo k porotě.

„Soudní antropologové jsou odborníci na lidskou kostru. Obvykle nás k případu přizve patolog. Naše odborné znalosti

se využívají v případech, kdy nelze provést běžnou pitvu, která se zaměřuje na orgány a měkké tkáně, anebo v případech, kdy je při hledání odpovědí na klíčové otázky potřeba zkoumat kosti.“

„Jaké otázky?“

„Otázky, které se obvykle zaměřují na totožnost, příčinu smrti, posmrtné zmrzačení či jiné poškození.“

„Jak můžete pomoci při zjišťování totožnosti?“

„Zkoumáním kosterních pozůstatků mohu vytvořit biologický profil včetně věku, pohlaví, rasy a výšky zesnulého. V některých případech mohu porovnat anatomické zvláštnosti neznámé osoby se zvláštnostmi, které jsou viditelné na rentgenových snímcích známé osoby pořízených ještě před smrtí.“

„Nepoužívají se k určení totožnosti především otisky prstů, stomatologické záznamy nebo DNA?“

„Ano. Ale abychom mohli využít stomatologické nebo lékařské informace, musíme nejprve zúžit okruh na ten nejmenší zjiřitelný vzorek. S antropologickým profilem může vyšetřovatel v hlášeních o pohřešovaných osobách vyhledat jména a získat příslušné záznamy. Údaje se pak porovnají s nalezenými pozůstatky. Pokud jsou ostatky zcela neznámé, provádíme analýzu prvního stupně.“

„Jak můžete pomoci při stanovení příčiny smrti?“

„Soudní antropolog může analyzovat fraktury a rekonstruovat události, které vedly k určitým druhům poranění.“

„Jaká poranění obvykle vyšetřujete, doktorko Brennanová?“

„Střelné rány. Ostré předměty. Tupé předměty. Škracení. Znovu bych však ráda zdůraznila, že tato expertíza se vyžaduje jen v případech, kdy je tělo v takovém stavu, že podobné otázky není schopna zodpovědět pitva měkkých tkání a orgánů.“

„V jakém stavu?“

„Tělo, které se již rozložilo, shořelo, bylo mumifikováno, zůstala jen kostra...“

„Bylo rozřezáno?“

„Ano.“

„Děkuji vám.“

Porota se konečně probrala. Tři z nich na mě zírali s vytřeštěnými očima. Jedna žena v zadní lavici si tiskla ruku k ústům.

„Byla jste již někdy pověřena soudy v provincii Quebec nebo jinde, abyste podala svědectví soudní znalkyně při trestním procesu?“

„Ano. Mnohokrát.“

Cloutierová se obrátila na soudce.

„Vaše ctihodnosti, navrhuje doktorku Temperance Brennanovou jako soudní znalkyni v oboru antropologie.“

Obhajoba nevznesla žádné námitky.

A šlo se na věc.

Odpoledne se mnou Cloutierová skončila. Když vstával obhájce, cítila jsem, jak se mi sevřel žaludek.

Teď přijde divoká voda, pomyslela jsem si. Matení, nedůvěra, protivné poznámky.

Pétitův obhájce byl slušný a zdvořilý.

A skončil v pět.

Jak se časem ukázalo, jeho křížový výslech nebyl ničím v porovnání s tím, co mne čekalo u případu kostí ze sklepa pizzerie.

KDYŽ JSEM VYŠLA Z BUDOVY SOUDU, BYLA UŽ TMA. Mezi stromy podél bulváru Notre-Dame problikávala bílá světla. S klapáním kopyt projela kolem *calèche*, koleska. Kůň měl uši ozdobené červeným střapci a borovou větvíčkou. Na plynové lampy se snášely vločky.

Joyeusses fêtes! Vánoce v Quebecu.

Na silnici se auta navzájem skoro dotýkala nárazníky. Vtlačila jsem se do kolony a pomalu se sunula na sever k St-Laurent. Stále mě ještě naplňoval pocit uspokojení a úlevy, že už mám svědectví za sebou.

Prsty mi bubnovaly do volantu. Myšlenky přeskakovaly sem a tam. Svědectví. Kostry ve sklepě. Má dcera. Dnešní večer.

Řekla jsem před porotou vše, co jsem měla? Zapomněla jsem na něco? Mohla jsem podat jasnější vysvětlení? Rozuměli mi? Odsoudí toho parchanta?

Jaká odhalení mě čekají zítra v laboratoři? Opravdu se ukáže, že ty kostry jsou tím, čím jsem věděla, že jsou? Bude Claudel jako obvykle jedno velké, odporné ego?

Proč je Katy nešťastná? Když jsme spolu naposled hovořily, naznačila, že v Charlottesville zdaleka není všechno růžové. Dokončí má dcera poslední ročník na univerzitě, anebo mi o Vánocích oznámí, že ve Virginii končí a titul nezíská?

Co se dozvím dnes při večeři? Schyluje se k implozi mé sotva objevené lásky? A je to vůbec láska?

V ulici de la Gauchetière jsem projela dračí branou a ocitla se v Čínské čtvrti. Obchody už zavíraly, poslední hrstka opozdílů spěchala domů, tváře zachumlané, záda ohnutá proti chladu.

Každou neděli se v Čínské čtvrti rozhostí atmosféra bazaru. V restauracích se podává dim sum. Za přívětivějšího počasí si prodavači rozestaví na ulicích své stánky s exotickými potravinami, nakládanými vejci, sušenými rybami a bylinkami, které jsou zaručeně *chinoise*. Při oslavách se pořádají dračí tance, ukázky bojových umění, ohňostroje. Všední dny jsou ovšem přísně pracovní.

Myšlenky se mi stočily zpátky k dceři. Katy má tohle místo moc ráda. Když za mnou přijede do Montrealu, o návštěvě Čínské čtvrti se prostě nediskutuje.

Než jsem zatočila doleva do ulice René-Lévesque, pohled mi letmo sklouzl přes křižovatku k St-Laurent. Stejně jako bulvár Notre-Dame byla i tahle hlavní třída vyšperkovaná vánoční výzdobou.

Třída Svatého Vavřince. Před sto lety to bývala největší obchodní tepna města a útočiště pro skupinky přistěhovalců. Iry. Portugalce. Italy. Židy. Bez ohledu na to, v které části světa zanechali svou původní vlast či k jakému etniku přínáleželi, se většina nově příchozích usadila v ulicích kolem St-Laurent.

Při čekání na zelenou u Peel mi hlavou prolétl obraz jednoho muže – vysokého, se zdravě červenou tváří, s větrem rozcuchanými vlasy barvy písku.

Myšlenkový přeskok.

Poručík Andrew Ryan, detektiv z oddělení vražd v rámci La Sûreté du Québec. Můj první romantický úlet po rozpadu dvacetiletého manželství.

Můj partner v nejkratším milostném románku v dějinách?

Tempo bubnujících prstů se zrychlilo.

Jelikož Ryan pracuje v oddělení vražd a já v pitevně, naše profesionální životy se protínají poměrně často. Já identifikuji oběti, Ryan chytá zločince. Už deset let společně vyšetřujeme úchyly, sektáře, motorkáře, psychopaty a manžele a manželky, kteří láskou ke svým protějškům zrovna nepřekypují.

Během těch let jsem si vyslechla nejednu historku z Ryanovy minulosti. Divoké mládí. Přerod v hodného hochu. Postup u provinciální policie.

A nejednu z Ryanovy přítomnosti. Témata byla stále stejná. Ten chlap je prostě hráč.

A poměrně často navrhoval, že by si pohrál i se mnou.

Já se řídím neochvějným pravidlem: co je v domě, není pro mě.

Jenomže s Ryanovým způsobem myšlení jsem často na štíru. A navíc si ten chlap nesmírně libuje ve zdánlivě neřešitelných problémech.

Naléhal, já byla neoblomná. Nájezdník. Odolávající cíl. Už dva roky jsem nežila se svým manželem Petem a věděla jsem, že se k němu nevrátím. Ryan se mi líbil. Byl inteligentní, citlivý a pekelně sexy.

Před čtyřmi měsíci. V Guatemale. Tenkrát to pro nás oba bylo citově vypjaté období. A právě tehdy jsem se rozhodla celou věc přehodnotit.

Pozvala jsem Ryana do Severní Karolíny. Nakoupila jsem si výbavu sexy prádla a děsně odvážné černé šaty. Zavelela jsem k útoku.

Strávili jsme spolu týden na pláži a oceán jsme skoro neviděli. Ani ty černé šaty.

Žaludek mi nadskočil jako vždycky, když myslím na Ryana. A na ten týden na pláži.

Na seznam jeho předností musím připsat ještě jednu položku. Je sice Kanaďan, ale v posteli je to přeborník Ameriky.

Od prosince jsme... no, jestli ne „pár“, tak určitě máme „pletku“. Tajnou pletku. Necháváme si to pro sebe.

Chvilé, které trávíme spolu, vypadají jako vystřižené z romantických komedií. Procházký ruku v ruce. Mazlení u krbu. Honičky ve spadaném listí. Dovádění v posteli.

Proč mám tedy pocit, že tu něco nehraje?

Zahnula jsem vpravo do čtvrti Guy a začala o té otázce přemýšlet.

Po Ryanově návratu do Montrealu jsme si často v noci volali a vydrželi spolu mluvit celé hodiny. Nedávno se však začaly intervaly mezi našimi telefonáty povážlivě prodlužovat.

No a co. Vždyť jsi v Montrealu každý měsíc.

To je pravda. Ale posledně neměl Ryan skoro vůbec čas. Prý v práci neví, co dřív. Jen jestli.

Byla jsem s ním tak šťastná. Uniklo mi něco? Nebo jsem si něco špatně vyložila? Chce si Ryan udržet odstup?

Anebo jsem si to všechno jen vyfantazírovala jako románová hrdinka červené knihovny?

Zapnula jsem rádio, abych přišla na jiné myšlenky.

Daniel Bélanger zpíval „*Séche Tes Pleurs*“. „Osuš si slzy.“

Dobrá rada, Danieli.

Sněžilo stále víc, a tak jsem spustila stěrače a soustředila se na řízení.

Ať večeříme u mne nebo u něho, obvykle vaří Ryan. Dnes večer jsem se toho dobrovolně ujala sama.

Vařím dobře, ale nejsem příliš nápaditá, potřebuji recepty.

Domů jsem dorazila v šest. Pět minut mi stačilo, abych převyprávěla dnešní den Birdiemu, a pak jsem vytáhla desky, kam si cpu recepty vystřižené z *Gazette*.

Po pětiminutovém hledání jsem vyhlásila vítěze. Grilovaná kuřecí prsíčka s melounovou omáčkou. Divoká rýže. Tortila a salát s rukolou.

Seznam surovin byl poměrně krátký. Snad to nebude tak těžké.

Natáhla jsem si bundu a vykročila k Le Faubourg na Ste-Catherine.

Kuře, zelenina, rýže, bez problémů.

Ale zkuste sehnat v prosinci v téhle sibérii meloun.

Problém vyřešil krátký rozhovor s prodávčem. Mají ananasový meloun, a ten se dá také použít.

Ve čtvrt na osm se už salsa marinovala, rýže vařila, kuře peklo a salát byl hotov. Z cédéčka se linul Sinatrův zpěv a ze mě vůně Chanelu No. 5.

Byla jsem připravená. Obepnuté džíny, červené jako Santa Clausova čepička. Vlasy sčesané za uši a vzadu rozčuchané po vzoru Meg Ryanové. Rozčepýřená ofina. Oční

stíny v barvě orchideje a levandule. To vymyslela Katy. Oříškové oči – levandulové stíny. Úchvatné!

Ryan dorazil v půl osmé se šesti plechovkami piva Moosehead, bagetou a malou bílou krabicí z pekárny. Tvář měl zčervenalou mrazem a na vlasech a ramenou se mu třpytil čerstvý sníh.

Sklonil se, políbil mne na ústa a objal.

„Vypadáš dobře.“ Přitiskl mě k sobě. Ucítla jsem vůni vody po holení Irish Spring splývající s pachem kožené bundy.

„Díky.“

Když mne pustil, svlékl bundu a pohodil ji na pohovku.

Birdie vystřelil jako dělová koule na koberec a upaloval pryč.

„Promiň, chlapče, neviděl jsem tě.“

„On to přežije.“

„Vypadáš *vážně* dobře.“ Ryan mi přejel prsty po tváři.

Můj žaludek předvedl několik saltíček.

„Ani ty nevypadáš špatně, detektive.“

A byla to pravda. Ryan je vysoký a štíhlý, má pískově plavé vlasy a neuvěřitelné modré oči. Dnes měl na sobě džíny a tlustý vzorovaný svetr.

Pocházím z rodu irských farmářů a rybářů. Může za to DNA. Modré oči a ručně pletené svetry mě vždycky dostanou.

„Co je v té krabici?“ zeptala jsem se.

„Překvapení pro šéfkuchařku.“

Ryan si vzal jedno pivo a ostatní uložil do lednice.

„Něco tu krásně voní.“ Zvedl pokličku z misky s omáčkou.

„Melounová omáčka. V prosinci se melouny těžko shání.“ Neodporovala jsem.

„Co vám mohu nalít, má drahá? Pivo nebo snad nějaký koktejl?“ Ryan stáhl obočí a mávl imaginárním doutníkem.

„Jako obvykle.“

Zkontrolovala jsem rýži. Ryan mi z lednice vytáhl dietní kolu. Koutky úst mu škubaly, když mi ji podával.

„Tak kdo volá nejvíc?“

„Cože?“ Neměla jsem ponětí, o čem mluví.
 „Agenti nebo hledači talentů?“
 Ruka mi zamrzla ve vzduchu. Věděla jsem, co bude následovat.
 „Kde?“
 „*Le Journal de Montréal*.“
 „Dnes?“
 Ryan přikývl. „Hned nahoře.“
 „Na první stránce?“ Byla jsem údivem bez sebe.
 „Velký článek. Barevná fotka. Bude se ti líbit.“
 „Fotky?“
 Vybavilo se mi to – kostnatý černoš ve svetru až po kolena. Dvířka. Foták.
 Ten hajzlík ze sklepa prodal svoje ulovené obrázky.
 Když pracuji na případu, neoblomně odmítám poskytovat rozhovory médiím. Mnozí novináři mne pokládají za neotesance. Jiní mě líčí ještě barvitěji. Je mi to jedno. Léta zkušeností mě naučila, že překroutit anebo nevhodně ocitovat se dá jakékoli prohlášení. A tyhle dezinterpretace vedou pokaždé k velkým potížím.
 A na fotkách vždycky vypadám jako idiot.
 „Mám ti to najít?“ Ryan mi vzal z ruky kolu, otevřel ji a znovu mi ji podal.
 „Vůbec nepochybuji, že jsi to vzal s sebou,“ odsekla jsem, položila plechovku na stůl a trhnutím otevřela dvířka trouby.
 „V zájmu zachování bezpečnosti stolovníků se prohlídka fotografií uskuteční teprve, až budou sklizené všechny nože.“
 Při večeři jsem Ryanovi vyličila svůj den u soudu.
 „Kritiky máš dobré,“ poznamenal.
 V porovnání s Ryanovou špionážní sítí vypadá CIA jako skupinka skautíků. Obvykle ví o každém mém kroku ještě dřív, než mu stačím něco povědět. A mně to příšerně štve.
 Ryanovo pobavení z toho článku v *Journal* ještě více nabouralo mé sebeovládání.
 Vykašli se na to, Brennanová. Neber se tak vážně.
 „Skutečně?“ usmála jsem se.
 „Dávají ti čtyři hvězdičky.“

Jen čtyři?
 „Aha.“
 „Povídá se, že Pétit to má spočítaný.“
 Mlčela jsem.
 „Pověz mi o tom případu ve sklepe.“ Ryan přehodil rychlost.
 „Celou tu aféru přece sepsali v *Journal*, ne?“ Přidala jsem si salát.
 „Poněkud neurčitě. Můžu si taky vzít?“
 Podala jsem mu mísu.
 Plné tři minuty jsme mlčky žvýkali rukolu. Ticho prolomil Ryan.
 „Povíš mi něco o těch kostech?“
 Podívala jsem se mu do očí. Zdálo se, že ho to opravdu zajímá.
 Povolila jsem, ale vzala jsem to stručně. Když jsem skončila, Ryan vstal a z kapsy své bundy vylovil kus novin.
 Oba snímky byly pořízeny shora, z pravé strany. Na prvním mě vyfotil, jak mluvím s Claudelem. Vztekly pohled a prst v gumové rukavici bodající do vzduchu. Klidně mohli přidat titulek „Fúrie útočí“.
 Na druhé fotce byla fúrie už na všech čtyřech, s vystrčeným zadkem.
 „Máš představu, jak se k tomu *Journal* dostal?“ zeptal se Ryan.
 „Nejspíš přes nějakého majitelova slizkého poskoka.“
 „Ten případ vyfasoval Claudel?“
 „Jo.“ Sbírala jsem drobký na stole.
 Ryan natáhl ruku a položil ji na mou. „Claudel se už hodně uklidnil.“
 Neodpovídala jsem.
 Ryan se chystal pokračovat, ale zapípal mu mobil.
 Stiskl mi ruku, vytáhl telefon z pouzdra na opasku a podíval se, kdo volá. Do očí se mu na moment vloudil zoufalý výraz. Nebo to bylo podráždění? Anebo něco, co jsem nedokázala pojmenovat.
 „Musím to vzít,“ řekl.
 Odstrčil židli od stolu a odebral se k hale.

Při sklízení nádobí jsem slyšela rytmus rozhovoru. Slova byla tlumená, ale intonace svědčila o tom, že je Ryan naštvaný.

Za chvílku byl zpátky.

„Promiň, lásko. Musím jít.“

„Ty odcházíš?“ ptala jsem se udiveně.

„Nevděčné povolání.“

„Ještě jsme nesnědli ten koláč.“

Jeho irsky modré oči se vyhnuly mému pohledu.

„Mrzí mě to.“

Pusa na tvář.

A šéfkuchařka zůstala sama se svým nesnědeným překvapením.

PROBUDILA JSEM SE S NÁLADOU POD PSA A ANI NEVĚDĚLA proč.

Protože jsem sama? Protože se mnou v posteli leží jen velký bílý kocour? Takhle jsem si svůj život nepředstavovala. S Petem jsme spolu chtěli zestárnout. Proplout ve svazku manželském až do věčnosti.

Jenomže můj milovaný mužíček se rozhodl sdílet nekonečné štěstí s jednou realitní agentkou.

A já se pustila do divokého flirtování se skleničkou.

No a co, jak by řekla Katy. Život jde dál.

Venku bylo šero, vlhko a nevlídno. Budík ukazoval sedm deset. Birdie se kdesi schovával.

Svlékla jsem noční košili, dala si horkou sprchu a vyfénovala si vlasy. Birdie ke mně napochodoval ve chvíli, když jsem si čistila zuby. Pozdravila jsem ho, usmála jsem se na sebe do zrcadla a zvažovala, zda je dnes vhodný den pro řasenku.

Pak jsem si vzpomněla.

Ryanův spěšný odchod. Ten výraz v jeho očích.

Napěchovala jsem elektrický kartáček do nabíječky, dobloumala do ložnice a zadívala se na zamrzlé okno. Spirály krystalů a geometrické tvary sněhových vloček. Tak něžné. Tak křehké.

Jako ty představy, které jsem si vytvořila o životě s Ryanem?

Znovu jsem se v duchu ptala, co se děje.

A proč si hraju na naivku z komedie s Doris Dayovou v hlavní roli?

„Jdi do háje, Doris,“ řekla jsem nahlas.

Birdie zvedl hlavu, ale své myšlenky si nechal pro sebe.

„A ty jdi taky někam, Andrew Ryane.“

Vrátila jsem se do koupelny a sáhla po řasence Revlon.

Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale zabírá dvě poslední podlaží budovy Édifice Wilfrid-Derome. Dům má tvar písmene T a nachází se ve čtvrti Hochelaga-Maisonneuve, východně od Centre-ville. Bureau du Coroner, koronerova kancelář, je v jedenáctém patře, pitevna ve sklepě. Zbývající prostory obývá SQ.

Ve čtvrt na devět se dvanácté poschodí začalo plnit muži a ženami v bílých pláštích. Někteří mne zdravili, když jsem mávala průkazem nejprve dole ve vrátnici a pak u skleněných dveří oddělujících křídlo soudního lékařství od zbytku budovy. Oplatila jsem jim jejich „*bonjour*“ a kráčela dál ke své kanceláři. Neměla jsem náladu si s nikým povídat. Pořád jsem ještě byla naštvaná kvůli včerejšímu setkání s Ryanem. Tedy spíš nesetkání.

Jako ve většině ústavů soudního lékařství i zde začíná pracovní den poradou. Sotva jsem se stihla převléknout, když zazvonil telefon. Pierre LaManche. Včera byl rušný den. Šéf se už nemohl dočkat, až začneme.

Když jsem vešla do zasedačky, u stolu seděli jen LaManche a Jean Pelletier. Oba napůl povstali, jak to dělávají starší pánové, když do místnosti vstoupí žena.

LaManche se zeptal na Pétitův proces. Odpověděla jsem, že z toho mám vcelku dobrý pocit.

„A ten pondělní nález?“

„Kromě mírného podchlazení a skutečnosti, že se z těch vašich zvířecích kostí vyklubaly tři lidské kostry, bylo všechno v nejlepším pořádku.“

„Začneš s jejich rozbořem už dnes?“ zeptal se LaManche svou francouzštinou jako vystřiženou ze Sorbonny.

„Ano.“ O tom, co mi ukázalo letmé ohledání ve sklepě, jsem se nezmínila. Chtěla jsem si být naprosto jistá.

„Detektiv Claudel mne požádal, abych tě informoval, že přijde dnes v půl druhé.“

„Detektiv Claudel si bude muset počkat. Tou dobou budu teprve na začátku.“

Zaslechla jsem, jak Pelletier zamručel, a pohlédla jsem na něho.

Jean Pelletier byl sice LaManchovi podřízen, ale když jeho šéf nastoupil, pracoval v laboratoři už dobrých deset let. Byl to malý, podsaditý chlapík s řídkými šedými vlasy a s vaky pod očima, které připomínaly makrelu.

Pelletier byl oddaným čtenářem novin *Le Journal*. Věděla jsem, co přijde.

„Oui.“ Pelletierovy prsty byly po padesáti letech kouření galouisek zažloutlé. Jeden z nich nyní mířil na mne. „Oui. Z tohoto úhlu je to mnohem lichotivější. Vyniknou vaše krásné zelené oči.“

Namísto odpovědi jsem svýma krásnýma zelenýma očima divoce zakoulela.

Právě jsem usedala na židli, když se k nám přidali Nathalie Ayersová, Marcel Morin a Emily Santangelová. Pozdravili jsme se obvyklým „*bonjour*“ a „*comment ça va*“. Pelletier pochválil Santangelové nový účes. Z jejího výrazu se dalo vyčíst, že by měl o tomto tématu raději pomlčet. Měla pravdu.

Jakmile LaManche rozdál soupisku pro dnešní den, začal projednávat a přidělovat jednotlivé případy.

V Laval našli na příčném trámu garáže viset sedmačtyřicetiletého muže.

V St-Hyacinthe ubodal vlastní syn svého čtyřiapadesátiletého otce. Pohádali se kvůli nedojedenému párku. Matka zavolala policii.

Jistý občan Longueuil napálil svůj terénní vůz do závěje na venkovské silnici v Gatineau. Patrně předtím něco vypil.

V St-Léonard byli nalezeni rozhádaní manželé. Zemřeli ve svém domě na následky zranění způsobených střelnou zbraní. Dvě kulky pro ni, jedna pro něho. Muž, kterému hrozil rozvod, odešel na věčnost s pistolí glock ráže devět v puse.

„Když tě nemohu mít já, nebude tě mít nikdo.“ Pelletierovi při řeči klapaly zubní protézy.

„Typické,“ poznamenala Ayersová hořce.

Měla pravdu. Tenhle scénář jsme vídali až příliš často.

Za barem na ulici Jean-Talon našli mladou ženu. Podezření na předávkování a podchlazení.

Kostry ze sklepa pizzerie dostaly čísla 38426, 38427 a 38428.

„Detektiv Claudel se domnívá, že se jedná o staré kostry, které patrně nejsou z hlediska soudního lékařství příliš zajímavé.“ LaManche to pronesl spíše jako otázku než jako stanovisko.

„A jak to může monsieur Claudel vědět?“ Ačkoli se jeho předpoklad mohl ukázat jako správný, šlo mi na nervy, že Claudel činí prohlášení, která se naprosto vymykají jeho odbornosti.

„Monsieur Claudel je muž velkého nadání.“ Přestože se Pelletier tvářil jako kus kamene, mne neobalamutil. Tenhle starý patolog moc dobře věděl o napětí mezi mnou a Claudelem a velice rád si z někoho utahoval.

„Claudel studoval archeologii?“ zeptala jsem se.

Pelletier zvedl obočí. „Monsieur Claudel tráví zkoumáním starých ostatků dlouhé hodiny.“

Ostatní mlčeli a vyčkávali říznou odpověď.

„Opravdu?“ Pro tentokrát jsem se rozhodla zachovat vážnou tvář.

„*Bien sûr*. Každé ráno si kontroluje ptáka.“

„Děkuji, doktore Pelletiere.“ LaManche se tvářil stejně kamenně. „Byl byste tak laskav a vzal si na starost to oběšení?“

Ayersová dostala ubodaného otce. Nehoda opilého řidiče připadla Santangelové, sebevražda a vražda Morinovi. LaManche si na svůj seznam poznamenal příslušné iniciály. Pe. Ay. Sa. Mo.

Br se objevilo na složkách 38426, 38427 a 38428. Kosti ze sklepa pizzerie.

LaManche čekalo dlouhé jednání s radou expertů zabývajících se úmrtími kojenců v provincii, a tak sám sobě žádnou pitvu nepřidělil.

Po poradě jsem se vrátila do kanceláře. LaManche tam nakoukl hned vzápětí. Jeden z pitevních techniků zůstal

doma se zánětem průdušek. A na dnešek je naplánováno pět pitev. Vadilo by mi, kdybych pracovala sama?

Skvělé.

Právě jsem připínala k podložce tři prázdné formuláře, když jsem si všimla, že bliká červené světélko na mém telefonu.

Bušení srdce. Ryan?

Nech toho, Doris.

Vyťukala jsem číslo své hlasové schránky a přístupový kód.

Jeden novinář z *Allô Police*.

Jeden novinář z *Gazette*.

Jeden novinář z večerních zpráv CTV.

Zklamaně jsem smazala vzkazy a spěchala do dámské šatny. Převlékla jsem se do chirurgického úboru a vydala se postranní chodbou k jedinému výtahu, který byl vmáčknutý mezi kanceláří sekretářky a knihovnou. Byl vyhrazen pro osoby se zvláštní propustkou a zastavoval jen ve třech poschodích. LSJML. Koroner. Márnice. Zmáčkla jsem M a dveře se zavřely.

Dole jsem prošla dalšími bezpečnostními dveřmi a dlouhou úzkou chodbou, která se táhla po celé délce budovy. Nalevo rentgen a čtyři pitevní sály, tři s jedním stolem, jeden se dvěma. Napravo sušáky, počítače, vozíky pro převoz vzorků do laboratoří histologie, patologie, toxikologie, DNA a odontologie-antropologie v horních podlažích.

Skleněnými okénky ve dveřích jsem viděla, že Ayersová a Morin v sálech jedna a dvě se už dali do práce. U každého byl policejní fotograf a pitevní technik.

Další technik připravoval nástroje v sále tři. Bude asistovat Santangelové.

Já budu na všechno sama.

A Claudel se tu objeví za necelé čtyři hodiny.

Špatná nálada, s níž jsem se ráno probudila, se ještě zhoršila.

Pokračovala jsem k sálu čtyři. Ke svému sálu. K sálu, který je díky zvláštní ventilaci vyhrazen pro rozložená těla, utopence, mumifikované mrtvoly a další aromatické lahůdky.

Stejně jako všechny ostatní sály měl i tenhle dvojité dveře vedoucí do márnice s chladícími boxy, do kterých se umisťují dvoupatrové vozíky s mrtvolami.

Hodila jsem podložku na pult, vytáhla z jedné zásuvky igelitovou zástěru, ze druhé rukavice a masku, oblékla si je, na chodbě jsem popadla vozík a zády otevřela dvojité dveře.

Sčítání lůžek.

Šest bílých štítků. Jedna červená nálepka.

Šest kousků je doma, jeden HIV pozitivní.

Našla jsem štítky se svými iniciálami. LSJML-38426. LSJML-38427. LSJML-38428. *Ossements. Inconnu.* Kostí. Neznámé.

Za normálních okolností bych si tři případy brala jeden po druhém, provedla důkladnou analýzu jednoho, a teprve pak přešla k dalšímu. Jenomže detektiv Roztomilý se ohlásil na půl druhou. Předvídala jsem Claudelovu netrpělivost a rozhodla jsem se odchýlit se od protokolu a provést rychlé vyhodnocení pohlaví a věku u všech tří sad ostatků naráz.

Byla to chyba, které jsem měla později litovat.

Přesunula jsem se od prvních nerezových dvířek ke druhým, pak ke třetím, vybrala jsem kosti, které jsem už zběžně prohlédla ve sklepe, a odvezla si je do sálu čtyři.

Rychle jsem na formuláře naškrábala příslušné údaje a jako první si vzala 38426, kosti z bedny doktora Energie.

Nejprve lebku.

Útlé úpony svalů. Zaoblený týl. Malé bradavkové výběžky spánkové kosti. Hladké nadočnicové oblouky zakončené ostrými okraji očních.

Přešla jsem k pánevní kosti.

Rozšiřující se lopaty kyčelních kostí. Protáhlá stydká oblast s malým, vyvýšeným pahrbkem. Tupý subpubický úhel. Široký sedací zářez.

Odfajfkovala jsem všechny tyhle znaky na stránce „vyhodnocení pohlaví“ a napsala závěr.

Žena.

Nalistovala jsem stránku „vyhodnocení věku“ a poznamenala, že šev lebeční báze, mezera mezi týlní a

klínovou kostí, nedávno srostl. Usoudila jsem, že se jednalo o dospívající či sotva dospělou dívku.

Zpátky k páni.

V dětství jsou obě poloviny pánve tvořeny třemi samostatnými prvky, kyčelní, sedací a stydkou kostí. Počátkem puberty tyto kosti v kyčelní jámě srostou.

Tahle pánev si už pubertu prožila.

Všimla jsem si rýh vedoucích přes stydkou sponu, tedy v místě, kde se obě pánevní poloviny vepředu setkávají. Otočila jsem kost.

Na horním okraji lopaty kyčelní kosti byly viditelné vrypy, které svědčily o nepřítomnosti koncové chrupavky. Stejně znaky se daly najít i na sedací kosti, nedaleko místa, kde se podepírá sedící trup.

Cítila jsem, jak se mi do břicha vkrádá známý chlad. Zkontroluji ještě zuby a dlouhé kosti, ale všechno zatím potvrzuje můj první dojem.

Černý pasažér v bedně doktora Energie byla dospívající dívka.

Vrátila jsem 38426 na vozík a věnovala svou pozornost kostem, které jsem si vybrala z hromádky 38427. A potom 38428.

Svět ustoupil do jiné dimenze. Telefony. Tiskárny. Hlasy. Vozíky. Všechno zmizelo. Kromě křehkých ostatků na mém stole neexistovalo nic.

Pracovala jsem i přes poledne a s každým novým objevem ve mně sílil pocit smutku.

Často mne obviňují, že cítím větší vřelost k mrtvým než k živým. Není to pravda. Ano, truchlím pro ty, kteří leží na mém stole. Ale zároveň si velice silně uvědomuji smutek těch, kteří tu zůstávají. Tenhle případ nebyl výjimkou. Dovedla jsem se vcítit do smutku rodin, které tyto dívky milovaly a ztratily.

Přesně v půl druhé zavřeštěl telefon. Stáhla jsem si masku a došla ke stolu.

„Doktorka Brennanová.“

„Skončila jste?“ Jeho hlas jsem poznala, ačkoli se neobtěžoval s představováním.

„Mám pár předběžných informací. Sál čtyři.“

„Čekám ve vaší kanceláři.“

Jistě, Claudele. To je naprosto v pořádku. Chovejte se tam jako doma.

„Nechcete se podívat na to, co jsem zjistila?“

„To nebude nutné.“

Claudelův odpor k pitvám je legendární. Kdysi jsem na to hrála, vymýšlela si nejrůznější finty, jak ho dostat sem do podpalubí. Teď už jsem se nenamáhala.

„Musím tu ještě uklidit. Pár minut to potrvá.“

„To bude patrně zbytečné, ne?“

„To opravdu doufám.“ Zavěsila jsem.

Ach jo. To je prostě Claudel. Lepší už to nebude.

Přetáhla jsem přes stůl prostěradlo, svlékla rukavice, vydrhla si ruce a spěchala nahoru. Srdce jsem měla naplněné tíživou, vzrůstající obavou.

V kostech se vyznám. Věděla jsem, že se nemýlím.

A přesto jsem se modlila, aby měl pravdu i ten svatouškovsky arogantní Claudel.

CLAUDEL SE USADIL ČELEM K MÉMU STOLU, OBOČÍ, NOS a ústa vystrčená na jih. Nevstal, ani mne nepřivítal, když jsem vstoupila. Zachovala jsem se stejně srdečně.

„Skončila jste?“

„Ne, *monsieur Claudel*. Neskončila jsem. Teprve jsem začala.“ Sedla jsem si. „Ale mám několik znepokojivých postřehů.“

Claudel zkroutil prsty v gestu, které jako by říkalo „tak ven s tím“.

„Podle znaků lebky a pánve mohu konstatovat, že kostra 38426 patří ženě, která zemřela někdy mezi patnáctým a devatenáctým rokem. Analýza dlouhých kostí mi umožní odhadovaný věk více upřesnit, ale je zřejmé, že bazilární šev srostl teprve nedávno a hřeben kyčelní kosti...“

„Nepotřebuji přednášku z anatomie.“

A co takhle nakopat do zadku?

„Oběť je mladá.“ Ledově.

„Pokračujte.“

„Všechny jsou mladé.“

Claudel tázavě vytáhl obočí.

„Ženy. Dospívající nebo čerstvě dospělé.“

„Příčina smrti?“

„K tomu bude potřeba podrobné zkoumání každé kostry.“

„Lidé umírají.“

„Většinou ne jako děti.“

„Rasový původ?“

„Nejsem si jistá.“ Ačkoli původ budu muset ještě prověřit, kraniofaciální detaily naznačovaly, že se jedná o bělošky.

„Takže je klidně možné, že jsme vykopali Pocahontas s celým jejím dvorem.“

Odpověď jsem raději spolkla. Nedovolím, aby mne Claudel vyprovokoval k nějakému předčasnému stanovisku.

„Na kostech z bedny a ze severovýchodní prohlubně se nezachovala žádná měkká tkáň, ale na kostře, která byla svázaná, jsou stopy adipoceru. Mrtvolného vosku. Nejsem přesvědčená o tom, že k úmrtí došlo v dávné minulosti.“

Claudel roztáhl ruce dlaněmi vzhůru. „Pět let, deset, století?“

„Pro určení doby, která uplynula od úmrtí, bude třeba provést další rozbor. Zatím bych se ovšem nezmiňovala o historických či prehistorických pohřbech.“

„Nepotřebuji instrukce, jak sepsat zprávu. Co se mi tady vlastně pokoušíte sdělit?“

„Pokouším se vám sdělit, že jsme ve sklepě pizzerie vykopali tři mrtvé dívky. V této fázi vyšetřování by nebylo správné učinit závěr, že se jedná o velmi staré ostatky.“

Několik vteřin jsme na sebe s Claudem upřeně hleděli. Pak sáhl do náprsní kapsy, vytáhl igelitový sáček a hodil ho na stůl.

Pomalů jsem sklopila oči.

V sáčku byly tři kulaté předměty.

„Klidně si je vyndejte.“

Otevřela jsem sáček a vysypala si jeho obsah na dlaň. Byly kulaté, ploché, kovové, asi tři centimetry v průměru. Přestože byly zrezavělé, viděla jsem, že na lícové straně mají všechny vyrytou ženskou postavu a na rubu očko. Pod každým očkem byly vyleptány iniciály ST.

Tázavě jsem pohlédla na Claudela.

„Po určitém nátlaku náš pizzový král přiznal, že když ukládal kosti do bedny, jisté předměty tam zapomněl vrátit.“

„Knoflíky?“

Claudel přisvědčil.

„Byly pohřbené s tou kostrou?“

„Ten chlapík je v otázce jejich původu poněkud vágní. Ale ano, jsou to knoflíky. A je na první pohled vidět, že jsou staré.“

„Jak si můžete být jistý, že jsou staré?“

„Nemůžu. Ale doktorka Antoinette Legaultová od McCordů může.“

McCordovo muzeum kanadských dějin uchovává přes milion artefaktů a více než šestnáct tisíc z nich patří do sbírek oděvů.

„Legaultová je odbornice na knoflíky?“

Claudel mou otázku ignoroval. „Ty knoflíky byly vyrobené v devatenáctém století.“

Než jsem se zmohla na odpověď, Claudelovi zatrylkoval mobil. Aniž by se omluvil, vstal a odešel na chodbu.

Očima jsem se vrátila ke knoflíkům. Znamená to, že ty kostry byly v zemi sto nebo i více let?

Claudel byl zpátky ani ne za minutu.

„Objevilo se něco důležitého.“

Milostivě mne propouští.

Ano, mám trpělivost. Ano, občas ji ztrácím. Claudelova blahosklonnost měla za následek, že se mi to právě začalo dít. Pospíchala jsem s předběžným vyhodnocením, abych se vešla do jeho rozvrhu, protože jsem předpokládala, že tohle vyšetřování má přednost před vším ostatním. A on mě teď odpálkuje po několika větách.

„Chcete říct, že tenhle případ důležitý *není*?“

Claudel spustil bradu a zahleděl se na mne. Obraz donekonečna zkoušené trpělivosti.

„Jsem policejní důstojník, ne historik.“

„A já jsem vědkyně, ne jasnovidka.“

„Tyhle artefakty...“ mávl rukou ke knoflíkům, „patří do jiného století.“

„Ty tři mrtvé dívky patří do našeho století.“ Prudce jsem vstala.

Claudel ztuhl. Oči se mu zúžily.

„Do nemocnice Notre-Dame právě přivezli prostitutku se zlomeninou lebky a nožem v břiše. Její kolegyně takové štěstí neměla. Je mrtvá. Já a můj parťák jdeme zatknout jistého pasáka, abychom ostatním dámám zvýšili šance na přežití.“

Claudel na mě namířil prst.

„Tohle je důležité, madam.“

A vypochoďoval ze dveří.

Chvíli jsem stála a tvář mi hořela vzteky. Příšerně mě šťve, že Claudel má tu moc mne vytočit, až vidím rudě, a někdy naprosto nelogicky. Jenomže to tak je. Právě se mu to opět podařilo.

Sesula jsem se na židli, otočila se, natáhla si nohy na parapet a opřela hlavu o stěnu vedle sebe. O dvanáct pater níže se táhlo město dolů k řece. Miniaturní autíčka a nakladačky pluly přes most Jacquese Cartiera směrem k Île Ste-Hélène, předměstí na jižním břehu, které už patří do státu New York.

Zavřela jsem oči a zkusila jógový dech. Můj hněv pomalu ustupoval. Když jsem je otevřela, cítila jsem se... jak?

Vyrovnaná.

Zmatená.

Vyšetřování smrti je samo o sobě komplikované. Proč to je s Claudelem vždycky ještě dvakrát těžší? Proč spolu nemůžeme normálně vycházet? Vždyť s ostatními vyšetřovateli z oddělení vražd se mi to daří. S Ryanem?

Ryan.

Doris mi zaklepala na rameno a přehrála několik obrazů z filmu *Noční rozhovor*.

Některé věci byly zcela jasné. Claudel si postavil hlavu. Nemá rád krysy. Nemá rád sklepy pizzerií. Ty kosti si podle něho nezasluhují jeho pozornost. Podporu pro další vyšetřování si budu muset sehnat někde jinde.

„Fajn, ty nadutej, skeptickej idiote. Jen se klidně vysmívej. Nenamáhej se něco pochopit. Tohle zvládneme i bez tebe.“

Hrábla jsem po deskách s tiskopisy a vydala se zpátky dolů.

Po třech hodinách jsem dokončila inventarizaci kostry LSJML-38426. Ostatky byly kompletní vyjma hyoidu, maličké podkovovité kůstky uložené v měkké tkáni hrdla, a několika menších kostí rukou a nohou.

Dlouhé kosti rostou tak dlouho, dokud jejich epifýzy, ty malé kloboučky na koncích, zůstávají oddělené od samotných kostí. Růst se zastavuje ve chvíli, kdy se epifýza kosti spojí s dřikem. Naštěstí pro antropologa se různé epifýzy řídí vlastními hodinami.

Pozorováním vývojového stupně pažní, stehenní a klíční kosti jsem mohla upřesnit svůj odhad věku. Budu žádat o dentální rentgen, abych mohla zkontrolovat vývoj kořenů stoliček, ale již nyní jsem neměla žádné pochybnosti. To děvče v bedně zemřelo mezi šestnáctým a osmnáctým rokem.

Na formuláři už byl tucet fajfčíček ve sloupci naznačujícím evropské předky. Úzké nosní dírky. Ostře vyčnívající nosní přepážka. Vysoce zaúhlený hřbet nosu. Vyčnívající hrot. Lícni kosti těsně přilehlé k obličejové části. Všechny tyto rysy a měření řadily lebku do jedné skupiny. Byla jsem si jistá, že to byla běloška.

A drobná. Podle délky stehenní kosti se dalo odhadnout, že měřila asi sto padesát sedm centimetrů.

Ačkoli jsem prozkoumala každou kost, každý úlomek, nenašla jsem jedinou stopu násilí. Několik škrábanců v blízkosti pravého sluchového kanálku mi připadalo jako povrchové stopy a po zvětšení bylo vidět, že mají tvar písmene V. Domnívala jsem se, že k nim došlo až po smrti, snad v důsledku oděru o hlínu nebo neopatrným zacházením při ukládání do bedny.

Zuby vykazovaly známky špatné hygieny a patrně zcela nulové stomatologické péče.

Bylo na čase přejít k určení postmortálního intervalu. Jak dlouho je mrtvá? PMI bude těžký oříšek, když jsou k mání jen suché kosti.

Lidské tělo je koperníkovský mikrokosmos složený z uhlíku, vodíku, dusíku a kyslíku. Srdce je jitřenkou poskytující pramen života všem metabolickým systémům v galaxii.

Jakmile přestane srdce pumpovat, nastane cytoplazmický chaos. Buněčné enzymy zahájí kanibalské hody a pustí se do uhlohydrátů a proteinů těla. Buněčné membrány praskají a uvolňují potravu pro armády mikroorganismů. Střevní

baktérie se začnou prohryzávat ven. Baktérie z okolního prostředí, hmyz a mrchožrouti se začnou prokousávat dovnitř.

Pohřeb, ponoření nebo nabalzamování těla oddalují proces rozkladu. Některé mechanické vlivy a chemické látky ho naopak urychlují.

Takže jak dlouho to trvá, než se lidské tělo obrátí v prach?

Při velkém horku a vlhkosti může dojít ke ztrátě měkké tkáně již za tři dny. To je ovšem národní rekord. Za běžných podmínek, při pohřbu do ne příliš hlubokého hrobu, trvá tělu šest až dvanáct měsíců, než se odhalí až na kostru.

Uzavření ve sklepe by to mohlo zpomalit. Uzavření ve sklepe v subarktickém pásmu by to mohlo hodně zpomalit.

Jaká jsou fakta?

Těla byla nalezena v mělkých hrobech. Byla na těch místech pohřbena hned po smrti? Jak brzy po smrti?

Minimálně dvě kostry byly ohnuty, kolena pevně přitisknutá k hrudi. Minimálně jedna byla svázaná a zabalená v koženém pouzdře. Dál už jsem toho moc nevěděla. Vlhkost. Kyselost půdy. Kolísání teploty.

Co s tím?

Kosti byly suché, oddělené v kloubech a zcela prosté masa a zápachu. V kraniálních a dřeňových dutinách se našly skvrny a stopy hlíny. Pokud Claudelovy knoflíky neměly s těmi těly opravdu žádnou souvislost, znamenalo to, že dívky někdo ukryl nahé a bezejmenné, bez jakýchkoli doprovodných artefaktů.

Můj odhad: více než rok a méně než tisíciletí. Claudel se pomine radostí.

Zklamaně jsem zabalila LSJML-38426, rozhodnutá najít odpovědi na spoustu dalších otázek.

Právě jsem vyndávala LSJML-38427, když znovu zazvonil telefon. Rozčílilo mně to a při představě Claudelova arogantního cynismu jsem si nevrle strhla masku a chňapla po sluchátku.

„Brennanová.“

„Doktorka Temperance Brennanová?“ Ženský hlas, třesoucí se, nejistý.

„Oui.“

Pohlédla jsem na hodinky. Za pět minut spojovatelka na ústředně končí a hovory přebírá noční služba.

„Vlastně jsem nečekala, že to vezmete. Tedy, chci říct, myslela jsem, že mne spojí se sekretářkou. Spojov...“

„Co pro vás mohu udělat?“

Chvilí bylo ticho, jako by žena na druhém konci drátu zvažovala mou otázku. Zaslechla jsem nějaké zvuky, snad ptačí švitoření.

„Nu, já sama nevím. Vlastně, myslela jsem si, že bych pro vás mohla udělat něco já.“

Báječné. Další dobrovolník z lidu.

Členové týmu ohledávajícího místo činu obvykle nejsou žádní vědci. Jsou to technikové. Sbírají vlasy, vlákna, úlomky skla, odštěpky barvy, krev, sperma, sliny a další fyzické důkazy. Snímají otisky prstů. Fotografují. A když jsou všechny ty dobroty zapsány a ocedulkovány, má jednotka pro ohledání místa činu padla. Žádné zázraky moderní technologie. Žádné sledování se zatajeným dechem. Žádné divoké střílečky. Vědu dělají odborníci s vysokoškolskými tituly. A zloduchy pak honí policajti.

Jenomže filmový průmysl přesvědčil snad všechny obyvatele tohoto města, že na místě činu se objevují jen vědci a detektivové. Každý týden mi volají nadšení „svědkové“, kteří jsou si jisti, že něco odhalili. Pokouším se být laskavá, ale tenhle poslední hollywoodský výmysl potřebuje pěkně nakopat do zadku.

„Je mi líto, paní, ale pro práci v naší laboratoři musíte předložit vysvědčení a zúčastnit se formálního výběrového řízení.“

„Ach.“ Slyšela jsem, jak se zprudka nadechla.

„Jestli se zastavíte na personálním, určitě vám tam dají materiály s popisem práce.“

„Ne, ne. To je nedorozumění. Včera jsem viděla vaši fotografii v *Le Journal*. Telefonovala jsem k vám do kanceláře.“

Tak tohle je ještě horší než fanyynka policajtů z filmového plátna. Slídivá sousedka s tipem století. Anebo nějaká chytrá hlavička, které by přišla vhod tučná odměna.

Hodila jsem pero na piják a kecla si na židli. Tohle bude asi na dlouho. Jenomže můj superagent taky nepočká.

„Možná to zní bláznivě.“ Nervózní odkašlání. „A vy máte jistě hodně práce.“

„Ano, vlastně právě něco dělám, paní...?“

Jménu nebylo tak docela rozumět. Gallantová? Ballantová? Talentová?

„...ty kosti, co jste vykopala.“

Další pauza. Další pískání a vřeštění v pozadí.

„A co je s nimi?“

Hlas jí zesílil.

„Cítím to jako svou morální povinnost.“

Mlčela jsem, zírala na kosti na vozíku a přemýšlela o své vlastní morální povinnosti.

„Nemohla jsem dál mlčet. Musela jsem vám zavolat. Dokud tu ještě jsem. To je to nejmenší, co mohu udělat. Lidé si už dnes neudělají na nic čas. Nikdo se už neobtěžuje. Nikdo se nechce do ničeho zaplést.“

Z haly sem dolehly hlasy, bouchání dveří a pak ticho. Pitevní technici to pro dnešek zabalili. Opřela jsem se, unavená, ale rozhodnutá rychle tento rozhovor ukončit a vrátit se k práci.

„A co byste mi ráda řekla?“

„V Montrealu žiju už dlouho. Víím, co se dělo v tom domě.“

„V jakém domě?“

„Tam, kde byly schované ty kosti.“

Zpozorněla jsem.

„V té pizzerii?“

„Ano, teď tam je pizzerie.“

„Poslouchám.“

V tu chvíli zaječel zvonek ne nepodobný těm, které ohlašují konec hodiny ve starých školách.

Telefon byl hluchý.

MAČKALA JSEM TLAČÍTKO A POKOUŠELA SE UPOUTAT pozornost spojovatelky v ústředně.

Nic.

Sakra!

Praštila jsem sluchátkem a utíkala k výtahu.

Susanne, recepční LSJML, bydlí v malém městečku na půli cesty mezi Montrealem a hranicí s provincií Ontario. Každý den cestuje metrem a vlakem a všechno má načasované přesněji než počítač orbitální stanice. Jakmile skončí pracovní doba, Suzanne vypálí jako střela. Doufala jsem, že ji nějakým zázrakem stihnu ještě před startem.

Osvětlená čísílka ukazovala, že výtah je ve třináctém patře.

No tak. Dělej.

Trvalo snad měsíc, než přijel, a další, než jsem se dostala nahoru. Ve dvanáctém jsem se vyřítla ze dveří.

Susannin stůl byl opuštěný.

Modlila jsem se, aby má informátorka zavolala znovu. Doufala jsem, že automatická noční služba ten hovor nahrála do mé hlasové schránky. Rychle zpátky do kanceláře.

Červené světélko blikalo.

Ano!

Strojový hlas oznámil pět vzkazů.

Má přítelkyně Anne ze Severní Karolíny.

Allô Police. Znovu.

Gazette. Znovu.

Nějaký nováček ze zpráv CFCF.

Ryan.

Smíšené pocity. Zvědavost. Proč volala Anne? Úleva. Ryan se pokusil se mnou spojit. Zklamání. Má záhadná

informátorka se o to nepokusila. Strach. Co když tu ženskou už nikdy nenajdu?

Jakže se jmenovala? Gallantová? Ballantová? Talentová? Proč jsem ji nepožádala, aby mi to vyhláskovala?

Plácla jsem sebou na židli, zírала na telefon a hypnotizovala ten malý čtvereček, aby se rozsvítil a oznámil mi, že se mi někdo dovolal. Bubnovala jsem prsty o stůl. Tahala za telefonní šňůru. Pozorovala, jak se kroutí do původního tvaru.

Proč se ta žena nepokusí se mnou znovu spojit? Moje číslo zná. Čekej. Říkala přece, že volala už předtím. Myslí si, že jsem jí to položila? Vzdala to?

Otevřela jsem zásuvku. Nahmátla jsem pero. Zavřela jsem zásuvku.

Říkala něco jako „dokud tu jsem“. Odjíždí někam? Z města? Na chvíli? Navždy?

Čmárala jsem si na papír trojúhelníčky a nadávala sama sobě za svou nedbalost, když mi zazvonil mobilní telefon. Zuřivě jsem hrabala v kabelce, abych ho vylovila.

„Paní Gallantová?“

„Galantní možná jsem, ale určitě ne paní.“

Ryan.

„Myslela jsem, že to je někdo jiný.“

Hned jak jsem to vypustila z úst, jsem věděla, jaká je to blbost. Paní Gallantová, Ballantová nebo Talentová přece volala přes ústřednu. Mé soukromé číslo asi opravdu nezná.

„Tak velké zklamání v tvém hlase mě vážně drtí.“

Znovu jsem si sedla a poprvé za celý den se usmála.

„Pokud jde o tebe, Ryane, jsi okouzlující. Mé zklamání souvisí s případem.“

„Jakým případem?“

„Ty kostry ze sklepa.“

Hovořili jsme a já neustále sledovala světélko na telefonním přístroji. Kdyby se rozsvítilo, hned bych skočila do své hlasové schránky.

„Užila sis dnes Claudelovy společnosti?“

„Byl tady.“

„Sám?“

„Zbytek jednotky Waffen SS to nestihl.“
 „Pravda, Claudel je trochu zkosnatělý.“
 „Claudel je neandrtálec. Ne, to neandrtálcům křivdím. Ti měli už vyvinutý lidský mozek.“
 „S Claudelovým mozkem je všechno v pořádku. Prostě se jen rád řídí zkušeností a osvědčenými šablonami. Kde byl Charbonneau?“
 „Někdo napadl dvě prostitutky. Jedna zemřela. Ta druhá leží v nemocnici Notre-Dame.“
 „Slyšel jsem o tom,“ řekl Ryan.
 Samozřejmě. Záblesk podráždění.
 „Myslím, že jejich šéf byl pozván k výslechu.“
 „Zrovna ty bys to přece měl vědět.“
 Ryan mou štiplavou narážku buď ignoroval, nebo si jí vůbec nevšiml.
 „Co chce Claudel s těmi kostmi dělat?“
 „Bohužel skoro nic.“
 „No, kdyby šlo o tvoje kosti, já už bych věděl.“
 „Včera to ovšem nebyl hlavní bod tvého programu,“ zapištěla Doris, než jsem jí to stihla zatrhnout.
 Ryan neodpověděl.
 „Všechno jsou to ostatky mladých dívek,“ změnila jsem téma.
 „Jsou hodně staré?“
 „Claudel vypáčil z majitele nějaké knoflíky, které prý našli u jedné z těch koster. Někdo z McCordova muzea je zařadil do devatenáctého století.“
 „Nech mě hádat. Claudela nezajímá to, co vnímá jako prehistorické?“
 „Což je poněkud zvláštní, když uvážíš, že má mozek v prdeli už od neolitu.“
 „Měla jsi špatný den, sluníčko?“ Pobavení v Ryanově hlase mi šlo na nervy. Vůbec nevysvětlil, proč včera tak rychle zmizel. To mi šlo taky na nervy. A já chtěla, aby to vysvětlil. A to mi šlo na nervy nejvíc.
 Jakou že to má Anne filozofii? Nikdy nevysvětluj, nikdy si nestěžuj.
 Správně, Annie.

„Tenhle týden vážně není žádná procházka,“ vysvětlovala jsem a zírала na telefon na stole. Ten malý čtvereček zůstal beznadějně tmavý.

„Claudel je dobrý policajt,“ opáčil Ryan. „Občas jen potřebuje trochu víc přesvědčovat než my, intuitivně chytřejší typy.“

„Postavil si hlavu.“

„Tak mu ji rozboř.“

„To mě nenapadlo.“

Chvilé mlčení. Prolomil ji Ryan.

„Jak jsou podle tebe ty kosti staré?“

„Nejsem si jistá. Dokonce si ani nejsem jistá, že ty holky umřely ve stejné době.“

„A co zuby?“

„Ničeho jsem si nevšimla.“

Další pauza.

„A tvůj pocit?“

„V tom sklepe nebyly pohřbené dlouho.“

„Což znamená?“

„Že bychom je měli brát vážně.“

Znovu ignoroval mou jízlivost.

„A ten tvůj pocit se zakládá na čem?“

Stejnou otázku si kladu už tři dny.

„Na zkušenosti.“

O své tajemné informátorce jsem se nezmínila. Ani o pitomé lhostejnosti, s jakou jsem ji odbyla.

„Takže, sluníčko...“

„Ano, drahoušku.“ Přerušila jsem ho.

Pauza.

„Musíš najít důkazy, abys přesvědčila Claudela, že se mýlí.“ Trpělivý učitel kárající dítě v mateřské školce.

Dlouhá pauza, v níž se ozýval jen můj našťvaný dech. Ryan promluvil opět jako první.

„Dnes večer se ti to asi moc nehodí, vid’?“

„Co tím myslíš?“

„Chápu, že jsi unavená a zklamaná. Jdi domů a nalož se do vany s horou pěny. Do rána se to vytřídí.“

Když jsme zavěsili, zůstala jsem sedět a naslouchala hučení prázdné budovy.

Nemá cenu si něco nalhávat. Jsem v Montrealu už tři dny. A tři noci. Ryan je přátelský a okouzluje jako obvykle.

A skoro vůbec nemá čas.

Nepotřebuju hořící keř, aby mi to došlo. Poručík Kanec se přesouvá jinam.

A mně zůstane detektiv Vůl.

Neměla jsem daleko k slzám. Škubla jsem sebou, abych je setřásla.

Žila jsem i bez Ryana. Zvládnou to zase.

Přežila jsem to s Claudelem. Přežiju to zase.

Ale co když si ten problém s Ryanem jen sama vymýšlím? Proč jsem na něho poslední dobou tak protivná?

Venku fičel vítr. A dole na nerezové oceli tiše leží tři mladé dívky.

Pohled mi sklouzl k telefonu. Paní Gallantová, Ballantová nebo Talentová na svém telefonu knoflík opakovaného vytáčení nezmáčkla.

„Do prdele s pěnou,“ vyštěkla jsem a vystřelila ze židle.

„A s tebou taky, Andrew Ryane. Ať jsi, kde jsi.“

V devět jsem skončila s LSJML-38427, tedy s kostrou z prvního výkopu.

Žena. Běloška. Něco mezi patnácti a sedmnácti lety. Metr šedesát dva až metr sedmdesát vysoká. Žádné pachy, žádné vlasy, chlupy, ani kousek měkké tkáně. Kostí dobře zachovalé, ale suché a bezbarvé, se známkami infiltrace půdy. Posmrtné kraniální poškození včetně rozlámaného pravého spánku, pravé lící kosti a pravého mandibulárního ramene. Žádné premortální poranění kostry. Žádné stomatologické zásahy. Žádné oblečení ani předměty. 38427 vypadala jako věrná kopie 38426.

S jediným rozdílem. Tuhle dívenku jsem viděla *in situ* a věděla jsem něco o tom, jak byla pohřbena. LSJML-38427 byla uložena do jámy nahá v poloze plodu.

My, lidé vzeší z židovsko-křesťanské tradice odesíláme své mrtvé na věčnost zahalené do nedělních šatů. Ukládáme je s nataženými nohama a rukama sepjatými na břicho nebo

položenýma podél těla. Schoulená spící pozice je typičtější pro naše domorodé bratry.

Takže? Podporuje schoulená pozice Claudelův předpoklad starého nálezu?

Ne, tak jednoduché to není.

Ohnuté tělo potřebuje menší jámu. Méně kopání. Méně času a energie. Takové pohřby bývají oblíbené u lidí, kteří z nějakého důvodu spěchají.

Třeba vrahové.

Vyčerpaně jsem odvezla vozík do boxu, převlékla se, vrátila se do kanceláře a zkontrolovala telefon.

Žádné vzkazy.

Když jsem u vrátnice zapisovala datum odchodu, bylo už hodně po desáté. Vítr svištěl kolem budovy Wilfrid-Derome a zalézal mi pod šaty jako ostrá břitva. Pelášila jsem k autu a u úst se mi tvořila pára.

Celou cestu jsem myslela jen na ty dívky v márnici.

Zemřely na nějakou nemoc? Byly zavražděné způsobem, který nezanechal na kostech žádné stopy? Byly otrávené? Udušené?

Podchlazené?

Na semaforu u Viger se ze stínu mostu Jacquese Cartiera vynořili dva pubertáci. Potetovaní, s piercingem a cvočky na bundách. S napjatou nenuceností se vytasili se svými okenními stěrkami. Přikývla jsem, aby se dali do práce, a z kabelky dolovala dolar. Pozorovala jsem je, jak z předního skla mého auta stírají špinavou vodu.

Byly ty holky ze sklepa také takové mladé rebelky, které se vydaly vstříc nekonformnímu způsobu života, co možná nejdál od vyšlapaných cestiček? Byly to samotářky zneužívané rodinnými tyrany? Utekly z domova a bojovaly o přežití na ulici?

Nenašla jsem ani stopu po žádném oblečení. Jistě, přírodní vlákna jako bavlna, len a vlna se rychle rozkládají. Ale co třeba jezdec od zipu? Očko? Gumička od košilky? Háček od podprsenky? Ty dívky někdo svlékl, než je ukryl do anonymních hrobů.

Zemřely společně? Během několika měsíců? Let?

A to hlavní: Kdy? Před deseti lety? Před sto lety?

Než jsem dorazila domů, rozbolela mě hlava a měla jsem takový hlad, že bych vyjedla celé Lotyšsko. Kromě müsli tyčinek a dietní sodovky jsem neměla celý den nic v ústech.

Vysprchovala jsem se a podnikla útok na zmrazený mexický polotovar. Večeřela jsem ve společnosti televize a pana Lettermana a přemýšlela o Anne. Anne by mi rozuměla. Nechala by mě vymluvit. Říkala by takové ty utěšitelské věci. Natáhla jsem se po telefonu a ten mi vzápětí zazvonil v ruce.

„Jak se má Birdie?“ Anne.

„Ty voláš kvůli mému kocourovi?“

„Určitě se tomu broučkovi málo věnuješ.“

Brouček ležel vedle mne na pohovce a upřeně zíral na zakysanou smetanu vytékající z posledního burrita na talíři.

„Nepochybně by s tebou souhlasil.“

Položila jsem talíř na stolek, prstem nabrala kopeček smetany a nabídla mu, Birdie ji olízal a znovu upřel svůj zrak na talíř.

„A co ty?“

Nechápala jsem. „Co já?“

„Tobě se věnují dostatečně?“

Ačkoli Anne měla instinkty navigačního satelitu, o mém trápení s Ryanem nemohla vědět.

„Právě jsem ti chtěla volat,“ řekla jsem.

„Mně se tedy nevěnují,“ pokračovala, jako by mně vůbec neposlouchala.

„O čem to mluvíš?“

„O Tomovi-Tedovi.“

Anne je vdaná za právníka Toma Turnipa. Když byl Tom u své firmy už druhým rokem, jeden z jeho nadřízených ho celý měsíc oslovoval „Tede“. Od té doby to byl prostě Tom-Ted.

„A co je s ním?“

„Hádej.“

Sice jsem chtěla být solidární, ale na hádanky jsem byla příliš unavená.

„Nechci. Prostě spust’.“

„Dobrý nápad. Zítra jsem u tebe.“

PO OSMI HODINÁCH SE STAV MÉ MYSLI ZNATELNĚ zlepšil. Bolest hlavy byla ta tam. Slunce svítilo. Má nejlepší přítelkyně byla na cestě ke mně.

Možná. Anne poměrně často mění názor.

Když už mluvíme o změně názorů, Ryan měl pravdu. Jádrem debaty s Claudelem bude důkaz o postmortálním intervalu neboli PMI.

Chroupala jsem kukuřičné lupínky a přemýšlela. Co všechno vím? 38426 a 38427 jsme našli v mělkých hrobech v suchém sklepě. Kostry byly zbaveny masa, ale dobře zachovalé, bez povrchových prasklin či šupinek.

Začala jsem si v duchu odškrtnout na pomyslném seznamu. Jaké další údaje se hodí pro přesné určení PMI u suchých kostí?

Zchátralost souvisejících materiálů. Žádné jsem neměla.

Analýza hmyzích inkluzí. Žádné jsem neměla.

Bird mi strčil čumák do lupínků v naději, že se zmocní mléka. Přesunula jsem ho na židli.

Měla bych začít s 38428, anebo se zaměřit na stanovení PMI?

Birdie se vplížil zpátky na stůl. Znovu jsem ho sundala dolů.

Jestli najdu důkaz, že se jedná o staré pohřby, mohu si hodit nohy na stůl a přehrát to na archeology. Ale pokud se potvrdí mé podezření, že k těm úmrtím došlo nedávno, koroner bude trvat na vyšetřování a Claudel nebude mít na vybranou. Spolu s Charbonneauem se mohou dát do pátrání a já zatím provedu analýzu třetí kostry.

Když jsem si nalévala kávu, Birdie se odhodlal ke třetímu výpadu. Znovu jsem ho přemístila, tentokrát už o poznání méně laskavě.

Tak fajn. Nemám žádné artefakty ani brouky. Co mi zbývá?

Věděla jsem, že elementární složení kostí se s časem mění. Obsah dusíku klesá, zato množství fluoridu stoupá. Jenomže tyhle změny jsou příliš pomalé, než aby se daly použít pro vyhodnocení stáří současných ostatků.

Četla jsem hodně studií o radiografii, histologii, chemické reakci a obsahu izotopů. Věděla jsem, že existuje výzkum, který pomocí aminokyselin dokáže odlišit současné kosti od starých.

Jenomže biochemické a fyzikální procesy ovlivňuje bezpočet faktorů. Teplota. Vlhkost půdy. Rozpínání kyslíku. Mikrobiologická aktivita. PH půdy. Žádná metoda není stoprocentně přesná. Jakmile zmizí maso a mouchy se odstěhují, PMI se stává bermudským trojúhelníkem soudní antropologie.

Napadl mě jediný test, který by mohl přinést výsledky. Ale trvalo by to dlouho, a stálo by to spoustu peněz. A provádějí ho jen v několika laboratořích. Vzhledem k současné finanční situaci jsem věděla, že nebude snadné to u LaManche prosadit.

Ale za zkoušku to stojí.

Položila jsem misku na podlahu, hrábla po kabelce a laptopu a vyrazila.

Světélko na telefonu v mé kanceláři zůstávalo zatvrzele temné.

Ranní porada nepřinesla nic mimořádného. Muž udušený kouřem z vadného radiátoru. Smrtelná dopravní nehoda pod vlivem alkoholu. Jeden onanista se špatně zavázaným uzlem na smyčce. Spálené tělo ve vyhořelém karavanu.

Pelletier dostal oběť požáru. Ačkoli se předpokládalo, že ostatky patří majiteli auta, požádal mě, abych byla k dispozici pro případ, že by se objevily pochybnosti.

Jakmile všichni odešli, obrátila jsem se na LaManche.

„Můžu s vámi chvilku mluvit?“

„*Mais, oui.*“ LaManche se znovu posadil.

„Vyšetřila jsem dvě z těch koster ze sklepa.“

Když LaManche zvedl obočí, vrásky v jeho tváři se prodloužily a prohloubily. Najednou vypadal starší a unavenější, než jak jsem si ho pamatovala. Bylo to tím chladným ranním světlem, které na něho dopadalo z okna za mými zády? Necítí se LaManche dobře? Prostě jsem si jen dřív ničeho nevšimla?

„Ty dvě oběti, které jsem prohlížela, jsou mladé a jsou to ženy,“ řekla jsem. „Jsem si jistá, že i ta třetí je mladá žena.“

„Používáš slovo ‚oběti‘.“

„Jsou to takřka děti a jsou mrtvé.“

LaManchovy melancholické oči před mou ostrou poznámkou neucukly.

„Ale nenašla jsem žádné stopy násilí,“ připustila jsem.

„Monsieur Claudel má pocit, že ty ostatky nejsou současné.“

„Majitel restaurace našel knoflíky, které snad pocházejí z devatenáctého století.“

„Snad?“ Znovu zvedl obočí.

„Claudel je odnesl do McCordova muzea.“

„A tebe to nepřesvědčilo?“

„I kdyby ty knoflíky byly pravé, není vůbec jisté, že mají něco společného s těmi kostrami. Jejich přítomnost ve sklepech může mít spoustu jiných vysvětlení.“

LaManche vzdychl a zatahal se za ucho. „Monsieur Claudel mi rovněž sdělil, že ten dům je přes sto let starý.“

„Claudel o té budově něco zjišťoval?“ Cítila jsem, jak se mi do obličeje valí krev. „O tuto informaci se se mnou nepodělil.“

„Postavili ho před více než sto lety.“

Mám vzteklou povahu. Po otci. Zuřivost a chlast ho občas zbavovaly vlády nad sebou samým. Vybuchoval jako nášlapná mina a já mezi těmi výbuchy vyrůstala.

Stejně jako táta jsem i já podlehla vábení flašky. Na rozdíl od něho jsem ale dokázala dát chlastu sbohem. A na rozdíl od něho jsem se naučila ovládat. I když to ve mně vře, navenek jsem chladná jako kámen.

„A to si monsieur Claudel neuvědomil, že taková informace souvisí s mou prací?“ zeptala jsem se ledovým hlasem.

„Bezpochyby tě bude informovat do všech podrobností.“

„A stihne to, než umřu?“

„Nebubnuj na poplach. Já s tebou nebojuji.“

Zhluboka jsem se nadechla.

„Existuje jeden test, který by tu hádanku mohl vyřešit.“

„Mluv.“

„Slyšel jste o datování pomocí uhlíku ^{14}C ?“

„Vím, že se to používá pro odhad stáří organických materiálů, včetně lidských kostí. Ale nevím, jak to funguje.“

„Radioaktivní uhlík, neboli uhlík ^{14}C , je nestálý izotop. Jako všechny radioaktivní látky se rozpadá tím, že uvolňuje subatomické částice, a to stále stejnou měrou.“

LaManche ze mne nespouštěl oči.

„Asi za 5 730 let se polovina radiouhlíkových atomů přemění na dusík.“

„Poločas rozpadu.“

Přikývla jsem. „Po 11 460 letech zůstává jen čtvrtina původního množství. Za dalších 5 730 let už jen osmina a tak dál.“

LaManche mne nepřerušoval.

„V atmosféře je radioaktivního uhlíku velice málo. Na každý bilion stabilních atomů uhlíku připadá jeden atom ^{14}C . Radiouhlík se v atmosféře neustále vytváří působením kosmického záření na dusík. Některé atomy dusíku se přemění na radioaktivní uhlík, který okamžitě oxiduje na CO_2 . Oxid uhličitý si pak klesá cestu biosférou, kde ho vstřebávají rostliny. A jelikož lidé, zvířata a rostliny tvoří jeden potravní řetězec, mají v sobě konstantní množství radioaktivního uhlíku tak dlouho, dokud jsou naživu. Toto množství díky radioaktivnímu rozpadu postupně klesá, ale doplňuje se příjmem potravy. V případě rostlin fotosyntézou. Rovnováha existuje, dokud je organismus živý. Jakmile zemře, rozpad se stává jediným aktivním procesem. Metoda datování pomocí radioaktivního uhlíku určuje, kdy byla tato rovnováha narušena.“

LaManche zvedl skepticky obě dlaně. „Takže něco jako pět tisíc let plus minus. Jak může být tak pomalý proces k něčemu dobrý u současných ostatků?“

„Dobrá otázka. Je pravda, že datování uhlíkem ^{14}C používají hlavně archeologové. Je poměrně spolehlivé. Ale tahle metoda se zakládá na celé řadě předpokladů. A jedním z nich je, že atmosférická úroveň radiouhlíku zůstává stejná. Data, která tomuto předpokladu neodpovídají, lze vlastně použít pro širší uplatnění tohoto postupu.“

„Jak?“

„Tady to právě začíná být zajímavé. Jisté studie zdokumentovaly v určitých obdobích výrazné anomálie dat získaných radiouhlíkovou metodou. Ke dvěma odchylkám došlo v posledních osmdesáti letech, a obě byly způsobeny lidskou činností.“

LaManche se opřel, propletl si prsty a položil si ruce na prsa. Naznačuje mi, abych byla stručnější? V duchu jsem svůj výklad trochu zkrátila.

„Období od roku 1910 do roku 1950 je charakterizováno právě úbytkem radiouhlíku v atmosféře, patrně v důsledku uvolňování spalín fosilních paliv jako je ropa, uhlí a zemní plyn.“

„Proč?“

„Vzhledem ke svému stáří fosilní paliva neobsahují žádný detekovatelný radioaktivní uhlík. Dá se říct, že jsou mrtvá. Jelikož se při jejich spalování uvolňuje oxid uhličitý prostý radiouhlíku, relativní množství uhlíku ^{14}C v atmosféře klesá.“

„Oui.“

„Jenomže zhruba od padesátých let tenhle klesající trend obrátily atmosférické zkoušky termonukleárních zbraní.“

„Obsah radioaktivního uhlíku v živých tvorech se zvýšil.“

„Výrazně. Od roku 1950 do roku 1963 vzrostly hodnoty o 85 procent nad současnou srovnávací hladinu. Na základě mezinárodní dohody zastavila v roce 1963 většina států jaderné testování v atmosféře a hladina radioaktivního uhlíku v biosféře se začala usazovat.“

„Takové bláznovství.“ LaManche smutně pokyvoval hlavou.

„Tyhle permutace jsou známy jako skleníkový efekt a efekt atomové bomby.“

LaManche pokradmu pohlédl na hodinky.

„V zásadě jde o to, že pomocí umělého neboli ‚bombového‘ uhlíku ^{14}C se dá určit, jestli někdo zemřel před obdobím jaderného testování v atmosféře nebo až po něm.“

„Jak se ten test dělá?“

„Vlastně existují dvě metody. Při standardní radiometrické metodě se materiály analyzují tak, že se syntetizuje vzorek uhlíku na benzen a pak se měří obsah radiouhlíku ^{14}C v scintalačním spektrometru.“

„A ta druhá metoda?“

„U té druhé metody se výsledky odvozují z redukce vzorku uhlíku na grafit. Grafit se pak testuje na obsah radiouhlíku ^{14}C v hmotovém spektrometru.“

Několik vteřin LaManche neřekl ani slovo. A potom: „Kolik kostí je potřeba?“

„Pro běžný výpočet rozpadu dvě stě padesát gramů. Pro hmotovou spektrometrii stačí gram nebo i méně.“

„Spektrometrické testování stojí víc?“

„Ano.“

„Kolik?“

Řekla jsem mu to.

LaManche si sundal brýle a palcem a ukazováčkem si stiskl kořen nosu.

„Neexistuje žádný mezikrok, který by takový výdaj ospravedlnil?“

„Jednu věc můžu zkusit. Není to sice dvakrát spolehlivé, ale je to jednoduché a můžu tak zjistit, jestli k úmrtí došlo před více než sto lety.“

LaManche se chystal k odpovědi.

„A je to zadarmo,“ dodala jsem. „Můžu to udělat sama. Ale znovu opakuji, získáme jen hrubou indikaci, jestli jsou ty kosti starší nebo mladší sta let.“

„Pusť se do toho, prosím.“ LaManche si nasadil brýle a vstal. „Já mezitím projednám tvůj návrh s doktorem Authierem.“

Jean-Francois Authier, hlavní koroner, vyhodnocoval veškeré žádosti týkající se mimořádných výdajů. Povoloval jich málo.

V kanceláři jsem chňapla po plášti a zamířila do márnice. Morin a Ayersová v pitevně číslo dvě už prováděli řez ve tvaru písmene Y. Požádala jsem o ultrafialovou lampu a čekala, než mi ji technik vydá. Pak jsem spěchala k boxu a vytáhla levé femury z koster 38426, 38427 a 38428.

V pitevně číslo čtyři jsem napsala příslušná evidenční čísla na proximální a distální konce stehenních kostí a položila je na pitevní stůl. V tiché místnosti se rozlehlo šestero tichých klepnutí.

Nasadila jsem si masku, zastrčila do zásuvky pilku značky Stryker a zapnula ji. Na nerez oceli se usazoval bílý prášek, když jsem půlila střední část femuru. Místnost zaplnil ostrý, štiplavý zápach.

Znovu jsem v duchu přemýšlela o mladých ženách, jejichž kosti jsem tu nyní řezala. Zemřely v rodinném kruhu? Patrně ne. Osamocené a vyděšené? To spíš. Doufaly ve vysvobození? Byly zoufalé? Měly vztek? Cítily úlevu? To všechno je možné. Už nám to neřeknou.

Když jsem skončila s řezáním, sebrala jsem části femurů a ultrafialovou lampu a odnesla je do skladu na konci chodby.

No tak. Ať to funguje.

Při vstupu do skladu jsem našla zásuvku a zapojila lampu. Pak jsem položila poloviny stehenních kostí na polici tak, aby čerstvě uřezané konce směřovaly ven.

Když jsem zavřela dveře, byla tam tma jak v pytli.

Skoro jsem nedýchala, namířila lampu a stiskla vypínač.

„Jo!“ VOLNÁ RUKA MI VYLÉTLA DO VZDUCHU.
 „Kosti končetin, které jsou mladší než sto let, mohou pod ultrafialovým světlem fluoreskovat. Fluorescence časem slábne tak, jak postupuje mrtvá zóna zevnitř z dřevové dutiny a zvenčí z povrchu. Sto let po smrti už žlutozelené světélkování zmizí úplně.

Tahle miminka zářila jako neonová reklama.

Fajn, Claudele. Tohle je teprve začátek.

Vrátila jsem femury do odpovídajících pytlů a vydala se hledat šéfa.

LaManche právě krájel v histologické laboratoři mozek. Když jsem vstoupila, zvedl hlavu, v ruce nůž, igelitovou zástěru uvázanou kolem krku a v pase. Vysvětlila jsem mu, co jsem právě dělala.

„A?“

„Povrch řezů svítí jako nova.“

„Což znamená?“

„Přítomnost organických složek.“

LaManche položil nůž na korkovou desku. „Takže se nejedná o domorodé pohřby.“

„Tyhle dívky zemřely po roce 1900.“

„Určitě?“

„Patrně.“ Tohle už neznělo tak důrazně.

„Ten dům postavili někdy na přelomu století.“

Neodpovídala jsem.

„Vzpomínáš si na ostatky, které se našly nedaleko katedrály Marie-Reine-du-Monde?“

LaManche měl na mysli jeden dávný případ. Kdysi mě poslal do města, abych vyšetřila „těla“ nalezená instalatéry opravujícími vodovodní potrubí. Přijela jsem tam a našla lopaty, sklápěčky a obrovskou jámu na bulváru René-

Lévesque. V čerstvě vykopaném příkopě lemovaly chodníky úlomky lebek, žeber a dlouhých kostí. Mezi těmi lidskými kousky jsem našla i dřevěné třísky a zrezavělé hřebíky.

Zakopané rakve. Jak prosté.

Archeologové můj názor později potvrdili. Na místě, kde nyní katedrála shlíží na rušný bulvár René-Lévesque, byl až do poloviny osmnáctého století hřbitov. Pak ho museli kvůli epidemii cholery zavřít. Ti opraváři tenkrát narazili na pár dušiček, které při přemísťování hřbitova někdo přehlédli.

„Myslíte si, že ten pitomej barák postavili nad neoznačenými hroby?“ zeptala jsem se. „Nenašla jsem žádné důkazy o přítomnosti rakví.“

Francouzští Kanadťané jsou mistři v krčení ramen. Používají přitom ty nejjemnější nuance rukou, očí, ramen a rtů a vyjadřují bezpočet různých významů. Souhlasím. Nesouhlasím. Je mi to fuk. Co s tím můžu dělat? Kdo ví? Jsi cvok. Dělej, jak myslíš.

LaManche zvedl jedno rameno a obě obočí. Tohle pokrčení znamenalo „možná ano, možná ne.“

„Mluvil jste s Authierem o radiouhlíkovém datování?“ ptala jsem se dál.

„Doktor Authier má právě návštěvu z Marockého ústavu soudního lékařství. Nechal jsem mu vzkaz, aby mi zavolal.“

„To testování zabere hodně času.“ Ani jsem se nepokoušela skrývat své rozčilení.

„Temperance.“ LaManche byl jediným člověkem na této planetě, který mne oslovoval plným jménem. V jeho jazyce mělo mé jméno elegantní přízvuk a rýmovalo se slovem „trans“. „Začínáš to brát moc osobně.“

„Já nevěřím, že to jsou staré kosti. Nevypadají tak. Necítím je tak. Celé je to špatně. Já...“

„Zemřely ty dívky minulý týden?“ Z jeho tváře připomínající honícího psa mizela trpělivost.

„Ne.“

„Je to opravdu tak naléhavé?“

Mlčela jsem.

LaManche si mne měřil tak dlouho, až jsem si říkala, že je snad duchem nepřítomný. „Pošli ty vzorky. S doktorem Authierem si už poradím.“

„Děkuju.“ Odolala jsem nutkání ho obejmout.

„Mezitím se možná dozvíme něco užitečného z prohlídky té třetí kostry.“ S touto ne už tak jemnou narážkou se LaManche vrátil zpět k mozku.

V povznesené náladě jsem sešla po schodech a převlékla se do mundůru.

Lisa mě zastavila na cestě do pitevny číslo čtyři. Oběť požáru v karavanu neměla žádné zuby, žádné protézy a žádné prsty, z nichž by se daly sejmut otisky. Identifikace je problematická a doktor Pelletier chce znát můj názor.

Slíbila jsem, že se za Pelletierem do půl hodiny zastavím.

Pracovala jsem rychle. Odřízla jsem asi třicentimetrový klínek z diafýzy každého femuru, upalovala nahoru, přihlásila se k internetu a zadala adresu floridské laboratoře, která analýzy provádí. Klikla jsem si na datový formulář vzorku, vyplnila jsem nezbytné informace a požádala o testování hmotovou spektrometrií.

U okénka „dodání“ jsem zaváhala. Standardní analýza trvá dva až čtyři týdny. Při spěšném zpracování by mohly být výsledky k dispozici už do šesti dnů.

Za výrazně vyšší cenu.

Kašlu na to. Jestli se bude Authier vykračovat, zacvakám sama.

Označila jsem druhé políčko a zmáčkla ODESLAT.

Po vyplnění formulářů pro převoz jsem dala Denisovi adresu a požádala ho, aby vzorky zabalil a okamžitě odeslal expresní poštou.

Zpátky dolů.

Co do obtížnosti identifikace jsem musela souhlasit s Pelletierem. Majitel karavanu byl čtyřiašedesátiletý běloch. Tělo na pitevním stole mělo na sobě zuhelnatělé zbytky podprsenky a pout.

Fajn. Byl trochu perverzní.

Blbost. Rentgenový snímek ukazoval silné pánevní dno.

Hádanku jsme rozluštili až pozdě odpoledne.

Obětí požáru byla žena, bezzubá běloška se srostlými frakturami pravé vřetenní kosti a obou kůstek nosu. Po zemi chodila tak pětatřicet až padesát let.

Ale kde je pan Karavan? To už byla otázka pro policajty.

V půl čtvrté jsem se umyla a převlékla. Na cestě do kanceláře jsem si koupila dietní kolu a dvě pocukrované koblihy.

Telefon blikal jako reklama v obchodě. Vrhla jsem se k němu a popadla sluchátko.

Anne. Letadlo přistává v pět dvacet pět.

Arthur Holliday, muž, který bude provádět test uhlíkem ¹⁴C. Žádal mě, abych se s ním spojila, než odešlu vzorky.

Vyřítla jsem se do kanceláře sekretářky a prohrabala kupu pošty připravenou k odeslání. Můj balíček tam ještě byl. Vytáhla jsem ho, vrátila se do kanceláře a vytočila číslo floridské laboratoře. Co tak můžou chtít?

„Tempe, výborně. Volal jsem ti, jakmile jsem dostal tvůj e-mail. Už jsi poslala vzorky kostí?“

„Mám je připravené, ale ještě neodešly. Někaký problém?“

„Ne, ne. Vůbec ne. Skvělé. Bezva. Poslouchej, mají ti tví neznámí zuby?“

„Ano.“

„Bezva. Poslouchej, děláme tu teď na takovém malém výzkumném projektu a napadlo nás, jestli by tě u tohohle případu mohlo zajímat místo narození?“

„Takhle jsem o tom nepřemýšlela, ale ano, taková informace by se hodila. Ty to umíš zjistit?“

„Je v tom sklepe hodně podzemní vody?“

„Ne, je poměrně suchý.“

„Nic neslibuju, ale zatím máme docela slušné výsledky s analýzou izotopu stroncia. Když nám dovolíš uložit výsledky v naší databázi a pak nám dáš vědět, až budou tví neznámí identifikováni, udělám ti tenhle experimentální test gratis.“

„Gratis?“

„Potřebujeme rozšířit databázi.“

„Co ti mám poslat?“

Řekl mi to a začal mi objasňovat důvody, proč potřebuje jak vzorky kostí, tak zubů. Hodiny ukazovaly za deset minut čtyři. Přerušila jsem ho.

„Arte, mohl bys mi to všechno vysvětlit, až budeme mluvit o výsledcích? Pokud chci, aby ty vzorky odešly ještě dnes expresní poštou, musím se vrátit ke kostrám a vyrvat jim ty zuby během třiceti minut.“

„Ano, ano. Jistě. Pak si promluvíme. Tempe, třeba to nebude k ničemu, ale, no, jeden nikdy neví.“

Položila jsem telefon, přesunula se do márnice, odřízla další klínek ze tří femurů, vrátila kosti na místo, z každého balíčku jsem vyndala čelist, odešla do své laboratoře, vyfotografovala čelisti a z každé vyňala druhou stoličku vpravo, pak jsem všechno zpátky zabalila a balíček vrátila na hromadu pošty k odeslání a v duchu děkovala, že dentální rentgeny jsou již hotové.

V půl páté jsem už seděla ve své kanceláři.

Zkřížila jsem kotníky na okenní římse, usrkávala dietní kolu a ukusovala první koblihu. Snažila jsem se myslet na něco jiného než na dívky ze sklepa pizzerie.

Katy.

Jak se má Katy? Neměla jsem nejmenší ponětí, co moje dcera právě teď dělá. Ani kde přesně je. Zavolat? Podívala jsem se na hodinky. Bude asi venku, v knihovně nebo na přednášce. Správně.

Dejme tomu, že Katy pilně chodí do školy a plánuje si budoucnost. Ke mně se toho moc nedoneslo. Cožpak už mi moje holčička proklouzla do dospělosti, kde na mě zbude jen vedlejší role?

Obrázek její usměvavé tváře, který se mi vynořil v mysli, mne přivedl zpět k dívkám, z nichž zbyly jen kostry.

Proč tam nebyl ani kousíček oblečení? Uniklo mi něco? Měla jsem použít jemnější síto? Stopil ten majitel něco víc než jen knoflíky? Jaké může existovat vysvětlení pro tři dívky pohřbené nahé ve sklepech?

Dietní kola. Mentální odbočka vpravo.

Anne.

Proč ta neočekávaná návštěva? Co se skrývalo za tím podivným zvukem jejího hlasu?

U druhé koblihy se mé myšlenky vrátily ke kostrám.

Jestliže všechny tři zemřely ve stejnou dobu, proč se adipocer vytvořil jen na třetím souboru kostí? No dobře, ten obal. Ale proč byla v obalu jen jedna?

Blbost. Najdi si jiné téma.

Svetr, který jsem viděla ve výloze o Ogilvyho. Podivné rachotání v motoru mého auta. Podezřelá hnědá skvrna na mém pravém rameni.

Při posledním soustu se má mysl neústupně přesunula zpět ke kostrám.

Ta těla byla ani ne patnáct centimetrů pod povrchem. Proč tak mělce? Domorodé pohřby se obvykle nacházejí mnohem hlouběji. A stejně tak historické hroby.

Co když mi Art bude opravdu schopen říct, kde se ty dívky narodily? Bude to k něčemu dobré? Anebo jeho analýza prostě jen naznačí, že byly místní?

Možná má LaManche pravdu. Možná jsem tím případem posedlá. Hned vyskakuju a štětím se. Špatně spím. Dokonce se mi o nich i zdá.

Mé myšlenky se vydaly jinou uličkou.

Může být nespokojenost v práci kořenem mého problému s Ryanem? Přenáší se na něho má úzkost a zklamání? Pálím na tenhle terč, protože jsem sama zničená?

Ryan.

Telefon zazvonil, jako kdyby ho spustil nějaký zbloudilý elektron, který uprchl ze spojení mých nervových buněk.

„Doktorka Brennanová.“

Susanne mne informovala, že za mnou jde do kanceláře detektiv.

Claudel. Tak toho právě potřebuju.

Jenomže Claudel to nebyl.

Sto osmaosmdesát centimetrů v khaki kalhotách, žlutohnědé košili a tvídovém saku. Ryan vypadal trochu jako Pierce Brosnan a trochu jako ten chlápek z reklamy Adidas. Při pohledu na dietní kolu v mé ruce a zbytky práškového cukru z koblihy na stole potřásl hlavou.

„Tato žena je nevysychající pokladnicí protikladů.“
 „Mám vybrané chutě.“
 „Tvé chutě asi dávají pěkně zabrat tvojí slinivce.“
 „Je to *moje* slinivka.“
 Při mé ostré odpovědi Ryan překvapeně vzhledl.
 „Zastihl jsem tě ve špatné chvíli, zlato?“
 „Čekala jsem někoho jiného.“ Odložila jsem plechovku.
 „*Broučku*.“
 „To slýchávám v poslední době dost často.“
 „Broučku?“
 „Že nejsem ten, koho očekáváš.“
 „Myslela jsem, že mi přijde někdo něco říct k tomu případu.“
 „Opět jsem zmařil naděje, o nichž bohužel nic nevím.“
 „Mluvíš jako Winston Churchill,“ řekla jsem a zabořila se do křesla.
 „Nesmysl, s nímž se smířiti nehodlám.“
 „Jednička za gramatiku, čtyři minus za srozumitelnost.“
 Prstem jsem sbírala zbytky práškového cukru.
 „To říkal Winnie.“
 „A tys to opakoval.“
 „Jak to jde s Claudelem?“ Ryan se opřel o futro a zkřížil ruce a kotníky. Jako obvykle jsem zjistila, že mě jeho oči fascinují. Bez ohledu na to, jak často jsem je vídala, ta modř mně vždycky zastihla nepřipravenou.
 „Claudel funguje jen na omezeném počtu mozkových buněk. A těch pár, co má, si musí pravidelně e-mailovat, aby neztratily vzájemný kontakt.“
 „A systém se zhroutil?“
 „Dnes jsem s Claudelem nemluvila. Vlastně se docela těším. Něco pro něho mám.“
 Slízla jsem cukr z prstu a nabrala na něj ten rozsypaný ze stolu.
 „A povíš to broučkovi?“
 „LaManche schválil výdaj za zvláštní test, o který jsem žádala.“
 „Bez Authiera?“
 Přisvědčila jsem.

„Ten LaManche je ale rošťák. Jaký test?“

„Uhlík ¹⁴C.“

„Jako u mumií a mastodontů?“

Uspořádala jsem Ryanovi stručný kurz jako LaManchovi, ale o analýze pomocí izotopu stroncia jsem se nezmínila. Příliš ošemetné.

„Kdy budou výsledky?“

„Doufám, že do týdne. LaManche mi naznačil, že bych se měla začít vrtat v té třetí kostře. V podstatě mi říká, abych na chvíli zapomněla na PMI.“

„To není špatná rada.“

„Ale mně to neuspokojuje.“

„To patří k práci.“

Ryanovi zapípal pager. Podíval se na číslo a připnul si ten vynález zpátky na opasek.

„Jisté je, že ty děti nezemřely ani minulý týden, ani minulý měsíc,“ pokračovala jsem. „Ale já se nemůžu zbavit myšlenky, že tu ztrácíme čas. Prostě mám z toho případu nedobrá pocit.“

„Proč?“

Pověděla jsem Ryanovi o paní Gallantové / Ballantové / Talentové.

„A co přesně říkala?“

„Že ví, co se v tom domě dělo.“

„A to?“

„Tak daleko jsme se nedostaly.“

„Může být pomatená.“

„To může.“

„Říkalas, že měla starý hlas.“

„Ano.“

„Možná že...“

„Přemýšlela jsem o tom, Ryane. Ale co když jí to myslí? Co když opravdu něco ví?“

„Zavolá ti.“

„Zatím nezavolala.“

„Dala sis vyhledat ten hovor?“

„Ano.“

„Chceš, abych se na to podíval?“

„Zvládnou to.“

„Čím by mohla být nějaká stará dáma pro někoho nebezpečná?“

„Ta žena ví o našem výletě do sklepa. Bůh ví, kdo další si o tom přečetl, nebo se o tom doslechl. Viděl jsi *Le Journal*. Média se na to vrhla jako kočka na vagón ryb.“

„Víš o tom domě ještě něco krom toho, jak je starý?“

„Ve sklepe byly pohřbeny tři mrtvé dívky.“

„Ty ale dokážeš prudit, Brennanová.“

„Dělám, co můžu.“

„Šla bys se mnou dnes na večeři?“ zeptal se Ryan.

„Nemám čas.“

Kancelář naplnilo ohlušující ticho. Třicet vteřin. Minuta.

Ryan se postavil a narovnal. Ledově modré oči se upíraly přímo do mých. Nebyl to šťastný pohled.

„Musíme si promluvit.“

„Ano,“ řekla jsem.

Adios, kovboji, pomyslela jsem, když jsem se dívala, jak Ryan mizí ve dveřích.

POZDNÍ ODPOLEDNE UPROSTŘED TÝDNE NENÍ V Montrealu tou nejlepší dobou pro jízdu autem. Tunelem Ville-Marie a Dvacátou ulicí jsem se uvězněná ve šňůře hnala tempem, které dosahovalo maximální rychlosti pětapadesáti kilometrů v hodině. Na křižovatce Turcot jsem se už jen posouvala v křečovitých záškubech, které mne vždy postrčily tak o jednu délku vozu.

Na nárazníku přede mnou probleskoval mezi zadními světly nápis na samolepce. *Rány neustanou, dokud se nenapraví morálka.* Při prvním přečtení jsem se neubránila smíchu. Při desátém ze mě veškerý humor vyprchal. Překlad: Kličkování v přeplněných ulicích neustane, dokud nás bude ovládat netrpělivost.

Abych si ukrátila dlouhou chvíli, prohlížela jsem si billboardy. Slogany ve směsici angličtiny a francouzštiny vnucovaly kolemjedoucím mobilní telefony, hondy, televizní seriály a laky na vlasy.

Když padla tma, začal foukat silný vítr. Auto se chvílemi kolébalo, jako kdyby ho na jedné straně nakopávala obří teniska. Za sklem se plížilo zimní město. Osvětlená okna na vysokých kopcích Westmount. Zčernalé čáry kolejí. Předměstské bungalovy s aušusovými vánočními světýlky z výprodeje.

Za Ville St-Pierre se zácpa trochu uvolnila a já to vyšponovala na úchvatných padesát. Prsty mi bubnovaly do volantů. Hodiny na palubní desce ukazovaly půl šesté. Annino letadlo již patrně přistálo.

Když jsem vstoupila do budovy letiště Dorval, uplynula od mého odchodu z laboratoře hodina. Anne už prošla celní kontrolou a nyní stála na konci kupy lidí čekajících u příletů.

Zamávala jsem rukama jako větrný mlýn. Anne si mě všimla, popadla držadlo svého kufru velikosti železničního vagónu a táhla ho za sebou směrem ke mně. Z jednoho ramene jí visel laptop, z druhého ohromná kožená kabelka.

Vybavila se mi jedna vzpomínka. Má sestra Harry, obklopená tolika zavazadly značky Louis Vuitton, že by klidně mohla podniknout cestu kolem světa. Přijela tehdy na týden. Zůstala měsíc.

Ach jo.

Anne je velmi vysoká a velmi blond'atá. Při jejím souboji s kufrem na kolečkách a vítajícím davem ji zdaleka nesledovaly jen moje oči. Když se probojovala až ke mně, sklonila se a objala mne kolem krku. Laptop se zhoupł a dloubl mne do žeber.

„Šílená zácpa,“ řekla jsem a ulevila Anne od jednoho kusu její ramenní výstroje.

„Jsi zlatíčko, žes pro mě přijela.“

„Jsem bez sebe radostí, že jsi tady.“

„Pilot tvrdil, že je osmnáct pod nulou. Je to vůbec možné?“ Annina líná řeč zněla v tom quebeckém zmatku poněkud nemístně, asi jako přednáška o kožešinových zvířatech na benefičním koncertu ochránců přírody.

„To myslel Celsia.“ Nedodala jsem už, že se to rovná téměř nule na stupnici, která se užívá v její části světa.

„Doufám, že bude sněhová bouře. To by bylo vzrůšo.“

„Přivezla sis teplé oblečení?“

Anne roztáhla paže, jako by říkala, zkontroluj si to.

Má přítelkyně měla na sobě copánkový svetr, jelenicové sako, zelené manšestrové kalhoty a růžovou šálu z angorské vlny. Na hlavě klobouček ve stejné barvě. Nepochybovala jsem, že v kabelce má chlupaté růžové rukavice. Znala jsem její způsob uvažování. „Zimní elegance.“

Ačkoli se Anne narodila v Alabamě a do školy chodila v Mississippi, na severu nebyla poprvé a jako mnoho Jižanů získala jakous takous teoretickou představu o pojmu zima. Jenomže myšlenky jsou přehnaně starostliví rodiče. To, oč se nechtějí starat, prostě pečlivě vytěsní. Stejně jako ostatní

obyvatelé subtropů potlačovala i Anne realitu rtuťového sloupce spadlého pod nulu.

Byly jsme v Quebecu. Anne byla oblečená na podzimní chlad v Blue Ridge Mountains.

Při východu z letištní budovy jsem zaslechla, jak madam Zimní elegance nasála vlastní dech. S úsměvem jsem ji poháněla k autu. Vlastně jsem jí to nemohla mít za zlé. Přestože pravidelně cestuji mezi Charlotte a Montrealem, první nápor téhle zimy pokaždé dostane i mě.

Cestou do Centre-ville mluvila Anne o všem možném. O svých kočkách, Regisovi a Kathie Lee. O dvojčatech Joshovi a Lole. O nejmladším synovi Stuartovi, který se stal obhájcem práv homosexuálů. Mezi jednotlivými výlevy vždy na chvíli zmlkla a v tom maličkém prostoru kolem nás se rozhostilo ticho.

Občas jsem na ni pokradmu pohlédla. Annina tvář se mihotala v mozaice neonů a brzdových světel. Nedalo se z ní nic vyčíst. O pravém důvodu své návštěvy neproněsla jediné slovo.

Fajn, kamarádko. Pověš mi to, až budeš chtít.

Za půl druhé hodiny začala Anne nesouvisle vysvětlovat. Mluvila a já cítila její váhání, jako kdyby hodnotila své nyní již nahlas vyřčené myšlenky.

Zastavily jsme se doma a odložily Annina zavazadla. Nyní jsme seděly v tratorii Trestevere na dolním Crescentu. Číšník nám právě přinesl salát Caesar. Já jsem pila perrierku. Anne usilovně pracovala na třetí sklenici chardonnay.

A chardonnay už zapracovalo na Anne.

„Je mi šestačtyřicet, Tempe. Jestli nezačnu hledat nějaký smysl teď, později už tam pro mě nic k hledání nebude.“ Zaklepala si dokonale nalakovaným nehtem na prsa. „Ani tady ne.“

Opět jsem pomyslela na svou sestru. Harry přijela do Montrealu hledat vnitřní mír. Zaháčkovala se s apokalyptickými šílenci, kteří se ji chystali poslat na cestu k věčnému pokoji. Mrtvou. Naštěstí to přežila. Annina slova

mi zněla jako naprosto stejná sračka plovoucí ve stejném odpadním potrubí svépomocných psychologických blábolu.

„Takže děti jsou v pořádku?“

„Dobrý.“

„Tom udělal něco, čím tě nasral?“

Nehet zamířil na mě. „Tom neudělal nic. Nikdy. Pokud nepočítám to, že obhájí debilní stavaře, co chtějí vykácet všechny stromy na zeměkouli, a zbytek času tráví tím, že se pokouší dostat míček do jamky na jeden úder. Patrně si za to můžu sama. Jen považ, vzít si někoho, kdo se jmenuje Turnip.“

Tom-Tedovo příjmení nám celé dlouhé roky skýtal nemálo zábavy. Tuřín.

„S brukvema jsem skončila.“

„Ty jsi od něj odešla?“ Nemohla jsem tomu uvěřit.

„Ano.“

„Po čtyřiaadvaceti letech a třech dětech?“

„Tohle se dětí netýká.“

Vidlička se mi zastavila na půli cesty. Obě jsme ztuhly a hleděly si do očí.

„Víš, že to tak nemyslím,“ řekla. „Jsou už velcí. Josh a Lola odpromovali. Stuart je někde v trapu a dělá to, co chce. Ať je to cokoli.“ Nabodla si list salátu. „Mají svůj život a já jsem zkejsla u prodeje nemovitostí a pěstování posranejch azalek.“

Když jsem dodělala doktorát na Severozápadní, Pete nastoupil u právnické firmy v Charlotte a přijal jmenování na Charlottské univerzitě. Byla jsem bez sebe nadšením, že odjedeme z Chicaga a vrátíme se do mé milované Severní Karolíny. Jenomže to stěhování mělo i svou stinnou stránku.

Ze dne na den jsem se ocitla mezi akademickou smetánkou. Horlivou. Soucitnou. Chytrou. A znalou světa asi jako semínko ze zahradnického katalogu. Katy byla ještě batole. Mí kolegové byli bezdětní a o rodičovství neměli nejmenší ponětí.

Každý večer jsem vyzvedávala své dítě z jeslí a přemísťovala se do oázy dokonalého venkovského života jako vystřiženého z reklamy. Pěstěné trávníky. Lepší auta.

Stepfordské paničky s mozkiem domácích putěk. Dámská konverzace na osvědčená témata: tenis, golf a autopark.

Zoufale jsem toužila po smysluplném přátelství s nějakou ženou, když jsem na jednom charitativním podniku v sousedství objevila Anne. Tedy, zaslechla Anne, abych byla přesná. Ocelová magnólie a opilý námořník.

Vysunula jsem radary. Okamžité spojení.

Anne a já jsme celá dlouhá léta společně sledovaly polámané kosti a zlámaná srdce svých dětí. Naše rodiny měly za sebou dvě desetiletí společného táboření a lyžování, večerí na Den díkuvzdání, křtin a pohřbů. Až do rozpadu mého manželství Turnipovi a Petersonsovi nepromeškali jediné společné léto u moře. Teď už jsme na pláž jezdily s Anne samy.

„Co jsi řekla dětem?“

„Nic. Vlastně jsem se ani neodstěhovala. Jsem na dovolené. Cestuji.“

„Ale...“

„Ne, o mně nebudeme mluvit, zlato. Budeme mluvit o tobě. Na čem teď děláš?“

Nemá smysl se pokoušet dále konverzovat na téma, které Anne jednou uzavře.

Stručně jsem jí povyprávěla o případu ze sklepa a pocitu marnosti, který mám ze svého nejdražšího přítele Claudela.

„Ty ho k tomu dokopeš. Vždycky se ti to povedlo. Ale teď o něčem příjemnějším. Chodíš s někým?“

„No, tak trochu.“

Číšník vyměnil saláty za hlavní chod. Lasagne pro Anne. Telecí piccata pro mě. Anne si objednala další víno, popadla mlýnek a posypala si těstoviny sýrem. Rozhodla jsem se pro nový pokus o získání informací v Tomově případě.

„A co přesně je cílem tvého nového programu osobního rozvoje?“ Snažila jsem se, aby to neznělo příliš cynicky.

„Naplnění. Sebeúcta. Ocenění.“ Mrskla mlýnek na stůl.

„Ne, neopovažuj se na to vůbec myslet. Nehodlám se zapsat do nějakého příblblého kurzu.“

Chvíli jsme jedly mlčky. Když Anne znovu promluvila, hlas jí zněl poněkud veseleji, ale byla to falešná veselost.

„Ten fešák na sedadle 3C mi za těch pár hodin letu věnoval víc pozornosti než Tom za poslední rok. Ten kluk mi teď určitě někde ve městě shání gardénie.“ Anne do sebe koplá víno. „Sakra, tvůj záznamník bude plnej vzkazů, až dorazíme domů.“

„Jakej kluk ze 3C?“

„Slad'oučkej hřebeček z letadla.“

„Tys mu dala moje telefonní číslo?“

„Je neškodnej.“

„Jak to můžeš vědět?“

„Měl první třídu.“

„Tu měli i ti milí hoši, co vyhodili do vzduchu WTC.“

Má přítelkyně na mne pohlédla, jako kdybych ji právě obvinila, že někomu uřízla nohu.

„Co vyšiluješ, Tempe? Já se s tím klukem přece nesejdu.“

Nemohla jsem věřit svým uším. Při poskytování svého soukromého telefonního čísla jsem krajně opatrná. Anne ho s nebývalou ochotou nadiktovala naprosto neznámému člověku, který mi teď možná bude volat domů a shánět se po ní.

„Měla jsem pár Manhattanů,“ pokračovala, nedbajíc rozsahu mého podráždění. „Povídali jsme si. Ptal se, kde mě může zastihnout. Načárala jsem mu těch pár řádek na ubrousek...“

„Pár řádek? Chceš říct, že jsi mu dala i adresu?“

Anne zakroutila očima, jako by jí právě předávali Oscara.

„Ten kluk to určitě vyhodil do koše, jakmile vystoupil z letadla. Jaké je to telecí?“

Maso na mém talíři bylo na rozdíl od našeho rozhovoru bez jediné chybičky.

„Dobré,“ mumlala jsem. Takže ten kluk třeba nezavolá. Rovnou se mi objeví u dveří.

„Moje lasagne jsou *parfait*. Vidíš? Už jsem v docela jiné galaxii. Žádný Clover v Jižní Karolíně.“ Anne mávala vidličkou ve vzduchu. „*Québec! La belle province! C'est magnifique!*“

A mne obviňují, že mluvím francouzsky s jižanským přízvukem! Ten Annin mne zanechal hluboko v prachu našeho starého dobrého Dixie.

„Je to jen takové zchlazovací období, vid’? Manželské volno?“

Když jsem byla ještě provdaná za Peta, s Anne jsme si často dělaly legraci o „manželské volno“. Byl to náš kódovaný název pro „výlet bez chlapů.“

„Klidně bych mohla být týden mrtvá a Tom Turnip by si ani nevšiml, že tam nejsem.“ Vidlička znovu vzlétla, tentokrát zamířila na mě. „Ne. To mu možná křivdím. Kdyby mu došel toaletní papír, možná by začal hlasitě pátrat po místě mého pobytu.“

Anne předvedla jeden ze svých plných, hrdelních smíchů. „To je úchvatná představa, zlato. Pan veleadvokát se staženými kalhotama, jak ser...“

„Annie.“

„Holka zlatá, je po všem.“

Chvíli jsme jedly mlčky. Když jsem měla prázdný talíř, pokusila jsem se o poslední střelu na tenhle terč.

„Anne, to jsem já, Tempe. Znáš tě. Znáš Toma. Dvacet let jsem vás vídala spolu. Pověz mi, co se opravdu stalo.“

„Když jsme se poznali, bylo to báječné. Pochod toreadorů každou noc. A pořád to tak bylo. V knížkách a v televizi ti tvrdí, že v manželství přejdeš z fáze pekelného ohně do fáze, kdy to sotva topí, a že je to naprosto normální. Ale nám s Tomem se tohle nestalo.“

Na hraně ubrousku se objevily nožem vyryté lastury.

„Teprve před pár lety.“

„Mluvíš o sexu?“

„Mluvím o šíleném, naprostém sešupu. Tom přestal i doutnat a začal se soustřeďovat na všechno, co jsem nebyla já. A já se spokojovala s málem. Minulý týden mi to došlo. Naše cesty už se skoro ani nekříží.“

„Takže se nestalo nic hrozného?“

„To je právě to. *Nic* se nestalo. Nic se *nedělo*. A nic se nechystalo. Začala jsem si připadat jako dřevěný panák bez

citu. A začala jsem si myslet, že to zas není tak špatné. Prostě to bylo normální.“

Anne shrábla kousky rozřezaného ubrousku na hromádku.

„Život je příliš krátký, Tempe. Nechci, aby mi napsali na náhrobek ‚TADY LEŽÍ ŽENA, KTERÁ PRODÁVALA DOMY‘.“

„A není ještě příliš brzy tam házet zpátečku?“

Jediným pohybem ruky smetla Anne ze stolu kousíčky ubrousku, které se ve spirálách snášely k zemi.

„Víc než polovinu svého života jsem se snažila být dokonalou manželkou. A výsledek? Hluboké zklamání. Utnout to a zmizet. To je má nová filozofie.“

„Neuvažovala jsi o nějaké poradně?“

„Až zamrzne peklo a golfové hřiště.“

„Víš přece, že tě Tom miluje.“

„Vážně?“

„V životě nepotkáš mnoho lidí, kterým na tobě opravdu záleží.“

„Máš pravdu, zlato.“ Anne vyzunkla své čtvrté chardonnay rychlým, trhavým pohybem a položila sklenici na zmučený ubrousek. „A to jsou právě ti, kteří nám nejvíc ubližují.“

„Annie.“ Donutila jsem ji, aby mi pohlédla do očí. Její tmavě zelené zorničky zářily alkoholovým opojením. „Jsi si jistá?“

Anne si propletla prsty a opřela si o ně čelo. Chvilu váhání, pak znovu zvedla tvář.

„Ne.“

Z bolesti v jejím hlase se mi zastavilo srdce.

Během večeře se vítr rozburácel na plné pecky a teplota se stejnou silou poklesla. Zdolat čtyři sta metrů, které nás dělily od domova, připomínalo závod psích spřežení z Anchorage do Nome.

V Ste-Catherine kvílely poryvy větru, nepříliš ohleduplně zacházely s naším oblečením a opískovávaly naše obličejy sněhem a ledem. Anne a já jsme utíkaly, shrbené jako vojáci útočící na bunkr.

Když jsme zatočily za roh mého bloku, všimla jsem si podivně navátého sněhu před hlavními domovními dveřmi. I když mi mráz spaloval oči, cosi na té bílé hromadě vypadalo velmi podezřele.

Zamrkala jsem, abych zaostřila, závěj se zvětšila, změnila tvar a zase se smrštila.

Zamračeně jsem se zastavila. Je to možné?

Jakýsi přívěsek se vyplazil ven a zase ho to zatáhlo dovnitř.

Vyrazila jsem přes ulici a nahoru po venkovních schodech.

„Birdie!“

Můj kocour nadzvedl bradu a stočil oči nahoru. Jakmile mne spatřil, vystřelil kupředu, aniž by natáhl jedinou nohu. Z úst se mi vznesl malý obláček, když mi na hrudi přistálo jeho katapultované tělíčko.

Birdie se vyškrábal výš, položil si mi hlavu na rameno a přitiskl břicho k bundě. Srst měl vlhkou. Celý se třásl zimou nebo strachem.

„Co dělá tady venku?“ Prudký náraz větru odnesl Anninu otázku ulicí někam pryč.

„Nevím.“

„On se umí sám dostat ven?“

„Někdo musel otevřít dveře.“

„To už jsi na tom s někým tak daleko, žeš’ mu dala klíče?“

„Ne.“

„Kdo byl tedy uvnitř?“

„Nemám ponětí.“

„No, tak to snad radši zjistíme.“

Anne si stáhla rukavice a z tašky vylovila pepřový sprej.

„Obávám se, že tohle je tady nelegální,“ řekla jsem.

„Tak mě zastřel.“ Anne už nakukovala do venkovních dveří.

Vstoupit do vestibulu bylo jako vkročit z víru do vzduchoprázdna.

Odstrčila jsem Birdieho, svlékla si rukavice a sáhla do kapsy pro klíče. Zpocenýma rukama jsem odemkla vnitřní dveře.

V přízemní hale bylo ticho jako v hrobě. S divoce bušícím srdcem jsem ji přešla a zatočila doprava. Anne kráčela za mnou.

Interiér haly a přilehlých chodeb osvětlovaly repliky bronzových nástěnných svícňů.

Obvykle tohle slabé osvětlení stačí. Dnes večer byly dvě žárovky zhaslé a na chodbě zanechávaly pochmurné kaluže tmy mezi žlutými ostrůvky.

Svítilo to, když jsme odcházely? Nedokázala jsem si vzpomenout.

Můj byt byl přímo před námi. Když jsem se tam podívala, ztuhla jsem. Krve by se ve mně v tu chvíli nedořezal.

Mezi otevřenými dveřmi a zárubní na nás zírala černá díra.

TOU MEZEROU JSEM DOKÁZALA ROZEZNAT nepravidelné stíny a podivné světélkování připomínající měsíční svit na vodní hladině.

Ohlédla jsem se přes rameno. Anne stála za mnou, jednou rukou držela kocoura a druhou svírala připravený pepřový sprej. Birdie se tiskl k její hrudi, hlavu otočenou o sto osmdesát stupňů, a upíral oči ke svému domovu. Obrátila jsem ke dveřím a našpicovanými ušima jsem se snažila zachytit nějaký zvuk. Kroky. Zakašlání. Zašustění rukávu.

Za mnou se ozýval jen Annin zrychlený dech. Za dveřmi strach nahánějící ticho.

Všichni tři jsme stáli jako sochy, oči doširoka otevřené. Vyděšený triptych.

Úder srdce, co trval jako celý život.

Pak se Birdie pohnul. Vyškrábal se nahoru, zavrčel, odrazil se od Anniny hrudi a vystřelil k otevřeným dveřím. Anne po něm skočila, aby ho zachytila, ale podařilo se jí jen pozměnit dráhu jeho letu.

Tlapy udeřily o dveře a rozrazily je. Birdie vběhl dovnitř těsně předtím, než se dveře odrazily zpátky od stěny a zabouchly se.

Z mozku mi otekla všechna krev. Jako kaleidoskop se v něm míhaly nejrůznější možnosti.

Ustoupit? Zařvat? Zavolat 911?

Mobilní telefony v restauraci nesnáším. Ten svůj jsem si s sebou na večeři nevzala.

Sakra!

Obrátila jsem se k Anne. V přítmi chodby se její obličej změnil na napjatý, bělostný ovál.

Pantomimicky jsem jí naznačovala, aby vytukala číslo na svém mobilu. Anne zavrtěla hlavou, ruku se sprejem stále zdviženou. Socha svobody s pepřákem, ale bez telefonu.

Vyměnily jsme si nerozhodné pohledy. Já promluvila první, tedy sotva slyšitelně zašeptala.

„Zapadnul zámek, když jsi zamykala?“

„Přitáhla jsem dveře. Ale jsou to hergot tvoje dveře.“ Podařilo se jí skoro neslyšně zasyčet. „A krom toho, nijak to nevysvětluje, proč byl Birdie venku.“

„Kdyby se na nás vevnitř někdo chystal, nenechal by dveře otevřené.“

„Chystal?“ Anne vykulila oči velké jako dva talíře. „Jéžišmarjá. Myslíš nějakýho pošahanýho zabijáka, kterýho jsi poslala za mříže?“

„Ne, to nemyslím.“ Přesně to jsem myslela. „Myslím nějakou náhodnou vloupačku.“

Anniny oči už připomínaly dva balóny. „Skvělý. Takže pošahanej násilník.“

„Ne, o to vůbec nejde. Otevřené dveře přece na první pohled prozradí vloupání.“

„Vynikající postřeh.“

Anne si dovede i ve stresu uchovat svůj sarkasmus.

„Jestli je to běžná vloupačka, tak přece nebudou ohlašovat svou přítomnost otevřenými dveřmi. Jestli je někdo uvnitř, nedává to smysl.“

Madam Svoboda spustila ruku o kousek níž, ale neřekla nic.

Doplížila jsem se ke dveřím a přitiskla na ně ucho.

Ani hlásek.

Dřepla jsem na bobek a natáhla ruku ke škvíře. Zevnitř se linul chladný vzduch.

„Co?“ Anne šeptala jako v kostele.

Narovnala jsem se.

„Vevnitř je otevřené okno nebo dveře.“

„Takže Rozparovač uplách’? Anebo se usadil, dal si Guinness a čeká, až bude mít koho zaškrtit?“

Ve stejném okamžiku se otevřely dveře do haly. Obě jsme ztuhly.

Hlasy. Mužské.
 Annina ruka se sprejem vystřelila k nebesům.
 Kroky se vzdalovaly směrem k opačnému křídlu. Dveře se otevřely a zase zavřely.
 Ticho.
 A pak další kroky. Blížily se k nám!
 Posunkem jsem Anne ukázala na odpočívadlo ležící souběžně s mými dveřmi. Ustoupily jsme ke straně jako jeden muž.
 Hlavní vchod do mé chodby zaplnila postava s kulichem staženým přes oči. Šero a čepice tomu člověku zakrývaly tvář. Dokázala jsem rozeznat jen jeho figuru. Vysoká. Štíhlá.
 Postava zaváhala, pak sundala kulicha a vykročila směrem k nám.
 Anne svírala sprej tak pevně, až jí zbělely klouby na ruce.
 Postava prošla pod svícnem. Pískové vlasy. Bunda do pasu.
 Zaplavila mne úleva. Po ní rozpaky. A pocity, jimiž jsem si vůbec nebyla jistá.
 Gestem jsem zneškodnila Anne a vykročila.
 „Co tady děláš?“ Můj šepot se díky vypumpovanému adrenalinu rozezněl nečekaně pronikavě.
 Ryanovi poněkud ztuhl úsměv na rtech, ale nezmizel docela. „Tohle přivítání už začínám pokládat za projev tvé náklonnosti.“
 „Když ty se vždycky objevíš tak neočekávaně.“
 Ryan si položil obě ruce na hrud'. „Jsem beznadějně zamilován.“ Pak je doširoka rozevřel. „Nemohl jsem nepřijít.“
 Anne spustila ruku a do tváře se jí vplížil zmatený výraz.
 Ryan se otočil, připraven oslnit Anne svým šarmem. Když si všiml spreje, váhavě se usmál. Tázavě na mě pohlédl.
 Strach a úlevu vystřídal zlost a rozpaky a okamžitě zahájily protiútok. Jestli to není žádné vloupání, nechtěla jsem vypadat jako blbec. A pokud to vloupání je, nechtěla jsem být v situaci, kdy potřebuji Ryanovu pomoc. Anebo ochranu.

V té chvíli jsem bohužel měla velmi silné podezření, že potřebuji obojí.

„Někdo se mi asi vloupal do bytu.“

Ryan o mých slovech ani na okamžik nezapochyboval. Promluvil bez jediného pohybu.

„Jak dlouho jste byly pryč?“

„Několik hodin. Vrátily jsme se asi před pěti minutami.“

„Nastavila jsi alarm, když jste odcházely?“

Obvykle si dávám pozor. Dnes večer jsme obě měly plnou hlavu toho, co musíme jedna druhé vypovídat.

„Asi jo.“ Nebyla jsem si jistá.

Ryan si zastrčil kulicha a rukavice do kapsy, rozeplnul bundu, vytáhl svého glocka a rukou nám ukázal, abychom ustoupily ke schodišti.

Anne sjela nalevo, zády se opřela o zeď. Já jsem si stoupla za Ryana.

Ryan se přitiskl ke zdi a zabušil na dveře pistolí.

„*Police! On entre!*“

Žádná odpověď. Žádný pohyb.

Ryan vyštěkl znovu, nejprve francouzsky, pak anglicky.

Ticho.

Ukázal na zámek.

Popošla jsem ke dveřím a odemkla. Ryan mne jednou rukou odhodil za sebe a nohou šťouchl do dveří.

„Zůstaňte tady.“

S pistolí sevřenou v obou rukou a s hlavní natočenou vzhůru přešel Ryan přes práh. Já za ním.

Něco mi zakřupalo pod nohama.

Jeden krok. Dva.

Místo zrcadla zela v předsíni na stěně temná díra. Světlo ze dvora se na mramorové podlaze mihotalo jako fosforeskující jiskry.

Tři.

Od skleněné desky stolu v jídelně se odrážel šafránově žlutý lichoběžník. Ze tmy vystupovaly další tvary. Psací stůl. Roh kredence.

Najednou mne zaplavila podivná předtucha. Určitě jsem nechala rozsvíceno.

Ryan znovu zahulákal.
 A znovu žádná odpověď.
 Ryan a já jsme se plížili tmou jako dravci na lovu.
 Zvuky prázdnoty. Lednice. Zvlhčovač.
 Chlad linoucí se z obývacího pokoje.
 V postranní chodbičce se Ryan natáhl a praštil do vypínače. Rukou mi naznačil, abych se ani nepohnula, prudce zatočil doprava a zmizel. V ložnici, koupelně a pracovně se rozsvítla světla.
 Nikdo se neobjevil. Nikdo kolem mne neproletěl ven. Jedinými zvuky byly Ryanovy pohyby.
 Ryan se vrátil do haly a pak se vydal prozkoumat kuchyň a obývací. Během několika vteřin byl zpět.
 „Čistý vzduch.“
 Poprvé od chvíle, kdy jsem vstoupila do bytu, jsem se pořádně nadechla.
 Ryan si všiml hrůzy v mých očích, zasunul pistoli do pouzdra a vzal mě do náruče.
 „Prořízli sklo ve francouzském okně.“
 „Ale co alarm?“ Hlas mi zněl napjatě a chraplavě, jako nějaká mnohokrát přehrávaná kazeta.
 „Neporušený. Máš detektor pohybu?“
 „Vypnutý.“
 Cítila jsem, jak mi Ryan ťukl bradou do temene hlavy.
 „Birdie tu pitomou věc pořád spouštěl,“ bránila jsem se.
 „Co se tu sakra děje?“
 Ryan i já jsme se otočili. Ve dveřích stála Anne s připraveným sprejem a vytřeštěnými očima.
 „*Bienvenue à Montréal*,“ řekl Ryan.
 Annino obočí vystřelilo nahoru.
 „Je to policajt,“ vysvětlovala jsem.
 „Sloužím a ochraňuji,“ dodal Ryan.
 Anne pokleslo obočí i sprej. „Taková městská policie by se mi zamlouvala.“
 Ryan mě pustil a já je představila.
 Při zvuku našich hlasů Birdie vystřelil z ložnice a začal mi jako o závod obíhat kotníky, srst naježenou rozčilením.

„Detektiv Ryan patrně bude to ‚tak trochu‘, o čem jsi mluvila dnes u večeře, že?“ Anne zvedla zvědavě jedno obočí.

„Někdo tu byl,“ řekla jsem a vypálila po ní pohledem, který znamenal „teď ne!“.

„Do prdele,“ ulevila si Anne a nakukovala do předsíně.

Ryan se chopil telefonu, aby ohlásil vloupání, Anne a já jsme odhadovaly škody.

Tabulka ve francouzském okně byla čistě vyříznutá, kabely bezpečnostního systému zůstaly neporušené, zato na podlaze v předsíni a jídelně bylo plno střepů. Zrcadla v koupelně a všechny zasklené obrazy v bytě někdo rozmlátil. Střepy se třpytily na nábytku, ve dřezu, na pultě i na zemi.

Tu a tam se válely nějaké knihy a papíry, ale jinak se v pokojích nic nerozbilo.

Zato v ložnici vládl chaos. Polštáře na posteli byly roztrhané, zásuvky vytahané a zpřevrácené, šatníky rozkramařené.

Rychlá inventura odhalila dvě ztráty. Annin digitální fotoaparát a Annin laptop. Na první pohled se zdálo, že nic jiného nechybí.

„Díky bohu,“ prohlásila Anne a boží jméno jaksepatří protáhla.

„Strašně mě to mrzí,“ řekla jsem a nepřesvědčivě ukázala na její věci.

Anne pohodila svou šperkovnici na prádelník, vystrčila bok a položila na něj ruku. „Ty podělaný kokoty patrně vůbec nezajímalo, jaký má Tom Turnip vkus v drahém kamení.“

Papírování zabralo hodinu. Policisté slíbili, že ráno přijedou technici, sejmou otisky prstů, stopy bot a nástrojů.

Anne i já jsme jim poděkovaly. Nikdo si nedělal velké naděje. Všichni jsme věděli, že její věci zmizely v černé díře drobných krádeží.

Ryan zůstal. Snad aby svou péčí inspiroval hochy z CUM. Snad aby mi spravil povadlou náladu.

Když policajti odešli, nabídl nám Ryan svůj byt jako útočiště. Pohlédla jsem na Anne. Odmítavě zavrtěla hlavou. Její oči mi prozradily, že adrenalin ustupuje a vlády se ujímá vypitý alkohol.

S Anne jsme se pustily do hrubého úklidu, zatímco Ryan zahájil pátrání po lepence, lepicí pásce a kusu umělé hmoty. Když se vrátil, pozorovaly jsme ho, jak vyrábí provizorní záplatu na francouzské okno. Pak se Anne omluvila a zmizela v koupelně.

Dívala jsem se, jak Ryan cpe zbytky pásky do papírového sáčku, a uvědomila jsem si, že vlastně vůbec nevím, proč se tu objevil.

„Ani nevím, jak ti mám poděkovat,“ začala jsem.

„Díky nejsou zapotřebí.“

„Tak mě dostal ten...“ mávla jsem rukou nad nepořádkem kolem sebe, „cirkus, že jsem se tě ani nezeptala, proč ses tu zastavil.“

Ryan odložil sáček na konferenční stůl, narovnal se a ruce mi položil na ramena. Dlouho mlčel. Pak jako by roztál, odhrnul mi vlasy z tváře a rukou se znovu dotkl mého ramene.

Když už jsem měla pocit, že to ticho nesnesu ani minutu, promluvil.

„Nějakou dobu teď nebudu k mání.“

Sevřel se mi žaludek. A je to tady. Konec všech konců.

„Nemůžu zacházet do podrobností, ale je to velká věc – CUM, SQ, RCMP, dokonce v tom jedou i Američani. Operace běží už několik měsíců.“

Chvilí trvalo, než mi to došlo.

„Mluvíš o policejní akci?“

„Dělá na tom i Claudel a Charbonneau. Ale víc už prozradit nemůžu.“

Nedokázala jsem si to v hlavě pospojovat.

„Proč mi to říkáš?“

„Kvůli tomu Claudelově nezájmu o tvoje kosti z pizzerie. Víš, jak tě to žere.“

„Budeš pryč?“

„Já si to nevymyslel.“ Náznak úsměvu. „Holt je to daň za slávu a velký prachy.“

Sklopila jsem pohled ke svým rukám.

„Strašně nerad tě tu nechávám samotnou s touhle patálií.“

„Já nevolala SOS, Ryane. Prostě ses tu objevil.“

„Tohle se mi vůbec nelíbí, Tempe.“ Ryanův hlas zněl něžně.

„O nic nejde.“

Cítila jsem, jak jeho kobaltové oči bloudí pohledem po mé tváři.

„Požádám o zvýšený dohled.“

„Nic se mi nestane.“

Ryan mi zvedl jedním prstem bradu.

„Nevím, co se tady seběhlo, ale mám v úmyslu to zjistit.“

„Nějakej žabař se pokusil o vloupačku, nic víc.“

„Zamysli se trochu. Co sebrali? Co tu nechali? Proč se nejdřív nenápadně vkradou dovnitř a pak roztřískají všechno sklo?“

Ryan mi stiskl ruku, snad aby mne uklidnil. Účinek to mělo naprosto opačný.

„Opravdu bych rád zůstal, Tempe.“

Prohlížela jsem si jeho tvář a doufala, že řekne něco, čím mě utěší. Namísto toho mne pustil a vklouzl do bundy. Popadl lepenku, natáhl ruku, dotkl se mé tváře a byl pryč.

Chvilí jsem stála bez hnutí a dumala o jeho poznámce.

Zůstal co, Andrewe Ryane? Na stráži? Přes noc? Chladný? Volný?

Z koupelny se neozýval žádný zvuk. Ani z pracovny. Anne zhasla světlo.

Zapnula jsem topení, zkontrolovala zámky na všech dveřích a západky na oknech, nastavila alarm a vyzkoušela telefon. Pak jsem se vydala do svého pokoje.

Předtím jsem si toho nevšimla. Když jsem překračovala práh, přitáhlo si to mou pozornost jako nějaký zlomyslný přízrak.

Při pohledu na tu hrůznou potupu nad mou postelí mi nohy vypověděly službu.

„Ne!“ Rozběhla jsem se, skočila na postel, vytrhla jeden dlouhý, zubatý střep z obrazu visícího nad čelem lůžka a mrštila jím na druhý konec ložnice.

Sklo se roztříštilo. Úlomky se odrazily od stěny a dopadly na hromádku střepů, které jsme při zběžném úklidu smetly k liště.

„Ty zkurvenej parchante!“

Srdce mi prudce bušilo. Pod víčky mě pálily slzy.

Začala jsem ze sebe strhávat šaty a zuřivě je odhazovat ke střepům. Pak jsem se vrhla pod deku, nahá a roztřesená.

Když Kate nastoupila do prvního ročníku na univerzitu, zvolila si jako jeden z hlavních předmětů výtvarné umění. Její zájem neměl dlouhého trvání, ale během onoho kratičkého rozletu se má dcera stala stejně vášnivou obdivovatelkou *les beaux arts* jako kterýkoli jiný aspirant na židličku na Montmartru. Během jednoho semestru stihla vytvořit čtyři tisky, čtrnáct kreseb a šest olejomaleb. Měla vlastní styl, jakousi směsku fauvistické křiklavosti a barbizonského realismu.

Ke čtyřicátým narozeninám mi můj jediný potomek věnoval olej signovaný Katy Petersenovou. Byla to poměrně divoká interpretace svahu v Charlottesville a její styl v sobě spojoval Matisse a Rousseaua. Je to jedna z mála věcí, které jsem převezla z Karolíny do Quebecu, abych si zdejší byt trochu zabydlela. Katyina krajinka je tím posledním, nač pohlédnu, když se každý večer zavrtávám pod deku, a pokaždé mi na ní ulpí oko, když se pohybuji po ložnici.

Proč sis prostě nevzal, cos chtěl? Proč jsi musel zničit Katyin obraz? Proč zrovna ten zatraceně krásnej obraz mé dcery?

Stiskla jsem víčka, příliš rozzlobená, abych mohla plakat, a příliš rozzlobená, abych neplakala. Prsty se mi zarývaly do pokrývky.

Minuty ubíhaly.

Jedna.

Dvě.

Slzy mi začaly stékat ke spánkům.

Tři.

Čtyři.

Nakonec se můj dech zklidnil a mé smrtící sevření na pokrývce povolilo.

Otevřela jsem oči do temnoty a jemně oranžového světla z radiobudíku. Zírala jsem na čísla na displeji a silou vůle se vracela k racionálnímu uvažování.

Nakonec vztek pominul. Začala jsem skládat mozaiku posledních tří hodin.

Co se tady dělo? Podařilo se nám s Anne vyrušit lupiče, anebo jsme se zapletly do něčeho mnohem zlověstnějšího? Ne, obyčejná vloupačka mi sem nepasovala.

Prsty se mi opět sevřely. Cizí člověk narušil můj osobní prostor.

Kdo? Vybíravý zlodějíček, co hledal nějaké konkrétní cennosti? Feťák, který hledal cokoli, co může střílet, aby měl na dávku? Odrostlé děti toužící po dobrodružství?

Proč? A co je nejdůležitější, proč to bezdůvodné násilí?

Vzpomněla jsem si na Ryanova slova.

Co ukradli?

Annin laptop a foťák.

Co tady nehraje?

Šperkovnice nebyla schovaná. Obsahovala cenné předměty a byla přenosná. Proč ji nevzali? Televizi? DVD přehrávač? Hůř se nosí. Můj laptop? V nadšení z Annina příjezdu jsem ho zapomněla v kufru auta.

Vystrašilo toho vetřelce něco dřív, než stihl sebrat lepší věcičky? Ne, to nevypadá pravděpodobně. Měl dost času, aby to tu roztřískal. Tedy, pokud to byl on a ne ona. Bezdůvodné ničení je charakterističtější pro příslušníky mužského pohlaví.

Hlavní dveře byly otevřené, když jsme přijely. Dveře do dvora byly zamčené zevnitř. Útěkem přes francouzské okno by si přidělal práci, musel by přelézt plot na dvorku.

Takže? Oknem se dostal dovnitř. Nechal hlavní dveře otevřené jen proto, aby mě vystrašil? Vyhodil Birda ven? Anebo kocour sám utekl, když začaly vzduchem létat střepy?

Překulila jsem se. Bušila do polštáře. Otočila se zpátky.

Proč tolik škody? Kde byli sousedi? Cožpak nikdo neslyšel ten kravál?

Měl Ryan pravdu? Je tahle epizodka něčím víc než obyčejnou vloupačkou? Lupiči pracují potichu.

Proč čistě vyřízl sklo ve francouzském okně a pak roztřískal zrcadla a obrazy?

Proč zohavil Katyinu malbu?

Další příval vzteku.

Má to být hrozba? Varování?

Pokud ano, komu? Mně? Anne?

Od koho? Od některého z těch schizofrenních šilenců, se kterými se dostávám při práci do styku? Od nějakého náhodného schizofrenního šilence? Od Annina kámoše z letadla?

Myšlenky mi vířily hlavou a narážely jedna do druhé.

Zaslechla jsem měkké křupání, jako tichoulinké kroky v písku. Così mi přistálo na posteli a pak se Birdie stočil u mého kolene.

Natáhla jsem ruku a pohládila ho.

„Mám tě ráda, Birde.“

Birdie se protáhl do celé své délky a přitulil se mi k noze.

„A pokud jde o tebe, ty odpornej hajzle, ano, dostal ses ke mně, ale jednou spolu možná budeme účtovat.“

Mluvila jsem nahlas a má slova přehlušila tichoučké předení.

Probudila jsem se s pocitem, že něco není v pořádku. Nebyla to vědomá vzpomínka, jen nějaký signál z nižších center.

Pak jsem se rozpomněla.

Otevřela jsem oči. Slunce se odráželo od drobných teček na koberci a prádelníku.

Birdie byl pryč. Skrz pootevřené dveře jsem zaslechla rádio.

Anne jsem zastihla v kuchyni, jak pije kávu, luští křížovku a brouká si písničku Davida Bowieho.

Když mě uslyšela, spustila nahlas.

„S-s-se měééééí!“

„To má být návrh?“ zeptala jsem se.

Anne si prohlédla můj účes přes růžovozelené květinové obroučky svých brýlí na čtení. Patřily do sbírky tuctu podobných, které si každý rok kupuje u Steinmarta.

„No, lepší už to asi nebude.“

„Díky za poklonu. Koukni se na sebe.“

Anne měla vlasy vyčesané nahoru a sepnuté skřipcem. Z hlavy jí trčela rozčuchaná změt' připomínající korunku Katyiny korely.

„Napadlo mě, že bych se mohla pustit do většího úklidu, ale nebyla jsem si jistá, na co smím sahat.“ Anne se postavila, vyhrabala ze skříňky hrnek, nalila do něj kávu a podala mi ho.

„Díky.“

„Co dnes čeká ještětku na kolejích?“

Anne hýřila výrazy, které pocházely z dob jejího dětství stráveného v Mississippi. Tohle jsem ještě neslyšela.

„Překlad?“

„Jaké máš na dnešek plány?“

„Mám rande s poslední kostrou z pizzerie. A ty?“

„Muzeum současného umění. To je stanice metra Places-des-Arts, vid’?“

„Správně.“

Nalila jsem si do kávy smetanu a pak hodila do opékače dvě poloviny anglického vdolku.

„Víš, že na tom náměstí vystrkovalo v dešti dva a půl tisíce debilů svý nahý tlustý prdele, aby si je mohl Spencer Tunick vyfotit?“

„Jak můžeš vědět, že měli všichni tlustý zadky?“

„Bylas' někdy na nuda pláži?“

Anne měla pravdu. Obvykle platí, že nejochotněji se předvádějí ti, kteří by to opravdu dělat neměli.

„Potom na oběd do St-Denis a nákupy,“ pokračovala.
„Sama?“ zeptala jsem se, protože se mi vybavil ten kus z
3C.

„Ano, mami. Sama.“

„Annie, myslíš, že by se ten člověk sem mohl vloupat?“

„Proč by to měl prokristapána dělat? Patrně tě vůbec
nezná a tohle vážně není způsob, jak na mě zapůsobit. Proč
by dělal něco tak naprosto šíleného?“

„Někdo to udělat musel.“

„Nemyslím, že to mohl být on, opravdu ne. Ten kluk
vypadal úplně normálně. Ale...“ Ztišila hlas. „Promiň,
Tempe. Byla to blbost.“

Mazala jsem si na vdolky ostružinový džem, když Anne
znovu promluvila.

„Jak bys řekla jinak ‚necitlivý‘?“

„Krutý.“

„První je C.“

„Caudel.“

Anne obrátila pod kytičkovanými obroučkami oči v
sloup.

„Myslím, že to bude cituprostý,“ opáčila.

Anne se znovu soustředila na svou křížovku. Posadila
jsem se naproti ní a zaposlouchala se do zpráv. Požár v St-
Léonard. Montreal Canadiens prohráli. Čerstvý sníh na
silnicích.

Právě jsem dojedla vdolek, když Anne odhodila brýle a
tužku.

„Je ten Caudel dobrý detektiv?“

Opovržlivě jsem sykla.

„Beru to jako ne.“

„Caudel je svědomitý, ale omezený, umíněný a
tvrdohlavý. Soudní antropology pokládá za zcela zbytečné, a
ženské obzvlášť. Každý návrh chápe jako vměšování do
svých kompetencí.“

„Nech mě hádat. A v tvém případě s kostrama není
dvakrát aktivní, vid’?“

„Už mi není ani k smíchu. A navíc to považuje za svůj
případ, ne můj.“

„Ale tyhle problémy už jsi s ním měla, ne?“
 „To jo. Náš Claudel se často mýlí, ale nikdy nepochybuje.“
 „Takže to není tvůj favorit?“
 „S Claudelem se jeden zrovna nezasměje. Jeho otázky jsou strohé, na hranici hrubosti a téměř nikdy nevysvětluje, proč ho některá fakta tak enormně zajímají, zatímco na mém názoru mu nezáleží ani za mák.“
 „Co by ho donutilo, aby ti naslouchal?“
 „Mohla bych před ním zkusit nahá zazpívat Aleluja.“
 Vstala jsem a hodila do opékače druhý vdolek.
 „Tělo na to pořád ještě máš, ale hlas ti chybí. Myslela jsem spíš na tvou profesi,“ odtušila Anne.
 „Jádrem našeho sporu je postmortální interval. Claudel věří, že ty kosti jsou staré. Poslala jsem vzorky na testování uhlíkem ¹⁴C, ale výsledky budou nejdřív za týden.“
 „Co by ho mohlo ještě upoutat?“
 „Šest nebo sedm mrtvých předškoláků.“
 „Začínáš mě srát, Tempe. Já se ptám naprosto vážně.“
 Anne zvedla svůj prázdný hrnek. „Co by přimělo Claudela, aby se začal víc zajímat o ty tvoje kosti?“
 „Důkaz, že k úmrtí došlo poměrně nedávno.“
 Dolila jsem kávu do obou hrnků a jeden jí podala.
 „A máš to.“ Anne mi nabídla svou volnou ruku, dlaní nahoru.
 „Claudel je přesvědčen, že takový důkaz chybí.“
 „Nečekej na uhlík ¹⁴C. Přesvědči ho.“
 „On o té možnosti odmítá třeba jen uvažovat.“
 „Tak mu dej něco, co by mohl přežvýkat.“
 „Co mám dělat? Najmout si ranaře a nechat ho řezat tak dlouho, dokud nebude souhlasit?“
 „Souhlasit s čím?“
 „S vyšetřováním.“
 „Což znamená?“
 „Co to má znamenat? Dvacet nejdůležitějších otázek a odpovědí?“ Posadila jsem se s druhým vdolkem.
 „Co bys chtěla, aby Claudel udělal?“
 Chvilí jsem o tom přemýšlela.

„Prozkoumal okolí. Dozvěděl se víc o tom domě. Našel předchozí nájemníky. Zjistil, komu ten barák patřil. Kdo tam bydlel. Jak dlouho jsou v přízemí nebytové prostory. Co v těch prostorách bylo za firmy. Jaká stavební povolení byla vydána a komu.“

„A máš to.“ Znovu ta obrácená dlaň.

„To říkáš už podruhé.“

„Nenuť mě, abych to řekla ještě potřetí.“

„Co mám?“

„Řešení svého problému.“

Bylo ještě příliš brzy, nespínalo mi to.

„A to je?“

„Udělej to sama.“

„Claudel z toho vyletí z kůže.“

„A proč? Sám tvrdí, že ty kosti jsou staré. Nevidí důvod to dál vyšetřovat. Ty jen uděláš doplňkový průzkum.“

„To není má práce.“

„Jak se zdá, tak to ani on nepokládá za svou práci.“

„Claudel nemá o moje návrhy sebemenší zájem, ale pokud se pustím do něčeho, co jen vzdáleně připomíná detektivní vyšetřování, dokáže být navýsost nepříjemný.“

„Podívej, ty z toho přece nemusíš dělat televizní seriál. Prostě jen zašťourej v díře a mrkni, co vyleze ven.“

Přemýšlela jsem o tom, zatímco Anne vyplnila, vygumovala a znovu vyplnila čtyřiatřicet sloupců své křížovky. Něco na tom je. Nic se přece nestane, když proberu staré listiny, daňová přiznání a stavební povolení. Jestli má Claudel pravdu, stejně budu muset spolupracovat s archeology. A krom toho, on teď bude mít plné ruce práce s tou akcí, o které mluvil Ryan. A až bude mít zase dost času a dozví se, že jsem se mu motala do případu, sice bude asi vzteky bez sebe, ale možná se pustí do vyšetřování. I kdyby to mělo být jen proto, abych já na něco nepřišla dřív než on.

V tu chvíli zadrnčel zvonek u dveří. Vzala jsem domovní telefon a zezdola se ohlásili chlapci od SIJ. Bzučákem jsem jim otevřela, a když přišli, ukázala jsem na rozbité francouzské okno, Annin pokoj a Katyin obraz a požádala je, aby laskavě začali v obývacím pokoji.

Zatímco technické fotografovali a snímali otisky prstů, Anne a já jsme se uchýlily do svých komnat, abychom se oblékly, učešaly a napatlaly si na obličej tolik makeupu, kolik každá z nás pokládala za nutné. Během svého zušlechťování jsem dál přemýšlela.

Je pátek. O víkendu mají veřejné úřady zavřeno. Když budu dnes ohledávat třetí kostru, k soudu a na radnici se dostanu až v pondělí.

V laboratoři mohu pracovat kdykoli, v případě nutnosti i v sobotu a v neděli. Papíry se můžu probírat jen ve všední den.

Rozhodnuto.

Analýza třetí kostry se opět odkládá.

Birdiemu jsem naplnila misky vodou a krmením a zkontrolovala techniky od SIJ. Pro dnešek skončili.

Právě jsem se natahovala po telefonu, když Anne vrazila do mé ložnice. Měla na sobě zimní bundu a boty, které včera večer vytrvale odmítala. Angorskou šálu kolem krku, klobouček a rukavice zmuchlané v ruce.

„Vyrážíš?“ zeptala jsem se.

„Vyrážíme,“ opravila mě.

„A co muzeum?“

„Umění je věčné. Bude tam i zítra. Dnes se bude slídit. Vidíš? Už teď nabírá můj život na obrátkách. Ty a já. Cagneyová a Laceyová. To bude hukot.“

„Určitě?“

„Určitě.“

„Cagneyová a Laceyová jsou policajtky s odznakem a pistolí. My budeme spíš jako slečna Marplová a jedna z jejích kamarádek ze zahradnického klubu. Ale dobře, jdem na to. Technici už jsou na odchodu. Přehraju si vzkazy a můžeme jít.“

Zavolala jsem do laboratoře, vytukala si svou hlasovou schránku a přístupový kód. Jeden vzkaz. Devět čtyřicet tři včera večer.

Slova té ženy nastartovala v mé hlavě smršť. Představovala jsem si všechny možnosti a jedna byla horší než druhá.

ZBĚSILE JSEM SE NATAHOVALA PO PERU NA PRÁDELNÍKU. Anne se po něm vrhla a podala mi ho.

„Doktorko Brennanová. Cítím, že to musím ještě jednou zkusit, protože jinak se snad nebudu moci podívat sama sobě do očí.“

Zapisovala jsem si podrobnosti o hlase. Starý. Ženský. „Volala jsem vám předevířem kvůli tomu článku v *Le Journal*.“

Pomlka. Stejně jako předtím jsem v pozadí zaslechla nějaké cvrlikání, takové povědomé cvrlikání.

„Jsem přesvědčená, že vím, kdo je ta mrtvá a proč zemřela.“ Zoufalost. Pochybnosti.

„No tak,“ pobízela jsem ji, „kdo jsi?“

„Mé jméno znáte.“

„Ne, neznám!“

Anne při mém výkřiku překvapeně trhla hlavou.

„Zastihnete mě na 514 937...“

„Výborně, holka!“

Anne mne pozorovala, jak horlivě zapisuji čísla, pokládám sluchátko a znovu vytáčím.

Kdesi na ostrově vyzváněl telefon... desetkrát, jedenáctkrát, dvanáctkrát.

Přerušila jsem spojení a znovu vytukala číslo.

Deset dalších zazvonění. Nikdo to nebere.

„Sakra!“

Zaklapla jsem telefon a hodila sluchátko na postel, napjatá a zoufalá. Vstala jsem a začala chodit po pokoji, pak jsem popadla sluchátko a vytočila znovu.

Nikdo to nevzal.

„Zvedni ten zatracenej telefon.“

Co mám dělat? Zavolat Claudelovi nebo Charbonneauovi a dát jim to číslo? Zavolat Ryanovi? Všichni tři mají nejspíš plné ruce práce s tou svou akcí a na nějaká telefonní čísla nemají čas.

Položila jsem telefon, sáhla po klíčích, doběhla do suterénu a z kufru svého auta vytáhla laptop. Když jsem se vrátila do pokoje, Anne seděla na posteli, ruce založené, nohou pohupovala sem a tam. Bez jediné poznámky mne pozorovala, jak zapínám počítač a vpisuju to telefonní číslo do okénka vyhledávače.

Bezvýsledně. Vyhledávač mi poradil, abych zkontrolovala pravopis nebo zkusila jiné slovo. „Jaký má číslo asi pravopis, ty blbečku?“

Zkusila jsem jiný vyhledávač. A pak další.

Nic. Jen stejné dobré rady.

„K čemu sakra jsi?“

Znovu jsem drapla sluchátko, vyťukala jiné číslo, vyžádala si jistou osobu a zformulovala svůj dotaz.

Nic. Středovní telefonát do laboratoře ještě nebyl zkontrolován? Proč ne? Takové věci chvíli trvají. Dobře, tak si napište tohle číslo a zkuste zjistit, komu patří.

Sluchátko opět přistálo na posteli. Došla jsem k prádelníku, vyhrabala rukavice a prudce zabouchla šuplík.

Zatímco jsem cpala pravou ruku do jedné rukavice, tu druhou jsem upustila. Sklonila jsem se pro ni, znovu ji upustila, odkopla ji ke zdi, zvedla ji a nasoukala si ji na levačku.

Když jsem se otočila, Anne mne pozorovala s pobaveným pohledem a rukama založenýma na prsou.

„Naše rezidentní soudní antropoložka nám tu předvádí, jak vybuchovat vzteky?“ zeptala se Anne hlasem pana Rogerse.

„Tohle je u tebe výbuch vzteku? Ještě chvíli mě štvi a uvidíš vzteklou gorilu.“

„Takhle vytočenou jsem tě neviděla od chvíle, kdy jsi načapala Peta, jak šuká tu děvenku z cestovky.“

„Z reality.“ Musela jsem se usmát. „A ta teda každopádně měla tlustou prdel.“

„Nech mě hádat. Telefonický vzkaz se nám příliš nezamlouval.“

„Ne, to tedy nezamlouval.“

Stručně jsem jí pověděla o paní Gallantové / Ballantové / Talentové.

„A proto ses chovala jak bachařka v Dachau?“

Neodpověděla jsem.

„Ta milá dáma si patrně právě kupuje svou týdenní dávku projímadla. Volala dvakrát. Zavolá i potřetí.“ Zase ten trpělivý učitelský tón. „A když ne, máš její číslo a zastihneš ji později. Navíc musí existovat místo, kde ti zjistí, komu to číslo patří. Krucinál, když znáš číslo, tak ti jméno a adresu řekne každé trouba na informacích.“

Svůj neklid jsem nedokázala skrýt.

„Anne, ta žena říkala, že ví, kdo je ta mrtvá a proč zemřela. Jestli se z ní nevyklube šílenec, tak tohle může být ten průlom, který spustí vyšetřování. Ano, možná je to cvok. Ale ráda bych s ní mluvila, než pošlu Claudela po falešné stopě. Máš pravdu. Musím se ji pokusit najít a promluvit s ní. Volala mě, ne policii.“

„Mám ještě jeden dotaz.“

Zvedla jsem ruce v gestu „jen do toho“.

„Jak si zapneš bundu?“

Strhla jsem si obě rukavice a mrštila je po ní.

Tento týden jsem už podruhé zajela na placené parkoviště ve staré čtvrti. Obloha byla modrošedá, vzduch těžký dosud nezrozeným sněhem.

„Zachumlej se,“ řekla jsem Anne a zapnula si bundu.

„Kam jdeme?“

„Hôtel de Ville.“

„My si jdeme zamluvit pokoj?“ procedila skrz angorskou šálu.

„Na radnici. Je to odsud čtyři bloky pěšky.“

Montrealská radnice stojí na vyvýšeném místě nad náměstím Jacquese Cartiera. Je to viktoriánská výstřednost z mědi a kamene. Byla postavena v letech 1872 až 1878 a vypadá, jako kdyby její architekt dost dobře nevěděl, kdy

skončit. Mansardová střecha? *Très Parisien*. Sloupy? Samozřejmě. Arkáda? *Bien sûr*. Převisy, arkýřová okna, balkóny, kupole, hodiny? Ano, Ano. Ano. Ano. A ještě jednou ano.

Ačkoli byla radnice, neboli Hôtel de Ville, hodně poničena požárem v roce 1922, konstrukce se nezřítla. Prošla omlazovací kúrou a dnes je oblíbená jak mezi místními, tak u turistů a patří k nejúchvatnějším pamětihodnostem Montrealu.

„Tak tohle bych si s radnicí v Cloveru nespletla,“ pronesla Anne, když jsme stoupaly po schodech ke vchodu.

Ukázala jsem na balkón nad vstupními dveřmi. „Vidíš to?“

Anne přikývla.

„Z toho balkónu pronesl Charles de Gaulle svůj slavně neslavný projev *Vive le Québec Libre*.“

„Kdy?“

„V sedmašedesátém.“

„A?“

„Separatistům se to líbilo.“

Ačkoli se dnes považuje za turistickou atrakci, Hôtel de Ville zůstává i nadále hlavním administrativním centrem města. A schránkou informací, které hledám. Alespoň jsem v to doufala.

Anne a já jsme vešly a ocitly se ve vůni tepla z radiátorů a vlhké vlny. Na druhé straně vstupní haly byl stánek nabízející *Renseignements*. Informace.

Když jsem přistoupila k pultu, žena za ním zvedla oči. Mohlo jí být kolem dvaceti a natupírované blond vlasy jí přidávaly několik centimetrů výšky.

Vysvětlovala jsem, co chci, a ona potlačila zívnutí. Dřív, než jsem domluvila, ukázala na tabuli s čísly kanceláří. Na kostnatých pažích jí cinkaly plastové náramky.

„*Accès Montréal*,“ řekla.

„*Merci*,“ odpověděla jsem.

„Tak nevím, jestli mohla být ještě znuděnější,“ utrousila Anne, když mě vláčela k tabuli s rozpisem kanceláří. „Jedině snad s pořádnou dávkou lithia.“

V kanceláři zpřístupňující montrealské dokumenty jsme narazily na starší, tlustší a každopádně přátelštější verzi slečny Informace. Pozdravila nás typickou montrealskou franglais.

„Bonjour. Dobrý den.“

Francouzsky jsem jí vysvětlila, oč mi jde.

Spustila brýle na řetízku a anglicky mi odpověděla: „Pokud znáte adresu, mohu najít katastrální číslo a číslo parcely.“

Musela jsem se zatvářit pěkně nechápavě.

„Katastrální číslo popisuje stavební pozemek. Důležité je ale číslo parcely. S tím si můžete vyhledat historii nemovitosti v kanceláři Registre Foncier du Québec v Bureau d'Enregistrement.“

„To je v téhle budově?“

„V Palais de Justice. Druhé poschodí. Místnost 2175.“

Načmárala jsem adresu budovy s pizzerií a podala jí papírek přes přepážku.

„Hned to bude.“

A bylo. Za deset minut se ta žena vrátila s čísly. Poděkovala jsem jí a spolu s Anne jsme se vydaly dál.

Tři budovy montrealského soudního dvora leží západně od radnice. Když jsme pelášily po rue Notre-Dame, Anniny oči zkoumaly galerie, kavárny a výlohy butiků. Zastavila se, aby pohladila koně, rozplývala se nad krásou Château Ramezay, rozesmála se při pohledu na auta, která u chodníků zasypala nadílka od sněžných pluhů.

Pokud jde o architekturu, radnice a moderní Justiční palác nemají skoro nic společného. Snad jen to, že jsou to domy. Anne se o kouzlu soudního dvora nezmínila ani slovem.

Než jsme vstoupily, vytáhla jsem mobil a zkusila vyťukat číslo paní Gallantové / Ballantové / Talentové.

Nic.

Stejně jako v den, kdy jsem tu svědčila, byla soudní budova plná právníků, soudců, novinářů, pracovníků ochranky a ustaraných lidiček. Vstupní hala skýtala obraz

kontrolovaného zmatku a všichni se tvářili, že by nejraději byli někde úplně jinde.

Anne a já jsme vyjely výtahem do druhého poschodí a šly přímo k místnosti 2175. Když na mě přišla řada, vysvětlila jsem, oč mi kráčí, tentokrát malému, plešatému úředníkovi, který mi připomínal dózu na bonbóny.

„Platí se za to,“ oznámil mi Bonbón.

„Kolik?“

Odpověděl mi.

Vysolila jsem peníze. Bonbón mi podal stvrzenku.

„S tímhle tu můžete zůstat celý den.“

Předložila jsem číslo parcely a katastrální číslo.

Bonbón si papírek pečlivě prostudoval. Pak zvedl hlavu a baculatým prstíčkem šťouchl do brýlí s černými obroučkami, které měl na nose.

„Podle těch čísel je to hodně starý dům. Informace o budovách postavených před rokem 1974 nejsou k dispozici on-line. Může to trvat dlouho, podle toho, kolikrát se změnil majitel.“

„Ale dá se zjistit, komu ten dům patřil?“

Bonbón přikývl. „Každá převodní listina je zapsaná u provinciální správy.“ Zvedl můj papírek. „Co je tam dnes?“

„Ta budova má nahoře obytné jednotky a dole malé nebytové prostory. Zajímá mě bistro s pizzou.“

Bonbón zavrtěl hlavou. „Pokud je to komerční prostor a majitel neuvedl informace o tom, jaké podniky tam byly dřív, nedozvíte se to.“

„A jak to můžu zjistit?“

„Možná z daňových přiznání. Nebo z povolení k podnikání.“

„Ale majitelé domu se dají dohledat, ne?“

Bonbón přisvědčil. Aniž bych věděla proč, při pohledu na něj se mi vybavil Don Ho a jeho hit „Maličké bublinky“.

„Aspoň něco,“ utrousila jsem.

Bonbón ukázal na jeden neobsazený počítač v místnosti. „Jestli budete potřebovat informace před rokem 1974, vysvětlím vám, jak hledat v knihách.“

Přešla jsem k terminálu, svlékla si bundu a pověsila ji na opěradlo židle. Anne mne následovala.

Přes bundu jsem přehodila tašku a otočila se k ní.

„Nemá cenu, abys tu seděla a pozorovala mě, jak ťukám do klávesnice nebo se hrabu ve starých knihách.“

„Nevadí mi to.“

„Fajn. Jenomže to rozptýlení, kvůli kterému jsi letěla dvanáct set mil, tady patrně nenajdeš.“

„Lepší než kuchtit na pohřební hostinu.“

„Nechceš jít radši po nákupech?“

„Do prdele s nákupama.“

Anne se očividně cítila pod psa a její deprese dosahovala hloubky Mariánského příkopu. Když tu bude sedět a civět na mě, náladu jí to dvakrát nezvedne.

„Zajdi do baziliky. Propátrej okolí, jestli bychom se tu mohly někde najíst. Až skončím, brnknu ti na mobil.“

„A už nebudeš vzteklá hysterka?“

Položila jsem jí ruku na rameno.

„Jdi a pořádně utrácej. Tvoje práce tady skončila.“

Uplynuly tři hodiny a já byla pořád zahrabaná v papírech.

Práce na počítači mi zabrala asi čtyřicet minut. Sedmatřicet minut jsem se pokoušela pochopit, co vlastně dělám, a ty tři zbývající padly na tisk informací o současném majiteli budovy.

Šanony starých listin jsem se prohrabávala tak asi jedno století.

Bonbón byl zdvořilý a ochotný, trpělivě si ode mne bral peníze a kopíroval záznamy o každé transakci tak, jak jsem je postupně nacházela.

Můj průzkum odhalil několik věcí.

Ve stáří domu se Claudel nemýlil. Před výstavbou patřil pozemek železnici. Budova několikrát změnila majitele.

Znovu jsem pročítala sbírku svých fotokopíí a jedno jméno mě zaujalo.

To jméno jsem znala.

Jak to?

Kdo je to? Místní politik? Zpěvák?

Zírala jsem na to jméno a vší silou nutila své nervové buňky, aby se propojily.

Někdo z televize? Případ, na kterém jsem kdysi pracovala? Někdo známý?

Datum převodu spadalo do doby, kdy jsem ještě v Montrealu nebyla. Proč mi to tedy něco připomíná?

A pak mi to došlo.

„Prokristapána!“

Nacpala jsem výtisk a fotokopie do kabelky, popadla bundu a vyrazila ven.

S NÍH VENKU PUDROVAL SCHODY A ZÁBRADLÍ A navyšoval hromady lemující chodníky a ulice. Bylo mi to jedno. Jakmile jsem vypadla ze dveří, volala jsem Claudelovi.

Spojovatelka v CUM mi sdělila, že Claudel není v kanceláři. Požádala jsem o Charbonneaua. Není tam.

„Tady doktorka Brennanová ze soudnělékařského. Nevíte, kdy se vrátí?“

„Ne.“ Duchem nepřítomná. „Zkoušela jste jejich pagery?“

„Čísla, prosím.“

Dala mi je. Každému jsem na pager poslala jako vzkaz číslo svého mobilu. V okamžitou reakci jsem ovšem příliš nedoufala. Claudel se určitě nenechá rušit od velké akce jen proto, aby mi zavolal kvůli případu, o nějž stejně nemá nejmenší zájem.

Hned po nich jsem zkoušela paní Gallantovou / Ballantovou / Talentovou.

Telefon vyzváněl.

Pokoušela jsem se uklidnit a zatelefonovala Anne. Právě nakupovala ozdoby v obchodě s vánočním zbožím.

Anne navrhla oběd v Le Jardin Nelson a začala mne navigovat.

„Vím, kde to je,“ přerušila jsem ji.

Odměřené ticho a pak: „Pátrání se nám nepovedlo?“

„Myslím, že jsem něco našla. Za deset minut jsem tam.“

Nahrbila jsem se proti sněhové nadílce a spěchala k náměstí Jacque Cartiera, pěší zóně táhnoucí se od rue Notre-Dame až k rue de la Commune. Poseto restauracemi, kavárnami a obchody s kýčovitými tričky a suvenýry, *la place* kypí v příznivějším počasí životem. Dnes jsem se

o náměstí dělila s hrstkou turistů, jedním pouličním umělcem a vyzáblým žlutým teriérem očurávajícím lampu.

Vločky dávaly zapomenout na kočičí hlavy, značení ulic, pamětní sloup admirála Nelsona – Angličana, který dal Francouzům na zadek v bitvě u Trafalgaru. Separatisté ho nikdy neměli moc rádi. Za náměstím jsem spatřila průsvitnou čmouhu stříbrné kupole obchodního střediska Bonsecours – bývalé radnice, než ji z provozu vyřadili Pařížané bydlící kdesi za mémi zády.

Quebec. Odloučená dvojčata. Jedno francouzské a katolické, druhé anglické a kalvinistické. Oba jazyky a obě kultury spolu soupeřily od chvíle, kdy se v roce 1760 Britové zmocnili Montrealu. Náměstí Jacques Cartier je mikrokosmem jazykového povědomí příslušnosti vytesaným do kamene.

Le Jardin Nelson se nachází asi v polovině západní strany náměstí. Restaurace je to útulná a solidní a na straně k náměstí její venkovní stolky kryje jasně modrá markýza. Zastíněný dvůr s infračerveným topením z ní činí jeden z nejelegantnějších hostinců v Montrealu. Tedy po většinu měsíců v roce.

Tenhle měsíc k nim nepatřil. Když jsem vstoupila, Anne zvedla oči od jídelního lístku a sledovala, jak se blížím ke stolu.

„Sněží jak o život,“ řekla jsem, když jsem svlékala bundu a setřásala vločky.

„Udrží se to?“

„V Montrealu se sníh vždycky udrží.“

„Báječné.“

„Hm.“ Položila jsem mobil na stůl.

Mladá dívka nám nalila vodu do sklenic. Anne si objednala Crêpes Forestieres a sklenku chardonnay. Já se rozhodla pro Crêpes Argenteuil a dietní kolu.

„Natrefila jsi na nějaké poklady?“ zeptala jsem se, když se servírka vzdálila.

I ve stavu naprosté apatie se Anne chová v obchodech jako trestné komando. Ukázala mi, co nakoupila.

Mandarínkový vlněný svetr. Ručně malovanou provensálskou mísu. Šest cínových žabiček na stužkách z červeného saténu.

„Zvláštní výběr na začátku nespoutaného života,“ poznamenala jsem a ukázala na ozdoby.

„Budou se hodit jako dárky,“ řekla a zabalila je do papíru.

Servírka přinesla pití. Ustrkla jsem si koly, rozložila ubrousek, přerovnála příbor. Posunula vidličku. Narovnála lžici a nůž. Přendala vidličku. Zkontrolovala mobil, abych se ujistila, že je zapnutý.

Další kola.

Pak jsem dlaněmi uhladila prostírku. Narovnála lem ubrusu. Zvedla telefon. Položila ho na stůl.

„Čekáš hovor?“

„Nechala jsem vzkaz Claudelovi i jeho parťákovi.“

„Povíš mi, na co jsi přišla?“

Z tašky jsem vylovila fotokopie a výtisky a na prostírce je vyrovnala do hromádky.

„Ušetřím tě michenerovské ságy o pozemku. Ten dům postavili v roce 1901 a tenkrát patřil nějakému Yvesovi Sauriolovi. V té době tam byly jenom byty. Sauriolův syn Jacques ho zdědil v osmadvacátém a po něm v devětatřicátém zase jeho syn Yves.“

V roce 1947 Yves Sauriol mladší prodal nemovitost Éricu-Emmanuelu Grattonovi. V té době předělali přízemí na nebytové prostory. Do roku 1970 tam byla malá tiskárna.“

„Má to nějakou pointu?“

„Má. Nicolò Cataneo.“

Annin výraz svědčil o tom, že jí to jméno nic neříká.

„Nick Cataneo, zvaný Kudla.“

Zelené oči se doširoka otevřely. „Mafie?“

Prisvědčila jsem.

„Kudla?“

Znovu jsem prisvědčila.

„To by vysvětlovalo to zběsilé stěhování ve tvém bytě.“

„O tom chlápkovi skoro nic nevím, ale jméno Nicolò Cataneo jsem už v životě zaslechla.“

„Tady je taky mafie?“
 „Od přelomu století.“
 „Myslela jsem, že tu máte jen motorkáře.“
 „To máme. A právě teď jsou to ta největší zvířata ve městě. Ale motorkáři jsou jen jedním článkem toho báječného světa montrealského organizovaného zločinu. Mafie, gang ze Západní čtvrti a Pekelní andělé tvoří takzvané ‚Konsorcium‘.“
 „Jako ‚Komise‘ v New Yorku?“
 „Přesně tak.“
 „A lidičky ze zdejšího slunečného poloostrova se s těmi za jižní hranicí kamarádí? Anebo si hrají jen na svém písčku?“
 „Myslíš něco jako Itálie versus Sicílie? Podrobnosti o původním rozdělení teritorií neznám, ale vím, že kdysi byl Montreal ve skutečnosti pobočkou New York City.“
 „Bonnanova rodina? Četla jsem o tom knížku.“
 Přikývla jsem. „Montrealskou organizaci řídil chlápek jménem Vic Cotroni, zvaný Vejce. Myslím, že umřel v polovině osmdesátých let.“
 Jukla jsem na mobil. Pořád zapnutý. Pořád žádné vzkazy.
 „A Gang ze Západní čtvrti?“ zeptala se Anne.
 „Hlavně Irové.“
 „Tví lidé.“
 „My Irové jsme jen pěšáci ve vojsku Páně.“
 „To spíš básníci a hospodští štamgasti, tedy v opačném pořadí.“
 „Opatrně.“
 „V čem to Konsorcium jede?“
 „Prostituce. Hazard. Zakázané látky. Konsorcium určuje ceny drog, množství dováženého zboží, jména šťastných kupců. Cotroniho síť prý za ta léta propašovala na americký trh drogy za miliony dolarů. Zisk z nezákonných činností se pak propírá přes legální podniky.“
 „Typický model. Tedy, četla jsem to.“
 „Stejně to funguje i u motorkářů. Asi to učí na obchodních školách.“

V té chvíli nám servírka přinesla jídlo. Další kontrola telefonu. Pořád funkční. Pořád bez vzkazů.

„Zpátky k tomu baráku,“ řekla jsem po několika soustech palačinky. „Nick Kudla ho koupil v roce 1970 a držel si ho dalších deset let.“

„Jak to souvisí s tvými kostrami?“

„Já tu mluvím o tvrdých chlapech, Anne, ne o zpěvácích na kúru. V tom sklepe může být pohřbený naprosto kdokoli.“

„A nejsme trochu moc melodramatičtí, madam?“

„Tenkrát se mlátilo nalevo, napravo, hlava, nehlava.“

„Dospívající holky?“

„Striptérky? Prostitutky? Pro ty parchanty nemá život žádnou cenu.“

Zejména ženský život, pomyslela jsem si, když mi hlavou prolétla vzpomínka na pořezanou prostitutku v nemocnici Notre-Dame.

Anne se soustředila na své palačinky, dokud před ní nestál prázdný talíř. Pak se zeptala: „Co bylo v přízemí, když to ještě patřilo tomu chlapečkovi s nožkem?“

„Tak tuhle informaci jsem tam nenašla.“

„Kdo to koupil?“

Podívala jsem se do papírů.

„V roce 1980 tu budovu koupil Richard Cyr. Podle záznamů mu pořád patří.“

„A co má Cyr v přízemí?“

„Jsou tam čtyři podniky.“

„Včetně pizzerie.“

„Ano.“

„Kde bydlí monsieur Cyr?“

Znovu juknutí do papíru.

„Notre-Dame-de-Grâce.“

„Jak je to daleko od Montrealu?“

„Kousek na západ od Centre-ville.“

Annina sklenice se zastavila ve vzduchu. Stejně jako po ránu v mé kuchyni zvedla druhou ruku dlaní vzhůru.

„A máš to.“

„To už je potřetí, Anne.“

Zoufalý výraz.

„Tvůj další krok. Zavolej Cyrovi. Anebo ne, mám lepší nápad. Jestli je to blízko, co takhle zaskočit na nečekanou návštěvu? V téhle hře na Cagneyovou a Laceyovou jsem si zatím na své moc nepřišla. Tenhle případ spolu vyřešíme.“

Oči mi sjely k telefonu vedle talíře. Na maličkém displeji nebylo kromě mého jména a času vůbec nic.

Bylo nad slunce jasnější, že ani Claudel, ani Charbonneau na můj vzkaz nereagují.

Zvedla jsem sklenici s kolou. Anne pozvedla číši s vínem.

„Na archeologický výzkum,“ řekla jsem a přitukla si s ní.

„S jednou drobnou úpravou.“ Anne vyzunkla své chardonay. „My se nebudeme hrabat ve špíně, my ji budeme hledat.“

Notre-Dame-de-Grâce, neboli NDG, je tichá obytná čtvrť jen dva městské okruhy od Centre-ville. Není to Westmount prachatých Angličanů, ani Outremont s jejich prima francouzskými protějšky, ale je to tam pěkné. Střední třída. Dobré místo pro výchovu dětí a kolíí.

Richard Cyr bydlel v cihlovém dvojdomku, kousíček od Loyolského kampusu Concordské univerzity. Cesta tam nám trvala dvacet minut, dalších pět jsme hledaly jeho dům.

Vybledlá kovová markýza nad malou vstupní verandou. Vepředu i vzadu dvorek velikosti poštovní známky. Cesta vedoucí nikam. Modrý Ford Falcon.

„Monsieur Cyr patrně nezaslechl volání lopaty toužící po sněhu,“ poznamenala Anne.

V zimě si montrealští majitelé domů buď odklízejí sních z chodníků sami, anebo si k tomu najímají firmu, případně děti ze sousedství. Cyr neudělal ani jedno, ani druhé. Odpolední nadílka sněhu pokrývala chodník do výše pěti centimetrů a pod sebou umně skrývala další vrstvu udupané, zmrzlé klouzačky.

Cestou ke schodišti a při stoupání nahoru na verandu jsme s Anne musely našlapovat velmi opatrně. Stiskla jsem zvonek a kdesi v útrokách domu se ozval jeho hlasitý zvuk.

Stály jsme tam snad celou minutu a nikdo se neobjevil.

Zazvonila jsem ještě jednou.

Nic.

„Cyr je nejspíš tělesně postižený a navíc největší lakomec na světě,“ poznamenala Anne, téměř ztrácející rovnováhu.

„Možná utrácí za jiné věci.“

„Jasně, třeba se ten kokot právě vyvaluje na své jachtě na Barbadosu, zatímco my se pokoušíme nezabít se na jeho schodech.“

„Auto tu je,“ upozornila jsem ji.

Anne se ohlédla. „Za pěkný fára tedy taky neutrácí.“

Už jsem se blížila rukou znovu ke zvonku, když se otevřely vnitřní dveře. Zpoza hliníku a skla na nás vykukoval muž.

Netvářil se příliš šťastně, ale výraz v jeho tváři nebyl tím, co nás vylekalo.

Anne i já jsme začaly pomalu couvat.

TEN MUŽ, KTERÝ SE NA NÁS DÍVAL, BYL MALÝ a šlachovitý, se zažloutlými bílými vlasy a pěstěným šedým knírem. Měl na sobě zamaštěné brýle a zlaté řetízky na krku.

Nic víc. Jen brýle a řetízky.

Zamračená tvář se rozjasnila spokojeným úsměvem, když viděl, jak s Anne nejistě couváme po verandě. Pak se vrátil vzteklý výraz.

„*Je suis catholique!*“

Boty mi na nerovném ledu sklouzly a zvirtla se mi noha.

Cyr se popadl za penis a začal jím na nás mávat.

Anne vedle mě se chytila zábradlí, udělala čelem zad a hnala se ke schodům.

„*Catholique!*“ řval ten člověk.

Katolík?

Zastavila jsem se. Zažila jsem Harry, když používala stejný trik. Byla přitom ovšem oblečená.

„My nejsme misionářky, *monsieur Cyr*.“

Po chvíli zaváhání se zamračený pohled znovu pevně usadil v jeho tváři.

„A já nejsem Pee-wee Herman.“ V kanadské francouzštině znělo jméno televizní hvězdy hodně divně.

Sáhla jsem do tašky.

Cyr uskočil ke dveřím. „Zmizte!“

Vytáhla jsem svou vizitku.

„A nenechávejte mi tu žádné svoje pamflety, *tabarnouches!*“

„My nepatříme k žádné církvi.“

Anne si uvědomila, co se děje, opřela se o zábradlí a obrátila se zpátky k domu.

Cyr zopakoval svou penisovou hrozbu, tentokrát směrem k Anne.

„Ach, jaká hrůza,“ pronesla Anne sotto voce. „Útok vražednou zbraní.“

Umazaná skla brýlí se upřela na mou společnici. Na zvrásněné rty se pomalu vkradl úsměv.

Cyr nám znovu zamával.

Anne odpověděla přesně tak, jak se od ní žádalo. „Co myslíš, Tempe? Vypadá to jako penis, ale je to menší.“

Cyr zamával.

Anne otevřela ústa, aby kontrovala.

Přerušila jsem jim jejich výměnu názorů. „*Monsieur Cyr*, pracuji na případu, který se týká nemovitosti ve vašem vlastnictví, a potřebuji vám položit několik otázek.“

Cyr se obrátil ke mně a prsty jedné ruky stále svíral svou okrasu.

„Holky, vy jste sem nenapochodovaly proto, abyste spasily mou zatracenou duši?“

„Pane, jsme tu proto, abychom si s vámi pohovořily o domě, který vám patří.“

„Vy jste z radnice?“

Zaváhala jsem. „Ano.“ Konec konců, pracuji pro provinciální správu a Cyr žádný průkaz vidět nechtěl.

„Nějakej podělanej nájemník si na mě stěžoval?“

„Ne, o ničem takovém nevím.“

„Ona je taky z radnice?“ Cyr pohodil hlavou směrem k Anne.

„Ona je tu se mnou.“

„Je to kus, támhleta.“

„Ano. Pane, opravdu vám potřebujeme položit několik otázek.“

Cyr otevřel zimní dveře. Anne a já jsme k nim pomalu došly a vstoupily dovnitř. Když za námi Cyr zavřel, předsíňka potměněla. Vzduch byl horký, páchl kouřem a desítkami let vaření bez digestoře.

„Vy jste doopravdy kus.“ Cyr mrkl na Anne, která byla o dobrých třicet centimetrů vyšší než on. Patrně zapomněl, že je nahý.

„Co kdybyste si hodil přes svého krasavce nějakou deku?“ navrhla Anne.

„Myslel jsem, že jste od jehovistů,“ řekl Cyr anglicky. „Ty nemaj ani tolik zdravýho rozumu, co dal pánbůh petrželi. Ale když je člověk nahej, daj pokoj. Anebo když řeknete, že jste katolík.“

Anne ukázala na Cyrovy genitálie.

Cyr nás provedl skleněnými dveřmi a mávl napravo, směrem k obývacímu pokoji.

„Minutku.“

Začal se šplhat po hlavním schodišti; pokaždé položil jednu nohu na schod a druhou k ní přisunul, rukou s vystouplými modrými žilami se přidržoval zábradlí. Jeho tělo vypadalo mezi tmavým dřevěným obložením kolem schodiště jako bílá žába a jeho mizející zadnice byla porostlá tmavými chlupy.

„Tohle v *Cagneyové a Laceyové* nebylo.“

Místo odpovědi jsem se ušklíbla. Očima jsem prozkoumala místnost. Naproti pohovka od La-Z-Boy a igelitem potažené křeslo. Napravo krb s nahnědo natřenými cihlami. Nalevo malé varhany, velká televize a omšelé křeslo přistrčené těsně k obrazovce. Žádný igelit.

Všude sametový klid.

Napadlo mě, jestli ty igelitové povlaky děda natáhl sám, anebo se prostě jen neobtěžoval je sundat, když mu nábytek přivezli.

Pochybovala jsem, že se tu nachází nějaká paní Cyrová. Nikde žádné figurky, fotky ani suvenýry z letní dovolené. Popelníky přetékal. Ohrádku u krbu plnily stohy *Playboye* a *National Geographic*.

Všimla jsem si, že i Anne se zvědavě rozhlíží.

„Tohle všechno může být tvoje,“ řekla jsem přidušeným hlasem. „Myslím, že Cyr se zamiloval.“

„Myslím, že jeho krasavec je zcela neškodný,“ odpověděla Anne šeptem.

„Říkalas, že chceš začít žít na plný pecky.“

„Ten mrňous je prostě pusinka.“

V duchu jsem se ptala, zda myslí Cyra nebo jeho okrasu, ale nahlas jsem to neřekla.

Po chvíli jsme zaslechly kroky.

Cyr se objevil v teniskách, zelené kostkované košili a šedých vlněných kalhotách vytažených až po prsa.

„Dáte si, holky, něco k pití?“

Obě jsme odmítly.

„Jen hlteček, když venku tak sněží.“

„Ne, díky.“

„Jestli si to rozmyslíte, stačí říct.“

Cyr se došoural k lehátku a sesul se na něj, následován vlnou Old Spice.

„Máte zatraceně pěkný vlasy, slečno,“ pronesl směrem k Anne.

„Děkuju,“ odpověděla Anne.

Byla to pravda. Jakousi bizarní hříčkou genetiky má Anne světlé, husté vlasy, které jsou ochotny růst tak dlouho, dokud jim to dovolí. Právě teď jim trochu přistříhla křídla, ale faktem zůstávalo, že zase dorostou. Ačkoli jsem se vždycky snažila jí tuhle dokonalost nevyčítat, občas to bylo opravdu těžké. Dnes mě to ale nebralo.

„Jste hodně vysoká.“ Cyr dýchal nosem a po každém slovu supěl. „Jste vdaná?“

„Ano.“

„Kdyby se vám to podělalo, dejte mi vědět.“ Pak se obrátil ke mně. „Jsem vysazenej na blondýny.“

Chtěla jsem se dostat k záležitostem poněkud oficiálnější povahy.

„Pane Cyre...“

„Jak vám připadá moje angličtina?“

„Výborná.“ Ano, byla dobrá, i když se silným přízvukem.

Cyr pohodil bradou ke krku.

„Hodně čtu.“

„A to vás nerozčilují všechny ty nahý holky, co pořád přerušují text?“ zeptala se Anne a opět zmařila mou snahu o úřední šetření.

Cyr vyloudil jakýsi pískavý zvuk, který jsem si vyložila jako uchichtnutí. „To je ale dračice, co?“

„Celá Annie Oakleyová.“ Vstala jsem a podala Cyrovy svoje vytištěné papíry.

„Ze záznamů vyplývá, že tu nemovitost vlastníte.“

Cyr zvedl papíry těsně k očím a skoro minutu mlčky četl.

„Oui.“ Zase to vdechnuté, kanadské *oui*. „Je to moje.“

„Patří vám od roku 1980?“

„Barák za všechny prachy.“ Cyr mi hodil papíry zpátky.

Posbírala jsem je a znovu si sedla.

„Koupil jste tu nemovitost od Nicola Catanea?“

„Jo.“

„Víte, proč ji pan Cataneo prodával?“

„Neptal jsem se. Ten barák byl prostě na prodej.“

„Není to při tak velké investici obvyklá otázka?“

„U Nicola Catanea?“

V tom měl asi pravdu.

„Mohu se vás zeptat, co bylo v přízemí, když jste ten dům kupoval?“

„Pekárna. Le Boulangerie Lugano. Než jsem to tam převzal, vyklidili to.“

„A co tam pak bylo místo pekárny?“

„Rozděлил jsem to. Nacpal jsem tam čtyři krámy. Je to výhodnější.“

„Jedním z nich je i pizzerie?“

„Le Pizza Paradis Express.“

„Jak je tam dlouho?“

„Od roku 2001.“ Cyr zafuněl. „Spíš by se to mělo jmenovat ‚porcované krysí chlupy a švábi‘. Ztracení cizáci, hygienu nepoznají, ani kdyby je praštila přímo do ksichtu. Ale s Matoubem starosti nejsou. Činži platí včas.“

„Ten Matoub je současný nájemce?“ Tohle jsem věděla od Claudela už ode dne, kdy se našly kosti.

Cyr si zašťoural prstem v uchu a nepřítomně si ho prohlížel.

„Vzpomínáte si na některé nájemce před panem Matoubem?“

„Jasně že si vzpomínám. Pamatuju si každého z nich. Vypadám snad, že bych byl na seznamu čekatelů domova pro sklerotiky?“

Očekávání se obvykle rodí ze stereotypů a ačkoli to jen nerada připouštím, jsem stejně vinna jako ostatní. Protože byl Cyr starý, předpokládala jsem, že jeho paměť nebude dvakrát přesná. Rychle jsem svůj názor přehodnotila. Byl sice trochu výstřední, ale pitomec to nebyl.

„Ne, pane...“

„Měl jsem tam víc nájemců, než má tahle blondýna na svůj pěkný hlavičce vlasů.“

Cyr pohlédl na Anne a vytáhl obočí.

Anne potřásla svou pěknou hlavičkou a oplatila mu grimasu.

„Před pizzerií tam bylo nehtový studio,“ pokračoval Cyr. „Nějaký Vietnamec jménem Traong tam měl půl tuctu mrňavejch holek, co lakovaly ženské nehty. Asi se neprosadil. Byl tam jen rok nebo dva.“

„A před ním?“

„Ty manikýrky se mi líbily. Vypadaly jako malé čínské panenky. Když se smály, zakrejšovaly si zuby.“

„A před tím nehtovým studiem?“

„Před tím nehtovým studiem tam byla zastavárna. Měl to nějaký Ménard.“ Cyr vztyčil jeden sukovitý prst. „Stéphane. Sébastien. Sylvain. Něco takovýho. Kupoval a prodával haraburdí. Asi v tom byl dobře, vydrželo mu to devět let. Od devětaosmdesátýho do osmdesátýho.“

Rychle jsem v duchu počítala. „Mezi zastavárnou a nehtovým studiem byly ty prostory nějakou dobu prázdné?“

„Pár měsíců.“

„A před zastavárnou?“

„Počkejte. Od osmdesátýho do devětaosmdesátýho tam byl obchod s kuframa, řeznictví a nějaká cestovka. Jména a data bych musel najít ve svých záznamech.“

„Podívejte se, prosím.“

Cyr přimhouřil oči za umaštěnými skly brýlí. „A nevadilo by vám, kdybych se já optal vás, proč to všechno potřebujete vědět, slečno?“

Tuhle otázku jsem očekávala a překvapovalo mě, že ji Cyr položil až nyní. Co mu mám říct? Co si mám nechat pro sebe?

„Ve sklepe vašeho domu se něco našlo. Nyní se to vyšetřuje.“

Pokud jsem očekávala reakci, žádná nepřišla. Nezeptal se ani, kdo to vyšetřuje.

„Mohl byste mi říct, jak se dá dostat do sklepa pod pizzerii?“ pokračovala jsem.

„Kdysi tam bejvalo schodiště, co vedlo ke dveřím v přízemí. Při renovaci se ten vchod ztratil.“

„Dá se tam dostat z nějaké jiné části domu?“

Cyr zavrtěl hlavou. „Ten sklep se už léta nepoužívá. Jediná cesta dolů je přes díru v podlaze na tom malém hajzlíku.“ Otočil se k Anne. „Promiňte, že mluvím sprostě.“

„Dokonale přijatelný historický odkaz.“

„Co?“

„No jeden takovej malej hajzlík to vymyslel. Thomas Crapper.“

Nechápavý pohled v mé i Cyrově tváři.

„Vynálezce tichého, bezventilového splachovacího záchodu.“

Další nechápavý pohled.

„Patent dostal někdo jiný, ale toaletu vymyslel Crapper.“

Kde k tomu přišla?

Cyr se rozesmál tak, že to připomínalo jednoho z Crapperových myšlenkových potomků. „*Sacrifice*. Vy jste ale sakra prima holka. Jestli ten váš manžilek ztratí nárok na domácí hrátky, zavolejte starému Richardu Cyrovi.“

„Už teď vás mám na seznamu.“

Cyr se opřel o kolena a vstal.

„Možná pár minut potrvá, než se prokopu papírama. Daly byste si trochu skotský? Zkrouť vám prsty u nohou.“

Obě jsme opět odmítly.

Po půl hodině se Cyr došoural zpět a v ruce svíral kus papíru vytrženého ze sešitu.

Obě jsme vstaly.

„A co kdybyste, dámy, zůstaly na večeři? Můžem si něco objednat, třeba enchiladas a nějaký margarity.“

„Jste moc hodný,“ řekla jsem. „Ale víte, já jsem tu pracovně, ne na přátelské návštěvě.“

„No, víte, kde mě hledat.“
Zapnula jsem si zip u bundy a Cyr nás vyprovodil do předsíně.
U dveří jsem mu podala vizitku.
„Kdyby vás ještě něco napadlo, zavolejte mi.“
Cyr mi podával svůj papír. „Pokud si vzpomínám, tak tydle lidi byli neškodný asi jako houbová polívka.“
„*Merci, monsieur Cyr.*“
„Jestli někoho zabili, nemám s tím nic společného,“ řekl tiše. Ani stopa po dřívějším humoru.
„Proč si myslíte, že někoho zabili?“ Cyr se nezmínil o *Le Journal*, a tak jsem předpokládala, že ten článek nečetl.
„Ten detektiv mi řek’, co se našlo ve sklepě.“
Takže Claudel vyslychal Cyra. K čertu s ním. Zase mě z toho vynechal.
„Opravdu?“
„Nafoukanej sráč.“
„Detektiv Claudel?“
„Ten kokot se mnou jednal, jako bych byl úplně blbej. Neřek’ jsem mu ani hovno.“
„Povězte mi, pane Cyre, jak se podle vás ocitli ve vašem sklepě tři lidé?“
„Stalo se tam něco zlého. Ještě před tím, než jsem to koupil.“
„Jak si můžete být tak jistý?“
„Viděla jste někdy Nicola Catanea?“ Hlas toho starce by mohl brousit břitvy.
Zavrtěla jsem hlavou.
„Dávejte na sebe pozor.“

BOUŘE SE VYKASALA RUKÁVY A LÍMEČEK S POVOLENOU kravatou nechala rozepnutý. Tah přímo na branku. Anne neřekla ani slovo, když jsme se hrabaly k autu. Lhostejně mě pozorovala, jak vytáčím číslo své hlasové schránky.

Žádné vzkazy.

Zkusila jsem číslo paní Gallantové/Ballantové/Talentové.

Nikdo to nebral.

Zavolala jsem do laboratoře, abych zjistila, jestli už prošetřili její střeďeční telefonát, anebo našli podle čísla, které mi nechala ve čtvrtek, jméno a adresu.

Pracuje se na tom.

„Sakra!“ Proč mi aspoň nedají jméno, které patří k číslu, co jsem jim nadiktovala? Předchozí hovor přece můžou porovnat až potom. Odsunuli mě stranou a vyřizují požadavky detektivů?

Nacpala jsem mobil do tašky, ze zadního sedadla sebrala škrabku, vystoupila, očistila okna, vklouzla zpátky za volant a praštila dveřmi.

Nastartovala jsem a kodrcala se s mazdou dopředu, dozadu. Při prvním náznaku tření jsem sešlápla plyn a auto odrazilo od obrubníku. Klouby na prstech mi zbělely, když jsem se jak želva sunula dopředu a mhouřila oči, abych přes tu bílou deku před námi aspoň něco zahlédla.

Ujely jsme asi dva bloky, když Anne prolomila mlčení.

„Můžeme zkusit staré noviny, najít články o pohřešovaných dívkách.“

„Anglické nebo francouzské?“

„Zmizení by snad ohlásili v obou, ne?“

„To není jisté.“ Veškerou svou pozornost jsem soustředovala na to, abych se udržela v kolejích, které vyjely vozy přede mnou. „Montreal má několik francouzských

novin. Za celá ta léta to budou v obou jazycích miliony výtisků.“ Zadek auta uhnul doleva. Zatočila jsem volantem v protisměru a vyrovnala.

„Můžeme začít anglickými novinami.“

„Ze kterého roku? Ten barák postavili na přelomu století.“

Sníh vyhrával souboj se stěrači. Odmrazovač jsem pustila naplno.

„Podle fluorescenční analýzy mi vychází, že ty kosti nebudou starší než ten barák. Přesnější odhad neumím.“

„Dobře. Novinové archívy prohledávat nebudeme.“

„Když neznáme jazyk a časový rámec, seděly bychom nad tím celou zimu. A navíc, ty holky se sice našly tady, ale vůbec je tu nemusejí pohřešovat.“

Popolezly jsme o další blok.

„A co ten knoflík?“ zeptala se Anne.

„A co ten knoflík?“ odsekla jsem a znovu v duchu škemrala, aby se zadní kola zařadila zpátky za přední.

Anne si povolila šálu a opřela se. Její výraz prozrazoval, že se mne rozhodla momentálně ignorovat.

„Promiň.“ Chudák Anne. Hraju to na ní jako Claudel na mě.

Nic. Takže bude na mě, abych to ticho prolomila.

„Omlouvám se. Řízení ve sněhové bouři není moje hobby. Co jsi chtěla říct o tom knoflíku?“

Po několika okamžicích ticha, které křičelo „jsi úplně blbá“, Anne přeformulovala svůj návrh.

„Mohla by sis promluvit s nějakým jiným odborníkem. Zkus získat víc informací.“

Jemně jsem sešlápla brzdu a zastavila auto. Za Sherbrooke nějaká stařena věnčila starého psa. Oba měli na nohou boty. Oba měli oči přivřené proti sněhu.

Pohlédla jsem na Anne.

Možná bych mohla.

Pomalů jsem stlačila plynový pedál, doplazila se ke křižovatce a zahrnula doleva.

Ježíšmarjá, jasně že bych mohla. Na ty knoflíky jsem se úplně vykašlala, prostě jsem přijala Claudelův odhad. Možná ten jeho zdroj od McCorda není zas takový mistr světa.

Najednou jsem se nemohla dočkat, až se zeptám někoho jiného.

„Anne, jsi rocková hvězda.“

„Jen tak blikám.“

„Co takhle pár dalších zastávek před večerí?“

„Práskni do koní.“

Anne čekala v autě, zatímco já jsem vyrazila do laboratoře, vyřídila jeden rychlý telefonát a zmocnila se knoflíků. Když jsem sedala do auta, právě poslouchala Zacharyho Richarda na jedné z místních francouzských rozhlasových stanic.

„O čem to zpívá?“

„O nějaké Marjolaine.“

„Řekla bych, že se mu po ní stýská.“

„Tvrdí to.“

„Místní hvězda?“

„Cajun z Louisiany. To je tvůj rajón.“

Anne se opřela a zavřela oči. „Ten kluk by mohl klidně zpívat o mně.“

Cesta zpět do staré čtvrti trvala dvakrát déle než obvykle. Ačkoli bylo sotva po páté, velení převzala noc.

Uliční lampy svítily, obchody zavíraly, chodci spěchali, hlavy skloněné, tašky a balíčky přitisknuté k hrudím.

Sjely jsme z bulváru René-Levesque a pokračovaly po rue Berri až k jižnímu konci, pak zatočily na západ a sunuly se po rue de la Commune. Po pravé straně přetínaly kopec úzké uličky Vieux-Montréal. Nalevo leželo obchodní středisko Marché Bonsecours, le Pavillon Jacques-Cartier, les Centres de Sciences de Montreal a za nimi řeka Svatého Vavřince, jejíž černá hladina zářila jako ebenový led.

„To je nádhera,“ řekla Anne. „Trochu jako arktická tundra.“

„Chybí už jen karibu.“

V měsících bez sněhu a ledu se lodě řadí u přístavišť na břehu řeky a přilehlé parky a promenády zaplňují cyklisté,

skateboardisté, výletníci a turisté. Dnes večer bylo okolí řeky klidné a temné.

U vjezdu na náměstí d'Youville jsem odbočila do malé vedlejší uličky a zaparkovala naproti staré celnici. Anne mne následovala z kopce a jako opilá se pokoušela jít v mých stopách.

Pohlédla jsem přes řeku a oči mi spočinuly na zasněžené siluetě Habitat '67. Tenhle komplex postavili pro světovou výstavu a tvoří ho hromada geometrických krychlí zpochybňujících jemné umění rovnováhy. Chodníky a vnitřní terasy, které se zrodily spíše z představivosti než architektonického pragmatismu, jsou v létě rozkoší a v zimě pozvánkou k podchlazení.

V Habitat bydlí Andrew Ryan.

Soustředění mi narušil příval myšlenek.

Kde je Ryan? Co vlastně cítí? A co cítím já? Co měl na mysli tím, že si musíme promluvit? Dohodnuto. Ale co? Závazek? Kompromis? Konec?

Odsunula jsem ty otázky stranou. Ryan je teď součástí policejní akce a určitě nepřemýšlí o citech ani o ničem jiném, co souvisí se mnou.

U de la Commune jsme vstoupily do futuristické šedé kamenné budovy, kterou tvořily samé rohy a úhly. Jednu z věží zahaloval nahoře transparent. ICI NAQUIT MONTRÉAL. „Zde se zrodil Montreal.“

„Co je to tady?“ Anne se dupáním zbavovala sněhu z bot. Dopadal na zelenou dlážděnou podlahu.

„Pointe-à-Callière, montrealské muzeum archeologie a historie.“

Zpoza kruhového stolu v zadní části vstupní haly se vynořila mužská tvář. Vyzáblá, bledá, zarostlá.

„Promiňte.“ Muž se zvedl a ukázal na nápis. Měl na sobě kabát, který patrně zbyl v nějakém vojenském skladu, a v ruce držel botu. „Muzeum je zavřené.“

„Mám domluvenou schůzku s doktorkou Mousseauovou.“

Překvapení. „Vaše jméno, prosím.“

„Tempe Brennanová.“

„Doktorka Mousseauová je v kryptě. Znáte cestu?“

„Ano, děkuji.“

Přešly jsme kolem vrátného a já vedla Anne podél malého kina, dolů po železných schodech, do dlouhé, úzké, spoře osvětlené haly, jejíž stěny i podlaha byly z kamene.

„Připadám si jako Alenka, když v tunelu honila Kloboučníka,“ řekla Anne.

„Na tomhle místě se usadili první obyvatelé Montrealu. Expozice ukazuje, jak se město rozrůstalo a měnilo během posledních tří století.“

Anne plácla rukavicemi o zkosenou stěnu. „Původní základy?“

„Ne, ale jsou staré.“ Ukázala jsem na druhý konec haly. „Chodník leží přímo pod náměstím d'Youville, kousek od místa, kde parkujeme. Tam, kde je dnes ulice, byla kdysi kanalizační stoka a předtím řeka.“

„*Tempe?*“ Hlas se dutě odrazil od skály a malty. „*Est-ce toi, Tempe!*“

„*Cest moi.*“

„*Ici.*“ Tady jsem.

„Kdo je Mousseauová?“ zašeptala Anne.

„Muzejní archeoložka.“

„Vsadím se, že má sbírku knoflíků.“

„Má jich víc, než je voličů v primárkách.“

Monique Mousseauová právě pracovala u jedné z několika tuctů skleněných vitrín lemujících chodby, které se z hlavní haly rozbíhaly jako pavučina. Vedle ní stál kovový vozík s fotoaparátem, zvětšovacím sklem, laptopem, rychlovazačem a několika knihami.

Když nás spatřila, položila předmět zpět na polici, zavřela a zamkla skříňku, nechala si spadnout harrypotterovské brýle na hrud' a spěchala k nám.

„*Bonjour, Tempe. Comment ça va!*“

Mousseauová mne políbila na obě tváře, pak ustoupila a zářivě se na mě usmála, rukama stále svírajíc má předloktí.

„Máš se dobře?“

„Mám se dobře,“ odpověděla jsem anglicky a pak představila Anne.

„Velice ráda vás poznávám.“ Mousseauová zatřásla Anninou rukou, jako by pumpovala vodu.

„Nápodobně.“ Anne o krok ustoupila, ohromená tím malým cyklonem, který se prohnal její paží.

Ty dvě ženy vypadaly jako příslušnice odlišných druhů. Anne byla vysoká a plavovlasá. Mousseauová měřila sotva metr padesát a měla kudrnaté černé vlasy. Anne byla zabalená do růžové angorské vlny. Archeoložka měla na sobě chlapeckou khaki košili, černé džíny a na nohou farmářky. Z karabiny na pásku jí visel ohromný svazek klíčů.

„Díky, že sis na nás udělala čas, i když je pátek a tolik sněží,“ řekla jsem.

„Sněží?“ Mousseauová pustila Anne a otočila se ke mně poskokem irské tanečnice.

S Monique Mousseauovou jsem se seznámila před deseti lety, brzy po svém prvním příjezdu do Montrealu. Za ta léta jsem s ní často spolupracovala a pochopila, že její energie nepochází z chemických výšin. Neobyčejná vitalita té ženy měla kořeny v lásce k životu a povolání. Dejte Mousseauové lopatu a překopá Novou Anglii.

„Padají tam sněhuláci,“ řekla jsem.

„To je báječné. Dnes jsem celý den tady v podzemí, takže jsem úplně ztratila pojem o tom, co se děje venku. Jak to vypadá?“

„Velmi bíle.“

Její smích zněl mnohem hlasitěji, než by se očekávalo u človíčka její velikosti. „Fajn. A teď spust' o těch knoflících.“

Popsala jsem kostry a sklep.

„Úchvatné!“ Každá její věta se pyšnila vykřičníkem na konci. „Podíváme se na to.“

Zalovila jsem v tašce a podala jí sáček.

Mousseauová si nasunula potterovské brýle na nos a prohlížela knoflíky v sáčku ze všech stran. Uběhla minuta. Pak další.

Na její tváři se objevil zmatený výraz.

Anne a já jsme na sebe pohlédly.

Mousseauová ke mně zvedla oči schované za skly brýlí.

„Můžu je vyndat?“

„Jistě.“

Rozevřela sáček, vysypala si knoflíky na dlaň, přistoupila k vozíku a každý kus zkoumala pod zvětšovací sklem. Konečky prstů otáčela knoflíky, pozorovala, rovnala je a znovu pozorovala. S každým pohybem se její zmatený výraz prohluboval.

Anne a já jsme si vyměnily další pohled.

Zkoumání trvalo celou věčnost. Pak: „Omluvíte mě na okamžik?“

Přikývla jsem.

Mousseauová spěchala pryč. Dva ze tří knoflíků ponechala ve vozíku.

Kolem nás se rozhostilo tajuplné ticho. Zvenčí sem doléhalo občasné troubení klaksonů.

To čekání bylo peklem pro mé nervy. Proč ten zmatený výraz? Co Mousseauová viděla?

Po chvíli, která trvala věčnost, se archeoložka vrátila, vzala do ruky zbývající knoflíky a znovu se pustila do jejich zkoumání. Nakonec vzhledla a oči za skly brýlí měla vykulené.

„Antoinette Legaultová je viděla?“

„Detektiv jí je ukázal v McCordově muzeu.“

„Legaultová si myslí, že jsou z devatenáctého století?“

„Ano.“

„Má pravdu.“

Srdce mi spadlo jako olověné závaží.

Mousseauová ke mně přistoupila, natáhla dlaň a špičkou pera odsunula na stranu dva knoflíky.

„Jsou z mincovního stříbra a vyrobil je klenotník a hodinář jménem R. L. Christie.“

„Kde?“

„V Edinburghu, ve Skotsku.“

„Kdy?“

„Někdy mezi léty 1890 a 1900.“

„Jsi si jistá?“

„Byla jsem si téměř jistá, že je to Christieho práce, ale raději jsem si to šla ještě ověřit.“

Prisvědčila jsem, příliš skleslá, než abych se zmohla na nějaká slova.

„Ale tohle...“ Mousseauová cvrnkla perem do třetího knoflíku, „je kopie, navíc velice špatná kopie.“

Nechápavě jsem na ni zírala.

Mousseauová mi podala lupu. „Porovnej si tohle,“ ukázala najeden z Christieho knoflíků, „s tímhle.“ Pero se přesunulo k padělku.

Pod zvětšovací sklem se jasně rýsovaly detaily ženské tváře. Oči. Nos. Lokny. Silueta na padělku byla proti tomu jen beztvarou konturou.

Mousseauová obrátila knoflíky. „Všimni si těch iniciál vyrytých u oka.“

I pro laika byl ten rozdíl viditelný. Christie vyryl svá písmena hladkými, ladnými pohyby. Na padělku bylo S vydlabáno jako skrumáž vzájemně se překrývajících vrypů.

Byla jsem zmatená a svým způsobem i zaskočená.

Ale ještě mnohem víc mne zaskočilo to, co přišlo v pondělí ráno.

MŮJ BYT SE NACHÁZÍ V PRÍZEMÍ ČTYŘPODLAŽNÍ budovy obklopující centrální dvůr. Dvě ložnice. Dvě koupelny. Obývací a jídelna. Úzká kuchyň. Předsíň.

Z dlouhé haly táhnoucí se mezi předním vchodem a jídelnou – hned naproti kuchyni – se francouzské okno otevírá do patia, které sousedí s centrálním dvorem. Z obývacího pokoje vede další francouzské okno na malý trávník.

V létě sázím na okraji trávníků bylinky. V zimě pozoruji, jak se sníh usazuje na sekvojovém plotě a na větvích borovice uvězněné za ním. Pět čtverečních metrů. Na byt v centru města je to mimořádná rozloha.

Té noci ve mně temný dvůr vzbuzoval pocity zranitelnosti a ohrožení. A to i přesto, že každou chvíli kolem projelo hlídkové auto, které mi zařídil Ryan. Jeho provizorní záplata na skle mi neustále připomínala nezvaného návštěvníka a místo, které si vybral pro svůj vstup. Měl ještě jiné možnosti? Musela jsem připustit, že Annina společnost mi poskytovala určitou útěchu.

Po rychlém jídle, které jsme si donesly z thajské restaurace, jsme se pustily do úklidu. Při zametání a luxování mi tělem jako červ lezl sílící hněv.

Opět jsem usínala s divokými myšlenkami.

Znesvětil mé útočiště nějaký feťák z Balkánu? To bylo hodně pravděpodobné. Někdo, kdo zoufale potřeboval peníze na dávku koksu, a když je nenašel, podlehl ničitelským sklonům. Lupič by takový nepořádek nenadělal. Ale co když mě to mělo jen vystrašit? Někdy zločinecký boss nařídil, aby mi tu nechali vzkaz ve smyslu „my víme, kde bydlíš“. Anebo to byl zlomyslný sociopat, který má proti mně něco osobního?

Co znamenají ty knoflíky?
Proč mi Claudel ani Charbonneau nezavolali?
Kde je Ryan? Proč se neozval?
Neblbnu už z toho náhodou? Jasně že jo.

V sobotu ráno si Anne vyrazila do Le Faubourg a já zůstala doma se sklenářem. V poledne už byla vsazená nová tabulka, lednička zaplněná zásobami a byt vcelku čistý.

Z důvodů, o které se moje podvědomí odmítá se mnou podělit, existují věci, které prostě nejsem schopná vyhodit. Lékařské recepty. Časopisy *National Geographic*. Adresáře Americké akademie forenzních věd. Telefonní seznamy.

Člověk nikdy neví.

Po sendviči s rajčaty, sýrem a majonézou, který jsme si daly s Anne, jsem posbírala všechny telefonní seznamy v domě a naskládala je na hromadu vedle počítače. Pak jsem si vzala k ruce Cyrův papír. Kde začít? Od začátku nebo od konce?

Začala jsem s prvními Cyrovými nájemníky.

Od roku 1976 do roku 1982 se v prostorách, které nyní užívá Matoubova pizzerie, nacházel obchod se zavazadly. Majitelem byla žena jménem Sylvie Vascová.

Na telefonním čísle z Cyrova seznamu se mi ozval vysokoškolský student bydlící v McGillově ghettu. Neměl nejmenší ponětí, o čem mluvím.

Sylvii jsem sice nenašla ani na internetu, ani v žádném telefonním seznamu, ale jméno „S. Vasco“ jsem objevila dokonce sedmkrát. Jedna linka byla odpojena. Na dalších dvou číslech to nikdo nebral. Napočtvrté jsem se dovolala do advokátní kanceláře. Poslední tři pokusy zvedly ženy. Ani jedna se nejmenovala Sylvie a ani jedna žádnou Sylvii Vascovou neznala.

Zakroužkovala jsem si dvě čísla, na kterých nikdo nebyl doma, a pokračovala dál.

Od roku 1982 do roku 1987 bylo místo dnešní pizzerie řeznictví Boucherie Lehaim. Cyr u něho poznamenal jméno Abraham Cohen a otazník.

Bílé stránky uváděly miliony Cohenů, kteří bydleli buď přímo v Montrealu nebo v jeho blízkosti. Byla tam i jména s jiným pravopisem včetně Coenů, Cohnů, Kohenů a Kohnů.

Skvělé!

Ve Zlatých stránkách jsem našla Boucherie Lehaim v Hampsteadu.

Když jsem na to číslo zavolala, nikdo telefon nevzal. Zpátky k Cyrově seznamu.

Patrick Ockleman a Ilya Fabian byli Cyrovými nájemci od roku 1987 do roku 1988. Stařík k jejich jménům připsal „teplouši“ a „cestovka“.

Jméno Ockleman jsem nenašla v žádném seznamu.

Ilya Fabian byl uveden s adresou v Amherst, ve čtvrti homosexuálů. Telefon někdo vzal už po prvním zazvonění.

Představila jsem se a zeptala, zda mluvím s Ilyou Fabianem.

Ano.

Ujistila jsem se, že ten muž je oním Ilyou Fabianem, který provozoval koncem osmdesátých let na Ste-Catherine cestovní kancelář.

Ozvalo se ostražitě „ano“.

Zeptala jsem se, zda Ockleman a jeho partner používali nebo alespoň někdy navštívili sklep toho domu v době, kdy v něm měli pronajatou kancelář.

„Říkala jste, že děláte pro koronera?“ Ostražitost hraničící se znechucením.

„Ano, pane.“

„Proboha. Tam dole byla nějaká mrtvola? V tom sklepe se našlo tělo?“

Co mu mám říct?

„Provádím průzkum kostí, které byly pohřbeny pod zemí.“

„Prokristapána!“

„Jsou patrně hodně staré.“

„Prokristapána. To je jako z *Vymítače dable*. Ne, ne. Jak se jmenoval ten film s tou malou holkou? Jak postavili ten dům nad hřbitovem? Jo! *Poltergeist*.“

„Pane Fabiane...“

„Vůbec mě to nepřekvapuje. Patrick a já jsme se do té zatracený smradlavý, zadělaný žumpy podívali jen jednou a víckrát tam nev kročili. Naskakovala mi husí kůže, když jsem pomyslel na to štrachání a množení pod mýma nohama.“ Slova štrachání a množení náležitě protáhl. „V tom sklepe se to hemžilo různou havětí.“ Slovo „havětí“ mělo snad čtyři „í“. „A vy mi teď říkáte, že tam dole byly mrtvoly?“

„Používali jste někdy ten sklep jako sklad?“

„Bože chraň.“ Představila jsem si, jak se teatrálně otrásl hrůzou.

Na majitele cestovky je to pěkný cimprlich, pomyslela jsem si.

„Specializovala se vaše kancelář na nějakou konkrétní oblast, pane Fabiane?“

„Patrick a já jsme organizovali zájezdy na posvátná místa. Pro homosexuály.“ Zafunění. „Tenkrát byly duchovní cesty dost prodělečný, vydrželi jsme osmnáct měsíců.“

„Myslíte Patricka Ocklemana?“

„Ano.“

„A kde je pan Patrick Ockleman nyní?“

„Je mrtvý.“

Odmlčela jsem se a čekala, že to Fabian rozvede. Nerozvedl.

„Mohu se zeptat, jak váš partner zemřel?“

„Přejel ho autobus. Turistický autobus.“ Zařetání. „Ve Strowe, ve státě Vermont, před čtyřmi roky. Kola mu rozmázla hlavu jako přezrálý...“

„Děkuji, pane Fabiane. Jestli budu ještě něco potřebovat, spojím se s vámi.“

Zavěsila jsem. Fabian a Ockleman mi nepřipadali jako kandidáti na masové vrahy, ale telefonní číslo jsem si podtrhla a napsala k němu pár poznámek.

Další na seznamu byl S. Ménard. K němu Cyr napsal „zastavárna“ a data 1989 až 1998.

V montrealském telefonním seznamu jsem našla Ménardů čtyři stránky. Osmasedmdesát z nich mělo iniciálu S.

Po dvačtyřicátém telefonátu jsem dospěla k závěru, že Ménard je práce pro detektiva.

Další.

Phan Loc Truongovo nehtové studio bylo v Cyrově domě od roku 1998 do roku 1999.

Hledání nebylo tak zoufalé jako u Ménarda, ale Bílé stránky obsahovaly 227 Truongů. Ani jednoho Phan Loca. Dva s iniciálou P.

Ani jeden z nich nebyl Phan Loc. A ani jeden z nich neznal Phan Loca, který provozoval nehtové studio.

Začala jsem se probírat ostatními Truongy. Mnozí z nich skoro neuměli anglicky ani francouzsky. Mnozí měli nějaké vazby k nehtovým studiím, ale nikdo nic nevěděl o tom, které se dříve nacházelo v domě Richarda Cyra.

Vytáčela jsem právě svého devěťadvacátého Truonga, když mě přerušil hlas.

„Našlas’ něco?“

Anne stála ve dveřích. V pokoji se setmělo, aniž bych si toho všimla.

„Spoustu dívčin, které by mi s radostí udělaly manikúru.“

Znechuceně jsem vypnula počítač.

Společně s Anne jsme si udělaly steaky, brambory a chřest. Při jídle jsem jí líčila své neúspěšné odpoledne.

Po večeři jsme se podívaly na dva filmy s inspektorem Clouseauem. Birdie chrupal mezi námi. Ani jedna z nás se moc nesmála. Brzy jsme to zabalily a šly spát.

V neděli kolem poledne jsem znovu zkusila vytočit číslo Boucherie Lehaim.

Všechno marné.

Ve dvě odpoledne to někdo zvedl.

„Šalom.“ Hlas jako barytonový hoboj.

Představila jsem se.

Řekl, že se jmenuje Harry Cohen.

„Je to totéž řeznictví Boucherie Lehaim, které bylo v osmdesátých letech na Ste-Catherine?“

„To je. Tenkrát patřilo mému otci.“

„Abrahamovi?“

„Ano. Vystěhovali jsme se v osmdesátém sedmém.“

„Mohu se zeptat proč?“

„My se soustředíme na přísně košer klientelu. Tady je mnohem víc zákazníků.“

„Vím, že to může znít podivně, pane Cohene, ale vzpomněl byste si na něco, co souviselo se sklepem toho domu?“

„Do sklepa se šlo z našeho krámu. Nic jsme tam neskladovali a nevzpomínám si, že by tam někdo chodil.“

„Mohli ten sklep používat jako sklad ostatní nájemci?“

„Byly to naše prostory. Nic takového bychom nedovolili a jediná cesta do sklepa vedla přes poklop v podlaze v naší koupelně. Můj otec ho měl pořád zamčený.“

„A nevíte náhodou proč?“

„Můj otec je velmi opatrný, pokud jde o bezpečnost.“

„Pročpak?“

„Narodil se na Ukrajině v roce 1927.“

„Ano, jistě.“

Chytala jsem se stébla. Na co se mám ještě zeptat?

„Znal jste nájemce, kteří tam byli před vámi nebo po vás?“

„Ne.“

„Byli jste tam skoro šest let. Stalo se něco konkrétního, co vás přimělo k odchodu?“

„Víte, ta čtvrt' se stala...“ Cohen zaváhal, „nepříjemnou.“

„Nepříjemnou?“

„My patříme k hnutí Chabad Lubavič, doktorko Brennanová. Jsme ultraortodoxní židé. A i v Montrealu se stává, že pro nás ostatní nemají dost pochopení.“

Poděkovala jsem Cohenovi a zavěsila.

Na centrálním dvoře v kamenném květináči zakořenil malý smrček. V prosinci náš správce ověší tu nepěstěnou, řídkou věc lampičkami. Ne, opravdu to nevypadá jako vkusné presbyteriánské vánoce v Connecticutu. Co naplat, náš Winston se řídí heslem „všechno, nebo nic“.

Můj kocour je zvláště vnímavý. Birdie tráví hodiny stočený před krbem a očima přeskakuje od plamenů k Winstonově zázraku ve sněhové závěži.

Anne a já jsme celé nedělní odpoledne lenošily, vedeny Birdieho příkladem. Natáhly jsme se u krbu, hlavy podepřely polštáři, překřížené kotníky opřely o římsu. Nad nekonečnými šálky kávy a čaje jsem fňukala kvůli Claudelovi a Ryanovi. Anne fňukala kvůli Tomovi. Nad naším trápením jsme se nakonec musely dát do smíchu. A pak z nám z něho zase bylo smutno.

Po několika hodinách rozhovoru jsem pochopila pravou hloubku Annina neštěstí. Nákupy a vtipkování byly jen maska. Napatlat líčidla a zvednout oponu. Představení pokračuje. Mančaft musí vyhrát. Musí se to udělat pro děti. Musí se to udělat pro Tempe.

Anne bývala vždycky vyrovnaná. Její hluboký smutek mne opravdu znepokojoval. Modlila jsem se, aby jí nezůstal už natrvalo.

Mluvily jsme a já se snažila vymyslet něco povzbudivého. Anebo utěšujícího. Anebo aspoň zábavného. Ale ať jsem přišla s čímkoli, znělo to jako otřelé klišé. Nakonec jsem se už jen pokoušela dát najevo svou podporu. Ale o svou přítelkyni jsem se bála.

Hodně jsme vzpomínaly. Na tu noc, kdy jsme se koupaly nahé v jezeře. Na ten večírek, kde sebou Anne řízla jako zralá hruška. Na výlety na pláž, kde jsme zapomněly dvouletého Stuarta. Na ten den, kdy jsem se objevila opilá na Katyíně recitálu.

Toho roku jsem se objevovala opilá úplně všude.

Sem tam mezi řečí jsme si kontrolovaly vzkazy.

Spousta od Toma.

Žádný od Ryana.

Ačkoli jsem číslo paní Gallantové/Ballantové/Talentové vytáčela každých pár hodin, stále se ozýval jen vyzváněcí tón. A ona se očividně také neměla k tomu, aby se znovu se mnou spojila.

Občas náš rozhovor sklouzl ke Claudelovým knoflíkům. Monique Mousseauová si netroufla odhadnout věk padělku, ani jeho význam. S Anne jsme vymýšlely bezpočet různých scénářů. Ani jeden nedával smysl. Birdie do naší debaty příliš nepřispěl.

V neděli večer jsem konečně přesvědčila Anne, aby nezavěšovala, když volá Tom. Potom vypila hodně vína. V tichosti.

ANNE JEŠTĚ SPALA, KDYŽ JSEM V PONDĚLÍ RÁNO odcházel do laboratoře. Napsala jsem jí vzkaz, aby mi zavolala, až vstane. Nečekala jsem, že to bude dříve než v poledne.

Při výjezdu z garáže jsem skoro oslepla. Nebe bylo bez mráčku, slunce ozařovalo víkendový sních.

V nedělní bitvě se sněhem zvítězila armáda pluhů. Silnice v Centre-ville byly čisté. Ve východní části byla průjezdná i většina postranních uliček, i když po jejich stranách stála auta zapadaná až po střechu. Připomínala hrochy zamrzlé v mléčné řece.

Občas jsem mýjela zoufalé řidiče s lopatami, jimž se od úst kouřilo stejně jako z výfuků jejich zpola zapadaných vozů.

Menší uličky kolem laboratoře byly zcela neprůjezdné, takže jsem zaparkovala na placeném parkovišti Wilfried-Derome. Při cestě k zadnímu vchodu do budovy jsem se proplétala mezi závějemi a na chodníku minula malou sněžnou radlici, jejíž jantarová blikáčka pulsovala v křišťálovém vzduchu.

Pod nohama se mi ozývalo rázné křupání. Někde v dálce budila odtahová vozidla místní obyvatelstvo oním typickým dvoutónovým vrrrp, které proniká až do mozku. Ven z postelí! Pohněte zadkama! Pohněte autama!

Právě jsem se chystala vyslechnout vzkazy v hlasové schránce, když se přiloudalo první překvapení dne.

Michel Charbonneau je muž, jehož velikost se s věkem nemění. Býčí šíje, široká tvář a husté ježaté vlasy mu dodávají vzhledu zelektrizovaného fotbalového obránce.

Na rozdíl od Claudela, který upřednostňuje značkové hedvábí a vlnu, Charbonneauv vkus míří spíše k polyesteru a

zboží z výprodeje. Dnes měl na sobě jasně oranžovou košili, černé kalhoty a kravatu, která připomínala pouliční rvačku na jižním konci barevného spektra. Sako bylo bohužel hnědé se žlutou kostkou.

Charbonneau dosedl na židli a přehodil si kabát přes nohy. Všimla jsem si oděrků na jeho levé tváři.

Charbonneau si všiml, že jsem si všimla.

„Měla jste vidět toho druhého.“

Zakřenil se.

Já ne.

„Promiňte, že jsem vám nezavolal. S Claudelem si nás na poslední chvíli vyžádali z narkotik. Vypuklo to v pátek. Asi jste o tom četla.“

„Ne. K novinám jsem se ještě nedostala.“ Anne a já jsme se přes víkend zřekly veškerých plodů novinářského úsilí a daly přednost videu a starým filmům na kabelovce.

„Operační skupina po tom šla už měsíce.“

Nechala jsem ho, aby pokračoval.

„Podpultíkové kšefty s pseudoefedrinem. Ten se používá při výrobě metamfetaminů. Skladovali ho v Quebecu a Ontariu a pak ho v nákladřících převáželi přes celou Kanadu a dál na jih po Osmáctýřicáté.“

Charbonneau se naklonil dopředu, opřel lokty o stehna a ruce nechal volně viset.

„Ti pitomci zásobovali vaříče od Halifaxu po Houston. V pátek jsme jich sebrali třiačtyřicet, v sobotu dalších jedenáct. Počítám, že hodně advokátů dneska zkásne zálohu.“

„Andrew Ryan tam byl s vámi?“

Charbonneau se usmál a potřásl hlavou.

„Je sice z SQ, ale je to machr.“

Tvrdit, že mezi SQ a CUM existuje jistá rivalita, je asi stejné, jako kdyby někdo prohlásil, že Palestinci mají s Izraelci menší problémy.

„Jak to?“ Vzala jsem do ruky pero a začala kreslit čtverce ve čtvercích.

„V sobotu ráno mu skoro vymlátili duši z těla, ne? A večer jsem ho viděl, jak naprosto v klidu oblbuje o dvacet let mladší kočku.“ Charbonneau se opřel a rukou ve vzduchu

opsal osmičku. „Moc toho na sobě neměla. Kolik je Ryanovi? Pětačtyřicet? Sedmačtyřicet? Ta žába sotva vyrostla z podkolenek.“

Rozdělila jsem čtverec. Nezájem.

„Ta seňorita se kolem něj pořád motala, takže hádám, že si Ryan touhle dobou pořád ještě užívá.“

Ryan a já jsme byli diskrétní. Víc než diskrétní. Charbonneau nemohl ani tušit, že jsme milenci.

„Pořád motala?“ Lhostejně.

Charbonneau pokrčil rameny. „Už jsem je spolu viděl.“

„Vážně?“

„Počkejte, kdy to bylo?“ Charbonneau plul dál a neměl ani ponětí, jaký mají jeho slova účinek. „V srpnu? Jo. V srpnu. Vedro jak na podělaným rovníku.“

Masitý prst ukázal přímo na mě.

„Přišel jsem kvůli případu. Byla jste tehdy na jihu. Měl jsem svědčit a předběžné líčení se konalo začátkem srpna. Ryana a tu královnu maturitních plesů jsem zahlédl, když jsem vycházel od soudu. Jo. Muselo to být první týden v srpnu.“

První týden v srpnu. Ryan v Charlotte. Naléhavý telefonát. Nějaké problémy s neteří. Neplánovaný návrat do Kanady.

Odhodila jsem pero a sklonila hlavu.

„*Monsieur Charbonneau*, v pátek jsem vám volala, protože jsem zjistila nějaké informace, které se týkají koster ze sklepa pod pizzerií.“

Charbonneau se svalil dozadu a obě nohy natáhl před sebe. „Poslouchám.“

„Mám ještě jeden posudek na knoflíky, které našel Said Matoub.“

Charbonneau se tvářil nechápavě.

„Majitel pizzerie.“

„Ten, co našel kostry.“

„Ve skutečnosti je našel instalatér, ale nejste daleko od pravdy. Matoub připustil, že když sbíral ty kosti, strčil si do kapsy tři stříbrné knoflíky.“

„Správně.“

„Váš partner vzal ty knoflíky do McCordova muzea k posouzení.“

„Ta dáma říkala, že jsou staré.“

„Antoinette Legaultová. Měla pravdu jen zčásti.“

„Vážně?“

„Podle Monique Mousseauové z Pointe-à-Callière pocházejí z devatenáctého století jenom dva z nich. Ten třetí je padělek.“

„A to znamená?“

„To ona neví.“

„Jak starý je ten padělek?“

„Nedovedla určit stáří, ale starodávny není.“

„Dobře. Možná že ty knoflíky nepatří k těm kostem. Konec konců, není to puška, z jejíž hlavně se ještě kouří.“

„Slyšel jste jméno Nicolò Cataneo?“

„Nick Kudla? Kdo by ho neznal?“

„Budova, ve které je Matoubova pizzeria, patří Richardu Cyrovi. Cyr ji koupil od Nicola Catanea.“

„Vážně? A kdy?“

„V roce 1980“

Charbonneau si přitáhl nohy a napřímil se.

„Jak dlouho byl majitelem Cataneo?“

„Deset let.“

Charbonneau se zamračil.

„Znamená to něco, detektive?“

„Možná.“

„Vím, že Cataneo měl dobré styky.“

Charbonneau si začal oždibovat kůžičku za nehtem na pravém palci.

„Co mi to tajíte?“

Charbonneau se zatvářil nerozhodně, pak se opřel.

„Tady to koncem sedmdesátých let pěkně bouchalo. Kalabrijská a sicilská frakce si šly po krku. Boj o moc skončil atentátem na šéfa jménem Paolo Violi.“

„A?“

„Po něm to převzal někdo nový.“

Z haly se ozvalo jedno zazvonění telefonu, pak další a ještě další. LaManche svolával své jednotky k ranní poradě.

„A?“

„Nový šéf se rozkmotřil s rodinou Bonnanů v New Yorku a navázal styky s montrealskou rodinou a rodinou Caruanů a Cuntreriů.“

„Z čehož plyne?“ Velice okázala jsem pohlédla na hodinky.

„Bylo to divoké.“ Charbonneau pokrčil rameny. „Hodně chlapů to nepřežilo.“

„Možná i nějaké dívky?“

Charbonneau znovu pokrčil rameny. „Vy jste u těch kostí nemluvila o žádných zraněních.“

„Žádné jsem nenašla. Promluvíte se svým partnerem?“

Charbonneau se zatahal za ucho, stočil pohled stranou a pak zpátky ke mně. Po chvíli váhání patrně dospěl k nějakému soukromému rozhodnutí.

„Luc s Cyrem mluvil.“

„Já vím.“

„Vám to asi neřekl, že?“

„Ne.“

„Asi jsme měli.“

„Bylo by to od vás milé.“

„Ten starý paprika se o Cataneovi vůbec nezmínil.“

„Možná to má něco společného s tím, jak umí váš partner jednat s lidmi.“

„Dozvěděla jste se ještě něco?“

Pověděla jsem mu o Cyrově seznamu nájemců, o telefonátech.

„A kdo se vám zamlouvá? Ten hošan v sukních nebo ten chlapík s pejzama a kloboukem?“

„Muži z hnutí Chabad Lubavič nenosí *payot* ani *streimel*.“

„To byl jen vtip, doktorko. Myslíte, že by do toho mohl být někdo z nich zapletený?“

„Ptáte se na můj názor?“

Charbonneau přisvědčil.

„Pravděpodobně ne.“ Vstala jsem.

Charbonneau se hřmotně postavil, přehodil si kabát přes ruku a z kapsy vytáhl papír. „Tohle jsem vám měl dát.“

Na papírku bylo telefonní číslo, které uvedla paní Ballantová/Gallantová/Talentová, jméno Alban Fisher a adresa v Candiacu.

„Je to ono?“

Přikývla jsem.

„Někdo vám dává zabrat?“

„Kromě toho hajzla, co se mi vloupal do bytu?“

„Vážně?“ Charbonneau měl napjatý výraz.

Chyba.

„Nic to nebylo. Andrew Ryan mi zařídil hlídku u domu.“

Podívala jsem se na papírek, který mi podal Charbonneau.

„Ta žena mi volala a tvrdila, že ví něco o kostech ze sklepa.“

„Co?“

„Nemám ponětí. Říkala, že ví, co se v Cyrově domě dělo.“

„Jakmile s tou dámou promluvíte, dáte mi hlášku. Jestli ji dneska nezastihnete, podívám se na to sám. A kdyby vás někdo obtěžoval, doktorko, zavolejte. Myslím to vážně.“

Charbonneau opět zaváhal, tentokrát o poznání déle.

„Nenechte se Lucem otrávit. On se probere. A doktorko, ani on by nedovolil, aby vám někdo ublížil. Tomu můžete věřit.“

Nebyla jsem si tak jistá.

Cesta přes minové pole rozhovoru se Charbonneauem mě měla dostatečně připravit na další překvápko. Nepřipravila.

Do zasedačky jsem vstoupila ve chvíli, kdy bylo ostatních pět patologů zabráno do hovoru.

Zamumlala jsem omluvu za pozdní příchod. LaManche mi přes stůl poslal kopii rozpisu.

Tři pitvy už byly přidělené. Pelletier dostal dva narkomany závislé na cracku, které našli ve stanici metra Lione-Groulx. Morin vyfasoval cyklistu, kterého rozmáčkl hasičský vůz.

Otočila jsem stránku a rychle pohledem přejela zbývajících dva případy.

Mrtvý muž byl objeven pod schody v Drummondu, u Mont Royal.

Nom de décédé: *Inconnu. Neznámé.*

Mrtvá žena byla nalezena ve své posteli.

Nom de décédé: Louise Parent

Date de naissance: 18. 6. 1943

Info.: *Mort suspecte*

Oči mi přeskočily na další řádku.

Srdce mi ztěžklo jako kámen.

LAMANCHŮV HLAS ZMIZEL NĚKDE V DÁLI. STĚNY místnosti se řítily přímo na mne.

Zastrčila jsem ruku do kapsy laboratorního pláště a vytáhla Charbonneauův lístek.

Prokristapána!

Adresa na papírku odpovídala adrese na formuláři. Zírala jsem na to jméno na papíru a v tu chvíli ho LaManche vyřkl nahlas.

„Louise Parentová.“

Ballantová. Gallantová. Talentová. Parentová. Hrdlo se mi sevřelo.

„Kdo ji našel?“

Všichni se ke mně otočili, překvapení naléhavostí mé otázky.

LaManche beze slova vytáhl policejní zprávu.

„Claudia Bastillová. Neteř oběti.“

„Co se stalo?“

LaManche několik vteřin v tichosti četl.

„Madam Bastillová má ve zvyku pravidelně navštěvovat svou matku. Její matka, Rose Fisherová, a oběť, Louise Parentová, byly sestry a žily společně v Candiaku.“

LaManche vybíral související fakta.

„Bastillová jí o víkendu telefonovala, ale nikdo telefon nezvedal. Dnes brzy ráno se tam šla podívat a našla svou tetu mrtvou v posteli.“

Prokristapána! Sháněla jsem Parentovou ve stejné době jako její neteř.

„Rose Fischerová je v pořádku?“

LaManche naposledy rychle přelétl pohledem policejní zprávu.

„O madam Fischerové se zpráva nezmiňuje. Ale vzhledem k tomu, že není na cestě k nám, předpokládám, že je dosud mezi živými.“

„Příčina smrti?“ Hned když jsem to vyslovila, jsem věděla, jaká je to blbost.

LaManche na mne pohlédl přes obroučky svých brýlí.

„Právě proto nám madam Parentovou vezou.“

Hlavou se mi honila spousta otázek.

Je to nějaká špinavá hra nebo jen příšerná souhra náhod? Byla Parentová zavražděna, anebo zemřela přirozenou smrtí? Má její smrt něco společného s tím, že mi telefonovala?

Opravdu mi telefonovala Louise Parentová?

Mám něco říct? Mám mlčet?

Pohlédla jsem na kolonku, ve které bylo napsáno, komu tenhle případ patří.

SQ.

Rozhodla jsem se počkat, dokud si nepromluví s vyšetřovatelem. Dokud LaManche nedokončí pitvu.

„Doktorko Santangelová, vezměte si prosím na starost toho pána pod schody,“ pokračoval LaManche.

Santangelová si označila svůj papír.

„Já se podívám na madam Parentovou, jakmile dorazí,“ pronesl LaManche.

LaManche připsal „La“ k jménu Louise Parentové. Práce byla rozdělena, a tak se všichni zvedli k odchodu.

Ve své kanceláři jsem okamžitě vytočila Ryanovo číslo. Vzal to po prvním zazvonění.

„Kdo pracuje na případu Louise Parentové?“

„Ano, i já tě moc rád slyším. Ano, dnes je poněkud tepleji. Ano, tenhle víkend stál za hovno,“ řekl Ryan.

„Jaké to bylo?“

„Na hovno.“

„Velká akce?“

„Všechny jsme zabásli.“

„Dali ti do těla?“

„Jo.“

Čekala jsem. O podrobnostech nemluvil.

„Kdo bude dělat Louise Parentovou?“

Podle zvuků z policejní služebny jsem poznala, že Ryan je jen několik poschodí pode mnou.

„Candiac,“ napovídala jsem. „Šedesátiletá žena nalezená mrtvá ve své posteli. Dnes ráno. Kdo to vyfasuoval?“

„Právě s ním mluvíš, kotě.“

„Moc oddechu ti nedali.“

„Asi jsem jim tu chyběl.“

„Už máš někoho k sobě?“

Před několika lety Ryanův partner zahynul při leteckém neštěstí. Eskortoval tehdy vězně z Georgie do Montrealu. Od té doby pracoval Ryan sám a dostával jeden zvláštní úkol za druhým.

„Mám prostě příliš silné charisma.“

„Jestli to nebude tou kolínskou.“

„Já rád lítám sólo.“

„Proč tu máme Parentovou jako *mort suspecte*?“

„Patně je na tom úmrtí něco podezřelého.“

„I ty vtipálku.“

„Oběť byla vcelku zdravá a zas tak stará taky nebyla. Žádný rozbitý teplomet. Žádný únik plynu nebo oxidu uhličitého. Žádné deprese. Žádný dopis na rozloučenou. Její čtyřiašedesátiletá sestra je v prachu. Zmizela. Policajty z Candiacu napadlo, že by se na to mohli mrknout jejich chytřejší kolegové.“

„LaManche provede pitvu ještě dnes dopoledne.“

Představila jsem si Ryana, jak si telefon přidržuje ramenem, nohy natažené na stole, kotníky překřížené.

Představila jsem si Ryana, jak leží v mojí posteli.

Představila jsem si Ryana, jak si vykračuje s tou královnou maturitního plesu.

„Tělo našla neteř oběti. Tvrdí, že její matka by nikdy neodjela, aniž by jí předem něco neřekla.“

„Rose Fisherová.“

Slyšela jsem šustění papíru.

„Trefa.“

„Snažíš se ji vypátrat?“

„Ano, madam.“

„Kdo je Alban Fisher?“

Náznak zaváhání. „Můžu to zjistit. Proč?“

„Vzpomínáš si na tu ženu, která mi volala kvůli kostrám z pizzerie?“

„Ano.“

„Vzpomínáš, jak jsem si myslela, že se jmenuje Ballantová nebo Gallantová nebo tak nějak?“

„Ano.“

„Oba telefonáty byly z domu Rose Fisherové v Candiaku.“

„Parentová.“

„Při špatném spojení to zní dost podobně.“

„Telefon je psaný na Albana Fishera?“ hádal Ryan.

„Ano.“

„Je Alban v seznamu?“

„Počkej chvíli.“

Odložila jsem sluchátko, vytáhla telefonní seznam a nalistovala písmeno F. Detektiv nemusí být vždycky geniální. Alban Fisher byl uveden na candiacké adrese.

„Je tam.“

„Neteř se o nikom dalším nezmínila. Ty ženské prý bydlely samy. Zavolám jí.“

„Ozvu se ti, jakmile LaManche skončí.“

„Mohl to být obyčejný infarkt.“

„Mohl.“

„To se stává pořád.“

„Druhá nejběžnější příčina smrti.“

„Jseš si jistá, že srdce není *numero uno*?“

„Ne.“

„Ještě něco nového?“

„Vlastně ano.“

Pověděla jsem mu o padělaném knoflíku. Ptal se, co to znamená. Řekla jsem, že nemám ponětí.

Pak jsem převedla řeč na Nicola Catanea.

Chvilku bylo ticho. Ryanův hlas byl najednou úplně jiný.

„Tohle se mi vůbec nelíbí, Tempe. Tihle hoši si cení života jako použité zubní nitě. Dávej na sebe pozor.“

„To dělám pořád.“

„Okno máš spravené?“

„Ano.“
„O víkendu se mi po tobě stýskalo.“
„Opravdu?“
„Ta tvoje kamarádka je pořád tady?“
„Ano.“
„Promluvíme si, až odjede.“
„Anne nekouše.“
Dlouhá pauza. Ryan ji přerušil.
„Dej mi vědět, co LaManche zjistí. Jestli budu pryč, zkus pager.“

Než jsem se ponořila do své analýzy třetí kostry, zašla jsem si do hlavní pitevny. Na stole číslo 1 leželo Pelletierovi první z crackových dvojčat. LaManche měl Louise Parentovou na stole číslo 2.

Parentovou přivezli v babičkovské noční košili. Dlouhá flanelka byla rozprostřená na stolku. Červené růže na růžovém podkladě. Krajkou olemovaný výstřih a maličké perlové knoflíčky.

Hlavou mi bleskla vzpomínka. Babička, jak se v pantoflích šourá k posteli, v ruce hrnek s heřmánkovým čajem.

Oči mi sjely k tělu na stole.

Na děrované ocelové desce vypadala Parentová maličká a ubohá.

Bodlo mě u srdce.

Zahnala jsem ten smutek.

LaManche jemně pootočil hlavu mrtvé ženy. Otevřel jí čelist. Zvedl rameno. Fialové zbarvení livoru mortis na zvrásněných zádech a hýždích. LaManche zatlačil prst do masa, které již ztratilo barvu. V místě stisku nezbledlo.

LaManche nechal tělo dopadnout vlastní vahou na záda, pak zvedl bezvládnou ruku. Z dermis se odlupovaly šupinky slabé jako papír.

„Lividita. Rigor mortis je už pryč. Odlupování kůže sotva začalo.“

LaManche si poznamenával své poznatky a já si prohlížela mrtvolu Parentové.

Svaly té ženy byly povadlé, vlasy šedé, kůže bílá, skoro průhledná. Její scvrklá prsa ležela ochable na hrudní kosti. Břicho mělo zelený nádech.

„Jak dlouho je asi mrtvá?“ zeptala jsem se.

„Nevidím tu žádné mramorování, žádné nadmutí břicha, jen minimální putrefakci. Tělo bylo teplé, ale ne horké. Samozřejmě zkontroluji obsah žaludku a oční tekutinu, ale v této chvíli bych odhadoval osmačtyřicet až dvaasedmdesát hodin.“

Další bodnutí u srdce.

Ve středu jsem tuto ženu neuctivě odbyla. Ve čtvrtek mi znovu telefonovala. LaManchův odhad znamenal, že zemřela v pátek nebo v sobotu.

Všimla jsem si tenké bílé čáry na jejím břiše.

„Vypadá to, jako by prodělala nějakou operaci.“

LaManche už zanášel jizvu do nákresu.

Pohlédla jsem na její obličej.

Při úmrtí se svaly očních víček uvolní, odhalí rohovku a epiteliální tkáň tak může začít vysychat. *Tache noir sclerotique*. Normální. Ale právě tahle malá změna dodávala Parentové děsivý výraz zvířete, které skončilo pod koly nákladáku.

Naklonila jsem se a prohlédla Parentové zuby. Sice opotřebované, ale čisté a jen lehce zabarvené. Dásně vykazovaly minimální otok a resorpci. O svůj chrup se starala dobře.

Už jsem se narovnávala, když mne zaujalo cosi mezi druhým pravým řezákem a špičákem. Sklonila jsem se blíž.

Něco tam každopádně je.

Ze zásuvky jsem vytáhla lupu a vrátila se ke stolu.

Pod zvětšovací sklem byly detaily jasnější.

„Doktore LaManchi,“ řekla jsem. „Podívejte se na tohle.“

LAMANCHE OBEŠEL STŮL A JÁ MU PODALA ZVĚTŠOVACÍ sklo. Pečlivě prohlížel chrup Parentové a po chvíli promluvil, aniž by se narovnal.

„Peříčko.“

„Ano,“ souhlasila jsem.

LaManche vyjmul pinzetou pírkó a uložil je do plastové nádoby. Pak roztáhl Parentové čelisti a zkoumal její stoličky.

„Žádné jiné tu nevidím,“ zamumlal přes masku.

„Luma-Lite?“

„Prosím.“ Obrátil se na techničku. „Liso?“

Zatímco jsem vytahovala přístroj z přístěnku, Lisa přemístila Parentovou na vozík a odvezla ji do vedlejší rentgenové místnosti. Když jsem vstoupila, noční košile stařenky už ležela rozprostřená na stole.

LaManche a já jsme si nasadili plastové brýle s oranžovými skly a Lisa zavěsila Luma-Lite, alternativní zdroj světla sestávající z černé krabice a modrého kabelu z optických vláken. Díky němu uvidíme důkazy, které jsou pro prosté lidské oko neviditelné.

„Připraveni?“ zeptala se Lisa.

LaManche přisvědčil.

Lisa si navlékla brýle a zapjala světlo.

Ve tmě začal patolog prohlížet noční košili Parentové. Tu a tam se rozsvěcovaly vlasy připomínající maličké bílé drátky. Lisa je pinzetou uložila do plastové nádoby.

Když jsme byli hotoví s košilí, LaManche se zaměřil na tělo. Světlo se pomalu ploužilo po nohou a rukou Parentové. Zkoumalo kopce a údolí její pubické krajiny, břicha, žeber a prsou. Osvětlovalo jamku na krku.

Kromě několika dalších vlasů se nic nerozzářilo.

„Vypadají stejně jako vlasy na její hlavě,“ řekla jsem.

„Ano,“ souhlasil LaManche.

Ani ruce a nehty Parentové nic neodhalily. Její oči, nosní dírky i uši byly čisté.

Potom paprsek vstoupil do temného zákoutí ženských úst.

„*Bonjour*,“ prohlásila Lisa ve tmě.

Jedna stolička v dásni zářila jako fosfor.

„To není vlas,“ poznamenala jsem.

Lisa tu věc vyňala lékařskými kleštěmi.

Ačkoli jsme ještě asi půl hodiny pracovali ve tmě, výsledkem našeho úsilí byly jen dva další vlasy, oba jemné a vlnité jako vlasy oběti.

Když Lisa rozsvítila, vydali jsme se s LaManchem zpět do pitevny. LaManche otevřel nádobku s nálezem na stoličce a pod zvětšovací sklem zkoumal její obsah. Trvalo snad deset let, než promluvil.

„Je to další kousek peříčka.“

Podívali jsem se na sebe a oba nás napadlo stejné podezření.

V té chvíli se objevila Lisa s paní Parentovou. LaManche popošel k vozíku. Já za ním.

LaManche pevně uchopil horní ret Parentové a odtáhl jej. Vnitřní povrch vypadal normálně.

Když ovšem stáhl dolů spodní ret, všimla jsem si drobných, vodorovných tržných ranek na měkké fialové tkáni. Každá z nich odpovídala postavení spodního řezáku.

Pomocí palce a ukazováčku patolog odtáhl levé oční víčko. Potom pravé. Na obou očích byly zřetelné petechie, malé červené tečky, a skvrny na bělmu a spojivce.

„Asfyxie,“ řekla jsem a myšlenky mi naplnily děsivé obrazy.

Představila jsem si tu ženu samotnou v posteli. V jejím bezpečném útočišti. Pak siluetu rýsující se v temnotě. Prsty svírající hrdlo. Nedostatek kyslíku. Tlukot srdce. Děs.

„Petechiální krvácení může mít mnoho příčin, Temperance. Jeho přítomnost naznačuje pouze protržení kapilár.“

„V důsledku náhlého překrvení hlavy,“ dodala jsem.
 „Ano,“ potvrdil LaManche.
 „Jako při zardoušení,“ řekla jsem.
 „Petechii může způsobit kašel, kýchnutí, zvracení, namáhavé vyprazdňování, porod...“
 „Pochybuji, že tahle žena zrovna rodila.“
 LaManche zkoumal prstem v rukavici hrdlo Parentové a stále při tom hovořil.
 „...cizí předmět, dušení, otok dýchacích cest.“
 „Vidíte příznaky něčeho, co jste právě jmenoval?“
 LaManche zvedl hlavu a pohlédl na mě.
 „Sotva jsem začal s vnějším ohledáním.“
 „Klidně ji mohli udusit.“
 „Nejsou tu žádné škrábance, zlámané nehty, žádné stopy násilí nebo zápasu.“ Mluvil spíš k sobě než ke mně.
 „Mohli ji udusit ve spánku. Polštářem.“ Vyslovovala jsem myšlenky, které se mi tvořily v hlavě. „Polštář nezanechá stopy. Polštář by vysvětloval to pírkó v jejích ústech a ranky na rtech.“
 „Petechie nejsou neobvyklé u těl, která se najdou s hlavou položenou níže než zbytek těla.“
 „Promodralost zad a ramen naznačuje, že zemřela obličejem vzhůru.“
 LaManche se narovnal. „Detektiv Ryan slíbil, že dnes dopoledne přinese fotografie z místa činu.“
 Na okamžik se naše pohledy střetly. Stáhla jsem si masku a pověděla LaManchovi o paní Parentové.
 Jeho smutné staré oči se dívaly do mých. Pak řekl: „Jsem rád, že jsi mi sdělila souvislosti. Při prohlídce vnitřních orgánů budu obzvláště pečlivý.“
 Tohle prohlášení nebylo nutné. Věděla jsem, že LaManche bude v případě Parentové stejně pedantský jako u každé jiné mrtvoly, kterou pitvá, ať už by to byl ministerský předseda nebo obyčejný zlodějíček. Pierre LaManche odmítal připustit, že by mohlo existovat nevyjasněné úmrtí.

V půl jedenácté jsem už rozbalovala ostatky vyzvednuté z druhé jámy ve sklepe pod pizzerií.

V půl dvanácté jsem měla kosti oddělené od koženého obalu, odstraněnou vrstvu špíny a adipoceru a kostru anatomicky složenou na pitevním stole.

V půl čtvrté jsem dokončila inventarizaci a prohlídku.

Kostra označená LSJML-38428 patřila bělošce vysoké 165 až 172 centimetrů, která zemřela ve věku osmnácti až dvaadvaceti let. Špatná ústní hygiena, žádné zubní výplně a dobře srostlá fraktura vřetenní kosti. Kostra utrpěla jen minimální posmrtné poškození a nenesla žádné stopy zranění vzniklé v době úmrtí.

Mé předběžné závěry byly správné. Ačkoli byla tato dívka o něco starší, znepokojivě se podobala oběma předchozím.

Dopisovala jsem posledních pár poznámek, když se dveře otevřely a zase zavřely. O pár vteřin později se objevil LaManche. Z jeho výrazu jsem vyčetla, že mi nepřišel oznámit žádné aneurysma.

„V žilní krvi jsem našel nadměrné množství deoxygenovaného hemoglobinu, což naznačuje cyanózu.“

„Asfyxie.“

„Ano.“

„Ještě něco?“

„Nic, co by nebylo pro sedmdesátiletou ženu typické.“

„Takže mohla být udušena?“

„Obávám se, že tato možnost existuje.“

„Nějaká zranění?“

LaManche potřásl hlavou. „Žádné zlomeniny. Žádné krvácení. Žádné škrábance. Žádná tkáň pod nehty. Nic, co by naznačovala rvačku.“

„Mohli na ni zaútočit ve spánku. Anebo ji nadopovali.“

„Vyžádám si kompletní toxikologické vyšetření.“

Venkovní dveře se znovu otevřely a s klapnutím zavřely. Předsínkou se blížily kroky.

Ryan se dnes hodil do sportovního. Džínová košile, džíny, vlněné sako se záplatami na loktech.

Ryan a LaManche si vyměnili svá „*bonjour*“.

Ryan a já jsme si vyměnili pokývnutí hlavou.

LaManche zpravil Ryana o svých poznatcích.

„Doba úmrtí?“ zeptal se Ryan.

„Našli jste v domě nějaké stopy posledního jídla?“

„Pánvičku, lžíci a hrnek na odkapávači. Prázdnou konzervu od polévky v koši. Zahradní zeleninu.“

„Žaludek byl zcela prázdný. K tomu by došlo tak tři hodiny po konzumaci polévky.“

„Neteř tvrdí, že ty dámy obvykle večeřely kolem sedmé a v devět, deset už bývaly v posteli.“

„Pokud měla tu polévku k večeři, a ne k obědu.“ LaManche zvedl prst. „A nezapomínejte, že gastrická fyziologie je značně proměnlivá. Nervový stres a některé choroby mohou vyprázdnění žaludku zpomalit.“

Vzpomněla jsem si na ten třaslavý hlas na druhém konci telefonní linky. Parentová byla rozrušená, to bylo zřetelné i na dálku.

„Požádám o povolení prozkoumat telefonní záznamy.“

„Stav rozkladu naznačuje, že k úmrtí došlo patrně v pátek. Tak.“ LaManche spojil ruce za zády. „Co jste nám přinesl, detektive?“

Ryan vytáhl z kapsy saka hnědou obálku a na stůl rozložil barevné fotografie.

Jeden po druhém nám ty snímky o rozměru třináct krát osmnáct centimetrů odhalovaly poslední den života Louise Parentové.

Pohled na cihlový domek zvenčí. Uklizené cestičky. Přední veranda, okno s pestrobarevnými světélky. Modré dřevěné dveře. Věneček s nápisem *Jouyeusses Fêtes!* na červené sametové stužce. Trávník s umělohmotným sobem.

Oplocený zadní dvorek, dětské sánky opřené o kovové pletivo. Betonová verandička s odklizeným ledem. Lopata na sněhu.

LaManche a já jsme se beze slova probírali fotografiemi.

Detaily zadních a předních dveří s nepoškozenými klikami a zámky.

Kuchyně vyfotografovaná zprava, pak zleva. Sporák, lednice, pult s nerezovým dřezem. Samostatně stojící pracovní stůl.

Jedna lžíce, hrnek a pánvička na odkapávači.

„Vypadá to uklizeně,“ řekla jsem.

„Všechno na svém místě,“ souhlasil Ryan. „Ani stopa po vloupání. Ani stopa po společnosti.“

„Dveře byly zamčené?“ LaManche.

„Bastillová si myslí, že ano, ale odpřísáhnout to nemůže.“

„To je ta neteř?“

Ryan přisvědčil. „Bastillové někdo volal na mobil právě ve chvíli, kdy došla ke dveřím domu své matky. Vzpomíná si, že nemohla odemknout, ale přisuzovala to tomu, že v jedné ruce držela telefon a druhou se pokoušela odemknout dveře. Připouští, že pokud byly dveře odemčené, mohla je mimoděk sama zamknout a znovu odemknout.“

„Má ten dům bezpečnostní systém?“ LaManche.

Ryan zavrtěl hlavou, pak vytáhl z kapsy fotografii a podal ji LaManchovi. LaManche ji předal mně.

Na snímku byla plnoštíhlá žena s meruňkovými viasy a makeupem jako od Jacksona Pollocka. Mohlo jí být kolem šedesáti.

„Rose Fisherová?“ zeptala jsem se.

Ryan přikývl.

Vrátila jsem mu fotografii a vrátila se ke snímkům z místa činu.

Obývací pokoj s gaučem, polštářky a pohovkou. Okno s krajkovými záclonkami. Stažené žaluzie. Ptačí klec na ozdobném kovovém stojanu.

Vzpomněla jsem si, že jsem při rozhovorech s Parentovou v dálce slyšela štěbetání.

„Co je to za ptáčka?“ zeptala jsem se stísněně.

„Korela.“

Jako má Katy. To byly ty zvuky, které jsem se snažila v telefonu rozeznat.

„Kdo se o něj stará?“

Ryan mi věnoval zpytavý pohled. „Bastillová.“

„Objevila se sestra oběti?“ LaManche.

„Rose Fisherová? Ne.“

„Co z toho vyvozujete?“

„Bastillová tvrdí, že její matka a teta si občas rády vyjely na výlet. Obvykle jí to však předem oznámily.“

„Aby chodila krmit papouška,“ dohadovala jsem se. Ryan přisvědčil.

„Ty dámy cestovaly autem?“ zeptal se LaManche.

„Ano, autem Fisherové. Pontiac Grand Prix z roku devadesát čtyři.“

„Ten vůz se pohřešuje?“

„U domu Fisherové není. Vyhlásil jsem pátrání. Někdo si snad všimne značky.“

„Kdo je Alban Fisher?“ zeptala jsem se.

„Manžel Fisherové. Daňový účetní. Zemřel ve čtyřidevadesátém. Rose se neobtěžovala s přehlašováním telefonu.“

„Napadá Bastillovou někdo, kdo by mohl chtít ublížit její matce nebo tetě?“

„Ty dvě vedly nekonečnou válku s nějakým sousedem, protože parkoval příliš blízko jejich vjezdu. Bastillová trvá na tom, abychom ho prověřili.“

„Bastillová vypadá důvěryhodně?“ zeptala jsem se.

„Pochybuji, že by si ji vybrali ke kulatému stolu do Berkeley, ale vypadá docela upřímně.“ Ryan pokývl hlavou směrem k LaManchovi. „Doktor mluví o zabití. Začnu se v životě té staré dámy trochu vrtat.“

Prohlížela jsem si fotografie a LaManche a Ryan se vedle mě změnili jen v hlasy bez těl.

Chodba. Ložnice. Koupelna. Druhá ložnice, o něco menší než ta první. Javorový prádelník, noční stolek, postel s nebesy.

Mrtvé tělo.

Louise Parentová vypadala ve světle růžových peřinách jako uzlíček, jako malé dítě. Ležela tváří ke dveřím, pravou ruku zvednutou, hlavu podivně zkroucenou na zmuchlaném polštáři. Místo očí černé, prázdné půlměsíčky. Šedé vlasy zplihle padající do obličeje.

Růžová květovaná deka byla úhledně poskládaná v nohách postele. Na ní seděl opřený druhý polštářek. Bez povlaku.

„Bastillová s tělem hýbala?“ zeptala jsem se jen tak, do vzduchu.

„Prý našla tetu v bezvědomí a pokoušela se ji probrat.“

„Dotýkala se polštáře?“

„Nevzpomíná si.“

Pod postelí jsem si všimla dvou srovnaných bačkor. Na nočním stolku ležely složené brýle, hrneček a lahvička s léky.

„To je ten ambien, co nám poslali?“ zeptal se LaManche.

„Ano. Podle nálepky by jich tam mělo být třicet. Plněno minulou středu. Osm jich chybí.“

„Znáte obsah toho hrnku?“

„Voda. Bastillová ji napustila, když nemohla probrat tetu. Prý zpanikařila. Nevěděla, co má dělat.“

„Našla ho prázdný?“

„Myslí, že ano. Nezapomínejte, že Bastillová není nejostřejším nožem v příborníku.“

„Našli jste ještě jiné léky než ty, co nám přivezli spolu s tělem?“ ptal se LaManche.

„Vioxx na artritidu. Ten máte. Jinak jen běžnou sbírku domácí lékárničky. Kalcium. Aspirin. Mast na hemoroidy. Zpola spotřebovaná tuba neosporinu. Volně prodejné léky na alergii.“

„Hrnek v ložnici. Je na tom něco neobvyklého?“ zeptala jsem se.

„Podle Bastillové dosahuje chrápání její matky sedmi stupňů Richterovy škály. Parentová měla slabé spaní, takže když šla na kutě, obvykle do sebe hodila pár ambienů a zapila to bylinkovým čajem. Pokud v tom hrnku něco bylo, a tím si Bastillová jistá není, tak si prý nejspíš pomyslela, že je to čaj, a vylila ho.“

„Možná by nebylo od věci se na ten hrnek podívat,“ řekla jsem.

„Ano, madam.“ Ryan vážně přikývl.

Tváře mi zaplály. Samozřejmě že už ho odvezli na rozbor.

„Můžeme provést test na amylázu, abychom zjistili, jestli jsou na povlaku polštáře sliny Parentové, ale moc užitečné to asi nebude,“ řekl LaManche.

„Starší dámy slintají,“ řekla jsem.

„Ano, tím jsou známé,“ souhlasil Ryan.

„Našli jste něco, podle čeho se dá poznat, kdy spala Rose Fisherová naposledy doma?“ zeptal se LaManche.

„Postel byla ustlaná. Noční košile visela na háčku na dveřích koupelny.“ Ryan na mě zamířil prstem. „Žádný hrnek na nočním stolku.“

Nenapadla mě žádná řízná odpověď.

„Bastillová tvrdí, že její matka chodila často spát později než teta,“ dodal Ryan.

Plnou minutu jsme si všichni prohlíželi fotografie. Pak se Ryan obrátil na LaManche.

„Tak jak, doktore? Máme tu zabití?“

LaManche se narovnal, ruce stále spojené za zády.

„Pokračujte ve vyšetřování, detektive. Tohle je určitě podezřelý. Budu vás informovat, jakmile budu mít toxikologické výsledky.“

LaManche odešel a Ryan a já jsme si ještě chvíli prohlíželi snímky. V žaludku se mi usazovalo olovo.

Prolomila jsem to ticho.

„Byla zavražděná.“

„LaManche není tak úplně přesvědčený,“ odvětil Ryan rozumně.

„Parentová mi telefonovala a tvrdila, že má informace o těch třech mrtvých dívkách. O čtyři dny později je nalezena mrtvá ve své posteli a s peřičkem v puse.“

„Staré dámy umírají.“

„Tak kde je její sestra?“

„To je záhada.“

„Co mi chtěla Parentová říct o těch kostech?“

Ryan zamrkal.

Můj žaludek se pokusil o salto a přistál na zádech.

Nadechla jsem se.

„Co se s námi děje, Andy?“

Ryan si mne prohlížel očima modrýma jako Bahamský záliv.

Do hlavy mi našli členové debatního kroužku. Pro: konfrontuj ho s faktem, že ho Charbonneau viděl s tou krasotinkou. Proti: nech si to pro sebe.

Hlavní cenu dostává strana „pro“. Moudřejší by ovšem bylo držet jazyk za zuby.

Moudrost si nabíla zadek.

„Charbonneau se mi dnes ráno zmínil o takové podivné věci.“

„Pokud mluvíš o té sobotní střelečce, nebylo to tak strašné.“

„Vloni v srpnu tě viděl u soudu.“

„Jsem pracovitý kluk.“ Chlapecky se zakřenil.

„Ten týden, kdy jsi odjel ze Charlotte.“

Bahamský záliv se rozvlnil.

„Kvůli rodinné krizi v Nova Scotia.“

Hladina se zklidnila.

„Nebyl jsi sám.“

„Není to tak, jak si myslíš.“

„Co si myslím?“

Ryanův úsměv někam zabloudil a pak se zase vrátil. Konečky prstů mě pohladil po tváři. Pak shrábl fotografie ze stolu a podal mi obálku. Dlouho mi hleděl do očí. Pak řekl: „Miluju tě, to přece víš.“

Pohlédla jsem na své boty a emoce hrozily, že mi prolomí hrudní kost.

Zavřela jsem oči.

Dveře předsínky klaply jednou, podruhé.

Když jsem otevřela oči, Ryan byl pryč.

Příští tři dny se nic moc nedělo.

Pak jsem dostala svou první šanci se předvést.

A druhou.

A třetí.

V DALŠÍCH DNECH SE V PROVINCI NEOBJEVILA ŽÁDNÁ mrtvola, která by potřebovala prohlídku antropologa. Žádné rozložené mrtvolky v nákladním vagónu. Žádné mumie v podkroví. Ani jedna zmražená část těla.

V úterý jsem se pokoušela telefonicky dosáhnout další Ménardy a Truongy, pročítala protokoly k případu, e-maily a dopisy. Anne spala do dvou, pak netečně sledovala v televizi seriály a reprízované pořady. Do rozhovoru se moc nepouštěla, i když jsem si vzala odpoledne v laboratoři volno, abych mohla být s ní. Při večeři vypila tři čtvrtě láhve lindemans, předstírala nezvladatelnou únavu a v deset se odploužila do postele. Z čeho může být člověk unavený, když je vzhůru sotva osm hodin a nic nedělá, ptala jsem se v duchu.

Každý rok v prosinci se uměleční řemeslníci z celé provincie sjíždějí do města a prodávají své výrobky na podniku nazvaném Salon des métiers d'art du Québec. Ve středu jsem vzbudila Anne v poledne s návrhem, že si zajdeme na vánoční trh s uměleckými a řemeslnými výrobky a uděláme si tam radost.

Odmítla.

Nedala jsem se.

Na náměstí Bonaventure bylo sotva několik milionů lidí. Koupila jsem keramickou mísu pro Katy, vyřezávaný dubový stojan na dýmky pro Peta, šálu z lamí vlny pro Harry. Birdie a Boyd, Petův čau-čau v Charlotte, dostanou hogofogo semišové obojky. Meruňkový pro kocoura. Zelený pro psa.

Vystavené ručně malované hedvábí mi naráz připomnělo Ryana. Kravatu? Ani za nic.

Anne se letargicky ploužila od stánku ke stánku a vykazovala zhruba stejný zájem jako kontrolní skupina

laboratorních krys. Koupila jsem jí fondán, zkoušela si před ní legrační klobouky. Nasadila jsem si psí obojek. Sem tam se pokusila zatvářit, že ji to upoutalo, pak se opět propadla do apatie, jako bych tam ani nebyla. Nic ji nepobavilo. Nekoupila si jedinou věc.

Annina deprese sílila a svou hloubkou už bezpochyby předstihla i Mariánský příkop.

Celý den jsem na ni byla milá, objímala ji, chlácholila. Jinak jsem nevěděla, co počít. Do řeči jí vůbec nebylo, a to v jejím případě opravdu není přirozené.

Sushi, které jsme si daly k večeři, se sotva dotkla, zato se horlivě pustila do další dávky alkoholu. Doma opět předstírala únavu a zmizela ve svém pokoji.

Ještě nikdy jsem svou přítelkyni neviděla tak deprimovanou a nedokázala jsem odhadnout, jak je to vážné. Věděla jsem, že tu je něco setsakramentsky špatně, ale cožpak mohu zasáhnout? Jak? Možná že ta náhlá depka přejde sama. Usínala jsem s hlavou plnou starostí a zdálo se mi o Anne na tmavé, prázdné pláži.

Ve čtvrtek ráno jsem ve své e-mailové schránce našla výsledky analýzy uhlíkem ¹⁴C od Arthura Hollidaye.

Zírala jsem na předmět zprávy a prsty mi na klávesnici ztuhly.

Nemohla jsem se té zprávy dočkat, proč tedy to váhání?

Jak prosté. Ve skutečnosti jsem vlastně nechtěla, aby mi někdo potvrdil, že mám pravdu a že se další nevinné mladé ženy staly obětí zlovolné brutality.

Nechtěla jsem vědět, že byly znovu zmařeny mladé, téměř dětské životy. A kým? Nějakou zrůdou, která má v hlavě jen samé porno a která dosáhne sexuálního uspokojení, jen když fyzicky ponižuje někoho jiného? Nějakým úchylem s videokamerou, který potřebuje zničit důkazy, když už je po všem? Nějakým zmutovaným machistickým parchantem, pro něhož jsou ženy zbožím na jedno použití, které nejdříve perverzně zneužije a pak zlikviduje? Po světě běhá takových hajzlů dost a dost.

Skoro jsem si přála, aby měl Claudel pravdu. Chtěla jsem, aby ty kosti patřily minulosti. Dcerám, které k věčnému

odpočinku uložily truchlící rodiny v jiném století. Jenomže já už jsem věděla své. A také jsem věděla jsem, že mám-li pomoci identifikovat oběti, musím se k tomu postavit čelem.

Hluboký nádech.

Stáhnula jsem si přílohu ve formátu Acrobat a pak ji otevřela.

Bylo to pět stran: průvodní dopis, zpráva o radiokarbonové analýze a tři grafy porovnávající jednotlivá radiokarbonová stáří s kalendářními roky.

Podívala jsem se na změřená a konvenční radiouhlíková stáří a očima jela po srovnávací křivce.

V mozku se mi vynořila záplava obrazů.

Vytiskla jsem zprávu a spěchala do laboratoře.

LaManche byl ve své kanceláři. Od našeho posledního setkání se k chaosu na jeho psacím stole připojil ještě keramický vánoční stromek. V duchu jsem se ptala, zda byla jeho práce, nebo zda mu ho tam nainstalovala sekretářka.

Zaklepala jsem lehce na dveře.

LaManche zvedl hlavu.

„Temperance. Pojď dál. Už jsi to slyšela?“

Zmateně jsem na něho hleděla.

„Porota shledala monsieur Pétita vinným ve všech bodech obžaloby.“

„Kdy?“

„Včera.“

„To bylo rychlé.“

„Volala mi vrchní žalobkyně. Tvé svědectví prý bylo rozhodující.“ LaManche pohlédl na papíry v mojí ruce. „Ale proto jsi za mnou asi nepřišla.“

„Mám výsledky analýzy uhlíkem ^{14}C .“

„To bylo taky rychlé.“ Překvapení.

„Ta laboratoř pracuje velice efektivně.“ O příplatku ani slovo.

LaManche vstal a stoupl si vedle mne u malého oválného stolku. Rozložila jsem zprávu a oba jsme se nad ní sklonili.

„V podstatě tu máme dvě proměnné,“ začala jsem. „Známá úroveň radioaktivity a radioaktivita našeho neznámého vzorku. O fenoménu atmosférických jaderných testů a jejich vlivu na hladiny uhlíku ^{14}C jsme už mluvili, takže abych to zjednodušila, předpokládejme, že standardní hodnotou pro uhlík ^{14}C v roce 1950 je sto procent. Jakákoli hodnota nad sto procent představuje ‚bombový‘ neboli ‚moderní‘ uhlík a znamená, že k úmrtí došlo po roce 1950.“

Ukázala jsem na poslední graf ve sloupci nadepsaném „Změřené radiokarbonové stáří“.

„Pro LSJML-38428 je pMC 120,5 plus minus 0,5.“

„Což je podstatně více než sto procent.“

„Ano.“

„A znamená to, že to děvče zemřelo po roce 1950?“

„Ano.“

„Jak dlouho po roce 1950?“

„To je zapeklité. Než byly v roce 1963 zakázány atmosférické testy, hodnoty pMC vzrostly až na sto devadesát procent. Ale co jde nahoru, musí i dolů. Hodnota pMC rovnající se sto dvaceti procentům může naznačovat bod na horní části křivky, kdy hladina stoupala, anebo bod na dolní části křivky, kdy hladina klesala.“

„Což znamená?“

„K úmrtí mohlo dojít buď koncem padesátých let nebo v druhé polovině let osmdesátých.“

LaManche se zatvářil sklesle.

„A je to ještě horší. Současná hodnota pMC je kolem sto sedmi procent.“ Ukázala jsem na grafy pro LSJML38426 a LSJML-38427.

„*Mon Dieu*.“

„Ty holky zemřely buď začátkem padesátých nebo začátkem devadesátých let.“

„Budeš o těch výsledcích informovat monsieur Claudela?“

„To budu,“ prohlásila jsem. A vůbec ne lhostejně.

LaManche si napjatými konečky prstů potíkal o horní ret.

„Pokud ty dívky zmizely během posledních dvaceti let, mohly by být v evidenci. Musíme na CPIC zaslat popisné znaky.“

LaManche hovořil o Informačním centru kanadské policie, které tu plní stejnou funkci jako NCIC, Národní kriminalistické informační centrum ve Spojených státech.

CPIC a NCIC, které spadají pod RCMP v Kanadě a FBI ve Státech, jsou počítačové katalogy informací. Obsahují trestní rejstřík, detaily o pachatelích na útěku, o ukradených předmětech i o pohřešovaných osobách. Databáze jsou přístupné orgánům činným v trestním řízení a ostatním úřadům na poli kriminalistiky dvacet čtyři hodin denně, 365 dní v roce.

Když jsme se zvedali, LaManche mi položil ruku na rameno.

„Tomuhle se musíme věnovat, Tempérance. Musíme tomu přijít na kloub.“

„To musíme,“ opakovala jsem se stejným pohnutím.

Stačilo mi půl minuty, abych došla do své kanceláře a spojila se s Claudelem. Jeho příspěvek k našemu dialogu byl vskutku mizivý.

„Ne tak rychle.“

„Tři osm čtyři dva šest,“ opakovala jsem tempem, které by asi použil lenochod, kdyby se pokoušel hovořit francouzsky. „Žena.“ Pauza. „Běloška.“ Pauza. „Věk šestnáct až osmnáct.“ Pauza. „Výška 147 až 157 centimetrů.“

„Chrup?“ Claudelův hlas by mohl kosit pšenici.

„Žádné výplně. Ale mám posmrtný rentgen.“

„To jsou ty kosti z bedny?“

„Ano.“

„Další.“

„Tři osm čtyři dva sedm. Žena. Běloška. Věk patnáct až sedmnáct. Výška 162 až 170 centimetrů. Zhojená fraktura pravé vřetenní kosti.“

„Což znamená?“

„Několik let před smrtí si zlomila pravé zápěstí. K podobným zlomeninám dochází, když se člověk při pádu chrání rukou.“

„To jsou kosti z druhého výkopu?“

„Ano.“

„Nejsou mezi těmi dvěma osobami žádné rozlišující znaky?“

„Jedna byla hodně malá. Druhá měla zlomenou ruku.“

„Pokud zemřely v padesátých letech, je to ztráta času.“

„Jejich rodiny by s vámi patrně nesouhlasily.“

„Příbuzní už jsou dnes bůhvídkde. Anebo mrtví.“

„Ty dívky někdo svlékl do naha a pohřbil ve sklepe.“

„Pokud měly něco společného s Cataneem, tak to byly s velkou pravděpodobností šlapky.“

Hluboký nádech. Ten chlap je vážně skřet.

„Ano, možná to byly prostitutky, které se provinily hříchem nevědomosti a bídy. Možná to byly dívky, které utekly z domova a které se provinily hříchem špatného úsudku a smůly. Možná to byly náhodné nevinné oběti, které někdo vytrhl z jejich životů a které se neprovinily vůbec ničím. Ať už to bylo jakkoli, *monsieur Claudel*, ty dívky si zasluhují víc než zapomenutý hrob v plesnivém sklepe. Nemohli jsme jim pomoci, když umíraly, ale snad můžeme zabránit tomu, aby jejich osud nestihl někoho dalšího.“

Teď byl s pauzami na řadě Claudel.

„Říkala jste, že na těch kostrách nejsou stopy po násilí.“

Ignorovala jsem to. „Jak jsme oba zjistili...“ Pauza, aby si Claudel uvědomil, že vím o jeho návštěvě, „ta budova nyní patří Richardu Cyrovi. A jak jsem zjistila já, předchozím majitelem byl Nick Cataneo. Doba, kdy ten dům vlastnil, se zatraceně blíží časovému rozpětí analýzy radiouhlíkem ¹⁴C.“

Mlčení, které následovalo, bylo dlouho a nepřátelské.

„Uvědomujete si, kolika cestami se to pátrání může ubírat?“

Uvědomovala jsem si to.

„Znovu prohlédnu ty kosti, možná najdu ještě něco, co by vám pomohlo.“

„Buďte tak laskavá.“

Oznamovací tón.

Už dlouhá léta Claudela vnímám jako umíněného a ustrnulého, ale přesto jakž takž snáším jeho postoj. Při práci na tomto případu se ovšem i tohle rapidně mění.

Rychlý výlet po schodech dolů. Pro kafe.

Rychlý telefonát Anne. Pozvání na oběd.

Jak jsem se obávala, vymluvila se.

Pověděla jsem jí o analýze uhlíkem ¹⁴C.

„Užij si to s kostičkami, Tempe. Já se budu poflakovat doma.“

„Dobře, ale kdyby sis to rozmyslela, cinkni mi. Přizpůsobím se.“

Když jsme domluvily, vyklidila jsem dva pracovní stoly a postranní pult v laboratoři a rozložila kostry. Právě jsem prohlížela holenní kost dívky z bedny doktora Energie, když vstoupil Marc Bergeron.

Prohlásit o Bergeronovi, že vypadá divně, je jako tvrdit, že karamel má v sobě špetičku cukru.

Se sto devadesáti centimetry, sotva dvaasedmdesáti kily a neustále shrbenými zády má Bergeron půvab a koordinaci brodicího se čápa.

Bergeron je quebeckým soudním odontologem. Už třicet let od pondělí do čtvrtka vrtá a plombuje zuby živým a každý pátek vyšetřuje zuby mrtvým.

Pozdravili jsme se. Překvapilo mě, že ho tu vidím ve čtvrtek. Řekla jsem to nahlas.

„Svatba v rodině. Zítra musím být v Ottawě.“

Bergeron došel ke skřínce, z ramínka sejmul laboratorní plášť a vklouzl do něho. Plášť na něm visel jako prostěradlo na strašákovi do zelí.

„Kdo to je?“ Bergeron mávl rukou směrem ke kostrám.

„Našli jsme je ve sklepě pod pizzerií.“

„To mají z té pizzy?“

„Ne, nemyslím.“

„Staré?“

„Vím jenom to, že zemřely po roce 1950. Napadá vás něco?“

Bergeron si upravil límeček a rukou si vjel do vlasů. Má výjimečné vlasy, bílé a kudrnaté a rostou mu asi tak míli severně od obočí. Proti veškeré módní logice si je Bergeron nechává růst dost dlouhé, takže mu kolem hlavy tvoří divokou svatozář.

„Analýza uhlíkem ^{14}C naznačuje, že k úmrtí došlo buď v padesátých anebo v osmdesátých a devadesátých letech.“

Bergeron se pomalu došoural k zásuvce, vytáhl světelné pero, vzal do ruky lebku z bedny doktora Energie a začal prohlížet chrup.

„Velice špatná ústní hygiena. Stoličku jste vytrhla jako vzorek?“

Přisvědčila j sem.

„Předpokládám, že jste si nechala nejdřív udělat rentgen.“

Z desek případu LSJML-38426 jsem vytáhla hnědou obálku a malé snímky umístila na světelnou prohlížečku. Bergeron je prostudoval. Vlasy mu zelektrizovaly a postavily se na hlavě jako chmýří pampelišky.

„Moc toho tu není, jen hodně kazů. Lehce pootočený horní pravý špičák.“ Poklepal na rentgenový snímek kostnatým prstem.

„Odhad věku?“ zeptala jsem se.

„Šestnáct, možná osmnáct.“

„To si taky myslím.“

Bergeron se přesunul k LSJML-38428.

„Tahle byla zabalená v koženém rubáši.“

„To tělo někdo pitval?“

„Cože?“ Jeho otázka mě rozhodila.

„Tyhle řezy na spánkové kosti. Mohly se tam ocitnout během retrakce skalpu?“

„To mě nenapadlo.“

Přenesla jsem si lebku k mikroskopu a prohlédla si ty znaky nejprve pod menším, pak pod větším zvětšením. Bergeron pokračoval v putování krajinou vlastních myšlenek.

„Mohly by to být staré biologické vzorky nebo učební kostry. Třeba si je někdo schovával jako kuriozitu. Později ztratil zájem, anebo došel k závěru, že je to poněkud riskantní majetek.“

Uvažovala jsem o tom. Zas tak neobvyklý scénář to nebyl.

„Nejsou tam žádné vyvrtané díry, žádné fragmenty drátů, žádné stopy po chemikáliích nebo mechanických úpravách. Ty kosti nebyly sestaveny tak, aby se daly vystavit.“

Zvětšené stopy na spánku vypadaly jako široká údolí ve tvaru V. Některé se táhly rovnoběžně s otvorem ucha, jiné byly v různých úhlech rozesety kolem něho. Mikroskopické štěpy na krajích naznačovaly, že k poškození došlo, teprve když kost byla suchá a zbavená masa.

„Tyhle stopy nezanechal skalpel. Jsou v řezu příliš široké. A kdyby vznikly při pitvě, byly by mnohem pravidelněji umístěné. Myslím, že se jedná o postmortální artefakty.“

Na mé mentální rameno jemně zaklepala jakási ne zcela zformovaná myšlenka.

Proč ten váčkový tvar? Ten přece není pro postmortální oděr typický.

„Tahle měla každopádně mnohem lepší zuby.“

Zvedla jsem hlavu. Bergeron stál u druhého pracovního stolu a prohlížel fragmenty čelisti, které patřily LSJML-38427.

„Snímky kořenů jsou v pořadači.“ Ukázala jsem na žlutý pořadač za kostmi.

Bergeron si umístil rentgeny na prohlížečku.

„Tahle by mohla být trochu mladší, řekl bych tak patnáct až sedmnáct.“

„Vidíte tam něco zvláštního?“

Bergeron pokýval hlavou. Kudrnatá hříva se rozhoupala.

Vrátil fragmenty mandibuly 38427 na své místo a přesunul se zpět k 38428, zvedl lebku a namířil světelné pero.

„Tady něco bylo...“ Bergeron ztichl.

„Co?“

Prohodil lebku za čelist a namířil paprsek na spodní čelist.

„Ano.“

Došla jsem k němu.

„Co?“

„Tohle by mělo vyřešit váš problém s daty.“
Bergeron mi podal lebku a světelné pero.

„NAKLOŇTE SI LEBKU A PAK NAD STOLIČKAMI
POSUNUJTE světlem sem a tam.“

Dělala jsem, co mi Bergeron radil.

„Vidíte, jak se to v záhybech skloviny leskne?“

Neviděla jsem nic.

„Sklopte světlo.“

Bergeron měl pravdu. Ten lesk byl sice nepatrný, ale byl tam, úplně dole ve žlábků.

„Co je to?“

„Jestli se nepletu, stoličky byly ošetřeny pečetidlem na utěsnění děr a fisur.“

Když jsem vzhlédla, Bergeron se už klátil k mikroskopu. O ladnosti pohybu nemohla být u tohoto muže vůbec řeč.

„Dentální pečetidlo je vlastně tenký povlak z umělé pryskyřice, který se aplikuje na kousací plošky třenových zubů nebo stoliček. Natírá se ve formě tekutiny a zhruba za minutu ztverdne tak, že vytvoří ochranný štít.“

„Za jakým účelem?“

„Jako prevence zubního kazu.“

Bergeron zasunul spodní čelist LSJML-38428 pod čočku, nakoukl do okuláru a zaostřil.

„*Oui, madame.* Je to pečetidlo.“

V krajině srdeční se mi roztančil motýl.

„Kdy se začalo používat?“

„První vzorky se začaly zubařům prodávat začátkem sedmdesátých let. Od osmdesátých let se používá běžně.“ Bergeron hovořil, aniž by zvedl hlavu.

Motýl se proměnil na kolibříka.

Ta dívka v koženém rubáši nemohla zemřít v padesátých letech! Takže zbývá konec let osmdesátých.

Snažila jsem se o klidný tón.

„Používá se to pečetidlo často?“

„Naneštěstí pro soudní lékařství ano. Většina dětských zubařů doporučuje jeho aplikaci, hned jak se objeví stoličky trvalého chrupu. Ve většině amerických států probíhají školní programy nejméně dvacet let. Kanada trochu zaostává, ale tak od poloviny osmdesátých let je tahle hmota poměrně oblíbená i u nás.“

Bergeron vypnul světlo.

„Téhle mladé dámě moc nepomohlo.“ Postrčil čelist dívky doktora Energie. „Má mnohem víc kazů než támhleta.“

„To by mohlo znamenat, že nejdřív k zubaři chodila, ale pak se o své zuby přestala starat.“

„Typický model při útěku z domova. Rodiče dbají na stomatologickou péči, když děti rostou. Ty se pak vrhnou na ulici, strava i hygiena jdou k čertu a zuby trpí.“

„Jak byla stará?“

Bergeron se vrátil k prohlížečce a zahleděl se na rentgenové snímky 38428.

„Trochu starší než ty ostatní. Já bych tipoval osmnáct až jednadvacet.“

Bergeronův odhad bylo opět v souladu s tím, co jsme zjistila podle kostí.

„U těch druhých dvou jsou taky stopy pečetidla?“

Bergeron znovu prohlédl zuby 38426 a 38427. Ani v jednom případě nebyl chrup pečetidlem ošetřen.

„Škoda, že tu nejsou žádné výplně. Jestli se objeví něco dalšího, s čím bych vám mohl pomoci, dejte mi vědět.“

„Už jste mi pomohl. A moc.“

Vrazila jsem do své kanceláře a vytočila Claudelovo číslo.

On i Charbonneau byli právě u výsledku a nesměli být vyrušováni. Nechala jsem vzkaz, aby mi co nejdříve zavolali.

Vrátila jsem se do laboratoře, vzala do ruky ulomený kus čelisti, který Bergeron nechal vedle mikroskopu. Když jsem ho vracela k LSJML-38427, všimla jsem si nepatrného vrubu na pravém kondylu dolní čelisti.

Zpět k mikroskopu.

Zacílila jsem studené světlo přes kost a našla dva další vruby na vzestupné větvi a nepatrnou rýhu na hraně mandibuly.

Zkontrolovala jsem levou část dolní čelisti.

Žádné vruby ani rýhy.

Lebka.

Žádné vruby ani rýhy.

Jednu po druhé jsem zkoumala izolované úlomky z pravé lícni a spánkové kosti.

Světlo ukázalo šest povrchových rýh. Každá byla asi pět milimetrů dlouhá a byly uskupeny ve třech sadách po dvou.

Další poklepání na rameno vycházející odkudsi ze zadního mozku.

Ještě jsem to zvětšila.

Vruby a rýhy nevznikly v žádném případě přirozenou cestou, ale vypadaly jinak než už 38428. Měly sice také věčkový tvar, ale byly užší v řezu a čistší u hran.

Jako stopy, které zanechává skalpel. Na čerstvé kosti.

Narovnala jsem se a přemýšlela, co by to mohlo znamenat.

V myšlenkách jsem sestavovala úlomky kostí a spojovala je v čelist.

Ty řezy obkružují ušní otvor.

Co se to tam sakra dělo?

Shoda náhod? Něco mnohem vážnějšího?

Už jsem se chystala znovu prohlédnout lebku a dolní čelist z bedny doktora Energie, když jsem za oknem nad umyvadlem spatřila Charbonneaua. Ukazoval směrem k mé kanceláři. Svlékla jsem rukavice, umyla se a vyšla do haly.

Charbonneau zaujal na židli před psacím stolem svou typickou pozici s roztaženýma nohama a svěšenými rameny. Dnešní sako mělo brusinkovou barvu a lesklo se stejně jako to dentální pečetidlo.

„Monsieur Claudel má dnes dopoledne schůzku s výborem Nobelovy ceny?“

Charbonneau spustil bradu, obrátil oči v sloup a zvedl obě dlaně.

„Cože? Já vám nestačím? Luc má vážně hodně práce.“

„Ermenegildo Zegna připravuje další módní přehlídku?“
Charbonneau na mě hleděl, jako bych promluvila etrusky.
„To je značka pánských obleků,“ vysvětlovala jsem.
Charbonneau potlačil úsměv. „Prochází Cyrův seznam
nájemců.“

„Opravdu?“ Obočí mi překvapeně vylétlo.

„Volal Authier.“

LaManche patrně promluvil s hlavním koronerem, a ten
nařídil Claudelovi, aby začal brát tenhle případ vážně.

„A byl to příjemný rozhovor?“

„Luc si myslí, že to není z Authierovy hlavy.“

Vysvětlila jsem mu, co objevil Bergeron.

„Bergeron si je tím pečetiďem jistý?“

„Absolutně. Domnívám se, že právě tomu novináři říkají
nezávislé tvrzení.“

„Takže minimálně jedna z nich zemřela v sedmdesátých
letech nebo ještě později.“

„Analýza uhlíkem ^{14}C zařadila úmrtí těch dívek buď do
padesátých nebo osmdesátých let.“

„Takže asi mluvíme o osmdesátých.“

„Asi jo.“

„To děcko se zlomeným zápěstím?“

Přikývla jsem. „Kostra zabalená v koženém rubáši.“

„Parchant.“ Charbonneau se postavil. „Hned zadám do
systému její údaje.“

Charbonneau sotva zmizel ze dveří, když zazvonil
telefon. Byl to Art Holliday z Floridy.

„Dostalas' tu zprávu o analýze ^{14}C ?“

„Ano, děkuju ti. Potěšilo mě, že to šlo tak rychle.“

„Náš zákazník, náš pán. Poslyš, možná pro tebe ještě
něco mám.“

Na Hollidayovu nabídku doplňkových testů jsem už
zapomněla.

„Pro účely obžaloby je analýza využívající izotop
stroncía stále ještě experimentální. Ale už jsme tu technologii
aplikovali i v soudním znalectví. V jednom případě jsme
zjistili původ šesti virginských jelenů. Z parohů. Jo, věděli
jsme, že ta zvířata můžou pocházet jen ze dvou států, takže

jsme měli izotopicky odlišné geografické lokality pro měření kontrolních skupin. Tím to bylo lehčí.“

Za ta léta jsem se už naučila, že spěchat na Arta Hollidaye je zhora nemožné. Člověk musí plynout s proudem, napolo poslouchat a soustředit se na závěry.

„Máme dobré výsledky i s modely imigrace a osídlení u původní populace.“

Vynořila se nejasná archeologická vzpomínka.

„Ty patříš k té skupině, co analyzuje materiály z toho arizonského puebla?“

„Pohřby ze třináctého a čtrnáctého století. Stavba a osídlení některých velkých puebel trvaly celé generace. Bydlely v nich stovky lidí. Byli to jednak původní obyvatelé a jednak přistěhovalci odjinud. Snažíme se je roztrždit.“

„Analýza pomocí izotopu stroncia dokáže rozlišit nově přichozí od lidí, kteří tam žili celý život?“

„Jo.“

Kolibřík opět zamával křídly.

„Ty dokážeš poznat, kde nějaká osoba žila?“

„Pokud mám referenční vzorky. Za určitých okolností, tedy když se člověk přestěhuje z jedné zeměpisné oblasti do jiné, umí tahle analýza určit, kde se narodil a kde strávil posledních šest až deset let života.“

Kolibříkova křídla už tloukla jako o závod.

„Začni znovu od začátku.“ Popadla jsem pero a papír. „Nepoužívej slova, která mají víc než tři slabiky.“

„Existují čtyři stabilní izotopy stroncia a jeden z nich – izotop ^{87}Sr – vzniká radioaktivním rozpadem ^{87}Rb . Poločas rozpadu je čtyřicet osm celých osm miliard let.“

„Mnohem pomalejší než u uhlíku ^{14}C .“

„Mnohem pomalejší než můj starý pes Plečka.“

Plečka?

„Geologie Severní Ameriky vykazuje obrovské rozdíly ve stáří,“ plul Art dál na své vlně, lhostejný k mému zmatku při zmínce o psovi. „Tak třeba stáří zemské kůry je na Havaji necelý milion let a v kanadských Severozápadních teritoriích přes čtyři miliardy let.“

„A v důsledku toho mají různé oblasti i různé hodnoty stroncia v půdě a hornině.“

„Ano. Ale tyhle rozdíly způsobuje i odlišné složení skalního podloží.“

„Když používáš termín hodnota, máš na mysli poměr nestabilního stroncia k jeho stabilnímu izotopu?“

„Přesně tak. Záleží na poměru izotopu ^{87}Sr k izotopu ^{86}Sr , nikoliv na jejich absolutních hodnotách.“

Nechala jsem ho pokračovat.

„Například čedičová láva, vápenec a mramor mají velice nízký obsah stroncia, zatímco pískovec, břidlice a žula ho obsahují poměrně hodně. Jílové minerály ho mají nejvíc.“

„Takže rozdíly v geologickém stáří anebo ve složení podloží vytvářejí rozdíly v poměru izotopů stroncia v různých zeměpisných oblastech.“

„No právě! Ale je třeba pamatovat ještě na jednu věc. Poněvadž se ty poměry se všemi jejich desetinnými místy špatně pamatují, obvykle porovnáváme naměřený poměr stroncia s průměrným poměrem stroncia na Zemi. Pokud je naměřený poměr vyšší, dostáváme kladné hodnoty. Pokud je nižší, výsledkem jsou záporné hodnoty.“

„Co to má společného s určením místa narození nějakého člověka?“

„Stroncium je kov alkalických zemin, z chemického hlediska se podobá vápníku.“

Už mi svítalo. „Rostliny vstřebávají stroncium z půdy a vody. Býložravci se živí rostlinami a tak to jde dál potravním řetězcem.“

„Jo. Pověz mi co jíš a já ti povím, jaký jsi.“

„Takže obsah izotopu stroncia v kostech a zubech odráží obsah stroncia ve stravě v období, kdy se tyto části těla formovaly.“

„Kápla jsi na to.“

„Moje babička o stronciu v jídle často mluvila.“

„Nebyla sama. Biologické zpracování stroncia se v padesátých letech obsáhle studovalo, především kvůli možnosti přijímání radioaktivního ^{90}Sr , které vznikalo při nadzemních zkouškách jaderných zbraní.“

Světélko se už rozsvěcelo.

„Chceš říct, že stroncium se ukládá v lidských kostech a zubech jako vápník?“

„Správně.“

„A vápník se v lidské kostře mění zhruba v šestiletých cyklech.“

„Jo.“

„Takže stejně jako vápník, tak i stroncium uložené v kostře odráží skladbu stravy v posledních šesti letech života?“

„Šesti až deseti,“ upřesnil Art.

„Ale hladina vápníku v zubní sklovině se nemění jako v kostech. Jakmile se sklovina utvoří, zůstává stabilní.“

„Totéž platí i pro stroncium. Zubní sklovina ukazuje průměrný obsah izotopu stroncia ve stravě, kterou člověk přijímal v době, kdy se mu vytvářely zuby.“

„Takže pokud se někdo přestěhuje z místa, kde žil v době, kdy se mu tvořily zuby, hladina stroncia v jeho zubech a kostech bude odlišná. Pokud zůstane na místě, obě hladiny budou stejné.“

„Přesně tak. Hodnota ve sklovině naznačuje místo narození a raného dětství. Hodnota v kostech určí místo pobytu v posledních deseti letech života.“

Něco mě napadlo a ruka se mi zastavila v polovině písmene.

„Ale dneska přece jíme potraviny, které pocházejí z národních a mezinárodních řetězců.“

„Jenomže pijeme vodu, která pochází z místa, kde žijeme. Tedy většinou.“

„To je pravda. Pověz mi, co jsi udělal s mými vzorky.“

„Odstranili jsme všechny cizorodé látky a vzorky rozešli. Pak jsme ionexovou chromatografií oddělili stroncium, vyčistili ho a provedli tepelnou ionizaci a hmotnostní spektrometrii. Pak jsme shromáždili poměry stroncia pomocí dynamické analýzy...“

„Arte.“

„Ano?“

„Co jsi zjistil?“

„Jedna z těch tří projela poměrně velký kus světa.“

„**P**OKRAČUJ.“
 „Nejprve zuby. U dvou vzorků se dentální hodnoty stroncia překrývají.“

„Kterých dvou?“

Šustění papíru.

„Počkej... 38426 a 38427. Odhadoval bych to v dětství na stravu s průměrnou hodnotou stroncia plus devadesát až plus sto pět. Ale 38428 je ze statistického pohledu úplně něco jiného. Podle obsahu izotopu stroncia v zubním vzorku ta osoba v dětství přijímala stravu s průměrnou hodnotou stroncia plus padesát až plus šedesát.“

„Znamená to, že 38428 se nenarodila ve stejné oblasti jako ty druhé dvě?“

„Správně.“

„Dokážeš určit, odkud pochází?“

„A právě tady to začíná být zajímavé. Vloni jsme měli případ pomíchaných ostatků ze sudu, který se našel v Detroitu ve sklepech nějakého feťáka. Policie věděla, že oběti jsou obchodní společníci drogového dealera, kterému dům patřil, ale chtěli po nás, abychom jim ty kosti roztřídili. Nikdo z nich neměl jedinou plombu, všichni to byli černoši tak kolem pětadvaceti a všichni skoro stejně velcí. Jeden z nich se narodil v severní Kalifornii, drahý byl z Kansasu a třetí byl místní michiganský dáreček.“

Neměli jsme kontrolní skupiny z daných tří oblastí, tak jsme museli odvodit izotopové složení stroncia ve stravě z geologie skalního podloží v každém regionu, a pak se zaměřit na kosti v sudu. Jsi tam ještě?“

„Jsem tady.“

„Člověk, který strávil dětství ve střední části severní Kalifornie, by měl mít hodnoty stroncia někde kolem plus třiceti až plus šedesáti.“ Šustění. „Přesně tam spadá 38428.“

Na okamžik mne to zaskočilo.

„Znamená to, že ta moje holka byla z Kalifornie?“

„Znamená to, že by mohla. Pokud nemáš žádný lepší nápad, je to stejně dobré východisko jako kterékoli jiné. Jistě, mohla být z jakékoli jiné oblasti s podobnou geologií skalního podloží.“

„A moje další neznámé?“

„Před pár lety jsme tu měli případ pomíchaných ostatků z hromadného hrobu ve Vietnamu. Armáda znala totožnost dvou vojáků, ale chtěli, abychom ty kosti roztrídili a udělali hromádku pro každého zvlášť. Jeden voják vyrůstal v severovýchodním Vermontu. Ten druhý byl z Utahu.“

Art mi nedal nejmenší příležitost mu skočit do řeči.

„Studie izotopového složení stroncia v podzemní vodě nedaleko St. Johnsbury ve Vermontu ukázala hodnoty v rozmezí od plus osmdesáti čtyř do plus devadesáti čtyř. Zuby jednoho z těch vojáků vykazaly hodnoty, které do toho přesně pásly.“

„Ten z Vermontu.“

„Ano. Zuby 38426 a 38427 vykazaly naprosto stejné hodnoty.“

„Znamená to, že ty holky byly z Vermontu?“

„Ne tak rychle. Stejná skalní formace se rozkládá po celé hranici až do Quebecu. Jen říkám, že hodnoty stroncia těch druhých dvou holek jsou v souladu s hodnotami, které bych očekával u lidí narozených v oblasti, kde se našly ostatky.“

„Oblast Montrealu.“

„Ano. A teď ke kostem. U 38426 a 38427 jsou hodnoty stroncia v zubech podobné hodnotám stroncia v kostech.“

„Takže se netoulaly daleko od domova.“

„Správně. Ale u 38428 je to úplně jinak.“

Vyčkávala jsem.

„Její kosterní hodnoty stroncia jsou vyšší než dentální. A navíc její hodnoty stroncia v kostře se velmi podobají kosterním hodnotám stroncia 38426 a 38427.“

„To jsou ty z Quebecu, co zůstaly pěkně doma.“

„Ano.“

Chvíli mi trvalo, než jsem to všechno strávila.

„Chceš říct, že 38428 vyrostla na jednom místě, ale posledních několik let svého života strávila na místě docela jiném?“

„Vypadá to tak.“

„Že možná vyrůstala ve střední části severní Kalifornie.“

„Anebo v izotopicky podobné oblasti.“

„Ale později se třeba přestěhovala do Quebecu nebo Vermontu.“

„Anebo do izotopicky podobné oblasti.“

Nemohla jsem se dočkat, až zavolám Charbonneauovi.

„To je úžasné, Arte.“

„Radost našich bližních nás těší. Dej mi vědět, až zjistíš totožnost těch dam.“

Byla jsem tak rozčilená, že jsem špatně namačkala číslo a musela jsem se do toho pustit znovu.

Charbonneau byl pryč. I Claudel.

Jsou proboha někdy v kanclu?

Nechala jsem vzkaz u recepční, pak jsem svoje číslo odeslala Charbonneauovi na pager.

Zpátky do laborky.

V očekávání toho, co najdu, jsem vytáhla lebku a čelist dívky z bedny doktora Energíe a donesla ji k mikroskopu.

Ano, byly tam. Pět drobných rýh, dvě nad zvukovodem na pravé spánkové kosti a tři za ním. Pod zvětšením vypadaly úplně stejně jako zářezy na 38427.

Na čelisti jsem nic nenašla, ani na ostatních lebečních kostech.

Ježíšikriste. Co to těm holkám dělali?

Anne telefonovala ve čtvrt na dvě. Hlas měla prázdný, naprosto bez života. Omluvila se, že s ní byla celý týden mizerná zábava, a pak mi sdělila, že uvažuje o odjezdu. Už nechce dál zneužívat mou pohostinnost.

Ujišťovala jsem ji, že ničeho nezneužívá. Také jsem ji ujišťovala, že mi její společnost byla velice příjemná.

S ohledem na její současnou náladu to bylo poněkud nadsazené, ale snažila jsem se ji přesvědčit, aby si to rozmyslela a zůstala u mě, dokud nebude mít v zásobě něco lepšího.

Charbonneau volal za pět minut tři čtvrti na dvě.

„*Cibolel* Tady je zima jak v prdeli.“

Ne všechny Charbonneauovy výrazy pocházely z Texasu.

„Hledal jste už v CPIC?“

„Ano.“

Zaslechla jsem šustění celofánu.

„Protože nevíme, jestli ty dvě bez pečetidla na zubech zemřely před tou s pečetidlem nebo až po ní, hledal jsem dvakrát. Nejdřív jsem prohledal pohřešované osoby nahlášené v devadesátých letech.“

„Vzhledem k testu uhlíkem ^{14}C to dává smysl.“

„Párkrát jsem byl blízko, ale žádná trefa do černého.“

Z Charbonneauovy mluvy jsem usuzovala, že pojídá něco s karamellem.

„Datum zmizení jsem nechal otevřené. A dostal jsem, co jsem očekával; bez stomatologických údajů, bez podrobností, bez dat.“

„Je jich hodně?“

„Spousta. Odsud až po prdel světa.“

„A co 38428?“

„Prohledal jsem všechno až do roku 1980. Díky tomu zlomenému zápěstí se to trochu protřídilo. Zase jsem byl párkrát docela blízko, ale nikdy to nebyla naprostá shoda. Určitě by pomohlo, kdybych věděl, kde ta holka žila.“

„A co takhle střední část severní Kalifornie?“

„Jo. To není špatný.“

„Myslím to vážně.“

Praskání a žvýkání najednou ustalo.

„Děláte si srandu?“

Biochemii i geofyziku jsem trochu zjednodušila a pověděla Charbonneauovi, co jsem se dozvěděla od Arta Hollidaye.

„Luc se z toho posere.“

„Musíte poslat její popis do Států.“

„NOC. Už se stalo. Proženu to i státní policií ve Vermontu a Kalifornii.“

„Není to vůbec jisté.“

„Každopádně to nikomu neuškodí.“

„Snad jen kalhotám vašeho partáka.“

Charbonneau se zasmál. „Prásknu mu, co jste řekla.“

„Mám ještě něco.“

„Potěšte mě.“

Popsala jsem mu zářezy a rýhy.

„A vy si myslíte, že to udělal skalpel?“

„Anebo nějaká nesmírně ostrá čepel s jemným ostrím.“

„Mluvíte o všech třech kostrách?“

„Ano. I když stopy na kostře v rubáši jsou trochu jiné.“

„Jak jiné?“

„Jsou hrubší. A na okrajích se kost štípe.“

„Znamená to, že byly provedeny jiným nástrojem?“

„Možná. Anebo teprve po vyschnutí kostry. Anebo to vůbec nejsou řezné rány. Možná jsou to postmortální artefakty, které se zářezům jen podobají.“

„To jako že se kost poškrábala taháním, otáčením nebo tak nějak?“

„Možná.“

„Nezní to moc přesvědčivě.“

„Zdá se mi, že to je všechno podle stejného modelu.“

Odmlčela jsem se a představila si lebky a čelisti. „Ty stopy obkružují pravý ušní otvor.“

„Na které kostře?“

„Na všech třech.“

„A nikde nic jiného?“

„Ne.“

„Do prdele. Myslíte, že jim někdo uříz‘ ucho?“

Ano, už mě to napadlo.

„Já nevím.“

Pověděla jsem LaManchovi, co jsem se dozvěděla od Arta Hollidaye, a pak jsem zbytek odpoledne strávila se svými dívkami ze sklepa. Už jsem o nich začala přemýšlet jako o svých holkách. Svých ztracených holkách.

Znovu jsem prohlédla každou kost, každičkový úlomek i zub. Studovala jsem dentální i kosterní rentgeny, znovu prohlédla půdu. Znovu jsem hloubala o knoflíkách.

Když jsem skončila, za okny byla tma a na chodbě ticho. Hodiny ukazovaly pět dvacet.

Zatraceně, nezjistila jsem vůbec nic nového.

Zavřela jsem oči.

Cítila jsem smutek z toho, že nedokážu dát těm dívkám jména. Zlost, že nedokážu uspokojit Claudela. Zklamání, že nedokážu pochopit záhadu knoflíků. Vinu, že jsem si nevšimla zářezů před tím, než mě na ně upozornil Bergeron.

Jak mi to mohlo uniknout? Ano, mnohokrát mě při práci někdo vyrušil. Ano, pracovala jsem na úplně jiných aspektech případu. Ano, ty stopy byly skoro neviditelné. Ano, jedna lebka je rozlámaná. Ale jak mohlo uniknout mé pozornosti něco tak důležitého?

Selhání, selhání, kam se člověk podívá a ani kapka na zapití.

Selhání s Anne.

Selhání s Ryanem.

„Ryane,“ zafňukala jsem.

„Ano?“

Rychle jsem otevřela oči.

Ryan stál ve dveřích, plášť pověšený za poutko na prstě a přehozený přes rameno. Prohlížel si mne pohledem, který jsem nedokázala přetlumočit.

Zvedl volnou ruku, dlaní nahoru.

„Já vím. Co tady dělám? Správně?“

Začala jsem mluvit. Ryan mě přerušil.

„Pracuju o pár pater níž,“ zašklebil se. „Jsem policajt.“

Poposedla jsem si dopředu a zastrčila si vlasy za uši.

„Máš něco nového o Louise Parentové?“

„Ne.“

„Našel jsi Rose Fisherovou?“

Úsměv zmizel. „Ne. Nevypadá to dobře.“

„Myslíš, že je mrtvá?“

„Je jí čtyřiašedesát. Pohřešuje se už přes týden.“

„Co je to za zrůdu, že vraždí staré ženské?“

Ryan vzal mou otázku jako řečnickou. „Jsou ty hlídky, co jsem k tobě poslal, pořád na místě?“

„Ano.“ Kdybys za mnou zašel, věděl bys to. „Chceš tím říct, že jsem stará ženská?“

„Chci, abys měla oči otevřené, Tempe.“

„Poslední dobou se jen zřídka zavírají, Andy.“

Ryan tomu nevěnoval pozornost.

„Budu se chvíli motat u domu paní Fisherové. Napadlo mě, jestli bys nechtěla jet se mnou?“

Chtěla jsem.

Mávla jsem rukou směrem ke kostrám. „Mám spoustu práce.“

„Tyhle ti nikam neutečou.“ Další chlapecký úsměv.

A znovu vnitřní debata. Konfrontace? Ústup?

Rozhodla jsem se mlžit. Nechat Ryanovi zadní vrátka. Ať začne sám, nebo ať se vytáčí.

„Pokládáš někdy sám sobě otázky, Ryane?“

„Jistě. Co se sakra stalo s Alice Cooper?“

„Důležité otázky?“

„Kdo *byl* Alice Cooper?“

„Myslím to vážně.“

„Já taky.“ Ryanův hlas byl klidný a tichý. „Chceš jet se mnou?“

K čertu s chlapama. K čertu s Ryanem. Vypal tu ránu a bolest. Dělej svou práci.

Svlékla jsem laboratorní plášť, nacpala klíče do kabelky a strhla kabát z věšáku.

„Jedem.“

Ryan a já jsme se ploužili ucpanými ulicemi. Atmosféra v autě byla asi stejně uvolněná jako stočený had. Konverzace? Veškerá žádná.

V myslí se mi honily známé obrazy. Ryan na pláži. Ryan a já v Guatemale. Ryan v mé posteli.

Ryan a jeho královna maturitního plesu.

Po chvíli mi Ryan pohladil koleno. Řízená střela přímo do centra mého libida.

Zavřela jsem oči a ze všech sil se pokoušela ovládnout. Zhluboka dýchej!

Než jsme dorazili do Candiacu, svaly na šíji jsem měla napjaté jako struny na kytáře.

Všechna okna v domě Rose Fisherové zakrývaly žaluzie. Jedněmi prosakovalo slabé žluté světlo.

„Hm.“ Ryan zajel k obrubníku a vypnul motor.

„Co?“

„Nevzpomínám si, že bych nechal rozsvíceno.“

„Je ten dům pořád zapečetěný?“

„To už nemá smysl. Technici skončili svou práci před několika dny. Pásku strhli.“ Ryan otevřel dveře na své straně auta. „Zůstaň tady.“

Dala jsem mu několik vteřin a pak ho následovala po cestičce na verandu. Věncem na dveřích stále hlásal *Joyeusses Fêtes!*

Ryan stiskl zvonek.

Uvnitř se ozvalo slabé vyzvánění.

Šála mi vlála ve větru.

Ryan zazvonil znovu.

Vteřiny ubíhaly. Další prudký náraz větru. Začaly mi slzet oči. Stáhla jsem si klobouk víc do čela.

Ryan se prohraboval v klíčích, když se v obývacím pokoji rozsvítilo. Zámky zachřestily, klika cvakla. Dveře se pootevřely a ve skulině se objevil obličej.

Ne, tak tohle jsem tedy nečekala.

„KDO JSTE?“ TA SLOVA ZNĚLA VLHCE A ROZBŘEDLE, jako by je pronášela ústa plná hrášku.

Ryan ukázal svůj odznak.

„Policie?“ Bojácně.

„Můžeme jít dál, paní Fisherová?“

„Kde je Louiše? Kde je moje šestra?“

Proboha. Ona nic neví.

„Rádi bychom si s vámi o tom promluvili.“ Ryanův hlas byl sebejistý a uklidňující.

Skulina se rozšířila. Spatřila jsem obličej podobný dýni, podivně vyduťtý kolem úst.

„Počkejte.“

Dveře se zavřely.

Syrový vítr bičoval můj límec a šálu. Sklonila jsem hlavu, zadupala nohama.

Měla jsem je jako z olova. Já a Ryan budeme poslové špatných zpráv. Naše slova změní život Rose Fisherové jednou provždy. Hrozila jsem se toho, co uvidím. Tohle obvykle nepatří k mé práci a já za to byla vděčná. Kdykoli se k něčemu podobnému připletu, je mi z toho nanic.

Za pár minut se dveře znovu otevřely a Ryan a já jsme vešli do domu. V teple mi pokožka na obličeji změkla a uvolnila se.

Rose Fisherová nebyla plnoštíhlá. Byla obrovská. Špatně obarvené a natrvalené vlasy dodávaly její opuchlé tváři výraz klauna. Nepomohl ani bohatý výběr kosmetických přípravků.

„Kde je moje sestra?“ Strach zůstal, ale šišlání zmizelo. Ústa paní Fisherové byla sice vrásčitá a pokrytá vrstvou rtěnky, ale nyní už vypadala normálně.

Olovo v mých nohou ztěžklo. Prokristapána. Ta žena si nasadila protézu a nalíčila se. Kvůli cizím lidem.

Ryan položil ruku paní Fisherové na rameno. „Můžeme se posadit?“

Zavalitá ruka vylétla k ústům barvy hasičského vozu. „Kristepane. Louise se něco stalo.“ Oči s nalíčenými řasami pohlédly teď na mě. „Přišli jste mi říct, že se Louise něco stalo. Kde je?“

Ryan dovedl paní Fisherovou k pohovce v obývacím pokoji a posadil se vedle ní. V rohu zapípala šedožlutá korela s jasně oranžovými lícemi a pak zapískala šest tónů „Edelweiss“.

Posadila jsem po levici paní Fisherové a vzala její baculatou dlaň do své.

Ryan si poklepal na bradu a naznačoval mi tak, abych se ujala slova.

Korela pronesla „*Bonjour*“. Pak to zopakovala. Pak zapípala.

„Paní Fisherová, máme špatné zprávy.“

Oči měla zavřené. Prsty kolem mé ruky se pevně sevřely.

„Je mi to velice líto, ale vaše sestra zemřela.“

Píp. Píp. Píp.

Paní Fisherová začala klátit hlavou dopředu dozadu, oči sevřené do úzkých štěrbin, které mizely v polštářcích tuku kolem očních důlků. Z hrdla jí vycházely vysoké, tiché tóny, které se odrážely od pečlivě usazené protézy.

Objala jsem ji kolem ramen.

„Je mi to moc líto,“ opakovala jsem.

Paní Fisherová se stále kývala, řasenka a oční stíny stékaly po tváři a mísily se s oranžovou barvou tělky.

Korela zmlkla.

Ryan pohladil paní Fisherovou po pravém rameni. Naše oči se střetly. V jeho pohledu se odrážel stejný smutek, jaký jsem cítila já.

Korela si dlouze měřila svou paničku, korunku zdviženou, hlavu ztuhlou ve čtyřicetistupňovém úhlu.

Hodiny na kredenci tikaly. Korela se pokusila o několik tónů „*Alouette*“, pak to vzdala.

Fisherová se stála houpala a naříkala.

Minuta. Dvě.

Ryan vyklouzl z pokoje a vrátil se s krabicí papírových kapesníků.

Tři.

To příšerné vzlykání pomalu ustávalo.

„Miluju tě.“ Píp. „*Je t'aime.*“

Prasečí očka se otevřela a hlava paní Fisherové se otočila směrem k papouškovi.

„Já tě taky miluju, 'Tit Ange.“

Malý andílek vztyčil hlavu, ale neříkal nic.

„Má sestra toho hloupého ptáka zbožňuje.“ Skoro ji nebylo slyšet. „Zbožňovala.“

Ryan jí nabídl kapesník. Několik si jich vzala a obrátila se ke mně; její tvář už připomínala duhovou zmrzlinu, která roztála v hromadě bahna.

„Kdo jste?“

„Doktorka Temperance Brennanová. Pracuji u koronera.“

I pod klaunovským makeupem bylo vidět, jak Fisherová zbledla.

„Byla to nějaká alergická reakce, že?“

„Příčina smrti zatím ještě není zcela jasná.“

Fisherová si otřela chaos na svém obličej.

„Neměla jsem nechávat Louise samotnou, když se necítila dobře.“

Fisherová se zabořila do pohovky.

„Vaší sestře nebylo dobře?“ zeptal se Ryan jemně.

„Alergie. Těžce se jí dýchalo, svědily ji oči, teklo jí z nosu.“ To obrovské tělo se zhroutilo do sebe. „Ani ve snu mě nenapadlo...“

Hrud' se jí těžce zvedala v dalším záchvatu pláče. Vytáhla jsem pár kapesníků a podala jí je.

„Vím, že je to hrozně těžké,“ řekla jsem tím nejlaskavějším hlasem, jaký jsem dokázala vykouzlit. „A je mi velmi líto, že vás musím obtěžovat otázkami. Celý týden jsme vás hledali. Mohla byste mně a detektivu Ryanovi, prosím, říct, kde jste byla?“

„Louise a já jsme si zaplatily keramický kurz v Pointe-aux-Pics. Myslely jsme si, že bude prima naučit se dělat keramiku...“

Těžké oddychování.

„...že budeme bydlet v penzionu a v Charlevoix nakoupíme na Vánoce.“

„Vaše sestra se necítila natolik dobře, aby jela s vámi?“

Když Fisherová přisvědčila, její horní čelist se utopila v tuku své dolní kolegyně.

„Louise tvrdila, že bude v pořádku. Prý kdyby něco potřebovala, zavolá Claudii. To je má dcera.“ Hrdlo měla sevřené. „Proboha, ví to Claudia?“

„Ano, ví. Claudia si o vás dělala velké starosti.“

„Měly jsme jí to říct. Já jsem jí to měla říct. Jenomže, když se Louise rozhodla zůstat doma, nepřipadalo mi to důležité. Claudia vždycky nadělá spoustu řečí, když v zimě jezdím autem. Jedná se mnou, jako bych byla nějak vetchá, hloupá stařena. Chce, abych seděla pořád doma.“

„Kdy jste se vrátila z Charlevoix?“ zeptal se Ryan.

„Chvilku předtím, než jste přijeli. Myslela jsem si, že Louise šla ven. Ve čtvrtek večer se hraje bingo. Byla jsem unavená po cestě, tak jsem jí chtěla napsat vzkaz a jít si lehnout.“

Fisherová rozkládala a zase mačkala promočený kapesník.

„Louise neustlala postel. To se jí nepodobá.“

Korpulentní hrud' se znovu vzedmula.

„Přinesu vám trochu vody.“

Když jsem napouštěla vodu z kuchyňského kohoutku do sklenice, Ryan a paní Fisherová pokračovali v obývacího pokoje v hovoru. Korela občas zapíjala nebo zazpívala útržek nějaké písničky.

Než jsem se k nim vrátila, rychle jsem prošla pokojem Louise Parentové. Vypadalo to tam skoro stejně jako na fotkách od SIJ. Postel byla nyní svlečená a na matraci byla viditelná skvrna v místě, kde se v době smrti vyprázdnil měchýř Parentové. U hlavy postele ležel jediný polštář.

Vrátila jsem se do obývacího pokoje a podala Fisherové vodu.

Ryan mi pohlédl do očí a neznatelně zavrtěl hlavou. Fisherová je příliš rozrušená, než aby dokázala smysluplně odpovídat na otázky.

„Já teď zavolám vaší dceři,“ řekl Ryan.

Fisherová usrkla ze skleničky.

„Promluvíme si zítra, až se budete cítit lépe.“

„Kdy mohu vidět Louise?“

Ryan se na mě podíval.

„Pokud to opravdu chcete, dá se to zařídit.“

„To jsou příšerné Vánoce.“ Rty se jí třásly. Na tvářích se jí leskly slzy.

Stiskla jsem jí ruku. „Je to nesmírně těžké, když ztratíme někoho, koho milujeme.“

„Musím zařídit pohřeb.“

„Claudia vám určitě pomůže.“

„Já vím, jak by to Louise chtěla.“

„To je dobře,“ řekla jsem.

„Se vším jsme se jedna druhé svěřovaly.“

To je dobře, pomyslela jsem si.

Claudia se objevila za pár minut.

Než jsme se zvedli k odchodu, položila jsem poslední otázku.

„Paní Fisherová, spala vaše sestra na péřovém polštáři?“

„Nikdy. Louise byla alergická.“

„A vy používáte péřové polštáře?“

„Husí prachové peří.“ Tvář Fisherové potemněla. „Proč? Můj polštář byl na Louisině posteli?“

Mé oči se střetly s Ryanovým pohledem.

„Vypadá jako milá dáma,“ řekla jsem, když se Ryan usadil za volant.

„Živá dáma, a to je důležitější.“

„Není divu, že si nikdo nevšiml jejího auta.“

„Ne. Určitě parkovala za nějakým podělaným penzionem v Pointe-aux-Pics.“

Jeli jsme mlčky. Holé větve vytvářely podivné vzory ve světle pouličních lamp, které se odráželo od předního skla. Po několika minutách Ryan najel na Pont Victoria. Kola

vydala zvuk prstu otírající okraj obrovské sklenice. Řeka Svatého Vavřince pod námi byla černá a klidná.

„Parentová byla zavražděná,“ povzdechla jsem si.

„Jo, vypadá to tak.“

„Polštářem Fisherové.“

„Hoši z laborky by to měli být schopni poznat.“

„Nějaký chladnokrevný parchant vklouzl do domu, vzal z postele Fisherové polštář a Parentovou s ním udusil.“

„A Parentová nevěděla o světě, protože byla nadopovaná ambienem.“

„Jak se mohl někdo vloupat dovnitř a nenechat jedinou stopu?“

„O tom si hodlám promluvit s paní Fisherovou.“

„A Bastillovou.“

„A Bastillovou.“

„Myslíš, že Fisherová věděla o těch telefonátech?“

„Další téma do diskuze.“

A to byl konec konverzace.

Dobře.

Nechtělo se mi myslet na Rose Fisherovou. Louise Parentovou. Ryana. Anne. Mé ztracené holky.

Opřela jsem si hlavu o sedadlo, zavřela oči a zaměstnala svou mysl vymýšlením slovních spojení, která by popsala ticho v autě.

Ticho v hrobce. V opuštěné knihovně vatikánského sklepa. V černé díře na konci spirálové galaxie. Vyděšená korela.

Ryan mě vysadil u mého auta.

„Pojedeš se mnou zítra?“

„Zítra?“

„K Rose Fisherové?“

„V kolik?“

„Zavolám, až se domluvím s Bastillovou.“

Než jsem dojela z laboratoře do Centre-ville, bylo sedm třicet pět. Anne dřímala s kytíčkovými brýlemi na nose a brožovanou knížkou na prsou. Birdie ležel vedle ní.

Vepřová pečené už byla hotová. Anne ředila šťávu z masa, já míchala salát. Povídaly jsme si.

Při večeři Anne mluvila o knize, kterou čte. Byla to kniha o smrti. Autorův pohled jí připadal osvícený. Mně její výběr tématu připadal poněkud zneklidňující.

„Proč máš tak morbidní zájem o smrt?“

„Ted' mluvíš jak Annie Hallová.“

„A ty se chováš jako Woody Allen.“

Anne se na chvíli zamyslela.

„Když chce člověk něco změnit, musí se prostě jednou pohnout.“

„Pohnout kam a změnit jak?“

„Změnit podstatu.“

„O čem to mluvíš?“

„O cyklech.“

Uvažovala jsem o té záhadné poznámce, když zazvonil telefon. Byla to Katy.

„Ahoj, mami.“

„Ahoj, zlato. Kde jsi?“

„V Charlottesville, ale zítra jedu domů.“

„Zkoušky dopadly dobře?“

„Jasně. Volám ti, abych se ujistila, že dvaadvacátého dorazíš do Charlotte.“

Dvaadvacátého?

„Hannah se přece vdává. Slíbila jsi, že mi pomůžeš.“
Který přiblblý debil si naplánuje svatbu o Vánocích?

„Jistě, budu tam.“

„Spoléhám na tvé letité zkušenosti.“

„Jsi milá.“

„Poslala jsem ti pár mailů. Raduj se. Budou Vánoce. Strašně moc bych chtěla ten svetr z Antropologie. A pokojová fontánka má prý uklidňující účinky.“

„Ty potřebuješ uklidnit?“

„Pomohla by mi v učení, chci říct.“

„Aha.“

„Miluju tě, *ma mère*. Musím už jít.“ V Katyčině hlase už bylo slyšet jmelí a cesmína.

„Z čeho jsi tak rozjařená?“

„To bude téma svátkama.“

„Jo. Ať žijou Vánoce.“

„Nezapomínej na to.“

Když jsme domluvily, šla jsem hledat Anne. Byla už ve svém pokoji. Žádná další přednáška o otázce naplnění a podstaty. Nemohla jsem se zbavit pocitu, že ten telefonát využila jako příležitost k úniku.

Svlékla jsem se, omyla si obličej, vyčistila zuby, vykartáčovala vlasy a celou tu dobu mi nešel z hlavy slib, který jsem dala Katy. Byla jsem tak ponořená do případu svých holek ze sklepa a Louise Parentové, že jsem na Vánoce docela zapomněla. A na Hanninu svatbu tuplem.

Dokážu ten případ vyřešit za týden, anebo budu muset své ztracené holky přes Vánoce odložit?

Půl jedenácté. Už by měl být doma.

Stiskla jsem na telefonu tlačítko s Ryanovou předvolbou. Dvakrát zazvonil.

„Ano?“ Ten hlas byl ženský.

Žaludek a plíce mi propíchl rozžhavený drát.

„Andrewa Ryana, prosím.“

„Kdo volá?“ Mladý a ženský.

„Doktorka Brennanová.“

„Vy.“ Mladý a ženský a ostrý jako břitva. „Proč ho nenecháte na pokoji?“

„Prosím?“

„Přestaňte se mu srát do života.“

„To je Danielle?“

Dlouhé ticho.

Usilovně jsem přemýšlela. Trefila jsem to jméno?

„Mluvím s neteří dektektiva Ryana?“

Posměšně si odfrkla. „S neteří? Tak to vám řekl? A vy jste mu uvěřila? Jste ještě blbější, než jsem si myslela.“

Pravda na mě dopadla jako ostří gilotiny.

„Nechte ho na pokoji.“

Ve sluchátku se ozval oznamovací tón.

C ELOU NOC JSEM PROLEŽELA S OČIMA DOKOŘÁN a cítila se ještě sklíčeněji než Anne. Nakonec jsem usnula, ale každou chvíli jsem se probouzela.

K ránu se mi zdálo o Ryanovi a mně. Byli jsme v dlouhém, temném tunelu, povídali jsme si a on se mi najednou začal stále více a více vzdalovat, až se nakonec jeho tělo proměnilo v mlhavý obrys u ústí tunelu.

Snažila jsem se ho následovat, ale nohy jsem měla jako z tvarohu. Křičela jsem, znovu a znovu, ale má ústa byla němá.

Cosí proletělo tmou těsně kolem mne, cosí suchého a pavoukovitého jako křídlo netopýra.

Pokusila jsem se zvednout ruku. Nepohnula se.

Ta věc se mi otírala o tvář.

Bušila jsem do ní.

A pak jsem se probudila a zjistila, že mi Birdie olizuje obličej.

Monsieur z tunelu volal právě ve chvíli, kdy jsem chroupala kukuřičné lupínky a toast. Už předtím jsem se rozhodla, že s ním pojedu do Candiacy, jak bylo naplánováno. Chtěla jsem mluvit s Rose Fisherovou. A pak sayonara. Příliš mnoho lítosti. Příliš mnoho bezesných nocí.

Příliš mnoho krasavic z maturitních plesů.

Uvažovala jsem, že se na tu ženskou v jeho bytě přímo zeptám, ale nakonec jsem to zavrhla. Už jednou jsem byla podvedená. A sehrála svou scénku. Uplakané obviňování. Nepřátelské zapírání. Přiznání, které rozbije srdce na maličké střípky. Ne, tohle už ne.

Birdie mé rozhodnutí podpořil.

„Spalas‘ dobře, zlato?“

„Jako vyvřelá hornina.“

„Bastillová bere v deset Fisherovou ke knězi. Navrhla, abychom se u nich zastavili v jedenáct.“ Zaslechla jsem zvuk podobající se škrtnutí zápalky a pak vyfukování kouře. „Mám tě vyzvednout kolem půl jedenácté?“

„Budu doma.“

Claudel telefonoval, když jsem si fénovala vlasy.

Jako obvykle se nekonal žádný pozdrav, žádné formální dotazování na mé zdraví a štěstí.

„Detektiv Charbonneau mi říkal, abych se s vámi spojil, i když nemám ponětí proč.“ Francouzština je jazyk, který klouže jako hedvábí. Z Claudelových úst ovšem duní jako brambory v násypce. „Nic nového nemám.“

„Co tím myslíte?“

„Ani jeden z nájemců na Cyrově seznamu nemá pušku, ze které by se ještě kouřilo. Žádná trefa u CPIC. Žádná trefa u NCIC. Žádná trefa ve Vermontu ani v Kalifornii.“

„Nehodí se nám ani jedna jediná pohřešovaná osoba?“

„Jedna holka v Kalifornii. Zlomené pravé zápěstí. Odpovídala by té nižší výšce, kterou uvádíte.“

„Jak je vysoká?“

„Sto šestapadesát.“

Cítila jsem zabzučení elektrického proudu.

„To je dost blízko. Kdy bylo oznámeno její zmizení?“

„V pětaosmdesátém.“

„V čem je problém?“

„Bylo jí čtrnáct.“

Elektrický proud doproudil.

„Ta kostra se zlomeninou vřetenní kosti byla těsně pod dvacet.“ Představila jsem si kosti dívky v koženém rubáši, kořeny stoliček na dentálním rentgenu. „Možná osmnáct, ale patnáct určitě ne.“

„Naprosto souhlasím.“

„Jistě, datum zmizení ještě nemusí odpovídat době úmrtí. Zjistil jste ještě něco?“

„Každý rok zmizí celé regimenty holek.“

Zavěs, radil mi vnitřní hlas. Zavěs, jinak Claudel chytí další přímou ránu.

Zvonek u mých dveří nezvoní. Cvrliká. A právě v té chvíli to udělal.

„Byla bych ráda, kdybyste mi vytiskl záznamy každé ženy mezi patnácti a dvaadvaceti, která byla v během posledních dvaceti let v Quebecu ohlášena jako pohřešovaná osoba.“

„Víte vůbec, co chcete? Jsou jich tucty. U většiny se ukáže, že prostě jen utekly z domova a nakonec se s prosíkem vrátily k mamince a tatínkovi, když už je unavilo jíst konzervy a spát na zemi.“

Jak prosté.

„Pomohlo by mi, kdybych věděla o těch, které se nevrátily.“

Další zacvrlikání.

„Madam, to...“

„Je tu detektiv Ryan. Musím jít.“

„Andrew Ryan?“

„Jedeme vyslechnout sestru Louise Parentové.“

„To je ta z Candiacu?“

„Ano.“

„Ta stará dáma, co vám zavařila telefonní linku?“

„Ano, volala mi.“

„Co chtěla?“

„Právě to hodlám zjistit.“

„Kdy se objevila její sestra?“

„Včera.“

„Kde?“

„U sebe doma.“

„Kde se ta stará semetrika schovávala?“

„Pointe-aux-Pics,“ odpověděla jsem ledově. „Ty zprávy bych chtěla mít hned, jak budou hotové.“

„*Sacrifice*.“

„*Merci*.“ Kreténe.

Vletěla jsem do koupelny. Jedna polovina vlasů byla v pořádku. Ta druhá visela dolů ve vlhkých spirálách. Sáhla jsem po fénu.

Cvrlikání. A bušení.

„Skvělé.“

Birdie mě pozoroval ode dveří. Při zvuku mého hlasu vstal, protáhl jednu nohu dozadu a pohnul se. Nemám ani čas načmárat vzkaz pro Anne.

Nacpala jsem fén do držáku, nasadila si kulicha a vyrazila ven.

Ryan čekal v hale, tvář zčervenalou od mrazu. Hnědé sluneční brýle. Bunda do pasu.

Libido si otevřelo zavřená vrátka.

Ačkoli telefonát z předchozího večera stále poutal mé emoce ve smrtícím stisku, chtíč mě z něho vykroutil jako sám velký Houdini.

„Probudil jsem tě, zlato?“ Úsměv Velkého Ryana.

„Neprobudil jsi mě.“ Snažila jsem se, aby můj hlas nezněl příliš nepřátelsky.

„Dnes po ránu jsme nabroušený?“

„Dnes po ránu kouříme?“

„Jen jednu. To nic neznamená.“ Ryan udusil cigaretu v popelníku s pískem vedle dveří.

Mráz mě udeřil jako ledový výbuch. Z jasně modré oblohy na mě křičelo slunce.

Ryanovo auto běželo u chodníku na volnoběh.

Nastoupila jsem a zapnula si pás.

Ryan nastoupil, otočil se ke mně a sluneční brýle si posunul na čelo. Pod oběma azurovými očima visely tmavé pŕlměšice.

„Něco tě trápí.“

Mlčela jsem.

„Poznám, když jsi naštvaná.“

Mlčela jsem, tentokrát hlasitěji.

„Asi je to kvůli mně, vid’?“ I když se usmíval, všimla jsem si napětí kolem jeho úst a očí.

„Já vím, že se považuješ za prvotřídní zboží, Ryane, ale já mám v hlavě kromě tebe ještě spoustu jiných věcí.“

A kromě tvé neteře. Připadala jsem si jako jediný obrovský obnažený nerv.

„Chceš si promluvit?“

„Chci jet,“ řekla jsem, protože jsem svému hlasu příliš nedůvěřovala.

Jeli jsme.
V pronikavém tichu.

V Candiacu nám otevřela Claudia Bastillová. Nasadila jsem strojený úsměv a vřele ji pozdravila.

Rose Fisherová seděla osamocená a zírala na okenní žaluzie. Měla na sobě zelené šaty z umělého hedvábí se vzorem vlčích máků. Oranžové vlasy měla vzadu vyčesané a sepnuté plastovým skřípcem. Bylo-li to vůbec možné, její makeup byl ještě výstřednější než včera večer.

„Tit Ange měl právě na repertoáru „*Frère Jacques*“.

Fisherová se ani nepohnula, když jsme vešli do obývacího pokoje. Teprve, když zaslechla hlas své dcery, otočila se a překvapeně si nás prohlížela, jako kdyby se pokoušela přijít na to, kdo bychom tak mohli být.

„To je ten policajt. A koronerka.“

Po tomto poněkud nepřesném úvodu Bastillová odešla z pokoje.

Ryan a já jsme zaujali pozice vedle Fisherové. „Policajt“ naznačil gestem „koronerce“, aby se do toho pustila.

„Doufám, že už je vám dnes lépe.“

Fisherová přikývla, téměř neznatelně.

„Paní Fisherová, hlavou mi vrtají telefonáty vaší sestry. Volala mi do laboratoře.“

Křiklavě nabarvené oči se sklopily.

„Kdy?“

„Minulý týden.“

„Kvůli čemu?“ Fisherová stále zírala kamsi dolů.

„Paní Parentová...“

„Louise nebyla vdaná.“

„Slečna Parentová mluvila o jednom domě na rue Ste-Catherine.“

Klobásovité prsty se otevřely a zase sevřely.

„Říkala, že ji znepokojují události, které se tam odehrály.“

Fisherová byla stále neklidnější.

„Vaše sestra tvrdila, že cítí morální povinnost podělit se s úřady o určité informace.“

„Volala vám?“ Fisherová zvedla oči, doširoka otevřené v neuměle nalíčené tváři.

„Dvakrát. Nevíte náhodou proč?“

„Nenapadlo mě, že to opravdu udělá.“

„Co mi chtěla vaše sestra říct?“

V té chvíli vešla Bastillová a posadila se na židli naproti pohovce. Korela zaměnila pípání za krátký, pronikavý, ječivý zvuk.

„Tit Ange!“ vyštěkla Bastillová.

Korela ještě několikrát zavřískala.

„Přestaň!“

Korela pronesla „hezký ptáček“, nejdřív anglicky, pak francouzsky, a začala prozkoumávat obsah krmítka.

„Imituje kouřový detektor,“ vysvětlovala Bastillová. „Ten blbeček se to naučil, když tu byl jednou o víkendu sám a selhaly baterie.“

„Má velké nadání,“ řekla jsem. „A je bilingvní.“

„Jo, senza.“ Bastillová toho papouška očividně neměla ráda.

„Trilingvní.“

Všichni jsme pohlédli na Fisherovou.

„Mluví anglicky, francouzsky a korelsky. Louise si z toho dělala legraci.“ Fisherová se mezi jednotlivými slovy zalykala. „Byla překladatelka, víte?“

„Ne, to jsem nevěděla.“

„Překládala knihy z francouzštiny do angličtiny. A nazpátek.“

„To je velice obtížná práce,“ řekla jsem a otočila se k Bastillové.

„Právě jsme se vaší matky ptali, proč mi asi vaše teta volala do laboratoře krátce před tím, než zemřela.“

„Nějak to spolu souvisí?“

„To nevíme jistě.“

„Chcete říct, že má teta nezemřela přirozenou smrtí?“

„Chceme prošetřit všechny možnosti,“ odvětil Ryan.

„Podezříváte nás?“ Zaječela skoro jako ten papoušek.

„Samozřejmě, že ne.“ Ryanův hlas byl jako med. „Prostě bychom jen rádi věděli, co se honilo hlavou vaší tetě.“

Ryan oslovil Fisherovou.

„Víte, co chtěla slečna Parentová sdělit doktorce Brennanové?“

Když Fisherová přisvědčila, na tvář jí skrze okno zasvítilo slunce.

„Tit Ange zapískal melodii z filmu *Camelot*.

Rose Fisherová se zhluboka nadechla.

„Louise bydlela na Ste-Catherine skoro sedmnáct let. Když mi ve čtyřidevadesátém zemřel manžel, přemluvila jsem ji, aby se nastěhovala ke mně. Ten dům byl velký, víte takový ten, kde jsou v přízemí obchody a lidé bydlí nad nimi. Na mě tam bylo příliš mnoho hluku, ale Louise se tam líbilo. Měla dvoupokojový byt s výhledem na ulici, moc ráda se dívala z okna, když pracovala u svého psacího stolu. Říkala o sobě, že špehuje sousedy.“

„Jaký obchod byl tenkrát v přízemí?“ naléhala jsem jemně.

„Bylo jich tam několik. Brašnářské zboží. Řezník. A pak si tam ten chlápek otevřel zastavárnu.“

Fisherová sklopila zrak.

„Louise ho neměla ráda. *Vážně* ho neměla ráda.“

„Jak se jmenoval?“

„Něco jako M... Maynard? Martin? Louise mi možná říkala, že je to Američan. Nevzpomínám si. Je to už dávno.“

Stéphane Ménard. Ten chlap z Cyrova seznamu. Ten, který si pronajímal prostory v Cyrově domě od osmdesátého devátého do devadesátého osmého.

„Proč ho vaše sestra neměla ráda.“

„Abyste mě dobře pochopili, Louise měla ráda skoro každého. Ale z tohoto chlapa měla špatný pocit.“

„Víte proč?“

Fisherová pohlédla na Bastillovou. Ta přikývla.

„Viděla ho jednou v noci, jak nese do krámu spící dívku. Louise říkala, že jí nesl v náručí, jako miminko.“

„Bylo to dítě?“

„Dospívající děvče.“

„Jeho dcera?“

„Louise říkala, že jí jednou povídal, jak moc lituje, že se nikdy neoženil a neměl děti. Má sestra to s lidmi uměla, každý jí na sebe všechno vysypal. Stačilo jí pět minut a znala celý jejich životní příběh.“

„Ještě něco?“ Srdce mi začalo přeskakovat.

„A pak jednou viděla, jak nějaké děvče utíká z jeho krámu. Ten chlapík vyrazil ze zastavárny a vtáhl ji zpátky dovnitř.“

„Kdy to bylo?“

Fisherová mou otázku špatně pochopila.

„Pozdě v noci.“

Podívala jsem se na Ryana. Tvářil se stejně potěšeně jako já.

„Louise si to nechávala pro sebe až do chvíle, kdy se sem nastěhovala. Pak ji začalo trápit svědomí a pověděla mi, co viděla.“

„Mluvila vaše sestra s tím člověkem o těch incidentech?“

Fisherová přikývla. „Louise se ho prý na ty dívky několikrát ptala, víte, ne přímo, ale tak trochu oklikou. On se prý jejím otázkám vždy vyhnul, převedl řeč na něco jiného a nakonec se k ní kvůli tomu začal chovat nepřátelsky. Tak toho nechala.“

Fisherová zvedla oči a pohlédla přímo na mě.

„Louise se hrozně trápila, nevěděla, jestli má zavolat policii. Víte, aby to někdo prověřil. Já jí říkala, aby si hleděla svého. Aby se do ničeho nepletla.“

„Došlo k těm incidentům před rokem 1994?“

Fisherová přikývla. „Myslíte, že jsem své sestře poradila špatně?“

’Tit Ange zapípal a zazvonil na svůj zvoneček.

RYAN POKRAČOVAL VE VÝSLECHU ROSE FISHEROVÉ. Bastillová se motala poblíž. Já vyklouzla ven a vytočila Claudelovo číslo.

Kupodivu zvedl telefon po druhém zazvonění.

Zopakovala jsem mu výpověď Fisherové.

„Už jsem na něj narazil, když jsem pracoval na Cyrově seznamu nájemců. Ménard je světec.“

„Ani jeden záznam?“

„Podle úředních záznamů ten chlap snad ani jednou neplivl na ulici.“

„Je pořád v Montrealu?“

„Patří mu dům v Pointe-St-Charles.“

„Co dnes dělá?“

„Nic, pokud vím.“

„Ménard provozoval zastavárnu od devětaosmdesátého do osmadevadesátého. Co dělal před tím?“

Krátká pauza.

„Záznamy jsou nejasné.“

„Nejasné?“

„Končí v osmdesátém devátém.“

„Co tím myslíte, že končí?“

„Před r. 1989 tam o Stéphanovi Ménardovi nic není.“

„Žádný rodný list, žádná daňová přiznání, úvěrové zprávy, lékařské záznamy? Nic?“

Ticho.

„Rose Fisherová má pocit, že se její sestra o Ménardovi zmínila jako o Američanovi. Poslal jste jeho jméno na jih?“

Čekala jsem, až Claudel promluví. Když tak neučinil, udělala jsem to já. „Zavolám monsieur Authierovi a řeknu mu, že máme jisté vodítko.“

Svůj nedostatek nadšení si pak vysvětlujte hlavnímu koronerovi, *monsieur Claudel*.

Když jsme domluvili, vrátila jsem se do obývacího pokoje. Ryan ještě dalších třicet minut vyslychal Fisherovou a já si zatím hrála na tichého pozorovatele.

Za dobu mé nepřítomnosti slzy stihly opět napáchat značné škody na pestrobarevné masce. Muka paní Fisherové mi trhala srdce.

Bastillová, to bylo něco jiného. Seděla rovně jako pravítko a pohled, prostý soucitu se žalem své matky, upírala přímo před sebe. Občas si přehodila nohu přes nohu, nebo přeložila ruce na prsou. Jinak seděla bez pohnutí a beze slova.

Ryan skončil.

Oba jsme povstali, zopakovali Fisherové i její dceři své kondolence a chystali se k odchodu.

V autě Ryan navrhl, abychom se někde zastavili pro sendvič.

„Ne, díky.“

Právě tuhle chvíli si můj žaludek vybral pro hlasité zakručení.

„Chápu to jako veto, které podává tvůj metabolismus proti rozhodnutí neobědvat.“

Bez dalších diskuzí Ryan zajel na parkoviště u Lafleur, což je montrealská varianta rychlého občerstvení. Obešel auto, otevřel mi dveře, zlomil se v pase a volnou rukou udělal rozmáchlé gesto.

No a co, sakra. Mám hlad.

Lafleur je vyhlášený svými párky ohřívány v páře a hranolkami. *Steamé et frites*. Ačkoli pravidelní návštěvníci patrně u svého lékaře nevykazují ty nejnižší hladiny cholesterolu, sem tam se v Lafleur nají každý obyvatel Montrealu.

Za pár minut jsme už s Ryanem seděli u stolu s laminátovou deskou a mezi námi ležely čtyři párky a deset kilo hranolků.

Mobil mi zazvonil, právě když jsem se zakousla do druhého páru. Jako obvykle Claudel neztrácel čas pozdravem.

„*Vous avez raison.*“

Málem jsem se udávila. Claudel připouští, že mám v něčem pravdu?

Ryan neslyšně pronesl: „Heimlichův chvat?“ a natáhl paže. Rozčileně jsem na něj zamávala rukou.

„Monsieur Stéphane Ménard se narodil jako Stephen Timothy Menard. Rodiče byli z Vermontu, Genevieve Rose Corneauová a Simon Timothy Menard.“

„Takže si to Fisherová pamatovala dobře.“

„Menardovi byli učitelé a patřilo jim také malé zelinářství asi patnáct mil od St. Johnsbury. Otec zemřel v sedmašedesátém, když bylo chlapci pět. Matka zemřela ve dvaosmdesátém.“

„Jak to, že Menard skončil v Kanadě?“

„Zcela legálně. Corneauová se narodila v Montrealu. Když se dala dohromady s Menardem, odstěhovala se do Vermontu, vdala se za něho a stala se americkou občankou. Genevieve Rose byla příhodně na návštěvě u příbuzných, když se malý Stephen ohlásil na svět.“

„Menard má dvojí občanství.“

„Ano.“

„Ale před devětaosmdesátým v Kanadě nežil.“

„Když v roce 1982 Corneauová zemřela, Menard zdědil to zelinářství. Tři akry a dvoupokojový domek.“

Rychle jsem počítala. „To mu bylo dvacet.“

„Ano.“

Ryan si právě pokapával hranolky octem, ale velice pozorně naslouchal.

„Zůstal Menard ve Vermontu?“

„Charbonneau to teď ověřuje na policii v St. Johnsbury. Já jsem zjistil, že Menardovi prarodiče zemřeli v Montrealu v roce 1988. Autonehoda“

„Nechte mě hádat. Menard zdědil dům po dědečkovi a babičce Corneauových, řekl Vermontu *au revoir*, přidal si v příjmení čárku nad ‚e‘ a vydal se na sever.“

„Dům Corneauových na něho bylo přepsán v listopadu 1988.“

„V Pointe-St-Charles.“

Claudél četl nahlas adresu.

Gestikulovala jsem na Ryana. Podal mi pero a já si ji poznamenala na ubrousek.

„Bydlí tam sám?“

„Nikdo jiný tam hlášený není.“

„Má Menard nějaký škraloup ve Státech?“ zeptala jsem se.

„V sedmnácti řídil pod vlivem alkoholu. Jinak byl ten mladík vzorem všech ctností.“

Claudélův kavalířský přístup si vybíral svou obvyklou daň na mém rozpoložení.

„Podívejte, zatím jsem se zaměřovali na oběti, pracovali na případu odzdoła nahoru. Je na čase to přehodnotit a začít odshora dolů. Kouknout na toho, kdo je možná do toho sklepa nacpal.“

„A vy si myslíte, že tenhle Menard je váš chlapík s lopatou?“

„Máte nějaký lepší nápad, *monsieur Claudell*“

Zavěsili jsme současně.

Mezi sousty druhého parku jsem odrecitovala Claudelovy informace. Pokud měl Ryan o mém podezření vůči Menardovi nějaké pochybnosti, nechal si je pro sebe.

„Menardovi musí být už čtyřicet,“ řekl, když cpal obaly z voskovaného papíru do mastné krabice, která ještě před chvílí obsahovala náš oběd.

„A posledních několik let nemá žádný očividný zdroj příjmů.“

„Ale patří mu nemovitosti ve Vermontu a Quebecu.“

„A má hodně mrtvých příbuzných,“ dodala jsem.

Charbonneau mi volal, když jsme zajižděli k obrubníku před mým domem.

„Jak to jde, doktorko?“

„Dobře.“

„Trochu jsem si pokecal s několika našimi sousedy ze Zelených hor. Vypadá to, že váš chlapík chodil na vejšku.“

„Kde?“

„Vermontská univerzita. Ročník 1984. Jedna milá dáma z kanceláře mi dokonce odfaxovala fotku z ročenky. Ten kluk vypadá jako sen každé matky. Vlasy ulízané na pěšinku, pihy jako Howdy Doody, brejličky jako Clark Kent a úsměv jako Donny Osmond.“

„Zrzavý?“

„Jo, zrzoun v brejličkách. A tohle se vám bude moc líbit. Doktor Menard získal bakalářský titul z antropologie.“

„Děláte si srandu.“

„A dál je to ještě lepší. Menard tím neskončil, zapsal se na magisterské studium archeologie, někde, jak se to jmenuje...“ Pauza. „Počkejte. Mám to. Chico.“ Puls mi vyrazil do stratosférických výšin.

„Kalifornská státní univerzita v Chicu?“

Nad ostrým tónem mého hlasu Ryan jen kroutil hlavou.

„Jo. Pro kluka z Vermontu je to pěkná dálka.“

Připomněla jsem Charbonneauovi testování izotopů stroncia, které na kostrách provedl Art Holliday.

„Podle poměru stroncia v zubech ta dívka v rubáši možná vyrůstala ve střední části severní Kalifornie, pamatujete?“

„Jasně.“

„Chico je ve střední části severní Kalifornie.“

„To mě podržte.“

„A nezapomeňte, že podle poměru stroncia v kostech mohla v posledních letech svého života bydlet ve Vermontu.“

„Ten hajzl.“

„Co jste ještě zjistil?“

„Jak se zdá, tak Menardova studia nesplnila očekávání. Buď odešel sám, nebo ho vykopli už po roce magisterského programu. *Hasta la vista*. Žádný titul.“

„Kam odjel?“

„V lednu osmdesát šest se ukázal na mámině farmě ve Vermontu.“

„Jestli vypadnul z Chica po jednom akademickém roce, máme tu mezeru od konce podzimního semestru v osmdesátém pátém do ledna osmdesát šest. Kde byl v té době?“

„Zavolám do Chica.“

„Co Menard dělal, když přistál zpátky ve Vermontu?“

„Nejspíš pěstoval zeleninu. Užíval si dědictví. Neplatil sociální pojištění, nepodával daňová přiznání.“

„Mluvil jste s někým z místních?“

„Podařilo se mi splášit pár sousedů, kteří si na Menarda pamatují. Většina lidí v té oblasti se sem přistěhovala až po Menardově odchodu, ale pár starousedlíků si na Genevieve Rose a jejího syna vzpomíná. Zdá se, že matinka byla pěkně tvrdá dáma. Držela kluka hodně zkrátka.“

„Corneauová se znovu nevдалa?“

„Ne. Vychovávala ho sama. Místní si pamatují Menarda jako tiché dítě, které se drželo spíš doma. Nesportoval, nechodil do žádných kroužků. Jeden nebo dva z nich si vzpomněli, že ho viděli během toho roku, kdy se vrátil z Chica. Ve škole patrně prošel osvícenským obdobím. Doma se objevil s dredama a s bradkou.“

„Typický Vermont.“

„Cože?“

„Jsou konzervativní. Co ještě ti sousedé říkali?“

„Nic moc. Menard si patrně žil sám pro sebe, vycházel ven, jen aby nakoupil jídlo nebo natankoval benzín.“

„Zavolejte do Chica. Vyšťouřejte na toho chlapa všechno, co můžete. A sežeňte seznam všech osob ženského pohlaví ve věku od patnácti do pětadvaceti let, které v té oblasti zmizely v době, kdy se tam vyskytoval Menard.“

„Menard by se vám k těm kostrám ze sklepa asi náramně hodil, co?“

„Je to klasický profil. Dominantní matka. Zhrzené ambice. Samotář. Izolované místo.“

„Já nevím.“

„Spojte si to, monsieur Charbonneau. Tři holky byly pohřbené ve sklepě domu, kde byl Menard devět let v nájmu. Datování uhlíkem ^{14}C ukazuje, že doba jejich smrti odpovídá období Menardova nájmu. Louise Parentová ho podezřívala natolik, že mi dvakrát telefonovala.“

Tohle shrnutí jsem prováděla stejně pro Ryana jako pro Charbonneaua.

„Parentová mi chtěla říct, že pozorovala Menarda, jak do svého krámu nese dívku v bezvědomí. A podruhé ho viděla, jak k sobě táhne děvče, které odtamtud předtím uteklo. V obou případech k tomu došlo pozdě v noci.“

„A Parentová je mrtvá,“ pronesl Charbonneau.

Pohlédla jsem na Ryana. Sledoval každé slovo.

„A Parentová je mrtvá,“ zopakovala jsem.

„Připravte si parádní klobouk. Jak se zdá, všichni ořeme na jednom políčku.“

„Vypadá to tak.“

„Je tam Ryan?“

„Ano.“

„Dejte mi ho.“

Podala jsem Ryanovi telefon a pozorovala ho, jak naslouchá Charbonneauovi. Ačkoli mi nervy jen hrály, v obličeji jsem udržovala neutrální výraz. Ani náznak šoku, který mi Charbonneau právě přivodil. Ani náznak bolesti, kterou mi jeho slova způsobila v pondělí. Ani náznak utrpení, kterým pro mě byl včerejší večerní telefonát.

Přísahala jsem si, že si budu držet Ryana od těla, ale teď se přede mnou začala spojovat vlákna pavučiny. Vyšetřování případů Parentové a koster ze sklepa se prolínala, takže profesionální odloučení zatím možné nebude.

C'est la vie. Budu profesionálka. Budu dělat svou práci. A pak popřeju Ryanovi všechno dobré a pojedu dál.

„Jo, to ona je.“ Ryan se zakuckal tím typickým způsobem, jakým se smějí muži, když si povídají vtípky o ženách.

Paranoia ve mně přímo řvala. Ona je co? *Která* ona?

Zapomeň na to, Brennanová. Soustřed' se na případ. Svou energii si schovej do práce.

Představila jsem si kosti v jejich anonymních sklepních hrobech, Menarda, jak nahoře v krámu nakupuje a prodává. Ukradená elektronika za dávku drogy. Rodinné stříbro zastavované se slzami v očích.

Představila jsem si Menarda ve Vermontu, jak pěstuje hrách a brambory. Menarda v Kalifornii, jak studuje Struevera, Binforda, Buikstru, Fagana.

Do zorného pole mé pozornosti se pokoušela vetřít jakási nejasná myšlenka.

Chico.

„...mám to přímo tady.“ Ryan otočil ubrousek, aby mohl přečíst Menardovu adresu.

Chico je ve střední části severní Kalifornie. To vím. Proč mi odněkud zezadu z mozku tedy chodí ty nejasné vzkazy?

Co to jenom je?

„To by šlo,“ pronesl Ryan.

Charbonneau mu cosi odpověděl.

„Jo. Veverku trošku skřípneme. Uvidíme, co udělá.“

Ryan stisknul tlačítko a podal mi telefon.

„Máš náladu si s tím pánem kapánek pokecat?“

„S Menardem?“

Ryan přikývl.

„To tedy mám.“

Ona myšlenka, která vykukovala zezadu z mého mozku, zase zastrčila růžky.

Když jsme s Ryanem vycházeli z restaurace, ani jeden z nás neměl ponětí, že jsme sledováni.

MAPA MONTREALU MI PŘIPOMÍNÁ NOHU – LETIŠTĚ Dorval a předměstí západního ostrova tvoří kotník, prsty směřují na východ a pata se zarývá do Fleuve St-Laurent. Verdun patičku pěkně vycpává a Pointe-Ste-Charles je jako kuří oko na palci.

Point je nahoře oddělen kanálem Lachine a dole končí u železničního překladiště Kanadské pacifické. Vieux-Montréal a jeho přístav leží na východ. Point byl původně osídlen přistěhovalci pracujícími na stavbě montrealských mostů a názvy jeho ulic svědčí o početném zastoupení Irů. Rue-St-Patrick. Sullivanova. Dublinská. Mullinsova.

Ale to už je historie. Dnes je Point povětšinou francouzský.

Za méně než dvacet minut po odchodu z Lafleur Ryan zatočil na rue Wellington, hlavní východně-západní dopravní tepnu této čtvrti. Projeli jsme kolem obchodů se sportovními potřebami, tetovacích salonů, obchodu s oblečením MH Grover, který tu stojí už celá desetiletí. Tu a tam oživila fádňí vyhlídku elegantní kavárnička.

Ryan zastavil v místě, kde se rue Dublin zleva napojuje na rue Wellington. Napravo se objevila řada nesourodě vyhlížejících viktoriánských domů, ozdobených pastelovými barvami, dřevěnými ornamenty, cihlovými oblouky a olověným sklem. Nad dveřmi jednoho z nich jsem si přečetla vývěsní štít z mléčného skla: *Dr. George Hall*.

Ryan si všiml, kam se dívám.

„Doktorská ulička,“ řekl. „V devatenáctém století si ji postavila banda doktorů, velkých zvířat, kteří hledali prestižní adresu. Od té doby se to tady trochu změnilo.“

„Jsou to pořád soukromé domy?“

„Myslím, že dnes už jsou rozdělené na byty.“

„Kde je rue de Sébastopol?“

Ryan ukázal hlavou nalevo. „Je to tady jak v bludišti. Spousta slepých ulic a jednosměrek. Myslím, že de Sébastopol vede podél překladiště.“

Ryan zatočil na rue Dublin a já si za oknem všimla starého ukazatele.

„Co je Pare Marguerite-Bourgeoys?“

„*Mon Dieu, Madame la docteure*, mluvíš o dámě, kterou v Quebecu každý miluje. Sestra Maggie zakládala v sedmnáctém století dívčí školy. Na tu dobu to nebylo vůbec špatné. Založila taky Soeurs de la Congrégation de Notre-Dame. Před několika lety jí církev přidala na gáži – povýšili ji na svatou.“

„Proč je tu ten ukazatel?“ ptala jsem se.

„V polovině sedmnáctého století Bourgeoysová dostala pořádný kus tohoto malého poloostrova. Jeptišky tu půdu kousek po kousku rozprodávaly a Pointe-St-Charles teď zabírá většinu území. Ale původní škola a části farmy Bourgeoysové jsou ještě dál vpředu. Udělali tam muzeum.“

„Maison St-Gabriel?“

Ryan přikývl.

S odklizením sněhu se v téhle čtvrti moc nepárali. Chodníky byly zavalené a zaparkovaná auta vyčnívala do jízdních pruhů na silnici. Ryan jel pomalu a protijedoucím vozidlům uhýbal napravo. Vjížděli jsme hlouběji do Point a já hodnotila okolí.

Místní architekturu tvořila směsice domů postavených v devatenáctém a dvacátém století. Většina z nich patrně vznikala jako obydlí pro chudé dělníky. Mnohé ulice byly olemovány dvoupatrovými cihlovými domky s dveřmi vedoucími přímo na chodník. Další ulice se zase pyšnily neotesaným vápencem. Většina obydlí byla velmi prostá, ale některé měly římsy, falešné mansardy nebo vikýře z vyřezávaného dřeva.

Mezi budovami z minulého století se tu a tam objevovaly třípatrové domy s třemi či šesti byty, postavené začátkem století našeho. Jejich tvůrci upřednostnili poněkud

velkorysejší uspořádání a ponechali dost místa na zahrádky, zapuštěné vchody, žluté, žlutohnědé nebo hnědé cihlové fasády a venkovní schodiště točící se k balkónům ve druhém patře.

Nedaleko vjezdu k Maison St-Gabriel jsme projeli kolem čtyřpatrových poválečných monster, nad jejichž vchody se klenuly betonové nebo plastové stříšky. Autoři těchto paskvilů, na něž byl vsutku hrůzný pohled, evidentně nadřadili funkčnost čistotě stylu. Tot' vše o feng shui.

Několikrát jsme zatočili, nakonec ještě jednou doprava a před námi se rozevřela rue de Sébastopol. Nalevo se roztahovalo překladiště, napůl skryté za téměř dvoumetrovým plotem a stále zeleným křovím. Skrze větve a pletivo jsem zahlédla řadu rezavých cisternových vagónů.

Ryan zabrzdil a pod pneumatikami nám zakřupal sníh. Beze slova jsme si oba zběžně prohlédli okolí.

Uprostřed bloku se až k obrubníku vypínalo několik cihlových řadových domků, které se k sobě tulily, jako by se chtěly navzájem podepřít. Anebo zahřát.

Za řadovými domky zela mezera a za ní všehochuť betonových budov, jejichž obvodové zdi hyzdily výtvory sprejerů. Napravo od nás stála jakási barabizna obehnaná plotem na spadnutí. Za plotem se objevil voříšek, který hlasitě nesouhlasil s naší přítomností.

Větve holých stromů se tyčily vzhůru skrz dráty elektrického vedení. Hromady dříve shrabaného sněhu zčernaly špínou.

Rue de Sébastopol vypadala jako většina ostatních ulic v Point.

Ba ne, ještě bezútešněji. Izolovaněji.

Vlevo zívalo obrovské, opuštěné, železniční překladiště. Za námi byl jediný vjezd do uličky.

Hleděla jsem na blok domů táhnoucí se do dálky a pocítila jsem podivnou předtuchu.

Ryan kývl směrem k řadovým domkům. „To je Sébastopol Row, v polovině devatenáctého století to postavila železniční společnost Grand Trunk Railway.“

„Velké Koleje patrně nepřišly na buben kvůli estetice, že?“

Ryan vytáhl z kapsy ubrousek, zkontroloval adresu a pak popojel k prvnímu domku v řadě, aby zkontroloval číslo na dveřích.

Pes přestal štěkat, vyskočil, opřel se předními tlapami o plot a pozoroval, kam se šineme.

„Jaké je to číslo?“

Řekl mi to.

„Tak to budeme muset ještě o kus dál.“

Ryan sunul auto pomalu dopředu a já prohlížela tabulky. Číslo na domcích byla menší než to, které jsme hledali, ale podle tabulky na první betonové budově jsme poznali, že jsme už moc daleko.

„Možná je to dál od chodníku, tam v tom otevřeném prostoru,“ navrhla jsem.

Ryan zacouval zpátky na roh a zaparkoval před posledním řadovým domkem. Skrz holé větve stromů a obalené borovice jsme zahlédli nejasnou siluetu.

„Připravená?“ Ryan vylovil ze zadního sedadla rukavice.

„Připravená.“

Natáhla jsem si palčáky a vystoupila. Při bouchnutí dveří u vozu se pes znovu rozvzteklil.

Ryan kráčet po zledovatělém chodníku asi dva metry od vnější zdi posledního řadového domku. Jehličí a holé větve clonily oblohu a vytvářely dojem ponurého tunelu.

Vzduch voněl borovicemi, kouřem z uhlí a čímsi veskrze přírodním.

„Co je to za zápach?“ sykla jsem.

„Koňský hnůj.“ I Ryan šeptal. „Zrzoun tu hlídá stáje pro koně od bryček.“

„Ty, co tahají kočáry ve Starém Montrelau?“

„Přesně ty.“

Znovu jsem se nadechla.

Jo, to by odpovídalo. Ale bylo tam ještě něco jiného.

S límcí vyhrnutými proti mrazu jsme se s Ryanem opatrně posunovali po hrbolatém chodníku a od úst nám stoupala pára.

Asi po deseti metrech se ulička stočila prudce doleva a my jsme se ocitli před omšelou cihlovou budovou. Oba jsme se zastavili a zkoumali zrezavělou tabulku nade dveřmi.

„Bingo,“ pronesl Ryan.

Vchodové dveře byly hrubé a staré, ale ozdobně vyřezávané. Okna byla matná, některá černá, jiná zbělelá námrazou a navátým sněhem.

Střechu a stěny obrůstaly jako pavučina mrtvé výhonky vinné révy a jeden dřevěný parapet se vykláněl ze svého rámu. Borovice tu byly hustší a halily dům i malý dvorek do ještě hlubšího stínu.

Z neznámých důvodů mi vzadu na krku naskočila husí kůže.

Zhluboka jsem se nadechla a trochu se uklidnila.

Ryan přistoupil ke dveřím. Já za ním.

Zvonek byl z matné mosazi. Byl to jeden z těch starých typů, které se rozezní, když jím otočíte po směru hodinových ručiček. Ryan uchopil do prstů klíček zvonku a zatočil.

Někde v hloubi domu zaječel zvonek.

Ryan čekal celou minutu a pak zazvonil znovu.

Po pár vteřinách se dveře skřípavě pootevřely asi na deset centimetrů.

Ryan vytáhl odznak a nacpal ho do vzniklé škvíry.

„Pan Menard?“ zeptal se anglicky.

Mezera se nezvětšila. Člověk, který na nás vykukoval, mi zůstával skryt.

„Stephen Menard?“ opakoval Ryan.

„*Qu'est-ce que voulez-vous!*“ Co chcete? Francouzština se silným americkým přízvukem.

„Policie, pane Menarde. Rádi bychom si s vámi promluvili.“ Ryan nehodlal přejít do francouzštiny.

„*Laissez-moi tranquille.*“ Nechte mě na pokoji.

Dveře se přiblížily k veřejím. Ryan mezi ně strčil ruku s rychlostí préríjního zajíce.

„Jste Stephen Menard?“

„*Je m'appelle Stéphane Ménard.*“ Menard své jméno vyslovil s francouzským přízvukem. „*Qui êtes-vous!*“ Kdo jste vy.

„Detektiv Andrew Ryan.“ Ryan máchl rukou směrem ke mně. „Doktorka Temperance Brennanová. Potřebujeme s vámi mluvit.“

„*Allez-vous en.*“ Ten hlas zněl suše, téměř neslyšně. Jeho majitele jsem stále ještě neviděla.

„My nepůjdeme pryč, pane Menarde. Pokud budete spolupracovat, zdržíme vás jen několik minut.“

Menard neodpověděl.

„Jinak bychom si museli pohovořit u nás na stanici.“ Ryanův hlas zněl jako kalená ocel.

„*Tabarnac!*“

Dveře se zavřely. Zachřestil řetízek a dveře se znovu otevřely.

Ryan vešel a já za ním. Na podlaze bylo linoleum a barva stěn byla pro místnost bez oken až příliš tmavá. Vzduch byl cítit moly, starými tapetami a zatuchlinou.

Malou předsíňku osvětlovala jediná čínská lampička. Menard zůstal ve stínu dveří a jednou rukou stále svíral kliku. Druhou si tiskl k hrudi mosazný nůž na otevírání dopisů.

Zavřel dveře, obrátil se k nám a tehdy jsem mu poprvé pohlédla do tváře.

Stephen Menard mohl měřit tak metr devadesát dva. S pihovatým obličejem a holou lebkou připomínající mloka patřil k těm nejpodivnějším lidem, na kterých mi kdy spočinul zrak. Mohl to být stejně dobře sešlý čtyřicátník jako zachovalý šedesátník.

„*Qu'est que vous voulez?*“ zeptal se znovu. Co chcete?

„Můžeme se posadit?“ Ryan se rozepínal bundu.

Pokrčení ramen. „*Peu importe.*“ Jak chcete.

Menard nás zavedl do pokoje stejně potemnělého jako předsíň. Těžké rudé závěsy, mahagonový sekretář, konferenční stůl a malé stolečky. Tmavé květinové tapety. Čalounění v barvě tmavých brusinek.

Otevírač dopisů položil na sekretář, svezl se na pohovku a přehodil nohu přes nohu. Svlékla jsem si bundu a posadila se do křesla po jeho pravici.

Ryan obešel pokoj, rozsvítil lustr nad našimi hlavami a dvě lampičky z křišťálu a mosazi vedle gauče. Lepší osvětlení poskytlo i lepší možnost ohodnotit pána domu.

Stephen Menard nebyl jen plešatý, byl naprosto holý. Žádné vousy. Žádné řasy. Na těle ani na hlavě neměl jediný chloupek. Byl úplně hladoučký a podivně bledý. V duchu jsem si říkala, zda se jedná o genetickou dispozici nebo nějaký záměrně provedený bizarní módní zákrok.

Ryan si sáhl vedle sekretáře pro windsorskou židli a zaparkoval si ji přímo před Menarda. Řečí svého těla se v žádném případě nepokoušel pana domácího uklidnit. Posadil se s lokty opřenými o kolena a naklonil se dopředu, asi tak na metr od Menardova obličeje.

Náš neochotný hostitel měl na sobě pantofle, džíny a mikinu s rukávy vykasanými nad lokty. Odtáhl se od Ryana, stáhl rukávy až k zápěstím, pak je zase vyhrnul, upravil si brýle a čekal.

„Budu k vám upřímný, pane Menarde. Zajímáme se o vás.“

„*Je suis...*“

„Pokud se nepletu, jste Američan, takže angličtina by vám neměla činit žádné problémy, vidíte?“

Menard trochu zatáhl bradu, ale neříkal nic.

„Richard Cyr nám pověděl, že jste v jeho domě na rue Ste-Catherine před několika lety vedl zastavárnu.“

Menard měl rty stažené do úzké linky a nad místem, kde by mělo být obočí, se vytvořila vráska.

„Vadí vám, že se na to ptám?“

Menard si přejel rukou po čelisti a znovu si upravil brýle.

„Byl to dobře prosperující podnik. Měl jste ho kolik? Devět let? Jste mladý člověk. Proč jste se rozhodl tu zastavárnu zavřít?“

„To nebyla jen obyčejná zastavárna. Obchodoval jsem se sběratelskými předměty.“

„Vysvětlete mi to, prosím.“

„Sháněl jsem pro sběratele vzácné kousky. Známky. Mince. Cínové vojáčky.“

Už několikrát jsem zažila, jak Ryan vyslýchá podezřelého. Umí báječně mlčet. Vyslýchaná osoba odpoví, ale on další otázku nepoloží. S napjatým výrazem ve tváři čeká. Udělal to i nyní.

Menard polkl.

Ryan čekal.

„Bylo to legální,“ mumlal Menard.

Zaslechla jsem, jak se kdesi v domě otevřely a zase zavřely dveře.

„Pak se to zkomplikovalo. Obchody se nedařily. Zvýšil se nájem. Rozhodl jsem se, že smlouvu neprodloužím.“

„Jak zkomplikovalo?“

„Prostě zkomplikovalo. Heleďte, já jsem kanadský občan. Mám svá práva.“

„Já vám jen pokládám několik otázek, pane Menarde.“

Oční kontakt se pro Menarda stal téměř nesnesitelným. Střídavě hleděl na své ruce a Ryana, pohled mu těkal nahoru dolů.

Ryan si vychutnal další dlouhou pauzu. A pak: „Proč jste nezůstal u archeologie?“

„O čem to mluvíte?“

„Co se stalo v Chicu?“

Hlavou mi prolétla myšlenka. Nezachytila jsem ji.

„Máte zatykač?“ zeptal se Menard a znovu si posunul brýle.

„Ne, pane,“ odpověděl Ryan.

Menard se zahleděl kamsi nad Ryanovo levé rameno. Oba jsme se otočili.

Ve dveřích stála žena. Byla vysoká a štíhlá, měla pleť barvy slonové kosti a dlouhý černý cop. Odhadovala jsem, že jí ještě nebude třicet.

Vějířek vrásek u koutku Menardova oka se stáhl.

Ta žena strnula a téměř sebou trhla. Pažemi se objala v pase a odcupitala nám z dohledu.

Menard se těžkopádně postavil.

„Na žádné další otázky nebudu odpovídat. Buď mě zatkněte, nebo opusťte můj dům.“

Ryan si dával se vstáváním na čas.

„Existuje snad důvod, proč bychom vás měli zatýkat, pane Menarde?“

„Samozřejmě že ne.“

„Dobře.“

Ryan si zapnul zip na své bundě. Já se také oblékla a vydala se do předsínky. Když jsem míjela sekretář, všimla jsem si nože na dopisy.

Koutkem oka jsem zaznamenala, že Ryan se postavil těsně k Menardovi.

„Protentokrát hrajeme podle vás, pane. Ale pokud mi zatajujete nějaké informace, postarám se, abyste toho litoval.“

Tentokrát Menard Ryanův pohled vydržel. Stáli tam a hleděli si z očí do očí.

Vypadali jako hokejisti při vhazování. Otočila jsem se k nim zády a potichu jsem zastrčila otvírač dopisů do kabelky.

„CO SI O TOM MYSLÍŠ?“ RYAN PRÁVĚ ODBOČOVAL NA konci rue de Sébastopol.

„Pokud by se někdo chystal znovu zavést inkvizici, tak ty bys byl první zaměstnanec.“

„Beru to jako kompliment. Co si myslíš o Menardovi?“

„Z toho chlápka mi naskakuje husí kůže. Myslíš, že bezchlupost je nějaká choroba?“

Ryan potřásl odmítavě hlavou. „Na hlavě byl poškrábaný.“

„Proč by si chlap holil a škubal všechny vlasy a chlupy?“

„Že by obdivovatel Tellyho Savalase?“

„Po celém těle?“

„Aby ušetřil za šampon?“

„Ryane.“

„Trénuje plavání na příští olympiádu?“

Na to už jsem neodpovídala.

„Já nevím. Namazal se mu kadeřník? Vši? Nějaký druh fobie z chlupů?“

„Všiml sis, jak divně se ta žena chovala?“

„Dvakrát se nehrnula, aby nám nabídla čaj.“

„Vypadala pořádně vystrašeně.“

Ryan pokrčil rameny. „Možná. Možná ta dáma nemá ráda nezvané hosty.“

„Claudel říkal, že podle záznamů na té adrese nikdo jiný nebydlí. Kdo to podle tebe je?“

„Mám v úmyslu to zjistit.“

Pověděla jsem mu u noži na dopisy.

„Nezákonné přivlastnění věci.“

„Jo,“ souhlasila jsem.

„Soudce vyloučí veškeré důkazy, které díky tomu noži získáme.“

„Jo,“ souhlasila jsem ještě jednou. „Ale otisk by mohl tu ženu identifikovat.“

„Mohl.“

„Hele, byl to momentální popud. Ten nůž tam ležel. Napadlo mě, že ho třeba měla v ruce. Půjčila jsem si ho.“

„Aha.“

„Vrátím ho.“

„O tom vůbec nepochybuji.“

Slunce se sklánělo a v jeho svitu se přední sklo měnilo v neprůhlednou vrstvu pokrytou slanou břečkou, kterou na nás házela auta jedoucí před námi. Zmlkli jsme a Ryan se soustředil na řízení.

„Mohlo by to vysvětlovat ty starožitné knoflíky,“ uvažovala jsem nahlas, když jsme přejížděli přes Lachine Canal a stáčeli se na de la Montagne.

„Mohlo.“

Najednou mě něco napadlo.

„Ten padělek,“ řekla jsem a otočila se k Ryanovi.

„Myslíš, že Menard pomáhal zákazníkům doplňovat sbírky svou vlastní malovýrobou?“

„Možná si myslí, že právě tohle vyšetřujeme. Možná proto byl tak nervózní.“

„Ano, možné to je,“ podotkl Ryan.

A ještě něco mě napadlo.

Opřela jsem se. „Něco mi říká, že v tom ještě něco vězí.“

„Jestli má ten chlápek nějaký vroubek, tak já to zjistím.“

„Menard z naší návštěvy nebyl štěstím bez sebe.“

„Jo, pohostinnost jako v pitevně. A to mi něco připomíná. Kam tě mám odvézt?“

„Do laborky.“

Vytočila jsem číslo svého bytu, abych zjistila, co má Anne v plánu, ale nikdo to nezvedal. Nechala jsem jí vzkaz, aby se mi ozvala.

Za dvacet minut jsem už seděla u svého stolu.

Ryan slíbil, že nůž na otevírání dopisů odnese do SIJ. Zavolá mi buď on sám nebo někdo z techniků, pokud se podaří sejmout otisky.

Co znám Anne, vždycky tvrdila, že nesnáší indickou kuchyni. Znovu jsem jí zavolala, abych navrhla večeři v La Maison du Cari. Byla jsem si jistá, že jehněčí korma ji přiměje změnit názor.

Telefon vyzváněl. Druhý vzkaz.

Na podložce mi ležely dvě zprávy. Ta delší byla od Claudela – seznam dívek, které se pohřešují v Quebecu. Ta kratší byla od Charbonneaua – seznam dívek, které zmizely ve střední části severní Kalifornie.

Začala jsem s tím delším.

Pročítala jsem ta jména jedno po druhém a vylučovala dívky, jejichž profil neodpovídal kostrám ze sklepa. Když jsem se dostala k Manon Violettové, silně mě rozbolela hlava.

Manon Violettová měla vytočený pravý horní špičák a žádné plomby.

Skoro jsem nedýchala a četla další podrobnosti.

Manon Violettová zmizela před devíti lety. Odešla z domu v Longueuil na autobus do Centre-ville.

Violette byla běloška.

Violette bylo patnáct let.

Další řádka mě udeřila jako pěst.

Manon Violettová měřila sto čtyřicet sedm centimetrů.

Sakra!

Výšku dívky z bedny doktora Energie jsem odhadla na sto padesát sedm.

Mohla jsem se o tolik splést?

Vpadla jsem do laboratoře a provedla kontrolu.

Ne. Dívka z bedny doktora Energie byla maličká. Ale ne takhle maličká. I když jsem vzala v úvahu možnou chybu, 38426 byla přece jen příliš vysoká.

A co 38427? Tu jsem odhadla na patnáct až sedmnáct let, výšku na sto šedesát dva až sto sedmdesát centimetrů.

Vytáhla jsem lebku a prohlédla zuby.

Ortodontistův sen. Dokonalé uspořádání. Ani jediný vychýlený zub.

Zpátky k seznamu.

Po hodině jsem už jen zoufale seděla opřená v křesle.

Nechtělo se mi to přiznat, ale Claudel měl pravdu. Žádná trefa do černého. Pokud zapadala výška, neodpovídal věk. Pokud souhlasila výška i věk, kandidátku vyloučil rasový původ nebo nějaký jiný charakteristický znak.

Ani jedna z pohřešovaných v Quebecu neutrpěla zlomeninu pravé vřetenní kosti. Mezi dívkami, které se ztratily v Kalifornii, se takhle zranila jen jedna.

Claudel už o ní mluvil. Přečetla jsem si její údaje.

V roce 1985 nahlásil Leonard Alexander Robinson šerifovi Tehamského okresu pohřešovanou osobu. Robinsonova dcera Angela, běloška ve věku čtrnácti let a devíti měsíců, odešla z domu večer 21. října. Od té doby nebyla spatřena. Přátelé tvrdili, že se chystala dojet stopem na nějaký večírek.

Angela Robinsonova, „Angie“, v osmi letech spadla z houpačky a zlomila si pravé zápěstí.

Angie měřila sto padesát sedm centimetrů.

Zpátky do laborky, ještě jedna kontrola.

Na to děvče v koženém rubáši byla Angie Robinsonova příliš mladá.

A příliš malá.

Byla jsem otrávená a dunění v mé hlavě se podobalo zatloukání poslední kolejnice v Ogdenu. Co když Angie po svém zmizení ještě nějakou dobu žila? Mohla zestárnout, třeba i vyrůst.

Mé podvědomí opět lehce zaťukalo na dveře.

Co?

Hodiny ukazovaly pět deset. Rozhodla jsem se, že pro dnešek skončím.

Vrátila jsem se do kanceláře a znovu zkusila zatelefonovat Anne.

Nikdo to nebral.

Právě jsem pokládala sluchátko, když někdo zaklepal na dveře.

„Zdravíčko, doktorko.“ Charbonneau byl od hlavy po paty v polyesteru. Na nohou kovbojské boty.

„Ahoj.“

„Byl jsem už na odchodu a tak mě napadlo, že zaskočím a předám vám nejnovější zvěsti.“

Tím málem, co zbylo z mého mozku, jsem se pokoušela jeho větu rozluštit.

„Zvěsti?“

Charbonneau vyndal z pusy růžový žmolek, prohlédl si ho, zakoulel očima a kývl hlavou k mému odpadkovému koši.

Podala jsem mu kus papíru.

Charbonneau zabalil žvýkačku a obloučkem se trefil do koše.

„Ryan mi vyprávěl o vaší návštěvě v té Menardově barabizně u Sébastopol Row. Jak jsem pochopil, ten chlápek je asi pěkný dílo.“

„Jo.“

Konečky prstů jsem si třela spánky.

„Bolí hlava?“

Přikývla jsem.

„Zkuste sníst něco opravdu ostrého. Mně to pomáhá.“

„Díky.“

„Nic moc nového jsem nevystrchal. Menard nemá v Kalifornii žádný flastr. Ale byla by tu oprava k jeho akademické kariéře. Naší veverku nevyhodili. V Chicu se zapsal do druhého ročníku.“

„A?“

„Neukázal se.“

Přestala jsem třít. „Menard zaplatil školné, zapsal se a pak se vůbec neukázal?“

„Jo.“

„Proč?“

Charbonneau pokrčil rameny. „Veverka žádné vysvětlení neposlala. Prostě nedorazila.“

„Ukončil nájemní smlouvu? Zrušil účty?“

„Pracuju na tom.“

„Kde byl, než vloni v lednu přistál ve Vermontu?“

Charbonneau se zakřenil. „I na tom pracuju.“

Když jsem přijela domů, všude byla tma. Birdie spal na opěradle pohovky. Rozsvítila jsem a on zvedl hlavu a zamrkal.

„Anne?“ zavolala jsem.

Nic.

Birdie se protáhl, seskočil na podlahu a rozvalil se přede mnou na záda.

„Anne?“ zavolala jsem znovu a hladila Birdieho po bříšku.

Ticho.

„Kde je, Birdie?“

Kocour se překulil na všechny čtyři, protáhl si jednu a pak i druhou zadní nohu a vydal se do kuchyně. Za okamžik jsem už slyšela, jak chroustá granule.

„Annie?“

Dveře do jejího pokoje zůstávaly zavřené. Zaklepala jsem a vstoupila.

A srdce se mi sevřelo.

Anniny věci byly pryč. Na stole ležel dopis.

Chvíli jsem na něj zírала, pak jsem ho sebrala a otevřela.

Nejdražší Tempe,

Ani nedokážu vyjádřit, jak moc pro mne znamená tvá laskavost a trpělivost. Nejen tento týden, ale po celou dobu našeho báječného, veselého, drahocenného přátelství. Jsi mou oporou, větrem pod mými křídly (vzpomínáš na „náš“ film?).

Jsme si tolik podobné, Tempe. A já neumím mluvit o svých citech. Dokonce o nich ani neumím přemýšlet. Pro mě jsi prostě jako stvořená.

Ted' je na čase to zabalit. I když ti to nikdy nedovedu říct, mám tě moc, moc ráda. Nezlob se na mě, že to dělám takhle.

Anne

Přemohl mě celý katalog emocí.

Láska. Zнала jsem svou kamarádku a chápala jsem, jak nesnadné pro ni bylo napsat něco takového.

Vina. Byla jsem zavalená vlastními problémy a Anne jsem se příliš nevěnovala. Jak jsem mohla být tak sobecká?

Hněv. Prostě si sbalila kufry a odjela domů. Nic mi neřekla! Jak mohla být tak necitelná?

A pak se jako lokomotiva přivalil strach.

Odjela opravdu domů? Co je na čase zabalit? Co dělá takhle? Jak?

Vybavila jsem si Anninu knihu a náš včerejší rozhovor u večere. O odjezdu nepadlo ani slovo.

Co říkala? Něco o cyklech a změně podstaty. A já ji odpálkovala.

Proboha! Mluvila snad o smrti? Ne, určitě ne. Ani Anne v depresi není ten typ, co páchá sebevraždu. Ale může mít v téhle věci člověk naprostou jistotu?

Koláž paměti. Jiná přítelkyně, která v tom pokoji bydlela. Odjela. Objevili ji mrtvou v mělkém hrobě. Byla by Anne schopná se pustit do nějaké riskantní odyseje?

Zkusila jsem jí zavolat na mobil. Nebrala ho.

Vytočila jsem Tomovo číslo.

„Haló.“

„Je tam Anne?“

„Tempe?“

„Přijela Anne domů?“

„Myslel jsem, že je u tebe.“

„Odjela.“ Přečetla jsem Tomovi její vzkaz.

„O čem to mluví?“

„Přesně nevím.“

„Byla na mě pěkně nakrknutá.“

„To byla.“

„Nemyslíš si, že by mohla udělat nějakou šílenost, že ne?“

Stejná otázka mi už nějakou dobu vířila lebkou.

„Nevolala ti?“

„Ne.“

„Zavolej do aerolinek. Zjisti, jestli si zarezervovala let do Charlotte.“

„To mi asi neřeknou.“

„Nehraj to na ně, Tome!“ Skoro jsem křičela. „Lži! Něco si vymysli.“

„Dobře.“

„Zavolej mi hned, jak budeš něco vědět.“

„Ty taky.“

Stála jsem s telefonem v jedné ruce a zahlédla svůj vlastní obraz v novém zrcadle v jídelně.

Tělo napjaté, místo obličeje vyděšený bílý ovál.

Jako Anne na chodbě, tu noc, kdy se ke mně někdo vloupal.

Panebože! Ať je v pořádku, prosím.

Co mám dělat? Zavolat leteckou společnost? To udělá Tom. Obvolat půjčovny aut? Taxíky? Polici?

Přeháním to? Co když Anne prostě jen zvedla kotvy, protože chtěla být sama? Nebylo by lepší nedělat nic a čekat?

Ale nechala tu vzkaz. Měla v hlavě nějaký plán. Ale jaký plán?

Nadskočila jsem. Telefon mi zazvonil v ruce.

„Anne?“

„To jsem já.“ Ryan musel vycítit napětí v mém hlase.

„Co se stalo?“

Řekla jsem mu o Annině nenadálém odjezdu.

„Píše se v tom vzkazu, že jede domů?“

„Ne, takhle přímo ne.“

„Volala někomu?“

„Tenhle telefon nezaznamenává odchozí hovory.“

„Ani příchozí. Ani totožnost volajícího. Fakt potřebuješ něco modernějšího.“

„Díky za technické poradenství.“

„Já to zkusím prošetřit.“

„Díky. Ryane?“

„Jo.“

„Byla na tom vážně zle.“

„Vzala si svoje věci. To je dobré znamení.“

„Ano.“ To mně nenapadlo.

Pauza.

„Chceš, abych k tobě přišel?“

Chtěla jsem. „To je dobrý. Proč vlastně voláš?“

„SIJ sejmula otisky z toho nože na dopisy. Dvoje.“
„Menardovy a té ženy.“
„Napůl máš pravdu.“
„Napůl?“
„Ten chlap není Menard.“

„OTISKY TAM NECHALI DVA RŮZNÍ LIDÉ. ANI JEDEN NENÍ Menard.“

„Víš to jistě?“

„Všechno jsem poslal do Vermontu. Jejich laborka porovnála otisky z našeho nože s otisky, které Menardovi brali, když byl obviněn z řízení pod vlivem alkoholu.“

„Ale Menard ten nůž držel v ruce.“ Nemohla jsem tomu uvěřit.

„Ten chlap v domě ho držel v ruce. A ten chlap není Menard.“

„Zjistil jsi něco o těch dalších otiscích?“

„Ne. Už jsou na cestě k nám a my je skrz AFIS pošleme do Států.“

AFIS je automatizovaný informační systém otisků prstů.

„Jestliže ten chlap není Menard, tak kdo to je?“

„Výjimečně bystrá otázka, doktorko Brennanová.“

Tohle nedávalo smysl. „Možná mají bordel v záznamech.“

„Jo, i to se stává.“

„Charbonneau má Menardovu fotku z univerzitní ročenky. Předhodíme ji Cyrovi a uvidíme, co nám řekne.“

„Uškodit to nemůže,“ souhlasil Ryan.

Čekala jsem a v duchu napůl doufala, že Ryan zopakuje svůj návrh pozdní návštěvy. Nezopakoval.

„Vezmu si tu fotku od Char...“ začal Ryan.

Někde v pozadí jsem zaslechla cosi, co mohl být klidně ženský hlas. A pak tlumený zvuk zakrývaného telefonu.

„Promiň.“ Ryanův hlas byl najednou hlubší. „Vezmu si tu fotku od Charbonneaua a vyzvednu tě v osm.“

Přečkala jsem páteční večer s jednou porcí makarónů se sýrem. S dlouhou, horkou koupelí. Se zprávami v jedenáct.

Ve tmě v posteli moji mysl bombardovaly nezvané obrazy.

Špinavý sklep. Kosti v bedně. Kosti ve výkopech.

Žena v posteli, šedé vlasy rozhozené přes obličej. Flekatá matrace. Nehybné tělo na nerez oceli.

Roztříštěná zrcadla. Střep v obrazu.

Anne se zavazadly. Anne vykukující nad kytičkovanými obroučkami brýlí.

Cítila jsem, jak mi v břiše cosi řičí, cítila jsem proudy vlhké horkosti ve tváři.

Když jsem se naposledy cítila takhle zdrcená, byla jsem s Ryanem. Vzpomněla jsem si, jak kolem mě ovinul své paže a hladil mě po hlavě. Jak jsem cítila tlukot jeho srdce. Jak se mu podařilo ve mně vzbudit pocit, že jsem silná, krásná a že všechno dobře dopadne.

Hrud' se mi prudce zvedala a z hrdla se mi vydral vzlyk.

Nasávala jsem vzduch hluboko do plic, přitáhla si kolena k hrudi a otevřela hráze.

Pořádně si pobřečet kolikrát pomůže víc než hodinová nalejvárna u psychiatra.

Probudila jsem se očištěná od všeho smutku a potlačeného zklamání.

Omlazená.

Otěže pevně v rukou.

Až do chvíle, kdy jsem ze sebe o dvanáct hodin později udělala blbce.

Tom mi volal v sedm a ptal se, jestli se mi Anne ozvala. Neozvala.

Zjistil, že jeho manželka si na tenhle týden nerezervovala žádný let z Montrealu do Charlotte. Pověděla jsem mu, že jsem už mluvila s policajtem z SQ.

Tom navrhoval, že Anne prostě odjela, aby mohla být sama a přemýšlet, a že se nám brzy ohlásí. Souhlasila jsem. Oba jsme tomu potřebovali věřit.

Když jsem zavěsila, oči mi opět padly na zrcadlo. Devět dní od vloupání a policajti zjistili velký kulový.

Záblesk vzpomínky.

Annin krasavec z 3C.

Jéžišmarjá! Utekla snad s nějakým cizím chlapem, kterého poznala v letadle? Může to být stejný člověk, který mi roztřískal byt?

Další vzpomínka.

Ryanův příkaz, aby hlídali můj dům.

Pořád ještě kolem mého domu brouzdají hlídky? Možná projíždějící hlídkové auto zahlédlo Anne na odchodu?

Nebylo to příliš pravděpodobné, ale za zkoušku to stálo.

Nabalila jsem se a vyrazila.

Další den bez poskvrnky. V rádiu předpovídali nejvyšší teplotu na mínus třicet stupňů. Bylo za pět minut osm a ještě jsme se k tomu ani nezačali blížit.

Do deseti minut vyjelo zpoza rohu policejní vozidlo. Došla jsem k obrubníku a zamávala na ně.

Ano, pořád tudy pravidelně projíždějí. Ano, tahle hlídka měla denní službu celý týden. Ne, žádné vysoké blondýny se spoustou zavazadel si nevšimli. Slíbili, že se zeptají kolegů z další směny.

Zpátky do haly, kde bylo alespoň takové teplo, že krev mohla obíhat.

Ryan přijel v osm deset. V autě to páchlo cigaretovým kouřem.

„Bonjour.“

„Bonjour.“

Ryan mi podal faxovou kopii fotografie z Menardovy ročenky. Obrázek byl malý a tmavý. Barva a kontrast se ztratily někde po cestě. Ale obličej byl dostatečně zřetelný.

„Vypadá jako Menard,“ řekla jsem.

„A tisíc dalších chlapů se zrzavými vlasy, brýlemi a pihami.“

Musela jsem mu dát za pravdu.

„Zprávy od kamarádky?“

„Ne.“

Posunula jsem si nohy. Rozepnula bundu. Nevěděla jsem, kam s očima. S nohama. S rukama. S Ryanem jsem se cítila trapně a nepříjemně. Nebyla jsem si jistá, zda budu schopná zvládnout rozhovor s ním.

„Těžká noc?“ zeptal se Ryan.
 „Co ten náhlý zájem o můj spánkový režim?“
 „Vypadáš unaveně.“
 Pohlédla jsem na Ryana. Kruhy pod jeho očima byly hlubší, celá tvář byla nějak stažená.
 Co se to s tebou sakra děje? chtěla jsem se zeptat.
 „Je toho na mě nějak moc,“ odvětila jsem.
 Ryan se dotkl konečkem prstu mého nosu. „To asi na nás na všechny.“
 Za dvacet minut jsme už stáli u Cyrovy verandy.
 Ryan mu předem zavolal a Cyr otevřel po prvním zazvonění. Tentokrát byl starý plešounek oblečený.
 V obývacím pokoji se Cyr usadil na stejné lehátko, jako když jsme ho poprvé navštívily s Anne.
Cyr a jeho okrasa.
 Nech toho, Brennanová.
 Představila jsem Ryana a mluvení nechala na něm.
 „*Monsieur Cyr, nous avons...*“
 „Mluvte anglicky. Tady kvůli dámě.“ Cyr se na mě zakřivil. „Kde je ta vaše pěkná kamarádka?“
 „Anne odjela domů.“
 Cyr potřásl hlavou. „Pěkná dračice, tamta.“
 „Tohle zabere jen chvíličku.“ Ryan vytáhl fax z kapsy a podal jej Cyrovi. „Je tohle Stephen Menard?“
 „Kdo?“
 „Stéphane Ménard. Ten člověk, co měl ve vašem domě zastavárnu.“
 Cyr pohlédl na fax.
 „*Tabarnouche!* Možná vypadám jako kanec, ale je mi dvaosmdesát.“
 Vydrápal se na nohy, došoural se na druhý konec pokoje a zapnul televizi. Zvedl velký hranatý objektiv připojený šňůrou k přijímači, cvrnkl do tlačítka a naskenoval si fotku.
 Obrazovku zaplnil Menardův obličej.
 „To je úžasné,“ vydechla jsem.
 „Videolupa. Báječná věcička. Zvětšuje tak, že můžu číst skoro všechno.“

Cyr ledabyly přejížděl objektivem po fotce a pak zaostřil na Menardovo ucho.

„Blbost.“ Cyr se narovnal. „Tohle není váš chlapec.“

„Jak to víte?“ Jeho jistota mě udivila.

Cyr odložil lupu, došoural se zpátky a natáhl ke mně zkroucený prst.

Ustála jsem to.

„Vidíte to?“ Cyr ukázal na maličkou chrupavčitou bulku na horní části vnějšího okraje svého ucha.

„Darwinův hrbolek,“ řekla jsem.

Cyr se narovnal. „Chytrá dáma.“

Ryan nás pozoroval se zmateným výrazem ve tváři.

„Nikdy jsem nepotkal člověka, který byl měl boule jako já. Dokonce jsem je byl ukázat doktorovi. Tvrdil, že je to recesivní znak a dal mi k tomu nějaké články.“ Cyr se pleskl přes ucho. „Víte, jak tyhle malí prevíti dostali svoje jméno?“

„V jisté době se mělo za to, že se jedná o pozůstatek po vztyčených uších čtvernožců.“

Cyr nadšeně nadskočil.

„A co to má společného s Menardem?“ zeptal se Ryan.

„Menard měl ty největší boule, co jsem kdy viděl. Dělal jsem si z něho kvůli tomu srandu. Řek jsem mu, že ho jednoho dne možná načapu, jak spásá trávu nebo ve sklepež požírá ty malý chlupatý potvory. Moc se mu to nelíbilo.“

Ryan vstal. „A ten člověk na fotce?“

Cyr natáhl ruku s papírem. „Žádný boule.“

U dveří se Ryan zastavil.

„Ještě poslední otázka. Rozešli jste se s Menardem v dobrém?“

„Tak to teda ani náhodou. Vykopal jsem ho.“

„A proč?“

„Už mě unavovalo poslouchat stížnosti ostatních nájemníků.“

„Stížnosti? Kvůli čemu?“

„Většinou kvůli jeho nechutným zákazníkům. A kvůli kraválu pozdě v noci.“

„Jakému kraválu?“

„To teda sakra nevím. Ale toho věčného stěžování jsem už měl plný zuby.“

Ryan mě vysadil u domu a omluvil se, že bude celý víkend ve službě. Slíbil, že mi zavolá, jakmile se dozví něco nového o Menardovi nebo o těch druhých otiscích. Anebo o Anne.

Nezeptala jsem se, jestli se jeho pracovní vytížení vztahuje i na sobotní večer.

Do háje s tím. Komu na tom sejde?

Na záznamníku jsem neměla žádné vzkazy.

Katy mě chce mít v Charlotte dvaadvacátého, a tak jsem si pokusila zaměstnat hlavu věcmi, které musím před odjezdem udělat.

Povlečení. Kytky. Zabalit dárky pro domovníka a techniky v laborce.

Ryan?

Tohle jsem odsunula stranou A teď to, co je potřeba udělat hned.

Prádlo. Úklid po kocourovi. Pošta.

Pustila jsem si na plné pecky vánoční koledy v naději, že mě zvonící rolničky a zvěstující andělé nakopnou do té pravé sváteční nálady.

Ani náhodou. Dokázala jsem myslet jen na kosti na stole ve své laboratoři, na policejní zprávy a na to, kde sakra může Anne být.

Ve tři jsem to vzdala a vyrazila do Wilfrid-Derome.

Typické sobotní odpoledne. Laboratoř prázdná a tichá jako hrobka.

Na psacím stole mi ležel jen *Demande d'expertise*.

Před čtyřmi měsíci zmizel jakýsi opravář výtahů, když prováděl kontrolu v domě na Côte St-Luc. Ve čtvrtek našli jeho rozložené tělo v Pare Angrignon v LaSalle. Na rentgenech se objevily četné fraktury. Pelletier chtěl, abych analyzovala poranění, jakmile budou kosti očištěné.

Odložila jsem formulář stranou a znovu vzala do ruky Claudelův seznam.

Nad hlavou mi hučela zářivka. Vítr venku skučel a narážel do okenních rámců. O tabulku se tu a tam roztříštil kousek ledu priváty větrem.

Simone Badeauová. Moc stará.

Isabelle Lemieuxová. Spravované zuby.

Marie-Lucille d'Aquinová. Černoška.

Micheline Thibaultová. Moc mladá.

Tawny McGeeová. Ještě mladší.

Céline Dallaireová. Zlomená klíční kost ve čtrnácti.

Jména pokračovala a nebrala konce.

Po hodině jsem přešla k Charbonneauovu seznamu.

Jennifer Kayová. Esther Anne Pigeonová. Elaine Masseová. Amy Fishová. Theresa Perezová.

Každou chvíli jsem chodila do laboratoře a kontrolovala kosti v naději, že najdu nějaký detail, který jsem dosud přehlížela. Pokaždé jsem vracela do kanceláře zklamanější.

Když jsem prošla všechna jména, vrátila jsem se k seznamům podle věku. Pak podle výšky. Podle data zmizení.

Věděla jsem, že se chytám stébla, ale něco mě nutilo pokračovat. Nemohla jsem přestat.

Na konci chodby jsem zaslechla cvaknout bezpečnostní dveře.

Místo zmizení.

Terrebone. Anjou. Gatineau. Beaconsfield.

Okres Butte. Tehama. San Mateo.

V šest už jsem jen tupě seděla a cítila se úplně na dně. Dvě a půl hodiny a výsledek veškerý žádný.

V prázdné hale se dutě rozezněly čísi kroky. Nejspíš LaManche. Šéf je kromě mne jediný člověk na světě, který by mohl být v sobotu večer v práci.

Výtečně, Brennanová, gratulujeme! Vedeš asi tak stejný společenský život jako šedesátnice se sedmi vnoučaty.

Zpátky k seznamům.

Pořád jsem měla ten neodbytný pocit, že mi něco uniká.

Co?

Ty zářezy?

Na všech třech lebkách byly stopy po zranění ostrým předmětem. U dívky v koženém rubáši to vypadalo, že se do

lebky řezalo až po smrti. U těch druhých dvou všechno svědčilo pro řez do čerstvé kosti. U všech tří se zářezy objevovaly jen v oblasti ucha.

Pořadí smrti?

Analýza uhlíkem ^{14}C naznačovala, že dívka v rubáši zemřela v osmdesátých letech a ty druhé dvě v letech devadesátých.

Místo původu?

Podle analýzy izotopů stroncia se dívka v rubáši mohla narodit a vyrůstat ve střední části severní Kalifornie. Pak se patrně přestěhovala do Vermontu nebo Quebecu. Ty druhé dvě možná prožily celý život v Quebecu.

Možná.

Možná že tomu stronciu přikládám příliš velkou váhu. Možná je ta Kalifornie slepá ulička.

Další klapnutí, pak zvuk nějakých hlasů.

Ale Menard studoval v Chicu. Chico je ve střední části severní Kalifornie. Menard si najímal prostory v budově, kde se našly mrtvé dívky. Časové rozmezí jeho nájmu odpovídalo době, kdy patrně došlo ke dvěma úmrtím. Louise Parentová ho dvakrát viděla s nějakými děvčaty. Jedna utíkala. Druhá byla v bezvědomí.

Je ta kalifornská stopa jen shodou náhod?

Někde vzadu v mozku se vynořila myšlenka. Pak zase zapadla.

Co to jen je?

Snažila jsem se vší silou, ale jezevce jsem z doupěte vylákat nedokázala.

Zpátky k Menardovi.

Menard zdědil v roce 1988 po prarodičích dům v Montrealu.

Ale ten chlap, co tam dneska bydlí, není Menard, i když užívá Menardovo jméno.

Mrštila jsem perem na piják.

„Tak kdo to sakra je?“

„To nevím.“

Při zvuku toho hlasu jsem vyskočila.

Zvedla jsem oči a ve dveřích spatřila Ryana.

„Ale vím, kdo je ta holka.“

„ANIQUE POMERLEAUOVÁ.“
Zkroutila jsem prsty v žádostivém, nedočkavém gestu.

„Zmizela v roce 1990.“

„Věk?“

„Patnáct.“

To zapadá. Ta žena v Menardově domě vypadala tak na pětadvacet až devětadvacet.

„Odkud?“

„Mascouche.“

„Co se stalo?“

„Řekla rodičům, že stráví víkend u kamarádky. Ukázalo se, že si to holky vymyslely, aby si Pomerleauová mohla vlízt na kutě se svým novým bouchačem. Když se v neděli neobjevila, rodiče se začali vyptávat. V pondělí nahlásili pohřešovanou osobu. V té době byla Anique pryč už skoro šedesát hodin.“

„K tomu svému příteli nikdy nedorazila?“

„Ale jo, k němu došla v pořádku. V pátek večer spolu obrazili několik barů a ve finále se pohádali. Anique se naštvála a odešla. Miláček měl ovšem kliku, víkend strávil s kandidátkou číslo dvě.“

„Policajti mu uvěřili?“

„Barman a ta druhá vyvolená mu to potvrdili. Pomerleauová byla problémové dítě a předtím už několikrát utekla z domova. Rodiče tvrdili, že byla unesena, ale policajti si dali dvě a dvě dohromady, že prostě zdrhla.“

„Pracovali na tom případu dál?“

„Dokud stopy nevychladly.“

„Takže se po ní slehla zem?“

„Ne tak docela. Po třech letech malá Anique zavolala Pomerleauovým. Prý se má dobře. Kde je, to neprozradila.“

„To musel být šok.“

„Přešlo pár let, telefon zvoní znovu. Stejný scénář. Anique tvrdí, že je v pohodě, ale ani slovo o tom, kde bydlí. Naposledy volala v sedmaadvadesátém. Otec už byl v té době mrtvý. Matka se od té doby kamarádí jen s flaškou džinu.“

„Otisky byly v místní kartotéce?“

Ryan přisvědčil. „Má toho na triku spoustu. Vandalismus. Krádeže v obchodě. Kradené auto. Asi nějaký výlet. Poslední záznam se tam objevil čtyři měsíce před zmizením.“

Cítila jsem, jak můj neklid probublává na povrch. Tohle přece vůbec nehraje. „Co proboha dělá Anique Pomerleauová se Stephenem Menardem?“

„On není Menard.“

„Nevoz se po mně, Ryane.“ Zvedla jsem pero a mrštila jím zpátky na piják. „Pan X. *Monsieur X*. Jak se k tomu chlapovi dostala?“

Shrábla jsem pero a namířila ho na Ryana.

„A proč nemůžeme zjistit, co je tenhle slizoun zač? A kde je skutečný Stephen Menard? Kdy došlo k té záměně?“

„Dala by sis večeři?“

„Cože?“

„Večeři.“

„Proč?“

„Něco bych ti rád řekl.“

„Fajn. Pokud je to nějaká senzační novinka, máš stejně jako Claudel horkou linku na můj telefon. Mimochodem, kde je vůbec Claudel?“

Ryan začal mluvit. Přerušila jsem ho.

„Už mám až po krk toho Claudelova ,když se ti to nelíbí, tak jdi do prdele‘. Charbonneau je jediný, kdo se ke mně chová s úctou.“

„Claudel má svoje způsoby.“

„To mají i ostnokožci.“

„Soudíš Claudela moc přísně. A co jsou ostnokožci?“
Vystartovala jsem.

„Já ho soudím přísně? Od samého začátku musím toho narcistického afektovaného supermana přesvědčovat, aby mě bral vážně. Aby mě tu vůbec někdo bral vážně.“

Napadlo mě, jestli mám to pero rozdrtit v ruce.

„Kosti jsou moc staré. Uhlík ¹⁴C je moc drahý. Ty holky byly kurvy. Louise Parentová zemřela ve spánku. To staré dámy dělávají. Jsou tím proslulé.“

„Já měl na mysli to jeho slintání blahem.“

„Tak hele,“ bodla jsem perem do vzduchu směrem k Ryanovi. „Ty tvoje srandičky taky nejsou k ničemu.“

„Tempe...“ Ryan natáhl ruku, aby se mě dotkl. Odtáhla jsem se.

„Jistě, já zapomněla. Miluješ mě. Jenomže ty miluješ spoustu věcí. Kozí sýr. Andulky. Mořské panny z Weeki-Wachee.“

Ryan otevřel ústa, aby něco řekl. Nedala jsem mu čas.

„Jasně. Ty mě miluješ. Prostě si jen nedokážeš najít čas, abys byl se mnou.“

Hromovala jsem dál, všechna ta nahromaděná bolest se valila ven jako nezkrotný příboj.

„A teď máš najednou volno. Na večeri. V sobotu večer! To mám ale štěstí!“

Slova se ze mne chrlila jako voda ze zdviženého stavidla.

„A co tvoje služba? A co ta tvoje...“ ohnula jsem ukazováčky, abych to slovo dala do uvozovek, „neteř?“

Pero se odrazilo od pijáku a letělo na Ryana. Vymrštil ruku a odrazil ho.

Prudce jsem vstala.

„Panebože, promiň. Nechtěla jsem tě uhodit.“

Sesula jsem se do křesla a schovala obličej do dlaní. Tváře mi hořely.

„Ježíšikriste. Co to se mnou je?“

Na rameni jsem ucítila dotek ruky.

Dlaněmi jsem otřela vlhké tváře, zastrčila si vlasy za uši a zvedla hlavu.

Ryan na mě upřeně hleděl a v jeho očích barvy moře na plakátu cestovní kanceláře se zračila starost.

Nebo lítost?

Nebo co?

„Promiň,“ řekla jsem. „Nevím, kde se to ve mně vzalo.“

„Všichni jsme pod tlakem.“

„Ne z každého se ale stane Duce.“

LaManchovu přítomnost jsem si uvědomila ještě před tím, než jsem ho uviděla. Pohyb v periferním vidění. Vůně dýmkového tabáku a laciné kolínské.

Odkášlávání.

Ryan i já jsme se otočili. LaManche stál ve dveřích.

„Napadlo mě, že by vás to mohlo zajímat. Koronerův oficiální závěr zní, že Louise Parentová byla zavražděna.“

„Udušená?“ zeptala jsem se.

„Podle mě ano.“

„Máte výsledky toxikologie?“ zeptal se Ryan.

„Stopy uspávacího prostředku. Ambien našli v krvi a moči. Jeho hladina odpovídá požití deseti miligramů několik hodin před smrtí.“

„Jak to vypadá s časem?“ zeptal se Ryan.

„Zjistilo se, jestli Parentová jedla tu polévku k obědu nebo k večeři?“

„Podle telefonních záznamů se ten pátek z domu Fisherové volalo v patnáct padesát pět, šestnáct čtrnáct a sedmá patnáct. Nejdřív knězi a pak do lékárny, která je ob dva bloky. Třetí hovor byl na mobil. Pracujeme na tom.“

Hodila jsem po Ryanovi pohledem. O tomhle mi nikdo neřekl.

„Takže poslední, co Parentová jedla, musela být večeře.“

„Polévka z žaludku odchází po třech hodinách, ambien po dvou,“ řekl LaManche. „Prášky na spaní musely být rozpuštěné v čaji.“

„Podle neteře Parentová obvykle večeřela kolem sedmé. Pokud tomu tak bylo i v pátek, dostáváme se k desáté večer,“ počítal Ryan. „Pokud si vzala ambien, když šla spát, dostáváme se k jedenácté nebo k půlnoci. Takže smrt musela nastat v sobotu brzy ráno.“

„To odpovídá i stavu rozkladu,“ řekl LaManche.

„Moje nabídka pořád platí,“ prohlásil Ryan, když LaManche odešel.

„Kdy ses dozvěděl o těch telefonátech?“ zeptala jsem se.
„Dneska. Je to jedna z těch věcí, které jsem ti chtěl říct.
Takže k Hurleymu?“

Hleděla jsem na Ryana dlouho, dlouho, a pak zkroutila ústa do úsměvu.

„Pod jednou podmínkou.“

Ryan roztáhl dlaně.

„Platím já.“

„Í-á,“ zahýkal Ryan.

Hurleyova irská hospoda je na rue Crescent, těsně pod Ste-Catherine. Po cestě jsem zvažovala své možnosti. Zaparkovat doma a riskovat podchlazení cestou z domova do hospody. Zemřít dlouhověkostí při hledání místa na parkování v centru.

Nakonec jsem upřednostnila parkování před teplotní rovnováhou. Sunula jsem po Ste-Catherine a pochybovala o moudrosti svého rozhodnutí.

Když jsem dorazila, Ryan už pohodlně seděl, napůl vypitou pintu piva na stole před sebou. Objednala jsem si dušené jehněčí a perrierku s citronem. On si dal kuře St-Ambroise.

Zatímco jsme čekali na jídlo, Ryan a já jsme kolem sebe ostražitě kroužili. Oba jsme zkoušeli vtipy. Většina vyzněla hluše.

Kolem nás vířila obvyklá tlačénice pijáků sobotní noci. Někteří vypadali šťastně. Jiní zoufale. A další nevypadali nijak. Nedokázala jsem si ani představit tu myriádu jejich problémů a vztahů.

Vedle nás seděl mladý pár, namačkaný k sobě jako ponožky vytažené ze sušičky. On měl na sobě plstěné sobí parohy. Ona vánoční svetr.

Když jsem je pozorovala, sobí parohy se právě zarývaly do límce vánočního svetru. Ona se zasmála.

Vypadali tak šťastně, tak spokojeně jeden vedle druhého.

Oči vánočního svetru se střetly s mýma. Rychle jsem odvrátila zrak a zahleděla se na nápis nad Ryanovou hlavou.

Bienvenue. Vítejte. Fáilte. Kdosi přes horní okraj pověsil girlandu z borových větví.

Kolem našeho stolu se protáhla dívka. Pohybovala se s onou přehnanou opatrností, kterou člověk používá, aby zakryl opilost. Měla bledou pleť a dlouhý černý cop.

Pomyslela jsem na Anique Pomerleauovou. Kde byla skoro patnáct let? Proč je teď s člověkem, který používá Menardovo jméno?

Servírka přinesla večeři. Ryan si objednal další pivo. Já si objedнала další perrierku.

Jedli jsme a rozhovor se stočil k práci. Bezpečné území.

„Claudel odjel do Vermontu.“

Zvedla jsem obočí. „Hledat skutečného Menarda?“

Ryan přikývl.

„Čí to byl nápad?“

„Claudel je dobřej policajt.“

„Který si myslí, že já jsem naprostý debil.“

„Já s debilama nerandím.“

Se mnou taky ne. To jsem nahlas neřekla.

„Myslíš, že tenhle falešný Menard zabil Louise Parentovou?“ zeptala jsem se.

„Možné to je.“

„Dost dobře možné, nemyslíš? Parentová mi volá kvůli Menardovi. A za pár dní ji někdo umlčí polštářem.“

Ryan k tomu nic nepoznamenal.

„Ale jak mohl tenhle falešný Menard vědět, že mi Parentová volala?“

„Jak to mohl vůbec někdo vědět?“

Na to jsem neměla odpověď.

„Mluvil jsi s tím sousedem, co má ten obr bourák?“

„Je čistý.“

„Pořád musím myslet na tu poslední noc Parentové. Na její poslední pocity a myšlenky. Myslíš, že to věděla?“

„Nebyly tam žádné stopy zápasu. Byla oblblá ambienem.“

„Nějakej chladnokrevnej maniak se vecpal do domu uprostřed noci a udusil Parentovou polštářem její sestry. Myslíš, že cítila tlak na obličej? Vůni aviváže? Peří v puse? Strach?“

„Netýrej se tak, Tempe.“

„Jen mě zajímají její poslední pocity.“
 Abych si nemusela představovat ty tři mrtvé dívky. Ani to jsem ovšem neřekla nahlas.
 „Ještě něco jsem ti neřekl.“
 Čekala jsem, až bude pokračovat.
 „Louise Parentová zanechala majetek v hodnotě půl milionu dolarů. A byla pojištěná na dalších čtvrt milionu.“
 „Dědic?“ zeptala jsem se.
 „Její sestra. Rose Fisherová.“
 Ryan mě vysadil kolem půl desáté. Nezeptal se, jestli může jít dál. A já ho nepozvala.
 Záznamník neblikal.
 Kde ta Anne ksakru je?
 Sprcha. Zuby. Obličej.
 Do postele. Birdie vyskočil nahoru a stočil se vedle mě.
 Zkusila jsem číst. Ale byla jsem příliš rozrušená.
 Zavřela jsem knihu a zhasla světlo.
 Podprahové hryzání.
 Překulila jsem z pravého boku na levý. Na pravý.
 Birdie se posunul do rohu postele.
 Ještě nikdy jsem tak netoužila po skleničce. Opravdu by mi dvojka cabernetu uškodila?
 Jsi alkoholik, holka. Alkoholici nemůžou chlastat.
 Praštila jsem do polštáře. Obrátila se na záda.
 Marné pokusy o spánek jsem vzdala, nahmatala ovladač a zapnula televizi, kde běžel nějaký bezduchý komediální seriál.
 Co mi to pořád uniká?
 Anique Pomerleauová zmizela z Mascouche v roce 1990. Bylo jí patnáct. Dnes je naživu a bydlí v Montrealu.
 Dvěma z dívek ve sklepě pod pizzerií bylo kolem patnácti. Ta v rubáši byla starší.
 Angie Robinsonova zmizela v roce 1985. Bylo jí skoro patnáct. Na rozdíl od Pomerleauové se už neobjevila.
 Z herců na obrazovce se staly stínové loutky. Dialogy a předtočený smích ustupoval do pozadí.
 Angie Robinsonova si zlomila zápěstí. Dívka v rubáši měla také zlomené zápěstí. Ale věk neodpovídal. Ani výška.

Co mi tady chybí?

Angie Robinsonova zmizela ve střední části severní Kalifornie. Nemohla jsem si vzpomenout na jméno toho místa. Conners? Corners? Cornero?

Bylo to v okrese Butte?

Ne. V okrese Butte je Chico.

Menard strávil minimálně rok v Chicu. Ale který Menard? Ten opravdový?

Otec Angie Robinsonové nahlásil její zmizení u šerifa okresu Tehama.

Odhodila jsem přikrývku, vstala, zapnula počítač, otevřela stránku Yahoo! a zadala dotaz na mapy střední části severní Kalifornie.

Okres Tehama leží přímo na severozápad od Butte. Našla jsem Chico a téměř přímo nad ním maličkou vesničku Corning.

Zvětšila jsem si celou oblast.

Objevila se menší města a silnice druhé třídy. Hamilton City. Willows. Orland.

Klikla jsem na šipku a posunula se na sever.

Red Bluff.

Myšlenka, která číhala v mém podvědomí, si začala klestit cestu ven, pak ovšem opět zalezla.

Red Bluff.

Co?

Mysli, Brennanová. Mysli.

Nejnepatrnější atom myšlenky hodil jiskru.

Kdy byl Red Bluff ve zprávách?

Před deseti lety? Před dvaceti?

Proč?

Mysli!

Vstala jsem a vypnula televizi. Mrštila jsem ovladačem a začala přecházet po pokoji v zoufalé snaze dostat se do zapadlých částí svého podvědomí.

Byt naplnilo ticho. Ne to konejšivé ticho, které znamená „jsem sama a svou samotu si užívám“. Tohle bylo tíživé ticho.

Tam a zpátky. Tam a zpátky.

Red Bluff. Red Bluff.
Nakonec se nervová dráha rozhořela.
Prokristapána! Je to ono?
Vrhla jsem se k počítači.
Kdo byla oběť?

Použila jsem několik vyhledávačů, z nichž většina mě
posílala do nesnesitelného labyrinty zpětných smyček, až
jsem nakonec to jméno našla.

Další hledání.

Archivy *Red Bluff Daily News*.

Archivy *Chico Examiner*.

Obvyklé noční zvuky ustoupily až na samou hranici
mého sluchu. Birdie dál klidně podřimoval.

Po několika hodinách jsem se opřela, bez sebe hrůzou z
toho, co jsem tu začala rozplétat.

Pochopila jsem, co se děje.

VYDRŽELA JSEM AŽ DO SEDMI RÁNO A TEPRVE PAK zavolala Ryanovi. Telefon vzal rychle a jeho hlas zněl sice bděle, leč unaveně.

„Probudila jsem tě?“

„Stejně jsem musel vstát, abych vzal telefon.“

„Starý vtip, Ryane.“

„Jsi nějaká skleslá. Co se stalo?“

Vyložila jsem mu svou teorii a prozradila, co jsem zjistila při svém kybernetickém průzkumu.

„Do prdele.“

„Musíme se do toho baráku dostat, Ryane.“

„Ten poklad ve sklepě není můj případ.“

„Ale vražda Louise Parentové ano. Menard, nebo kdo to vlastně je, patrně zabil Parentovou, aby jí zabránil se mnou mluvit.“

Zaslechla jsem škrtnutí sirky a pak pomalý nádech.

„Chci, aby si tohle poslechli Claudel a Charbonneau. Budeš ještě chvíli doma?“

„Počkám.“

Ryan mi zavolal v devět a oznámil mi, že se v jedenáct všichni sejdeme v mém bytě.

„Claudel souhlasil?“

„Luc je dobřej policajt.“

„A má charisma Nočního stopaře. Uvařím kafe.“

Věděla jsem, že Claudela bude obtížné přesvědčit, a tak jsem příští hodiny trávila na internetu a vyzbrojovala se maximálním možným množstvím informací.

Claudel přišel první a jako obvykle se tvářil zamračeně a arogantně.

„*Bonjour*,“ řekla jsem a ukázala na pohovku.

„*Bonjour*.“

Claudel si svlékl kabát. Vzala jsem ho.

Claudel si stáhl rukávy saka od Armaniho a zakryl antisepticky bílé manžety košile značky Burberry. Pak se usadil a přehodil si nohu přes nohu.

„*Café!*“ nabídla jsem.

„Ne.“ Claudel se ostentativně podíval na hodinky.
„*Merci.*“

Ryan s Charbonneauem se objevili jeden po druhém, každý v opraných džínsech a svetru. Ryan se cestou stavil v *pâtisserie*.

Nalila jsem kávu pro Ryana a Charbonneaua a pak jsme si všichni tři vzali koláč. Celou tu dobu si Claudel udržoval svůj ledový odstup.

Ryan zahájil schůzi.

„Tempe, řekni chlapům, co jsi řekla mně.“ Obrátil se na Claudela. „Lucu, chci, abys ji vyslechl.“

Začala jsem stloukat slova.

„Devatenáctého května 1977 se dvaadvacetiletá žena jménem Colleen Stanová vydala stopem z Eugene v Oregonu do Westwoodu v Kalifornii. Svezla se v několika autech a nakonec si stopla Camerona Hookera a jeho manželku Jan. Hookerovi odvezli Stan do lesa v Lassenu, spoutali ji, svázali, zavázali jí oči a dali jí roubík. Pak ji odvezli k sobě domů.“

Birdie vkráčel do pokoje, očichal si dva páry zimních bot a jeden pár mokašín a rozhodl se.

„Tomu klukovi se líbíš, Lucu.“ Charbonneau na svého parťáka zamrkal.

„Pardon.“ Vyskočila jsem a sundala svého kocoura z Claudelova klína.

Birdie se zatvářil tak uraženě, jak to jen kocour dokáže.

„Cameron Hooker držel Colleen Stanovou ve tmě. Byla vystavená naprosté smyslové deprivaci, a to až dvacet tři hodin denně. Sedm let.“

„Hajzl,“ ulevil si Charbonneau.

„Hooker věznil Stanovou v několika krabicích navržených konkrétně pro tento účel. Když se mu zachtělo, vytáhl jí ven, věšel ji na trubky, natahoval na skřípec,

bičoval, dával jí elektrické šoky, nechával ji hladovět, znásilňoval ji a terorizoval.“

Claudel smetl z rukávu kočičí chlup.

„Hookerova manželka Stanovou nakonec pustila na svobodu. Hooker byl zatčen v listopadu 1984. Na podzim příštího roku byl odsouzen za únos, znásilnění, sodomii a celou řadu dalších obvinění. Média si z toho udělala krvavý trháč.“

„Jaký to má pro nás význam?“ povzdech si Claudel.

„Colleen Stanová si prožila tahle muka v Red Bluff v Kalifornii. Red Bluff je čtyřicet mil od Chica.“

„Stephen Menard studoval na univerzitě v Chicu v roce 1985,“ dodal Charbonneau a natáhl se pro koblihu.

Přikývla jsem.

Birdie se připlížil ke gauči, vyklenul hřbet a začal se otírat Claudelovi o nohy. Postavil se na zadní a předními tlapkami se opřel o Claudelovo koleno.

Znovu jsem se omluvila, popadla kocoura a zavřela ho do ložnice.

„Ale ten cvok tady v Montrealu není Menard,“ poznamenal Charbonneau, když jsem se vrátila.

„Neznám jeho jméno, tak mu říkám Menard.“

„Takže kde je skutečný Menard?“

„Nevím. Možná ho zabil právě tenhle chlap, co bydlí v Pointe-St-Charles. To už je vaše práce.“

„Pokračuj,“ vybízel mě Ryan.

„Od podzimu osmdesát čtyři do podzimu osmdesát pět byly případu Stanové plné noviny. Novináři z toho byli celí pryč. Otítulkovali si to jako ‚Případ dívky v krabici‘. A potom ‚Případ sexuální otrokyně‘.“

Claudel pohlédl na hodinky.

„V roce 1985 v Corningu v Kalifornii zmizela čtrnáctiletá dívka. Angie Robinsonova. Corning se nachází mezi Chicem a Red Bluff.“ Odmlčela jsem se, abych svým slovům dodala důraz. „Mám důvod se domnívat, že jedna z koster ze sklepa pod pizzerií je kostrou Angie Robinsonové.“

Charbonneauova kobliha se zastavila na své pouti k jeho ústům. „To děcko v rubáši?“

„Ano.“

„Ta se zlomeným zápěstím,“ vmísil se Claudel. „Tvrдила jste, že věk neodpovídá.“

„Řekla jsem, že Angie Robinsonova byla ve srovnání s kostrou 38428 příliš mladá a příliš malá. Ale pokud Angie po svém zmizení ještě nějakou dobu žila, mohlo by to ty odchylky vysvětlovat.“

„Vysvětlí Lucovi výsledky testů na stroncium a analýzy uhlíkem ¹⁴C,“ vybídl mne Ryan.

Udělal jsem to.

„A vysvětlí jim znovu tu věc s dentálním pečetiídem.“

Udělal jsem to.

„Do prdele,“ řekl Charbonneau. „Vy si myslíte, že Menard sledoval ty zprávy v tisku a nechal se inspirovat Hookerovým případem?“

„Ano. Ale to není všechno. Anique Pomerleauová zmizela v Mascouche v roce 1990. Bylo jí patnáct. V pátek jsme s Ryanem viděli Pomerleauovou v Menardově domě.“

„Menard tu bydlí od osmaosmdesátého,“ pronesl Charbonneau.

Claudel pohodil hlavou a promluvil nosem.

„Takže na základě tohoto příběhu o dívce v krabici...“

„Ta dívka má jméno.“ Claudelův cynismus aktivoval můj spínač. „Colleen Stanová.“

Claudelovi se stáhlo chřípí.

„Takže vy věříte, že Menard držel Anique Pomerleauovou proti její vůli patnáct let? Ze Angela Robinsonova a ty druhé dvě ženy pohřbené ve sklepech byly rovněž jeho zajatkyně?“

Přikývla jsem.

Několik okamžiků nikdo nepromluvil. Ticho přerušil Claudel.

„Pokusila se Anique Pomerleauová o útěk?“

„Ne.“

„Dala vám nějakým způsobem najevo, že chce opustit Menardův dům?“

„Žádný transparent s nápisem ‚Pomozte mi‘ v ruce neměla, pokud máte na mysli tohle.“

Claudel zvedl obočí a tázvě pohlédl na Ryana.
„Pomerleauová vypadala pěkně vystrašeně,“ řekl mu Ryan.

„Byla vyděšená,“ doplnila jsem.

„Co přesně dělala?“ zeptal se Charbonneau.

„Zmizela z dohledu, jakmile na ni Menard pohlédl. Chovala se jako týrané štěně.“

„Myslíte, že Menard si drží Pomerleauovou jako nějakou sexuální otrokyni?“ Charbonneau.

„Žádný motiv nenaznačuji.“

„Vedle jak ta jedle,“ odfrkl Claudel.

„V botanice se moc nevyznám, detektive. Co to přesně znamená?“ odsekla jsem.

Claudel zvedl obě ramena a roztáhl ruce. „Každý zdravý dospělý jedinec požádá o pomoc, pokud k tomu má příležitost.“

„Psychologové by s vámi nesouhlasili,“ odsekla jsem.

„Očividně jste dosud neslyšel o stockholmském syndromu.“

Claudelovy roztažené dlaně se obrátily vzhůru.

„Adaptace na vypjatou situaci v podmínkách zajetí a mučení.“

Ruce poklesly Claudelovi do klína. Brada mu spadla.

„Stockholmský syndrom se projevuje u obětí únosu, vězňů, členů sekt, rukojmí, dokonce i u zneužívaných manželek a dětí. Oběti jako by souhlasily s tím, co se jim děje, a někdy dokonce vyjadřují svým věznitelům a tyranům láskyplné pocity.“

„Má to podivné jméno,“ poznamenal Charbonneau.

„Název toho syndromu je odvozen od případu, který se odehrál ve švédském Stockholmu v roce 1973. Dva bankovní lupiči tam na šest dní zajali čtyři rukojmí, tři ženy a jednoho muže. Rukojmí uvěřili, že lupiči je chrání před policií. Po svém propuštění se jedna z těch žen dokonce s jedním únoscem zasnoubila, jiná začala vybírat peníze na jejich obhajobu.“

„Vymezující charakteristikou je pasivní reakce na okolnosti, které člověka ohrožují,“ vmísil se Ryan.

„Lehni si a drž.“ Charbonneau zakroutil hlavou.

„Jde to ještě dál,“ řekla jsem. „Osoby se stockholmských syndromem si vytvářejí vazby ke svým věznilům, dokonce se s nimi identifikují. Mohou se k nim chovat s vděčností, dokonce s láskou.“

„Za jakých okolností tento syndrom vzniká?“ zeptal se Claudel.

„Psychologové se shodují na čtyřech základních faktorech.“ Prsty jsem je jeden po druhém imaginárně odfajfkovávala. „Za prvé, oběť cítí, že je její život ohrožen věznil, a věří, že on svou hrozbu uskuteční. Za druhé, věznil poskytuje oběti drobné laskavosti.“

„Jako že toho chudáka nechá na živu, jo?“ vložil se Charbonneau.

„Třeba. Může to být krátká přestávka v mučení, krátké okamžiky svobody, slušné jídlo, koupel.“

„*Sacrament*.“ Charbonneau znovu zakroutil hlavou.

„Za třetí, oběť je naprosto izolovaná od jiných osob a jejich názorů. A za čtvrté, oběť je přesvědčena, že není úniku. Na tom, jaká je skutečnost, vůbec nezáleží.“

Charbonneau i Claudel mlčeli.

„Cameron Hooker byl v téhle hře mistr,“ řekla jsem. „Stanovou držel v bedně pod svou postelí a obvykle jí vytahoval ven jen proto, aby ji mohl týrat. Ale občas jí dopřál trochu svobody. Někdy se směla proběhnout, pracovat na zahradě, zajít do kostela. Jednou jí Hooker dokonce, odvezl do Riverside za její rodinou.“

„Proč prostě nezdrhla?“ Charbonneau si projel rukou vlasy a vytvořil si podivnou stojatou kšticí.

„Hooker jednoduše Stanovou přesvědčil, že ji vlastní.“

„Vlastní?“ Charbonneau.

„Ukázal jí falešnou smlouvu a tvrdil, že si ji koupil jako otrokyni od party, kterou nazýval Společnost. Řekl jí, že je pod stálým dohledem, a pokud se pokusí utéct, členové Společnosti ji najdou a zabijí nejen ji, ale i všechny členy její rodiny.“

„*Cibole!*“ Charbonneau zvedl ruce. „Hooker ubližuje Stanové, ona se cítí naprosto izolovaná, musí se na něho

spolehnout ve všech svých potřebách a nakonec si k té stvůře vytvoří pouto?“

„Přesně tak,“ řekla jsem. „Advokát založil obhajobu na milostných dopisech, které Stanová psala Hookerovi.“

Charbonneau se tvářil otřeseně.

„V případě Elizabeth Smartové se jednalo téměř o roční věznění,“ pokračovala jsem. „Elizabeth občas slyšela, jak na ni volají lidé, kteří po ní pátrali. Dokonce poznala hlas svého strýce. Ani jednou se nepokusila o útěk.“

„Smartová byla čtrnáctileté dítě,“ odtušil Charbonneau.

„Vzpomínáš na Patty Hearstovou?“ zeptal se Ryan. „Unesli ji teroristi ze osvobozené armády Symbionese. Drželi ji zamčenou v přístěnku. Nakonec se svými únosci vyloupila banku.“

„V tom byla politika.“ Charbonneau vyskočil a začal chodit po pokoji. „Tenhle Hooker musel být nějaký duševně chorý mutant. Lidi přece jen tak neloví holky a nestrkají je do krabic.“

„Tento jev může být mnohem obvyklejší, než si myslíme,“ řekla jsem.

Charbonneau se zastavil. On i Claudel na mě pohlédli.

„V roce 2003 se John Jamelske přiznal, že zadržoval pět žen jako sexuální otrokyně v betonovém bunkru, který si postavil v podzemí pod dvorkem.“

„Kousek odsud,“ odtušil Claudel, který konečně přehodil výhybku a začal mluvit anglicky. „Syracuse, stát New York.“

„Do háje.“ Charbonneau si znovu prohrábl vlasy. „Vzpomínáte na případ Lake a Ng?“

Párek patologických misogynů, Leonard Lake a Charles Ng, si na odlehlém ranči v okrese Calaveras ve státě Kalifornie postavili mučící komoru. Na video si nafilmovali týrání dvou žen. Kazeta byla označena nálepkou *Z Dámy*, kde Z znamenalo zavraždění.

„Co se s těmi hajzly stalo?“ Z Claudelova hlasu odkapávalo znechucení.

„Lake byl zatčen za krádež v obchodě a sám se odpravil několika kapslemi kyanidu. Nga čapli v Calgary a asi deset

let se úspěšně vyhýbal vydání do Států, nepletu se, doktorko?“

„Ty právní tahanice trvaly šest let, ale nakonec se Ng vrátil do Kalifornie a byl tam souzen. V roce 1988 ho porota shledala vinným z vraždy tří žen, sedmi mužů a dvou nemluvňat.“

„To stačí.“ Claudelův hlas byl jako led. „Vy věříte, že Menard přestěhoval svůj úchylný podnik do Montrealu?“

„Podle Rose Fisherové mi Louise Parentová telefonovala, aby mi řekla, že Menarda dvakrát spatřila s mladými ženami. Tři dívky jsme našli pohřbené ve sklepech pod prostorami, které si pronajímal.“

„Myslíte si, že Menard přivezl Angie Robinsonovou z Corningu v Kalifornii do Montrealu?“

„Angie nebo její tělo.“

„A že unesl a zotročil Anique Pomerleauovou?“

„Ano, to si myslím.“

Claudel pak už jen oděl do slov mou vlastní obavu.

„A pokud se Menard bude cítit ohrožen, může Pomerleauovou zabít?“

„Ano.“

Claudel přimhouřil oči. Pohlédl na svého partáka a vstal.

„Soudce by měl zvážit možnost obžaloby.“

„Seženete povolení k prohlídce?“

„Jakmile soudcův zadek dosedne na lavici.“

„Chci s vámi jet do Pointe-St-Charles.“

„Vyloučeno.“

„Proč?“

„Jestli je to celé pravda, Menard bude nebezpečný.“

„Jsem už velká.“

Claudel na mě hleděl tak dlouho, až jsem si říkala, že mi snad ani neodpoví. Potom pohodil ramenem k Ryanovi.

„Pojedete tady s kovbojem. Budete mu hlídat kulovnici. Jen vy a nikdo jiný.“

Zůstala jsem jako opařená. Ten člověk, který nemá ani špetku smyslu pro humor, se pokusil o vtip.

Celý zbytek neděle připomínal agónii. Bezmyšlenkovitě jsem se vrhala do drobných praktických úkolů a

uvědomovala si svůj smutek a hluboké zklamání ze sebe sama. Proč mě dřív nenapadlo, že ty kosti mohou být ostatky dívek držených v zajetí? Jak to, že jsem nepochopila, proč se mé profily neshodují s popisy na seznamech pohřešovaných osob? Znovu a znovu jsem se v duchu ptala: změnilo by se tím něco?

Hlavou mi vířily znepokojivé obrazy. Anique Pomerleauová s bledou tváří a dlouhým tmavým copem. Angie Robinsonova v koženém rubáši ve sklepním hrobě.

Jízda s Ryanem.

Anne. Kde je sakra Anne? Měla bych ji hledat? Ale jak?

Zkusila jsem vánoční koledy. Zvedly mi náladu asi tak stejně jako Santa Claus od Armády spásy.

Zašla jsem si do posilovny a na rotopedu ušlapala tři míle. Ze sluchátek mi do uší ječely mé oblíbené staré fláky.

Lovin' Spoonfuls. Donovan. Marnas and Papas. Suprêmes.

Tu noc jsem se v posteli neklidně převalovala. Hlavou mi stále zněl jeden refrén.

Pondělí, pondělí...

V pondělí před čtrnácti dny jsem vyzvedla kosti tří mladých dívek.

V pondělí před týdnem jsem pinzetou vytáhla peříčko z úst Louise Parentové.

Zítra možná budu prohledávat dům hrůzy.

Nikdy nevíš, co ti nadělí...

Při pomyšlení na to, co mi asi nadělí tohle pondělí, jsem se zachvěla.

CLAUDEL MĚL POVOLENÍ K PROHLÍDCE UŽ V DEVĚT ráno. Ryan ke mně dorazil ve čtvrt na deset.

Když jsem nasedala na džípu, Ryan mi podal kávu. Kofein jsem ani nepotřebovala. Byla jsem tak nabuzená, že bych si troufla i na Pentagon.

Poděkovala jsem, svlékla si palčáky, ovinula prsty kolem polystyrénového kelímku, srkala kávu a pokoušela se zklidnit tlukot srdce.

Po pěti minutách Ryan otevřel okénko a zapálil si cigaretu. Jindy by se zeptal, jestli mi to nevadí. Dnes se nezeptal. Domyslíla jsem si, že je stejně nervózní jako já.

Ulice byly ucpané opozdilci z ranní špičky. Po deseti letech a dvaceti minutách jsme vjeli do Point.

Zabočili jsme na de Sébastopol a já si všimla, že podél bloku jsou v pravidelných odstupech zaparkovány dva Chryslery Cruiser a jeden Chevrolet Impala. Z výfuků všech tří aut se kouřilo.

Ryan vklouzl za nejbližší Cruiser. Vypnul motor a otočil se ke mně.

„Pokud se na tebe Menard jen zamračí, vypadneš odtamtud. Jasný?“

„My se chystáme na domovní prohlídku, ne na útok.“

„Mohlo by se to ošklivě zvrtnout.“

„Je tu sedm policajtů, Ryane. Když Menard nebude spolupracovat, zatkní ho.“

„Jediný náznak ohrožení a padneš k zemi.“

Rázně jsem zasalutovala.

Ryan zvažněl. „Já si ksakru nedělám srandu. Když řeknu ‚zmiz‘, tak vypadneš.“

Zakroutila jsem očima.

„Správně.“ Ryanova ruka se pohnula ke startéru.
 „Dobře,“ řekla jsem a natáhla si palčáky. „Dle rozkazu, pane.“
 „Žádný blbosti. Tohle je nebezpečné.“
 Ryan a já jsme vystoupili a tiše zavřeli dveře.
 Přes noc se počasí změnilo. Vzduch byl vlhký a ledový a na obloze visely těžké šedé mraky.
 Ten stájový pes spustil, hned jak nás uviděl. Jinak nebyla na ulici de Sébastopol jediná známka života. Žádné děti s hokejkami a pukem. Žádné domácí hospodyňky s nákupem. Žádní důchodci drbající na balkonech a terasách.
 Typický montrealský zimní den. Zůstaňte uvnitř, zůstaňte v metru, zůstaňte pod zemí. Dřepněte si na zadek a čekejte na jaro. Zkuste přitom nepřijít o rozum. Štěkot se v tom tichu rozléhal ještě hlasitěji.
 Ryan a já jsme se vydali napříč ulicí. Když jsme se přiblížili k Impale, mocné duo vystoupilo.
 Claudel měl na sobě žlutohnědý kašmírový plášť. Charbonneau byl oblečený do velké ošoupané bundy, jejíž složení jsem si netroufala ani odhadnout.
 Mlčky jsem si navzájem kývli na pozdrav.
 „Jaký je plán?“ zeptal se Ryan anglicky.
 Claudel se rozkročil, Charbonneau se opřel zadkem o auto.
 „Jednotka číslo jedna zůstane tady.“ Claudel mávl palcem ke Cruiseru na vzdálenější straně bloku. „To druhé auto pošlu okolo do de la Congrégation.“
 Charbonneau si rozepnul bundu, zastrčil ruce do kapes a zarachotil drobnými.
 „Michel si vezme na starost zadní vchod.“
 Charbonneauovi zaskřípala u boku vysílačka. Sáhl po ní a chvíli si hrál s knoflíkem.
 Claudel sjel očima ke mně a pak zpátky k Ryanovi.
 „Brennanová ví, co má dělat,“ pronesl Ryan.
 Claudel stiskl rty, ale nic neřekl.
 „Ukážeme Menardovi vánoční pozdrav od soudce, posadíme ho a pak prohledáme dům.“

Charbonneau položil ruku na pistoli. „Asi by mi ani nezkazilo Vánoce, kdyby se na mě ten chcípák vytasil se Schwarzeneggerem.“

„Všichni připraveni?“ Claudel stáhl vysílačku z opasku a zapnul si kabát.

Přikývli jsme.

„*Allons-y*“ zavelel Claudel.

Charbonneau se odrazil od Impaly a rázně kráčel ke vzdálenějšímu konci ulice. Promluvil s řidičem a Cruiser zmizel za rohem. Charbonneau se obrátil a přešel napříč přes prázdný pozemek.

Po třiceti vteřinách se Charbonneau ozval v Claudelově vysílačce. Byl u zadního vchodu Menardova domu.

Claudel mávl na druhou uniformovanou jednotku gestem „jdeme“.

Opatrně jsme kráčeli po zledovatělém chodníku, Claudel vepředu, Ryan a já za ním. Druhý Cruiser za námi vklouzl k obrubníku.

Klopýtala jsem a cítila stejnou beztvářou hrůzu jako v pátek. Ještě větší. Srdce mi bubnovalo jako o závod.

U odbočky se Claudel zastavil a něco řekl do vysílačky.

Zírala jsem na Menardův dům a v duchu se ptala, jak asi vypadal, když ještě patřil Corneauovým, prarodičům skutečného Menarda. To místo bylo tak temné, tak hrozné. Jen stěží jsem si dokázala představit, že se tam někdy v kuchyni smažila kuřata, že se někdo díval v televizi na baseball, nebo že si v tom ponurém pokoji hrála kočka s balónkem.

Claudelova vysílačka zaskřehotala. Charbonneau byl na místě.

Vystoupali jsme po schůdcích a Ryan otočil mosaznou klikou. Zvonek zaječel stejně jako v pátek.

Uběhlo pár minut a nikdo se neobjevil.

Ryan otočil znovu.

Měla jsem pocit, že jsem uvnitř zaslechla nějaké zvuky. Ryan ztuhl a ruka mu sjela na rukojeť glocku.

Claudel si rozepnul plášť.

Stále se nikdo neobjevoval.

Ryan otočil potřetí.
 Absolutní ticho.
 Ryan zabušil na dveře.
 „Otevřete. Policie!“
 Ryan už zvedal pěst k další ráně, když tichem prosvištěl tlumený výstřel. Za oknem po mé pravé straně vybuchlo kolem záclon modrobílé světlo.
 Claudel a Ryan se jako na povel skrčili a vytáhli zbraně. Ryan mne popadl za zápěstí a stáhl k zemi.
 Claudel křičel do vysílačky.
 „*Michel! Es-tu là? Répet. Es-tu là?*“
 Do bušení našich srdcí zachraptěl Charbonneau z vysílačky. „Jsem tady. Střílelo se?“
 „Uvnitř v domě.“
 „Kdo střílí?“
 „Nevím. Děje se tam vzadu něco?“
 „Nic.“
 „Zůstaň na místě. Jdeme dovnitř.“
 „Hni sebou!“ Ryan na mě gestikuloval, abych se stáhla. Doplazila jsem se na místo, které mi ukázal.
 Claudel a Ryan se vymrštili a snažili se vyrazit dveře. Nejprve rameny, pak nohama. Dveře nepovolily.
 V dálce se zuřivě rozštěkal pes.
 Oba muži kopali ještě silněji.
 Ze dveří začaly létat třísky. Vzduchem prosvištěly úlomky nažloutlého laku. Zvětralé dřevo ale drželo pevně.
 Další kopání. Další nadávky. Claudelovi zrudla tvář jako malina. Ryanovi vyvstal na čele pot.
 Nakonec se cosi pohnulo v místě, kde se štítek zámku zakusoval do dřeva.
 Ryan mávl na Claudela, aby ustoupil, soustředil se, natáhl nohu a vymrštil ji dopředu jako při karate. Bota se trefila do terče, západka povolila a dveře se rozletěly.
 „Zůstaň tady,“ zafuněl na mě Ryan.
 Zadýchaní, s rukama svírajícíma pistole těsně u nosu vešli Claudel a Ryan do domu. Pak se rozdělili, jeden nalevo, druhý napravo.

Vklouzla jsem dovnitř a opřela se zády o stěnu napravo od dveří.

V předsíni bylo šero a ticho a já ucítila jemný zápach střelného prachu.

Claudél a Ryan se plížili do haly, zbraně napřažené. Jejich oči a těla se pohybovala v dokonalé souhře.

Prázdnó.

Přesunuli se do salonu.

Já se přesunula na druhý konec předsíně.

Během několika vteřin mé oči přivykly šeru.

Ruka mi vylétla k ústům.

„Este!“ Claudél sklopil zbraň.

Ryan beze slova povolil loket a otočil hlavěň glocku ke stropu.

Menard seděl na stejném místě jako v pátek, tělo zhroucené k levé straně, hlavu podivně zkroucenou na zadním opěradle pohovky. Levá ruka mu visela přes opěrku. Pravá mu ležela v klíně dlaní vzhůru a její prsty volně obepínaly devítimilimetrovou pistoli Smith&Wesson.

Charbonneauův hlas prskal z vysílačky. Claudél odpovídal.

Ryan a já jsme se přiblížili k Menardovi.

Claudél a Charbonneau si vyměňovali vzrušená slova. Zaslechla jsem „sebevražda“, „SIJ“, „koroner“. Zbytek jejich konverzace jsem už nezaregistrovala. Jako uhranutá jsem zírala na Menarda na pohovce.

Menard měl v pravém spánku díru velikosti desetacentu. Ze zvrásněných okrajů rány vytékal pramínek krve.

Díra, kterou střela vylétla, byla v levém spánku. Větší část hlavy byla pryč, rozstříknutá na mosazné lampě, houpajících se křišťálových ozdobách a květované tapetě toho odporného pokoje. Vrak Menardovy lebky se tu spojoval s děsivou lepenicí krve a mozkové tkáně.

Ucítila jsem pod jazykem třes.

Ryan odtáhl jednu windsorskou židli co možná nejdále od těla, dovedl mě k ní a jemně mi zatlačil na ramena. Posadila jsem se a sklonila hlavu.

Slyšela jsem, jak se dovnitř vřítí uniformovaní policisté.

Slyšela jsem Ryanův hlas, jak dává rozkazy.

Slyšela jsem Charbonneaua. Slovo „sanitka“. Jméno „Pomerleauová“.

Slyšela jsem, jak Ryan s ostatními prohledává další části domu a kopanci otevírá dveře.

Ve snaze uniknout přítomnosti jsem se pokoušela soustředit na to, co musím udělat v budoucnu. Znovu vyhodnotit seznam pohřešovaných osob. Znovu porovnat kosterní znaky s odhady věku. Získat vzorky DNA od rodiny Angie Robinsonové.

Nebýlo to k ničemu. Nemohla jsem myslet. Má pozornost se stále vracela do téhle místnosti. Oči mi jezdily po jeho ruku, roztažených nohou, pistoli.

Obličeji.

Menardovy pihy vystupovaly jako malé ledvinky na zbělalé kůži. I když měl otevřené oči, jejich výraz byl prázdný. Žádná bolest. Žádné překvapení. Žádný strach. Jen prázdný pohled smrti.

V mé vlastní mysli se odehrával lýtý boj. Úleva, že Menard už nikomu neublíží. Hněv, že tak snadno vyvážl. Lítost nad životem, který se tak groteskně zamotal. Obava o Anique Pomerleauovou.

Starost, že pořád ještě neznáme odpovědi na naše otázky.

Tohle nebyl Menard. Kdo to je? Kde je Menard?

Něčí prsty mi pohládily vlasy.

Zvedla jsem hlavu.

„Dobry?“

Přikývla jsem, dojatá něhou v Ryanových očích. „Našli jste Pomerleauovou?“

„V domě nikdo není.“ Ryanův hlas zněl těžce jako víko od rakve. „Ale je tam něco, co bys možná chtěla vidět.“

Následovala jsem ho přes halu, do zadního pokoje a po úzkém schodišti dolů, do spoře osvětleného sklepa. Cihlové stěny byly bez oken, podlaha betonová. Vzduch byl vlhký a páchl plesnivinou, prachem a zpuchřelinou.

Kolem sebe jsem viděla obvyklou směsici sklepního harampádí. Kovovou vanu. Zahradnické nářadí. Hromady papírových krabic. Starý šicí stroj.

Zaslechla jsem hlasy a pak tlumené zaklení kdesi vpravo před sebou.

Ryan prošel otevřenými dveřmi a uvedl mě do druhé místnosti. Podobala se prvnímu sklepu, ale byla menší a jasně osvětlená. Stěny i strop byly pokryty polyuretanovými deskami.

Claudél a Charbonneau stáli u pultu, který snad kdysi sloužil jako pracovní stůl. Oba měli na ruku latexové chirurgické rukavice.

Při zvuku našich kroků se Charbonneau otočil. Jeho tvář připomínala odrůdu červeného vína.

Ryan odešel, aby prohledal zbytek sklepa.

„Ten zsranej parchant si tu dole zařídil opravdu speciální místočko.“ Charbonneau máchl rukou dokola. „Zvukotěsné a tak vůbec.“

Očima jsem sledovala oblouk Charbonneauova pohybu.

V rohu visely ze dvou kruhů zakotvených ve stropě dva páry pout. K přilehlé stěně se tiskl hrubý stůl. Došla jsem k němu a v útrokách cítila otupělý chlad.

Stůl byl pevný, vyrobený z překližky a mohl měřit zhruba šedesát na sto dvacet centimetrů. V každém rohu do něho byla zašroubována oka a ke každému oku připevněna kožená pouta. Vedle pout ležely svinuté čtyři řetězy.

„To není starý stůl,“ řekla jsem.

„Stůl?“ Charbonneauovi se hlas třásl vzteky. „To je zatracenej skřípec!“

Došla jsem k pracovnímu stolu. Claudél na mě pohlédl, posunul se vlevo, tvář strnulou a zahalenou do masky sebeovládání.

Bejkovec. Devíticásá kočka. Jezdecký bičík. Pádlo v koženém obalu. Oprátka s obrovským uzlem uprostřed smyčky.

„Všechno, co je zapotřebí, aby otrok pochopil, kdo je tady pánem.“ Charbonneauovi na spánku pulsovala žíla. Z očí mu sršely blesky.

„*Calme-toi, Michel.*“ Claudélův hlas byl ostrý jako břitva.

„Ten hajzl byl vážně tvořivej.“

Charbonneau ukázal na udidlo, kulmu, podomácku vyrobený roubík s balónkem uprostřed.

„Prohlídneme si knihovničku.“

Charbonneau svůj vztek projevoval hyperaktivitou. Vzal do ruky časopis a vzápětí ho odhodil. „Porno. Otroctví. Sado maso.“ Popadl jednu videokazetu. *Příběh O*.

Ve chvíli, kdy kazeta dopadla na pracovní stůl, vřít se dovnitř Ryan, čelisti pevně sevřené, skoro v křeči.

„Něco jsem našel.“

Vyrazili jsme jako jeden muž. Ze dveří, přes první sklep, kolem staré pece až do místnosti, která se velmi podobala té, již jsme právě opustili.

Tři její stěny byly od podlahy ke stropu zastavěny policemi. Ze stropu visela jedna holá žárovka.

Ryan rychle došel ke vzdálenější stěně. Následovali jsme ho. Za policemi jsem viděla polyuretan podobný tomu, kterým byla obložena ta druhá místnost. Okraj jedné desky byl odtažený.

„Tahle zeď není cihlová. Je to překližka.“

Ryan jel konečky prstů svisle po odhalené překližce, těsně za policemi.

„Tady je to přerušené.“

Claudel si svlékl rukavici, zopakoval Ryanův pohyb a přikývl.

Ryan ukázal na dveře, jimiž jsme vešli.

„Zkontrolujte světla.“

Všichni jsme se otočili. Jeden vypínač se leskl jako nový, ten druhý byl omšelý a popraskaný.

„Ten starší ovládá tuhle žárovku.“

Zbytek už nedořekl.

Claudel strhl i druhou rukavici. Beze slova začali s Ryanem odtrhávat polyuretan.

Charbonneau spěchal do vnějšího sklepa. Slyšela jsem rachot a šoupání a za chvíli se vrátil se zrezivělým páčidlem.

Během několika minut odhalili Ryan s Claudelem asi patnácticentimetrový pruh. V něm jsem spatřila škvíru a dva panty. Škvírou nepronikal ani záblesk světla.

Nejprve odhadli šíři dveří a pak se pustili do druhé strany v místě, kde se za policemi spojovaly dva polyuretanové panely. Jejich úsilí odhalilo další tenoučkou puklinu v překližce.

„Pusťte mě k tomu.“ Charbonneau popošel ke stěně.

Ryan i Claudel ustoupili.

Charbonneau vsunul konec páčidla do mezery a zabral.

Část stěny a polic se pohnula dopředu.

Charbonneau zasunul páčidlo hlouběji a znovu zabral.

Překližka, izolace, police se uvolnily.

Charbonneau sáhl na jednu z nich a vyjekl. Falešná zeď se rozevřela a odhalila otvor asi sto padesát na šedesát centimetrů.

Žárovka nad našimi hlavami osvětlila první půl metr dutiny za zdí. Dál už byla tma jak v ranci.

Rozběhla jsem se ke dveřím, stiskla fungl nový vypínač a rychle se otočila zpět.

Zuby se mi zaryly do spodního rtu a hrdlo se mi sevřelo.

TA MÍSTNOST PATRNĚ PŮVODNĚ SLOUŽILA JAKO OVOCNÝ sklep anebo skladiště. Měřila asi tak dva a půl na tři metry a byla stejně jako Menardův panoptikální pokojíček naprosto zvukotěsná. Pach plesniviny a staré zeminy přebíjel zápach chemikálii a čehosi organického.

Zařízení bylo děsivě strohé. Holá žárovka na roztřepeném drátě. Přenosný chemický záchod. Hrubě otesaná dřevěná plošina. Dvě rozedrané přikrývky.

Na plošině seděly dvě ženy, hlavy skloněné, vyklenutá záda opřená o polyuretanové obložení. Každá měla na krku kožený obojek s kovovými cvoky. Nic víc.

Bledá pokožka, tmavé, zvlněné stíny naznačující žebra a obratle. Dlouhý cop vlnící se v týle jako had.

Charbonneau procedil mezi zuby nadávku vyjadřující míru jeho hněvu a odporu.

Jedna tvář se trhavě zvedla. Vyzáblá. Oči připomínající divoké, vyplašené zvíře.

Anique Pomerleauová.

Její spoléčnice zůstávala bez hnutí, s hlavou skloněnou a kostnatými pažemi ovinutými kolem kostnatých kolen.

Claudel se otočil a zmizel ve vnějším sklepe. Slyšela jsem, jak jeho zimní boty kráčejí po betonu a dupou nahoru do schodů.

„Už je to dobré, Anique,“ řekla jsem tak laskavě, jak jsem jen dokázala.

Pomerleauová ucukla očima. Ta druhá žena si přitáhla nohy těsněji k hrudi.

„Jsme tu, abychom vám pomohli.“

Pomerleauová těkala pohledem z Ryana na Charbonneaua.

Naznačila jsem jim, aby ustoupili a sama jsem vešla do komory.

„Tihle muži jsou detektivové.“

Pomerleauová si mne prohlížela očima velkýma jako černé tůně.

„Je po všem, Anique. Už je po všem.“

Pomalů jsem došla k plošině a položila ruku Pomerleauové na rameno. Odtáhla se.

„On už ti neublíží, Anique.“

„*Je m'appelle ,Q'.*“ Její hlas byl prázdný a naprosto bez života.

Sundala jsem bundu a přehodila ji Pomerleauové přes ramena. Ani se nepokusila udržet ten kus oděvu na sobě.

„Já jsem ,Q'. Ona je ,D'.“ Angličtina se silným přízvukem. Pomerleauová je frankofonní.

Ryan setřásl svou bundu a podal mi ji.

Udělala jsem jeden opatrný krok směrem k „D“ a jemně ji pohládila po vlasech.

Ta žena se ještě více přikrčila a ruce sevřela v pěsti.

Zahalila jsem „D“ do Ryanovy bundy a dřepala si k ní na bobek.

„Je mrtvý,“ řekla jsem francouzsky. „Už vám nikdy neublíží.“

Zakývala hlavou ze strany na stranu; nechtěla mě vidět, nechtěla mě poslouchat.

Nenaléhala jsem. Na rozhovor bude ještě dost času.

„Zůstanu s vámi.“ Hlas se mi zlomil. „Neopustím vás.“

Pohládila jsem ji po noze, vstala jsem a ustoupila.

Zatímco Charbonneau zůstával v sousední místnosti, já se stáhla do vnějšího sklepa. Ryan za mnou.

Pravdu? Nedůvěřovala jsem svým zrádným pocitům. Mou mysl paralyzoval šok a bolest, žaludek se mi svíral odporem k té zrůdce, která je dovedla až sem.

„Dobrý?“ zeptal se Ryan.

„Ano,“ řekla jsem, jak neklidněji jsem dovedla. Byla to lež. Byla jsem naprosto ochromená a bála jsem se, že se zhroutím.

Složila jsem ruce na prsou, abych skryla třes svého hrudníku, a čekala jsem.

Po nekonečném čekání protály ticho vzdálené sirény, které se s jekotem přibližovaly. Nad hlavami se nám ozval dupot a pak kroky na schodech.

Pomerleauová při pohledu na ošetřovatele ze sanitky zpanikařila. Vrhla se k toaletě, vyskočila na ni, zamáčkla se až do koutku a obě ruce napřáhla před sebe. Ani hoši od záchranky, ani já jsme nebyli schopni ji přemluvit, aby slezla. Čím více jsme ji přesvědčovali, tím více odporovala. Nakonec bylo třeba použít sílu.

Ta druhá žena se schoulila do klubíčka, když ji položili na nosítka, přikryli a vynesli z kobky.

Ryan a já jsme doprovodili sanitku do montrealské Všeobecné nemocnice. Claudel a Charbonneau zůstali na místě, aby počkali na LaManche a koronera a dohlédli na práci techniků ze SIJ.

Ryan při jízdě kouřil. Já měla oči upřené na město ubíhající za oknem.

Na chodbě u příjmu jsem se posadila, Ryan chodil sem a tam. Kolem nás vířila kakofonie průduškového kašle, kolikového kvílení, vyčerpaného sténání a úzkostných rozhovorů.

Ryan se občas posadil vedle mě a šeptem jsme prohodili pár slov.

„Ty ženy ani neznají svá jména.“

„Anebo jsou příliš vystrašené, aby je používaly.“

„Vypadaly hladově.“

„Ano.“

„D' je na tom hůř.“

„Myslím, že je mladší.“

„Její tvář jsem vůbec neviděl.“

„Parchant mizernej.“

„Parchant mizernej.“

Už jsme tam byli asi hodinu, když Ryanovi zavibroval mobil. Vyšel ven. Za pár minut byl zpět.

„To byl Claudel. Ta svině si natáčela domácí video.“ Otupěle jsem přikývla.

„Mám zavolat Charbonneauovi, až odsud budeme odjíždět.“

Za dvacet minut prošla posuvnými dveřmi příjmového oddělení žena s kudrnatými vlasy. Měla na sobě bílý plášť a v ruce dvě podložky s papíry a plastický sáček, který se používá pro úschovu majetku pacientů.

Jakási obrovitá černoška s napučenými prsy a řvoucím novorozenětem se hřmotně postavila a zacílila. Lékařka zavedla matku zpět k židli, pohlédla na její dítě a pak prohodila několik slov. Žena si položila dítě na rameno a hladila je po zádičkách.

Doktorka na nás zamávala zpoza hordy lidského neštěstí. Sledovaly ji mnohé páry očí, některé vyděšené, některé rozzlobené, všechny nervózní.

Na cestě k nám ji zastavil muž s paží omotanou ručníkem. Stejně jako předtím si lékařka našla chvíli, aby ho upokojila.

Ryan a já jsme vstali.

„Jsem doktorka Feldmanová.“ Oči měla zarudlé. Vypadala vyčerpaně. „Ošetřovala jsem ty dvě mladé dívky, které před chvílí přivezli.“

Ryan nás představil.

„Ta starší...“

„Anique Pomerleauová,“ skočila jsem jí do řeči.

Feldmanová si napsala poznámku do horního rohu karty.

„Slečna Pomerleauová má několik modřin, ale jinak vypadá docela dobře. Plíce má čisté. Rentgeny v normě. Čekáme na výsledky krevních testů. Jen pro jistotu ji vezmeme ještě na skener, až tam bude volno.“

„Mluví?“ zeptala jsem se.

„Ne.“ Tečka. Mám tu spoustu lidí, co na mě čekají. „Nějaké stopy po sexuálním násilí?“ zeptal se Ryan. „Ne. Ale to dítě, to je něco úplně jiného.“

„Dítě?“ vyjekla jsem.

Feldmanová vytáhla spodní kartu a položila ji přes kartu Pomerleauové. „Znáte její jméno?“

Zavrtěli jsme hlavou.

„Já bych řekla, že je jí tak patnáct, možná šestnáct, ale je tak vylazáblá, že se mohu mýlit. To děcko někdo používal jako boxovací pytel, a to poměrně dlouhou dobu.“

Cítla jsem, jak mi do mozku proniká bílé horko.

Feldmanová otočila stránku a četla z poznámek. „Staré i nové modřiny. Špatně zhojené fraktury levé kosti loketní a několika žeber. Jizvy kolem řitního otvoru a genitálií. Popáleniny na prsou a končetinách, způsobené nějakým...“

„Kulmou?“ Hlas jsem měla vyrovnaný, výraz neutrální.

„Ano, to by odpovídalo.“ Feldmanová srovnala papíry na hromádku.

„Dokáže jasně uvažovat?“ zeptala jsem se.

„Je prakticky katatonická. Nereaguje. V očích prázdný, kamenný výraz. Já nejsem psychiatr.“ Usouzená tvář se obrátila k Ryanovi a pak ke mně. „Ale tohle děcko už možná nebude nikdy jasně uvažovat.“

„Kde jsou teď?“ zeptal se Ryan.

„Vezou je nahoru na pokoj.“

V posuvných dveřích se objevil nemocniční zřízenec. Upoutal pozornost Feldmanová a zatřepal kartou. Zamávala na něho.

„Kdy s nimi můžeme mluvit?“ zeptal se Ryan.

„Ještě nevím.“ Zřízenec vztyčil obě ruce. Feldmanová mu pohybem naznačila, aby vydržel. „Jak to bude s bezpečností? Existuje nějaký psychopatický tatíček nebo exmanžilek, který by sem mohl vtrhnout a domáhat se toho, co mu patří?“

„V tomhle případě si ten psychopat právě vystřelil mozek z hlavy.“

„Smůla.“

Podali jsme Feldmanové své vizitky. Zastrčila je do kapsy.

„Zavolám.“ Natáhla ruku se sáčkem. „Tady jsou jejich věci.“

Z plastického sáčku vyčuhoval kovový cvoček.

Ryan a já jsme se sešli s Charbonneauem v lahůdkářství u Schwartze na bulváru St-Laurent. I když jsem neměla nejmenší chuť k jídlu, Ryan trval na tom, že jídlo nám zbystří mozek.

Udělal jsem tři stejné objednávky. Sendvič s uzeným libovým masem. Nakládané okurky. Hranolky. Cottova višňová limonáda.

Při jídle jsme jeden druhému vykládali poslední novinky.

„Doktor LaManche sňal otisky z těla, které není Menard. Odpovídají těm na noži na dopisy. Luc právě telefonuje na jih.“

„Kdy se ty údaje zadaly do kalifornského systému?“ zeptal se Ryan.

„Minulý pátek.“ Charbonneau se zakousl do sendviče a z koutku úst si setřel hořčici. „Když Kalifornie vybuchne, Luc rozešle otisky po celé Kanadě i Státech.“

Ryan pověděl Charbonneauovi, co zjistila Feldmanová.

„Ten chlap byl odpornej sadista.“ Charbonneau si vzal okurku. „Fotil si starý dobrý časy, aby se mu ještě někdy zatetelilo péro.“ Charbonneau dojedl okurku, zaklonil hlavu a obrátil do sebe limonádu. „Fotky v jeho albu vypadají jako amatérské napodobeniny porno galerie. Ten zsranej uchyl si patrně chtěl zvětšit celý svůj život.“

„Našly se fotky ,D‘?“ Můj hlas zněl naprosto cize.

Strnulé přikývnutí. „Jeden povedený detail obličej. Luc ho rozesílá po Kanadě a na jih od hranic.“

„Kde byly ty videokazety, co sám natáčel?“ zeptal se Ryan.

„Mezi ostatními porno kazetama.“

„Máš je u sebe?“

Charbonneau přisvědčil.

„K tobě nebo k nám?“

„To podělaný video u nás v kanceláři je už zase rozbítý.“ Charbonneau zmuchlal ubrousek a odhodil ho na talíř.

„U nás v zasedačce video je,“ nabídla jsem.

„Tak jedem.“ Ryan vyrovnal účet.

„Aspoň trochu slunce do tohohle šíleného dne.“ Charbonneau odstrčil židli.

Můj sendvič ležel na talíři nedotčený.

Bylo to horší, než jsem si dokázala představit. Dívky pověšené za paže. Spoutané se zápěstími u kotníků.

S roztaženýma nohama. Pokaždé s hlavou v kukle. Pokaždé naprosto pasivní.

Ryan, Charbonneau a já jsme sledovali video mlčky. Občas si Charbonneau odkašlal, zašoupal nohama, překřížil ruce. Ryan se sem tam natáhl po cigaretě, pak se upamatoval a bubnoval prsty do stolu.

Části pásky byly trhavé, jako by natáčené ruční kamerou. Jinde byl obraz stabilní, patrně filmovaný ze stativu nebo jiné pevné pozice.

Kazety byly očíslovány od jedné do šesti. Byli jsme už téměř u konce první, když vstoupil Claudel.

Tři hlavy se obrátily.

„Tawny McGeeová.“ Claudel vypadal, jako kdyby právě vycucl citron.

Zmáčkla jsem tlačítko PAUSE.

„D‘?“ zeptala jsem se.

Strohé příkývnutí. „Rodiče nahlásili její zmizení v devadesátém devátém.“

„Kde?“ zeptal se Ryan.

„Maniwaki.“

Claudel hodil na stůl list papíru. Charbonneau jej zběžně přečetl, podal Ryanovi a ten zase mně.

Kůže na hlavě mě začala svrbět.

Hleděla jsem na obličej dítěte. Kulaté tváře. Copy. Zvídavé, dychtivé oči, plné nápadů.

Rarášek. Má matka by o tomhle dítěti řekla, že je to rarášek.

Stejně tak říkala i mně.

Stejně tak říkala i Katy.

Zběžně jsem pročetla údaje.

Tawny McGeeová zmizela, když jí bylo dvanáct let.

Polkla jsem.

„Víte určitě, že je to ,D‘?“

Claudel hodil na stůl další faxovou zprávu. Zvedla jsem ji. Byla to ta, kterou rozesílal sám.

Obličej na fotografii byl osvětimskou verzí té, kterou jsem před chvílí odložila. Starší. Hubenější. S výrazem ztracené naděje.

Ne. Špatně řečeno. Tvář Tawny McGeeové neměla vůbec žádný výraz.

„Máte něco o tom hajzlovi, co ji držel u sebe?“ zeptala jsem se, hlas napjatý vztekem.

„Pracuji na tom.“

„Volal jste McGeeovým?“

„O to se postarají v Maniwaki.“

„Kde sakra je Stephen Menard?“ S každou otázkou mi hlas poskočil o tón výš. „Co když do toho byl zapletený? Co když fungovali s Menardem jako tým? Našli technici od SIJ v tom domě nějaké další otisky?“

Claudel pohodil hlavou dozadu a sjel pohledem dolů.

Charbonneau vstal. „Po Menardovi jdu já.“

Když odešli, stiskla jsem PLAY a kousla se do prstu, abych si zachovala sebekontrolu.

Uběhlo asi dvacet minut druhé kazety, když zazvonil telefon. Recepční ohlásila doktorku Feldmanovou.

Když jsem čekala, až ji přepojí, ústy jsem beze slova Ryanovi naznačila její jméno.

„Doktorka Brennanová.“

„Penny Feldmanová z Všeobecné nemocnice.“

„Jak se jim daří?“

„To děcko se probralo a je hysterické. Nedovolí, aby se jí kdokoli dotkl. Říká, že se ji někdo chystá zabít.“

„Mluví anglicky nebo francouzsky?“

„Anglicky. Pořád se ptá na ženu z toho domu.“

„Anique Pomerleauovou?“

„Ne. Pomerleauová leží na lůžku vedle ní. Mám za to, že myslí vás. Někdy se ptá po té ženě od policajtů. Anebo po ženě s bundou. Nerada bych ji dopovala nějakými léky, než ji psychia...“

„Jedu tam.“

„Se sedativy ještě počkám.“

„Mimochodem, jmenuje se Tawny McGeeová. Rodiče už dostali zprávu.“

Ryan nasadil blikáčku a spustil sirénu. V nemocnici jsme byli za dvanáct minut.

Feldmanová byla na ambulanci. Společně jsme vyjeli do čtvrtého poschodí. Než jsme vstoupili do pokoje, chvíli jsem se dívala otevřenými dveřmi.

Vypadalo to, jako by si Menardovy oběti vyměnily role.

Anique Pomerleauová ležela klidně na lůžku.

Tawny McGeeová seděla vzpřímeně, obličej rudý a mokrý. Očima těkala sem a tam. Přikrývku měla přitaženou až k bradě a prsty, které ji svíraly, se pravidelně povolovaly a zatínaly.

Ryan a Feldmanová čekali na chodbě a já vešla do pokoje.

„*Bonjour, Anique.*“

Pomerleauová otočila hlavu. Její pohled byl netečný, působila dojmem mrtvého, zkamenělého dřeva.

McGeeové poklesla hlava. Košile se jí svezla a odhalila jedno kostnaté rameno.

„Nic se neděje, Tawny. Všechno se spraví.“

Přešla jsem k jejímu lůžku.

McGeeová hodila hlavou dozadu. Chrupavka jí na neuvěřitelně bílém hrdle vyskočila jako nějaký trn.

„Budeš v pořádku.“

McGeeová otevřela ústa, ze kterých se vydral vzlyk. Trny na krku sebou nepravdělně škubaly.

„Jsem tady.“ Natáhla jsem ruku, abych jí upravila spadlou košili.

McGeeová svěsila hlavu a prsty se jí sevřely kolem pokrývky. Pod ulámanými nehty měla nánosy špíny.

„Teď už ti nemůže nikdo ublížit.“

Tvář rozbité panenky učinila trhavý pohyb směrem k Pomerleauové.

Pomerleauová nás pozorovala se skelným pohledem naprostého nezájmu.

McGeeová odhodila pokrývku a začala strhávat infuzní hadičku, kterou měla připevněnou k předloktí.

„Já musím pryč!“

„Tady jsi v bezpečí.“ Položila jsem dlaň na její ruce.

McGeeová ztuhla.

„Lékaři ti pomohou,“ konejšila jsem ji.

„Ne! Ne!“

„Ty i Anique budete v pořádku.“

„Vezměte mě s sebou.“

„To nemohu, Tawny.“

McGeeová vykroutila ruku a jako šílená zaťala prsty do náplastí. Prudce a zalykavě dýchala. Po tvářích se jí koulely slzy.

Chytla jsem ji za zápěstí. Kroutila se a prala, zoufalství do ní vlévalo sílu, kterou bych u ní nikdy neočekávala.

Feldmanová vběhla dovnitř, hned za ní sestra.

McGeeová mě popadla za paži.

„Vezměte mě s sebou!“ Divoké oči. „Prosím! Vezměte mě s sebou!“

Feldmanová přikývla. Sestra píchla injekci.

„Prosím! Prosím! Vezměte mě s sebou!“

Feldmanová jí jemně roztáhla prsty a naznačila mi, abych ustoupila. Udělala jsem několik kroků zpět a celá jsem se třásla.

Co mohu dělat?

Připadala jsem si zbytečná a bezmocná, a tak jsem jen vytáhla z kabelky vizitku, načmárala na ni číslo svého mobilního telefonu a položila ji na noční stolek.

Za chvíli jsem už stála na chodbě, zuby zaťaté, ruce sevřené a poslouchala, jak prosby McGeeové pod účinkem sedativ utichají.

Kdykoli na tu chvíli pomyslím, přeji si, abych byla udělala to, oč mě Tawny žádala. Kéž bych jí tehdy naslouchala a porozuměla.

BYLA TO DALŠÍ NEKLIDNÁ NOC. ZNOVU A ZNOVU se probouzela, pokaždé zapletená do zbytků pavučiny taktak zapamatovaného snu.

Když spustil můj radiobudík, zaúpěla jsem a zamžourala na číslice. Pět patnáct. Proč jsem si nařizovala budík na pět patnáct?

Dlaní jsem ho zamáčkla.

Hudba hrála dál.

Pomalů jsem se začala vzpamatovávat.

Já ten budík neřídila.

To není budík.

Odhodila jsem přikrývku a jako šipka se vrhla ke své tašce.

Sluneční brýle. Peněženka. Rtěnka. Šeková knížka. Kalendář.

„Sakra!“

Zoufale jsem obrátila kabelku vzhůru nohama a z vysypané hromady vylovila mobil.

Hudba ztichla. Digitální displej mi sděloval, že mám jeden zmeškaný hovor.

Kdo mi sakra mohl volat v pět hodin ráno?

Katy!

Srdce se mi rozbušilo, stiskla jsem tlačítko pro zobrazení seznamu zmeškaných hovorů.

Číslo Annina mobilu.

Ježíšikriste!

Zmáčkla jsem VOLBY a pak VOLAT.

„*Je nám líto. Účastník, kterého voláte...*“

Stejný vzkaz, který poslouchám už od pátku.

Klepla jsem na jiné tlačítko a vrátila se na hlavní nastavení. Dnešní datum a čas – 5:14:14.

Moje číslo bylo vytočené z Annina mobilního telefonu. Ale Annin mobil není zapnutý.

Co to znamená?

Anne mi zavolala a pak telefon vypnula? Vybila se jí baterie? Vzdálila se z dosahu signálu?

Někdo jiný použil Annin telefon? Kdo? Proč?

Znovu jsem projížděla VOLBY, vybrala POSLAT ZPRÁVU, napsala „Zavolej mi!“ a stiskla ODESLAT.

Namačkala jsem jiné číslo. Tom to vzal po čtvrtém zazvonění a podle hlasu se dalo soudit, že je naprosto grogy.

Anne tam nebyla. Neozvala se ani jemu, ani nikomu z přátel, se kterými se spojil.

Odhodila jsem telefon na polštář. Obvykle nechávám svůj mobil v noci na nočním stolku, ale pod tíhou událostí předchozího dne jsem tento zvyk porušila. Nechala jsem ten zatracený přístroj v tašce. Stačí jedna malá chybička a jsi nahraná.

Spánek už nepřicházel v úvahu. Vysprchovala jsem se, nakrmila Birdieho a odjela do laboratoře.

Ryan vstoupil do mé kanceláře krátce po osmé.

„Claudel vyhrál v loterii.“

Zvedla jsem hlavu.

„Otisky falešného Stephena Menarda patří jedné ztracené existenci jménem Neal Wesley Catts.“

„Kdo je to?“

„Pouliční kriminálník. Ztroskotanec. Jednou narazil, když prodával travu. Tak se jeho otisky dostaly do rejstříku. Z Kalifornie nám faxují jeho záznamy.“

„Claudel po tom jde?“

„Má v úmyslu najít každý záchod, kde se ten hajzl vyčůral.“

„Podívej se na tohle.“ Ťukla jsem tužkou na Claudelův seznam pohřešovaných osob.

Ryan obešel stůl a postavil se ke mně.

„Označila jsem možnosti.“

Ryan prohlížel jména, která jsem zatrhla. Byla to většina jmen na seznamu.

„Vynechala jsi všechny, které nejsou bělošky.“

„A taky ty, které byly příliš staré nebo příliš vysoké, když zmizely.“

Ryan se na mě podíval.

„Já vím. Jenomže bez spodní hranice věku a výšky nemůžu tu skupinu vymezit.“ Mávla jsem rukou směrem ke kostem ve své laboratoři. „Ty dívky mohly v zajetí přežívat roky.“

Jako Angela Robinsonová, Anique Pomerleauová a Tawny McGeeová.

„Angie Robinsonové jsem odebrala vzorky pro test DNA.“

„To je ta v koženém rubáši?“

Přikývla jsem. „Jsem si jistá, že je to ona.“

„Myslím, že máš pravdu.“

„Koroner je ve spojení s Robinsonovými. Budeme potřebovat vzorek od příbuzných, abychom mohli porovnat mitochondrie.“

Opřela jsem se.

„Dnes ráno mi volala Anne.“

„To je skvělé.“ Ryanova tvář se roztáhla do širokého úsměvu.

„Ne. Není to skvělé.“

Když jsem mu vylíčila, co se stalo, úsměv se zbortil.

„Obtelefonoval jsem taxislužby. Kontrolují své knihy, jestli v pátek někoho na tvé adrese nenakládali. Chceš, abych to zkusil i u půjčoven aut?“

„Asi je na čase,“ řekla jsem.

„Jsou to jen čtyři dny.“

„Ano.“

„Jestli je...“ Ryan zaváhal. „Jestli se jí něco stalo, my bychom to věděli jako první.“

„Ano.“

Ryanovi zazvonil mobil. Koukl na displej, zamračil se a pak mě obdařil tím nejroztomilejším chlapeckým úšklebkem.

„Promiň...“

„Já vím. Musíš to vzít.“

Ryan sotva zmizel za dveřmi, když zazvonil telefon na mém psacím stole. Knihovnice mi sdělovala, že mi vyhledala materiály o sexuálním sadismu a stockholmském syndromu.

Právě jsem pročetla článek v časopise *Journal of Forensic Sciences*, když dorazil Claudel.

„Ten mrtvý muž je Neal Wesley Catts.“

„S'il vous plaît.“ Ukázala jsem na židli naproti stolu.
„Asseyez-vous.“ Sedni.

Claudel svěsil koutky úst a posadil se.

„Catts se narodil ve Stocktonu, v Kalifornii, v roce 1963. Obvyklá dojemná historie, rozvrácený domov, matka alkoholička.“

Claudel mluvil anglicky. Co to může znamenat?

„V sedmdesátém devátém ho vyhodili ze střední školy, protloukal se, jak se dalo, doma ho nikdo nepostrádal. V Soledadu si něco odseděl za drogy.“

„Měl nějaké zaměstnání?“

„Obracel hamburgery, pracoval za barem a v továrně na okenní rámy. Ale tohle se vám bude moc líbit. Ten perverzní hajzlík se moc rád koukal, kam neměl.“

Poslouchala jsem a nepřerušovala ho.

„Několikrát byl předveden na stanici. Lidi si stěžovali, že šmíruje.“

„To mě nepřekvapuje.“

„Jenomže toho nikdy nebylo dost, aby ho policie mohla z něčeho obvinít.“

„V případech sexuálních zvrhlíků je voyerismus typickým prvním krokem.“

„Jedna stará semetrika ho obvinila, že jí odkrágloval pudla. Opět žádné důkazy a žádné obvinění.“

„Kde to bylo?“

„V Yuba City, v Kalifornii.“

To jméno mě udeřilo jako prudká rána do prsou.

„Yuba City je přímo na cestě z Chica.“

Na Claudelových rtech se objevilo cosi, co se až příliš podezřele podobalo úsměvu. „A z Red Bluff.“

„Kdy tam Catts byl?“

„Konec sedmdesátých, začátek osmdesátých let. Zmizel z dohledu někdy v polovině osmdesátých let.“

„Musel se hlásit nějakému kurátorovi nebo tak něco?“

„V osmdesátém čtvrtém už byl čistý.“

Když Claudel odešel pro LaManche, vrátila jsem se ke svému článku. Při svém druhém výletu do knihovny jsem narazila na šéfa.

„Včera to byl velký den, Temperance, že?“

„Hotový karneval. Mluvil jste s Claudelem?“

„Právě jsem mu podal předběžnou zprávu o monsieur Cattsovi.“

„Nějaké překvapení?“

LaManche našpulil rty a zatřepal prsty. Možná ano. Možná ne.

„Jaké?“

„Na rukou jsme nenašel žádné stopy střelného prachu.“

„Ale jestliže střílel, tak by tam měly být.“

„Ano.“

„Jak je to možné?“

LaManche zvedl jedno rameno a obě obočí.

Okruh mých ranních návštěv posléze rozšířil Charbonneau.

„Menard a Catts se znali,“ řekl bez pozdravu.

„Vážně?“

„Podařilo se mi najít jednoho z bývalých Menardových profesorů na Kalifornské státní v Chicu. Ten chlapík tam učí od dob, kdy Truman začal zařizovat Bílý dům, ale paměť má prvotřídní. Dal mi tip na jednu z bývalých Menardových přítelkyň. Nějaká Carla Greenbergová.“

To jméno mi nic neříkalo.

„Greenbergová učí na jedné malé škole v Pennsylvánii. Řekla mi, že v prváku s Menardem chodila, ale pak odjela do Belize. Menard tenkrát nedostal flek na vykopávkách, ani na žádném jiném projektu, a tak zůstal to léto v Chicu. Když se Greenbergová vrátila, trávil už Menard většinu času v Yuba City s nějakým klukem.“

„Cattsem?“

„Naším hrdinou.“

„Jak se Catts a Menard dali dohromady?“

„Byli si podobní.“

„Pokračujte.“

Charbonneau zvedl ruku. „Tohle si nevymýšlím, doktorko. Podle Greenbergová prý všichni Menardovi tvrdili, že má v Yuba City dvojníka. Majitele zastavárny. Studenti archeologie byli hojnými návštěvníky jeho krámu, protože nebyl dvakrát dbalý zákonů o starožitnostech, jestli víte, co myslím.“

„A?“

„Menard se na něho zajel podívat a spřátelil se s ním. Alespoň tak to podává Greenbergová.“

„Zní to absurdně.“

„Takhle mi to Greenbergová napsala do e-mailu.“

Charbonneau mi podal barevnou fotografii z počítačové tiskárny. Byli na ní tři lidé na molu.

Žena seděla na bobku. Sportovní postava, rovné hnědé vlasy a oči posazené daleko od sebe. Dva muži jako by si z oka vypadli. Oba byli vysocí a štíhlí, měli nepoddajné rusé vlasy a neuvěřitelné množství pih.

„To mě podržte.“

„Podle Greenbergové trávil Menard v Chicu stále méně času a nakonec ze školy vypadl. Ona měla tehdy na podzim plné ruce práce s diplomkou. Prý jí na něm vlastně nikdy moc nezáleželo.“

„Našel jste v Yuba City někoho, kdo si na Cattse vzpomíná?“

„Jeden starý pár. Stále žijí v přívěsu, který sousedí s tím, který si najímal Catts.“

„Nechte mě hádat. Milý mladík. Tichý. Uzavřený do sebe.“

„Přesně tak.“

Charbonneau si vzal zpět obrázek od Greenbergové a pohlédl na něj jako člověk, jehož zrak spočinul na výkalech na trávníku.

„Luc a já si zajedeme do Vermontu, obejdeme to tam s tou fotkou a zkusíme vydolovat další vzpomínky.“

Jakmile Charbonneau odešel, vytočila jsem číslo Annina mobilu. „*Je nám líto. Účastník...*“

Pokoušela jsem se prokousat časopisy, které mi připravila knihovnice. *Britský psychiatrický časopis. Behaviorální věda a právo. Lékařství a právo. Věstník Americké akademie přírodních věd a práva.*

Nebylo to k ničemu. Myšlenkami jsem byla jinde.

Znovu jsem zavolala Anne. Mobil měla pořád vypnutý.

Zavolala jsem Tomovi. Manželka se mu neozvala.

Zavolala jsem Anninu bratrovi do Mississippi. Ne, Anne tam není. Ne, neozvala se.

Silou vůle jsem se vrátila k hromadě na svém stole.

Jeden článek se zabýval případem Leonarda Lakea a Charlese Nga, kalifornských géniů, kteří si pro své sexuální otrokyně postavili podzemní bunkry.

Ngův obhájce při procesu argumentoval, že jeho klient byl pouhým nezúčastněným divákem, že je to člověk se sklonek k závislosti, který potřebuje vedení. Podle obhajoby měla všechno na svědomí Lakeova bývalá manželka.

Jasně, Charlie. Byl jsi jen obět'. Stejně jako chudinka Karla Homolková.

V roce 1991 bylo v jezeře Ontario nalezeno rozčtvrcené tělo čtrnáctileté Leslie Mahaffyové, zalité do betonu. O rok později byla objevena patnáctiletá Kristin Frenchová, nahá a mrtvá v příkopě. Obě byly mučené, znásilňované a zavražděné.

Policie zatkla Paula Bernarda a jeho manželku Karlu Homolkovou. Mladí, krásní, plavovlasí. Novináři jim přezdívali Ken a Barbie Mordýřovi.

Výměnou za svědectví proti bývalému manželovi byla Homolková uznána vinnou pouze zabitím. Bernardo byl usvědčen z vraždy, sexuálního napadení, omezování osobní svobody, únosu a nedůstojného zacházení s lidským tělem.

Stejně jako Lake a Ng si i Bernardovi své orgie natáčeli. Když se pásky konečně objevily, ukázalo se, že při mučení a vraždění si na své přišli stejně tak ženich jako nevěsta. Jenomže v té době už bylo o osudu Homolkové rozhodnuto.

Právě jsem začínala číst další článek, když znovu zazvonil telefon.

„Jsou pryč.“ Ryanův hlas zněl, jako by volal z planety Uran.

„Kdo je pryč?“

„Anique Pomerleauová a Tawny McGeeová.“

„JAK MŮŽOU BÝT PRYČ?“

„Denní sestra se na ně šla podívat a postele byly prázdné.“

„Nebyly tam žádné hlídky?“

„Feldmanové jsme řekli, že s bezpečností si nemusí dělat starosti.“

„Propustili je?“

„Ne.“

„Byly samy?“

„Nikdo je neviděl odcházet.“

„Měly nějaké návštěvy?“ Můj hlas zněl až příliš hlasitě.
„Někdo z rodiny?“

„Příbuzné Pomerleauové jsme zatím nenašli. Sestra McGeeové včera večer odletěla z Alberty. Sandra nevím jak dál. Ona a matka jsou teď na cestě z Maniwaki.“

Adrenalinový útok.

„Menard!“

„Jeho popis jsem rozhodil po celém oddělení. Nikdo si nevšiml osoby, která by ho připomínala.“

„Tawny McGeeová byla včera hysterická. A teď nám tihle géniové tvrdí, že si s Pomerleauovou prostě natáhly kalhotky a vytančily ven?“

„Podle vrchní sestry se mohly vypařit, když se střídaly směny. Anebo v noci.“

„Neměly oblečení!“

„Ze šatny pro personál se ztratily dva kabáty a dva páry zimních bot. Kromě toho ještě sedmnáct dolarů z kasičky na kafe.“

„Kam by se dvě dezorientované ženské bez domova poděly?“

„Uklidni se.“

Zavřela jsem oči a silou vůle nutila adrenalinový přívál, aby se vrátil do řečiště.

„Možná, že nikam neodešly. Všeobecná je změtí tunelů a chodeb, ten sklep připomíná středověké bludiště. Já jsem teď v nemocnici. Když je nenajdeme uvnitř, uzavřeme okolí.“

„A pak?“

„Až dorazí McGeeovi, zjistím, jestli Tawny znala někoho v Montrealu.“

„Ježíšikriste, Ryane. Ta ubohá ženská ztratila své dítě, pravděpodobně je pokládala za mrtvé. Nakonec se dozví, že její dcera žije. A teď jí musíme říct, že znovu zmizela?“

„Najdeme ji.“ Ryanův hlas byl jako kalená ocel.

„Obvolám ženské azylové domy,“ řekla jsem.

„Za pokus to stojí.“

Byla to slepá ulička. Nikdo neviděl, ani nepřijal dvě ženy, které by odpovídaly mému popisu.

Vrátila jsem se ke čtení, ale bylo to ještě horší než předtím. Nedokázala jsem sedět na místě. Nedokázala jsem číst. Byla jsem napumpovaná takovou dávkou energie, že bych svedla prorazit žulu.

Ty ženy byly před léty uneseny. Angela Robinsonová v roce 1985, Anique Pomerleauová v roce 1990, Tawny McGeeová v roce 1999. Jejich únosce je nyní mrtvý.

Tak proč se mě zmocňuje stále větší děs?

Prošvihli jsme to? Byl Catts jediným únoscem? Byl v téhle úchylné hře Stephen Menard komplicem Neala Wesleyho Cattse, anebo tomu snad bylo naopak? Běhá Menard pořád po tomhle světě?

Ocitly se Pomerleauová a McGeeová znovu v Menardových rukou? Odvezl je z nemocnice násilím? Šly s ním dobrovolně, stále ještě ovládány jeho mocí?

Zabil Catts Menarda? Kdy? Proč?

Catts by měl mít na rukou stopy střelného prachu. LaManche nic nenašel. Bylo to naopak? Zabil Menard Cattse?

Vzpomněla jsem si na prosby McGeeové, abych ji odvedla s sebou.

Přesvědčila McGeeová Pomerleauovou, aby zmizely? Rozhodly se prostě prásknout do bot? Vystrašilo je neobvyklé prostředí natolik, že raději zvolily útěk? Ale kam utekly?

Proč mám ten silný pocit, že McGeeová a Pomerleauová jsou v nebezpečí? Že bych je mohla zachránit, jen kdybych byla dost chytrá a dokázala tu hádanku rozplést?

Proč nevolá Ryan?

Dostanu z těch kostí všechno, co můžu. Každý detail. Znovu a znovu budu pročitat seznam pohřešovaných osob. Co ještě můžu dělat?

Video.

Vystřelila jsem od stolu, proběhla chodbou a odemkla zasedačku. Kazety ležely tam, kde jsme je s Ryanem včera odpoledne nechali. Stiskla jsem PLAY a scénu po scéně sledovala mladé ženy v kápích s gótsky bílými těly.

Opakovaně jsem přetáčela pásky zpět a zpomaleně si je přehrávala. Dokázala jsem tak rozlišit všechny tři oběti. Jedna žena měla velká ňadra. Jedna malý dolík nalevo od pupku. Jedna mi připadala v poměru k předmětům v pozadí poněkud vyšší.

Výprava se nelišila, rekvizity se střídaly. Bič. Elektrický kabel. Skleněná nádobka. Občas se před kamerou objevil i Catts, jak mučí tu či onu oběť.

Bylo to odporné. Dělal se mi zle. Ty holky by si měly dělat starosti s algebrou, první láskou, nakupováním porcelánu. Ne tu viset za zápěstí ve smradlavém sklepě. Tohle je Kanada, ne Transylvánie šestnáctého století.

Nestává se mi často, abych cítila tak silný hněv jako v této chvíli.

Buď objektivní, Brennanová. Hledej styčné body. Hledej směr.

Znovu jsem začala s kazetou nadepsanou číslem 1. Sledovala jsem opakující se modely a dělala si poznámky.

Ženy se objevovaly popořadě. Ta nejvyšší byla jen na první polovině první kazety. Ta s velkými ňadry se objevila v posledních scénách první pásky a dál na kazetě číslo 2. Na

kazetě s číslem 3 ženu s velkými nadry nahradila žena s dolíčkem u pupku.

Ani jedna scéna nebyla ozvučená.

Každá scéna začínala a končila zcela náhle a neočekávaně.

Některé scény byly technicky bezchybné, natáčeny ze stativu nebo jinak upevněnou kamerou. Jiné byly trhavé, natáčené kamerou v pohybu.

Najednou mi to došlo.

Objevuje se Catts na filmu ve chvílích, kdy je obraz trhavý? A pokud ano, kdo držel kameru?

Sledovala jsem kazety už skoro tři hodiny, když jsem našla scénu, kterou jsem hledala.

Kamera trhavě zachytila celou místnost.

Na Cattsově stole ležela dívka, zápěstí a kotníky přivázané koženými pouty. Za ní kdosi umístil zrcadlo, obdélníkové, asi tak třicet krát šedesát centimetrů.

Catts byl v obraze, zády k objektivu.

Hlavou mi projela ostrá jehla.

Vyskočila jsem, stiskla tlačítko zpětného přetáčení a znovu video pustila.

Objektiv se sunul po oblouku a já v zrcadle zahlédla nezřetelnou postavu.

Menard?

Znovu jsem pásku vrátila a pustila si ji zpomaleně. V příslušném místě jsem obraz zastavila.

Mé naděje se zhroutily.

„Do prdele!“

I když byl obraz zrnitý a částečně zastřený, v zrcadle se objevila tvář za hledáčkem kamery. Poznala jsem ji.

Anique Pomerleauová.

„Velice účinné, ty podělanej hajzle.“ Hlas mi v prázdné místnosti hořce zazvonil. „Donutit jednoho vězně, aby filmoval mučení toho druhého.“

Pokoušela jsem se dívat dál, ale nedokázala jsem klidně posedět. Jako batole na houpačce jsem sedala a vstávala, kontrolovala telefon, vykukovala do chodby.

Po dvaceti minutách jsem se vrátila do kanceláře a hněvem a úzkostí se mi chtělo skoro zvracet.

Začetla jsem se do článku o stockholmském syndromu, ale od písmen mne odváděly nespojitě obrazy.

Anique Pomerleauová plížící se salonem Neala Cattse. Tawny McGeeová, která prosí, abych ji odvedla z nemocnice. Colleen Stanová schoulená v rakvi pod postelí.

Myslela jsem na ně, jak jsou zavřené v klaustrofobické temnotě, strnulé, nahé, samotné. Cameron Hooker věšel Colleen Stanovou za ruce, bičoval ji, dával jí elektrické šoky, až měla tělo samý puchýř. Neal Catts ovládal své oběti stejným způsobem, využíval smyslovou deprivaci, teror a bolest, aby je zlomil.

Pokoušela jsem si představit muka, jakými ty ženy prošly. Ležely ve tmě a naslouchaly zvukům vlastního dechu? Bušení vlastního srdce? Dovedly rozeznat den a noc? Cítily hrůzu při každém zarachocení zámku? Ztratily naději? Opustily je postupem času vzpomínky na předchozí život, jako se mlha pomalu rozplývá v ranním vzduchu?

Kdesi uvnitř jsem cítila těžký kámen. Vší silou jsem se nutila k soustředění.

Stejně jako s kazetami i teď jsem si dělala při čtení poznámky.

Otroctví. Zvyšování sexuálního napětí fyzickým omezením pohybu.

Sadomasochismus. Vyvolávání sexuálního vzrušení způsobováním a snášením bolesti. V patologickém extrému únos, uvěznění, donucení k nedobrovolnému otroctví.

Stockholmský syndrom.

Začala jsem si sestavovat náčrt celého procesu a s každým dalším článkem přidávala nové body.

Za první. Únos a následná izolace. Oběť je uvězněná, svlečená, ponižovaná, degradovaná.

Za druhé. Fyzické nebo sexuální zneužívání. Oběť se cítí zranitelná.

Za třetí. Odstranění běžného modelu střídání dne a noci. Oběť je držena v neustálé tmě nebo světle. Užívání rolet, krabic, kápí.

Za čtvrté. Destrukce soukromí. Defekace, močení, menstruace řízená či pozorována vězňem.

Za páté. Poskytování potravy a nápojů. Malé dávky. Rozvíjení závislosti na vězňem.

Ve tři volal Ryan. Prohledali každý centimetr nemocnice. Nenašli je.

Vrátila jsem se k práci.

Za šesté. Nepředvídatelné trestání. Oběti je odepřeno vysvětlení a odůvodnění.

Za sedmé. Žádost o dovolení. Oběť se musí dovolovat, zda smí jíst, mluvit, stát, atd.

Za osmé. Dlouhodobý model sexuálního a fyzického zneužívání. Oběť je přesvědčena o neměnnosti svého osudu.

Za deváté. Trvalá izolace. Jediným zdrojem kontaktu a informací je pro oběť vězeň.

Ryan znovu volal ve čtyři.

„Paní McGeeová a Sandra jsou tady.“

„Mluvil jsi s nimi?“

„Ano.“

„Jak to vzaly?“

„Matka je pološilená. Dcera je bez sebe vzteky.“

„Kde jsou teď?“

„Odvezl jsem je do hotelu Delta.“

„Znala Tawny v Montrealu někoho?“

„Podle Sandry měla Tawnyina nejlepší přítelkyně z Maniwaki sestřenici někde na západním ostrově. Teď tam vyrážím.“

Nápad.

„McGeeová a Pomerleauová věděly, že je Catts mrtvý. Možná že je ten dům jediné místo, kde se cítí bezpečně.“

„Skvělá dedukce, Brennanová. Ale k ničemu. Dal jsem to zkontrolovat. Ten barák je prázdný. Zavolám, když se něco vyvalí.“

Vrátila jsem se k časopisům.

Za desáté. Výhrůžky, že bude ublíženo rodině a příbuzným.

Za jedenácté. Výhrůžky z předání ještě krutějšímu vězňem.

Za dvanácté. Bezvýznamné ústupky. Oběti jsou poskytována nevysvětlená privilegia, dárky, období svobody.

Za třinácté. Neočekávané příchody. Vytvoření pocitu všudypřítomnosti věznitele.

V šest třicet mi zazvonil mobil.

Při zvuku toho hlasu mi poskočilo srdce, jako kdybych sjížděla horskou dráhu.

„D' vás chce.“ Ženský hlas. Angličtina se silným přízvukem.

„Anique?“

„Potřebuje pomoci.“

„Jsem ráda, že voláš.“ Snažila jsem se o nenucený tón.

„Dělali jsme si o vás starosti.“

„D' nechtěla zůstat v nemocnici.“

„Jste v pořádku?“

„D' by si mohla ublížit.“

„Kde jste?“

„Doma.“

Co je pro Pomerleauovou domov? Mascouche? Pointe-St-Charles?

„Jste v bezpečí?“

„D' vás chce.“

„Řekni mi, kde jste.“ Natáhla jsem se po peru.

„De Sébastopol.“

„Ale tam jsme to prohledali,“ vyhrkla jsem.

Mrtvé ticho.

Blbče! Blbče!

„Dělali jsme si o vás starosti,“ dodala jsem.

„Přijed'te sama.“

„Vezmu detektiva Ryana.“

„Ne!“

„Ryanovi můžete důvěřovat. Je to laskavý muž.“

„Žádné muže.“ Napětí.

„Už jedu.“

Začala jsem vytukávat Ryanovo číslo, ale pak jsem toho nechala.

ZAVĚSILA JSEM A ZÍRALA NA TELEFON. V MYSLI SE MI honily miliony „co kdyby“.

Co kdybych zavolala Ryanovi? Claudelovi? Charbonneauovi? Feldmanové? Nechtěla jsem se do toho pouštět tak docela sama.

A co kdybych hned vyrazila do de Sebastopol? Ty ženy je potřeba dostat ven.

Pomerleauová žádala, abych přijela sama. Žádní muži. Vzhledem k tomu, co jsem si v posledních dnech všechno přečetla, to dávalo smysl. Jak Pomerleauová, tak McGeeová strávily léta v utrpení, které jim způsobovaly právě mužské ruce.

V mém nitru probíhal zápas emocí. Hněv. Odpor. Soucit. Pocit naléhavosti.

Všichni tři detektivové se přeskočí vzteky, když tam pojedou sama.

Mohl by přece počkat venku.

Znovu jsem začala vytūkávat Ryanovo číslo. Znovu jsem toho po chvilce nechala.

Co když bude Ryan trvat na tom, že mě doprovodí dovnitř?

McGeeová a Pomerleauová mají v tom domě určitě nějakou skrýš. Ryanova přítomnost by je do ní mohla znovu zahnat. Otřást jejich důvěrou ve mne. Možná tam ani nejsou. Možná tam najdu další pokyny, jen pokud přijedu sama. Policejní síť kolem celé čtvrti by byla příliš nápadná.

V duchu jsem slyšela vystrašené prosby McGeeové, cítila její stisk na své paži, viděla tu zoufalou naději v jejích očích.

Do myšlenek mi naskočil pocit viny. Sebeobviňování.

V nemocnici se mi McGeeovou nepodařilo uklidnit. Pokud jsem vůbec něco dokázala, tak jen ji ještě více poplašit.

Co když v Ryanově přítomnosti znovu zpanikařím?

Zhoupla jsem se a postavila na nohy. Z věšáku jsem strhla bundu.

Tentokrát udělám, oč mě prosí. Dlužím jí to. Jim oběma.

Na půli cesty mne zarazila další myšlenka.

A co když McGeeová a Pomerleauová nejsou samy? Co když jim Menard pořád ještě zpracovává hlavy? Co když je to past? Opravdu by se odvážil mi ublížit? A proč ne? Stejně ho čeká doživotní vězení a je to nebezpečný sociopat.

„Sakra! Sakra! Sakra!“

Komu zavolat?

Ryan se bude chovat jako otec. S tím si neporadím.

Claudel? Vyloučeno.

Tep se mi zrychlil. Zkusila jsem Charbonneaua, jen aby někdo věděl, kam jsem odjela. Mechanický hlas mě informoval, že účastník, kterého volám, je buď nedostupný nebo má vypnutý telefon. Žádné vybídnutí k zanechání zprávy.

Koukla jsem na hodinky.

Šest čtyřicet dva. Vytočila jsem ústředí CUM a nechala Charbonneauovi vzkaz. On a Claudel jsou patrně pořád ještě ve Vermontu, ale takhle aspoň budou vědět, kam jsem odjela.

Obklopilo mě ticho.

Další „co když“.

Co když si McGeeová ublíží?

Co když je to Menardův manévr, jak mě přidat do sbírky?

Co když má Menard v plánu prohnat mi kulku mozkiem?

Pokoušela jsem se vyhodnotit všechny katastrofické scénáře a vtom mi v ruce vybuchl mobil.

Ucukla jsem, jako bych se popálila. Telefon mi vypadl z dlaně, odrazil se od zdi a zapadl pod stůl. Klekla jsem na všechny čtyři, doplazila se k němu, pevně ho sevřela a stiskla tlačítko.

Další šok.

Žádný pozdrav, jen Anniny nesouvislé omluvy.

Armagedon, který už nastal v mé hlavě, se rozrostl o další pocity. Úleva. Zlost.

Prerušila jsem ji.

„Kde jsi?“

Anne si ten zuřivý tón mého hlasu vysvětlila špatně.

„Nedávám ti za vinu, že se na mě zlobíš, Tempe. Mé chování bylo víc než sobecké, ale pokus se pochopit...“

Vteřiny plynuly. Vteřiny, během nichž si možná Tawny McGeeová podřezává zápěstí.

„Kde jsi?“ Ještě naléhavěji.

„Je mi to tak líto, Tempe...“

„Kde jsi?“

„U Milosrdných sester.“

Annin hlas odkryl v mém mozku maličké, prázdné místo. Dovnitř se začalo pokradmu plížit jasné uvažování.

„To je ten klášter na rohu Ste-Catherine a Fullum?“

„Ano.“

Anne byla sotva pět minut odsud.

Anne je žena.

Rozhodnutí bylo rychlé.

„Potřebuju tvou pomoc.“

„Cokoli.“

„Zajedu pro tebe.“

„Kdy?“

„Teď hned.“

„Počkám venku.“

K autu jsem napůl šla a napůl běžela, srdce mi bušilo jako při maratónu.

Dělám chybu, když do toho zatahuji Anne? Už tak je vyčerpaná vlastními problémy. Vystavuji ji nepřiměřenému riziku?

Rozhodla jsem se, že Anne všechno řeknu a rozhodnutí nechám na ní.

Těžký noční chlad zahalil město. Vítr byl vlhký, nízké mraky se líně převalovaly, jako by samy nevěděly, zda mají na zem seslat déšť nebo sníh.

Anne se třásla zimou před starým klášterem, zavazadla nakupená u nohou.

Opozdilci, kteří už nestihli dopravní špičku, se ploužili po chodnících a ucpávali ulice. Po cestě nám blikaly do oken semaforey a vánoční výzdoba. Stručně jsem Anne pověděla, co jsem zjistila během její nepřítomnosti. Naslouchala bez přerušování, tvář napjatou, a prsty si pohrávala s konci uvolněné šály.

Skončila jsem a asi minutu jsme obě mlčely. Byla jsem si jistá, že mě Anne požádá, abych ji odvezla domů.

„Nestojím ani za to poslední kozí hovno.“

„To neříkej, Anne.“

„Zatímco já fňukám, protože nesedím v čele božího pořizovacího výboru, ty holky si prošly peklem.“ Obrátila se ke mně. „Jakej testosteronem zblblej čurák může mít radost z toho, když ubližuje mladejm holkám?“

„Nechci, abys měla pocit, že tam se mnou musíš jet. Pochopím, když se do toho nebudeš chtít zaplést.“

„Ani náhodou, zlato. Do toho domečku se moc ráda podívám.“

„Tak to je přesně to, co neuděláš.“ Jako bych slyšela Ryana. „Máš s sebou mobil?“

„Ta zasraná věc chcípla, když jsem ti ráno volala.“ Anne si poklepala na tašku. „Ale mám svůj pepřovej sprej.“

Ukázala jsem na svou kabelku. „Najdi můj telefon.“

Když jsem zabočila na de Sébastopol, Anne udělala, oč jsem ji žádala.

Zaparkovala jsem naproti stáji. Než jsem zhasla světla, spatřila jsem toho voříška, jak se zvedá a plazí přes dvůr. Oči mu svítily a čenich prozkoumával vzduch.

Anne a já jsme se upřeně zahleděly na ulici. Jedna osamocená žárovka vrhala válec žlutého světla na vrata stáje. Nalevo zívalo temné a prázdné překladiště.

„Zůstaň v autě,“ zašeptala jsem, když jsem otevírala dveře auta.

„Ani nápad.“

„Ano.“

„Ne.“

„Ano,“ sykla jsem.

Anne překřížila ruce na prsou. Natočila jsem se k ní bokem. Lampa osvětlovala její siluetu a já viděla, jak se horními zuby kouše do spodního rtu.

Vzala jsem ji za ruku a vymáčkla ze sebe přepadlý úsměv.

„Já potřebuji tvou pomoc, Annie. Ale potřebuji ji na dálku. Tyhle ženy byly celé roky v izolaci. Svět je děsivý.“ Jemně jsem jí stiskla dlaň a ještě zmírnila svůj šepot. „Ony tě neznají.“

„Ani tebe neznají,“ zamumlala.

„Obrátily se na mě.“

„Co když je tam ten kretén Menard?“

„V domě je telefon. Když ti do deseti minut nezavolám nebo nedám jiné znamení, zavolej Ryanovi. Mám jeho číslo nastavené pod klávesou 5.“

„A když nebude Ryan k mání?“

„Volej policii.“

Když jsem vystoupila, pes se přihnul k plotu. Držel se mnou krok a jakmile se dostal na konec své ohrady, vyskočil na zadní a vrčel. Z jakýchsi podivných důvodů, které byly známy jen jemu samému, se rozhodl, že tentokrát nebude štěkat.

Noční vzduch voněl po koních a řece a blížícím se sněhu. Nad hlavou mi vrčel drát, jedna holá větev ťukala o jinou.

U odbočky jsem zaslechla jakýsi brousivý, kovový zvuk a zapadla jsem ke vchodu posledního řadového domku. Ztrnule jsem stála ve stínu a špičkovala uši, aby mi neunikl ani ten nejslabší lidský zvuk.

Nic.

Vyplížila jsem z výklenku a nakoukla za roh.

Na zemi ležela hnědá láhev.

Budweiser, okomentovala to nějaká iracionální buňka mého mozku.

Poryv větru šťouchl do láhve. Odvalila se a odírala se o štěrk a led.

Narovnala jsem se, překročila pivko a vyrazila nahoru po chodníku. Dávala jsem si pozor, abych nezakopla nebo si

nezvrtla kotník. Všude okolo se houpaly měnící se tvary stromů a keřů.

Zabočila jsem. Dům se rýsoval tmavý a tichý, nevycházel z něho ani proužek světla.

Vyšla jsem po schodech na verandu, otočila zvonkem, čekala. Ještě jednou. Tělo jsem měla napružené, připravené k tryskovému útěku.

Zachrastil řetěz a pak zámek. Dveře se pootevřely. Posunula jsem se dopředu, napumpovaná adrenalinem jako voják před bitvou.

Tvář s maskou smrti. Široké, mrkající oči.

Cítila jsem vlastní dech.

„To jsem já, Anique, doktorka Brennanová.“

Pomerleauová rychle pohlédla přes má ramena.

„Jsem sama.“

Pomerleauová ustoupila a dveře se zhouply dovnitř.

Vešla jsem. Vzduch stále páchl kuličkami proti molům a plísni.

Pomerleauová zavřela a zamkla dveře. Měla na sobě černé džíny a temně modrou mikinu.

„Je Tawny v pořádku?“ zeptala jsem se.

Pomerleauová se pomalu otáčela, jako zombie. Za ní se jako kyvadlo kolébal řetěz na dveřích.

„Je ‚D‘ v pořádku?“ opravila jsem se.

„Je vyděšená.“ Chraplavý šepot.

„Mohu?“ Rozepnula jsem si bundu.

Svlékala jsem se a Pomerleauová mě obešla. Obrátila se směrem k hale. Pověsila jsem bundu na kliku a přitom nenápadně odsunula západku na dveřích.

Pomerleauová mě vedla do salonu, který Catts pokřtil svým mozkem. Následovala jsem ji.

Cattsův gauč byl odsunutý k sekretáři a pokrýval ho přehoz. Jediná mosazná lampa zbarvila místnost do světle jantarového odstínu.

Tawny McGeeová seděla v křesle, kolena u brady, hlavu skloněnou – v naprosto stejné pozici, v jaké jsme ji našli v kobce. Přikrytá byla stejnou pokrývkou, kterou v onen den svírala v rukou.

„Tawny?“

Nepohnula se.

„Tawny?“

Křehké tělíčko se celé stáhlo.

Udělala jsem krok dopředu a stále ostražitě hledala ty nejjemnější známky přítomnosti třetí osoby. Dům byl tajuplně tichý.

„To jsem já, Tawny, doktorka Brennanová.“

McGeeová ucukla a šťouchla do stolku vedle křesla. Křišťálová lampa se zachvěla a na dívčíných vlasech se roztančila malá žlutá světélka.

„Budeš v pořádku.“

Nepohnula se.

Natáhla jsem se po její ruce. Přes vlněnou deku mé prsty ucítily cosi tvrdého, zvlněného.

Právě v té chvíli se ozvalo bušení na dveře připomínající rychlopalnou pistoli.

McGeeová nadskočila.

Pomerleauová ztuhla.

Hlavní dveře zavržaly a z předsíně se ozval hlas.

„Haló?“ volala Anne. „*Bonjour!*“

Pomerleauová stáhla rty. „Lhala jste,“ sykla.

Než jsem stačila odpovědět, Anne se objevila v hale, mobil v jedné, klíče od auta v druhé ruce.

„Co tady děláš?“ Prudce jsem se postavila.

„Máš hovor. Myslela jsem, že bys to měla vědět.“ Anne sjela pohledem ze mě na Pomerleauovou a pak k té katatonické postavě pod příkrývkou. „Myslela jsem, že byste to všechny měly vědět.“

„To mohlo počkat,“ řekla jsem rozzlobeně.

Anne pochopila, že udělala chybu, a za každou cenu se to snažila napravit. „Charbonneau nechal na ústředí CUM vzkaz.“ Natáhla ruku s telefonem. „Z ústředny ti volali na mobil.“

Všimla jsem si, že Pomerleauová ustoupila do tmavého kouta haly.

„Stephen Menard je mrtvý,“ pokračovala Anne a očima mě prosila za odpuštění. „Je mrtvý už dávno. Catts ho zabil.“

Z té schoulené hromádky za mnou se vydral zvuk. Napůl sten a napůl vzlyk.

„Promiň,“ mumlala Anne. „Myslela jsem, že bys to měla vědět. Vráťím se do auta.“ Anne se spěšně vydala do předsíně.

Dřepla jsem na bobek a položila ruku McGeeové na nohu.

McGeeová zvedla a vyklenula záda. Přikrývka z ní sjela. Její tvář připomínala bledý měsíc v zimě.

Rty se jí třásly.

„Jsi v bezpečí, Tawny. Ty i Anique jste v bezpečí.“ McGeeová pohodila ramenem. Přikrývka na klíně se rozevřela.

Zápěstí měla svázaná provazem.

S něčím takovým jsem nepočítala. Provaz. Proč provaz? Je utažený?

Slyšela jsem otevírání hlavních dveří.

Zvedla jsem hlavu. Oči McGeeové byly naplněny hrůzou. Sledovala jsem jejich pohled.

Upíraly se na Pomerleauovou, která ustupovala vzad.

Plíce mi přestaly dýchat. Srdce mi přestalo bít. Cítila jsem, jak mi z tváře odtéká krev.

Strach v nemocnici.

Tvář za kamerou.

Ruce bez stop střelného prachu.

Homolková, ochotně se účastnicí zvrhlostí svého manžela.

Všechno jsem pochopila!

Prudce jsem se zvedla.

Pomerleauová se sunula halou jako nastartovaný buldozer. Zaslechla jsem ohavné křupnutí a pak dutou ránu.

Rozběhla jsem se k předsíni. Dveře byly otevřené.

Anne ležela tváří k zemi, hlavu u futra, nohy rozhozené na linoleové podlaze.

Rychle jsem pohlédla do tmy. Po Pomerleauové ani památka.

„Annie!“ klekla jsem k ní a nahmatala na krku puls.

Příliš pozdě. Za sebou jsem zaslechla pohyb. Dveře se prudce pohnuly směrem dovnitř a skříply patu Anniny boty.

Než jsem se stačila otočit, v hlavě mi vybuchlo světlo. Upadla jsem do temnoty.

PO PÁR VTEŘINÁCH, NEBO TAK MI TO ALESPON připadalo, jsem ucítila, jak mi mozek tlačí na lebku a agresivně si hledá víc a víc místa. Otevřela jsem oči a pohnula hlavou. Před očima mi poskakovaly úlomky rozbitého skla. Zavřela jsem oči a pokoušela se uvažovat.

Na hrudi mě pátilo. Ležela jsem na levém boku a rameni. Polkla jsem a pokusila jsem se posadit. Ruce a nohy mi nefungovaly. Uvědomila jsem si, že je mám pod sebou a vedle sebe.

Pomalů se mi vracelo vědomí. Necítila jsem ruce. Nohy. Musím se přece pohnout.

Stáhla jsem břišní svaly a znovu se pokusila vyškrábat na kolena.

Zvedl se mi žaludek, zvracela jsem.

Zapřela jsem se kotníky, posunula boky a snažila se odtáhnout od zvratků. S každým pohybem se mi žaludek zvedal znovu a znovu, až můj žaludek nedokázal nabídnout nic než žluč.

Chvíli jsem ležela, zhluboka dýchala a tápala po nějakém vysvětlení. Kde jsem? Jak dlouho tu jsem?

Opatrně jsem převrátila hlavu. Prudkou bolestí jsem skoro vykřikla.

Mysli! ječel na mně jeden pomlácený neuron.

Zkusila jsem to. Ale mé myšlenky se ani za nic nechtěly přeměnit na pochopitelné obrazy.

Soustřed' se na tenhle okamžik!

Čich!

Plíseň. Zatuchlá látka. Dřevo. Ještě něco jiného. Chemický čistič? Petrolej?

Hmat!

Ostrá vlákna škrábající mou tvář. Písek v ústech. Prach v nosních dírkách. Koberec?

Sluch!

Vítr. Větev mlátící do skla. Skřípání a vrzání starého domu.

Puls mi tloukl v uších jako kladivo.

Tlumené kroky. Zašplouchání.

V dálce. Někdo se tam pohybuje. V jiné místnosti?

Znovu jsem otevřela oči.

Ležela jsem na velice špinavém koberci. Viděla jsem vyřezávanou dřevěnou nohu, brusinkové čalounění a konec roztrhané deky.

Poznání! Jsem v Cattsově salonu. Lampa je zhasnutá.

Někde bouchly dveře. Ticho.

Křeslo přede mnou. Další bouchnutí dveří se ozvalo z větší dálky, kdesi za mnou. Mozek přijímal informace rychlostí, jakou se stěhují kontinenty.

Vyšel někdo zadním vchodem? Bylo to v kuchyni? V Cattsově kuchyni.

Pokoušela jsem se vybavit si půdorys domu tak, jak jsem si ho pamatovala z předchozí návštěvy. Ne, nebyl tam.

Zadržela jsem dech a naslouchala. V domě bylo naprosté ticho. Krev v hlavě mi nepřestávala bušit do spánků. Jeden úder srdce. Tucet. Tisíc.

Zadní dveře znovu bouchly. Kvapné kroky se přiblížily. Zavřela jsem oči a klidně ležela, všechny svaly jako v ohni.

Zaslechla jsem zarachocení a šplouchání.

Ten zápach omráčil všechny mé smysly. Prsty se mi zatřaly do pout.

Benzín!

Otevřela jsem víčka. Dokázala jsem rozeznat dvě postavy.

Tawny McGeeová seděla svázaná v křesle.

Anique Pomerleauová smáčela místnost tekutinou z velkého kanystru.

Strach zkratoval každou rozumnou myšlenku, kterou jsem byla schopná vytvořit. Co mám dělat? Mluvit na

Pomerleauovou? Promluvit s McGeeovou? Hrát si na mrtvolu?

Víčka mi poklesla. Naslouchala jsem, jak se kolem mě rozlévá smrt.

Po několika vteřinách jsem slyšela další žbluňknutí, ustupující kroky a bouchnutí dveří.

Otevřela jsem oči. Těsně u zdi ležel prázdný kanystr.

Odešla Pomerleauová pro další benzín? Kam? Do kůlny? Jak dlouho jí to před tím trvalo? Minutu? Dvě?

Mé myšlenky se zaměřily na jedno jediné.

Vypadni odsud!

Směs obrazů. Anne. Pomerleauová. Provaz omotaný kolem zápěstí Tawny McGeeové.

Je McGeeová spoutaná? Má svázané nohy? Když jsem jí hladila kotník, nic jsem necítila. Střípek naděje.

„Tawny.“

Ticho.

„Tawny.“

Opravdu se v křesle něco pohnulo?

Zvedla jsem hlavu. Místnost připomínala potemnělé jezero, nábytek vystrkoval rohy do temnoty.

„Q‘ se chystá zapálit dům. Musíme se odsud dostat.“

Nádech?

„Já vím, co ti Q‘ udělala.“

Zadní dveře klaply. Směrem k nám se ozval dupot. Sklonila jsem hlavu.

Skrz přivřené oči jsem pozorovala Pomerleauovou, jak vchází s novým kanystrem a polévá sekretář a gauč. Když byl kanystr prázdný, odhodila ho na podlahu a zmizela pro další.

„Nikdo neví, že jsme tady, Tawny.“

Tichem se pokoj ještě víc zatemnil a naplnil smrtí.

„Nikdo pro nás nepřijde. Musíme si pomoci samy.“

Žádná odpověď.

„Když se přisunu blíž, dokážeš mě rozvázat?“

Ticho.

„Můžeš chodit?“

Jako bych mluvila s mrtvolou.

Zuřivě jsem začala zápasit s pouty, kroutila jsem se a zmítala, až jsem cítila kůži rozedřenou do masa. Uzly držely pevně.

Zadní dveře znovu bouchly.

Uvolnila jsem se a zavřela oči.

Pomerleauová se vrátila s další dávkou.

Pro boha živého. Kde je Anne? V téhle místnosti není. Dokážu odsud dostat Anne i McGeeovou? Zemřeme dřív, než stihnou dorazit hasiči?

Měla bych s Pomerleauovou promluvit? Dokázala bych najít argument, lest, myšlenku, které by nám vykoupily trochu času navíc?

A záleží na tom vůbec? Ten dům prohledali a nic nenašli. Neřekla jsem Ryanovi, že sem jedu. Dostal Charbonneau můj vzkaz?

Do očí se mi draly slzy. Jak jsem toužila roztrhnout pouta, osvobodit se a dostat Pomerleauovou, skoncovat s touhle karikaturou lidské bytosti.

Ležela jsem klidně a čekala.

Zápach benzínu byl už hodně silný. V ústech jsem cítila žluč, pod jazykem křeče.

Další kanystr padl na zem. Pozorovala jsem, jak nohy Pomerleauové mizí za rohem.

Tentokrát zadní dveře nebouchly.

Sledovala jsem kroky. Hala. Zadní pokoj.

„Tawny, musíme se pohnout!“ sykla jsem.

Bylo to beznadějné. Budu si muset poradit sama.

Zaklonila jsem se a stáhla zádové svaly. Vší silou jsem se pokoušela uvolnit kotníky od zápěstí. Uzle držely pevně. Chtělo se mi křičet bolestí a zoufalstvím.

Pomerleauové kroky se znovu ozvaly v hale, pak ustoupily do vedlejší místnosti. Po pár vteřinách se začaly blížit k salonu.

Přitiskla jsem se k zemi.

Příliš pozdě.

Kroky se zastavily a pak spěchaly ke křeslu. Zaslechla jsem zamňoukání, spíš kočičí než lidské, a pak kroky stáčející se ke mně.

„Ale! Obě moje Šípkové Růženky jsou vzhůru.“
 Nemělo smysl zůstat v pasivitě. Sebrala jsem veškerou sílu, převalila se na kolena a zvedla hlavu.
 Pomerleauová se v příšeří tyčila jako socha vyřezaná z ebeny. Socha s kanystrem v ruce. Místnost čpěla benzínem.
 Strach mi vystřelil do každého nervového zakončení.
 Rozhodnost? Lichotky? Obviňování? Prosby?
 „Kde je má přítelkyně?“ Podařilo se Anne odsud dostat?
 Pomerleauová se na mě potměšile podívala. „Nevydržela. Zmizela za zrcadlem.“
 Zoufale jsem vyštěkla: „Catts ty holky nezabil. To ty.“
 Když se Pomerleauová přiblížila, tvář jí ozářil osamocený šedý paprsek. „Zabít?“ Zlověstný hlas. „To není žádná zábava.“
 „Mučila jsi je a týrala hlady.“
 „Zmizely za zrcadlem.“
 „Angie Robinsonova.“
 Spíše jsem cítila, než viděla, jak Pomerleauová ztuhla.
 „Pověz mi proč,“ naléhala jsem.
 „Vadí nevádí?“ prozpěvovala si.
 „Co jsi udělala mé přítelkyni?“
 „Vadí nevádí?“
 Proboha! Ta ženská si to opravdu užívá.
 „Mučila jsi Tawny.“
 „Další Alenka v mé říši divů.“ Hadí úsměv.
 „Zabíjela jsi děti.“
 „Některé vydrží. Jiné ne.“
 „Chci znát jejich jména.“
 „Proč?“
 „Jejich rodiny mají právo se dozvědět pravdu.“
 „Jejich rodiny mohou shnít v pekle. Ty jim nic neřekneš. Huso! Ty už nikomu nic neřekneš.“
 „Tví rodiče tě hledali.“ Úpěnlivý tón.
 „Asi ne dost.“ Hořkost.
 „Stýská se jim po tobě,“ lhala jsem. „Chtějí tě zpátky.“
 „Není cesty zpátky.“
 „Na světě jsou lidé, kteří ti mohou pomoci.“
 „Zrcadlo praská.“

Blesková vzpomínka. Můj byt. Roztříštěné obrazy, zrcadla.

„A celé královo vojsko a celá králova jízda jej nedovedla na zeď zpátky dát,“ zpívala si.

„Co se stalo s Angie Robinsonovou?“

„Jen další ztracená holka.“

„Ztracená? Nebo zlikvidovaná?“

„Jen smetí na lopatě.“

Donuť ji mluvit!

„Kdy Angie zemřela?“

„Než jsem přišla já.“

„Já vím, co se stalo, Anique. Já to chápu. Catts ti ublížil a pak tě donutil ubližovat druhým.“

„Kdo je Catts?“

„Menard. Catts zabil Menarda a vzal si jeho jméno.“

„Menard. Catts.“ Posměšně odfrkla. „Amatér.“

„On byl zlo. Mučil tě. Mučil Angie Robinsonovou. Musela jsi hrát s ním, aby ses mu zavděčila.“

„Já nehrála s ním.“ Prst se jí zapíchl do hrudi. „Já tady vládla. Já byla královna.“

„Q“. Srdcová královna.

„Dělala jsi jen to, co bylo nutné, abys přežila.“

„Ne, ty to nechápeš. Já jsem královna, ne králík.“

Chyť se toho!

„Já vím. Jsi silná, Anique. Zastřelila jsi Cattse.“

„Stal se z něho slaboch.“

„Udusila jsi Louise Parentovou.“

„Smrt z milosti.“

Její uštěpačná lhostejnost ve mně vyvolávala bezmocný, divoký vztek. Najednou jsem se už nedokázala ovládnout. Aniž bych přemýšlela, zanechala jsem svých pokusů o rozhovor, začala jsem sebou zmítat a škubat. Pot mi pokryl tvář a stékal mi po zádech.

„Ty bezcitná mrcho!“

Pomerleauová se zasmála a jako vzrušené dítě se rytmicky pohupovala ze špiček na paty, dokud jsem se zadýchaně a vyčerpaně neposadila.

„Policie si tě najde,“ funěla jsem. „Neutečeš.“

Pomerleauová si zahákla prst za obojek s výstupky, který jí obepínal krk. Do té mrtvolně bledé tváře se vkradl zlomyslný úsměv.

„Z popela vytáhli tři těla,“ notovala si. „Ale díky bohu, jedna oběť plamenům unikla.“

Otočila kanystr a postříkala mi oblečení benzínem.

Žaludek se mi zatřásl. Srdce jsem měla až v krku.

Klid! Zachovej klid!

Pomerleauová odhodila kanystr a vyšla ven ze salonu. Slyšela jsem, jak kráčí halou do kuchyně, do zadního pokoje a do místnosti vedle něho a pokaždé se na okamžik zastaví. Myšlenky se mi vrátily k Anne. Je mi to tak líto, Anne. Jsem tak blbá. Tolik mě to mrzí. Neměla jsem tě do toho zatahovat.

Štiplavý pach se nesl vzduchem.

Ježíšikriste!

„Utíkej, Tawny!“ křičela jsem. „Dostaň se ven.“

Kroutila jsem se a svíjela, hrud' v jednom ohni, hlavu rozedranou bolestí.

Za pár minut byla Pomerleauová zpět a ve tváři se jí zračilo – co? Euforie? Radost?

„Sousedí zavolají policii,“ ječela jsem. „Daleko neutečeš.“

„To už budeš udušená kouřem.“

Pomerleauová škrtla zápalkou a pozorovala, jak plamínek prská a rozkvétá.

„Na shledanou v ráji.“

Zápěstí se ohnulo. Sirka odlétla.

Slyšela jsem hlasité zahučení, ucítila za sebou horko a viděla, jak se místnost roztančila v kmitajícím oranžovém světle.

ZÁŘE PLAMENŮ PO PRVNÍM VÝBUCHU POVADLA, ALE místnost začal naplňovat dusivý černý kouř.

Nemohla jsem se postavit na nohy. Provazy mne fixovaly v záklonu, kotníky připevněné k zápěstím. Překulila jsem se na kolena.

Oči mě pálily. Hrdlo jsem měla jednu otevřenou ránu. Ačkoli bylo stále větší horko, mé tělo se třásl. Tenhle oheň sám nedohoří. Musím se dostat ven, nebo zemřu.

Pokoušela jsem se uvažovat, ale má roztěkaná mysl mi předhazovala jen samé úděsné obrazy z jiných míst, jiných dnů.

Křídově bílé kosti v kamnech. Zuhelnatělá kostra ve vypáleném sklepe. Dvě zčernalá těla ve shořelé Cessně.

„Přestaň s těma sračkama, Brennanová!“ křikla jsem nahlas. „Mysli!“

Několikrát jsem se mělce nadechla, zakašlala a celou litanii zopakovala.

„Mysli!“ zaječela jsem znovu.

Žaludek se mi zvedal. Polkla jsem a znovu nahlas promluvila, tentokrát k Tawny.

„Tawny! Slyšíš mě?“

Oheň za mnou syčel a prskal. Na místě, kde předtím seděla Tawny, byl nyní jen houstnoucí dým.

„Tawny!“ zavřeštěla jsem znovu.

Zpátky na bok, skrčit a natáhnout boky a kolena. Sunula jsem se po koberci a pokaždé jsem si o něco víc vymknula rameno a odřela tvář.

Právě jsem se chystala na třetí záběr, když se z křesla vznesl až nadpřirozený, smrt věstící jekot.

Ztuhla jsem a na krku i pažích mi hrůzou vstaly všechny chlupy.

„Tawny!“
 Řev neustával, byl to jeden jediný vysoký tón panické hrůzy.
 Kristepane. Ona hoří?
 „Tawny, můžeš chodit?“ křičela jsem.
 Kvílení ochablo a uvolnilo cestu záchvatu kašle.
 „Klid, vojáku,“ pronesla jsem spíše k sobě než k Tawny.
 „Už jdu.“
 Třikrát jsem popolezla a tělem jsem udeřila do křesla. Na kůži jsem cítila vrstvu benzínu a prachu.
 „Zakryj si ústa,“ hekala jsem tak hlasitě, jak to jen šlo.
 „Jestli můžeš, spadni dolů na podlahu.“
 Kašel byl čím dál úpornější.
 Ramenem jsem se opřela o křeslo, převalila se na kolena a pokusila se ho rozhoupat.
 „Tawny! Spadni dolů!“ ječela jsem. „Ted’!“
 Za námi cosi zasyčelo. Jedna zeď vzplála, plameny zachvátily strop a místnost vykoupaly v plovoucím oranžovém světle.
 Cítila jsem pohyb, pak Tawny žuchla na kolena, přitáhla si nohy k tělu a jako uzlíček se svalila hned vedle mě.
 Nevinnost, bolest a strach si vybíraly svou daň. Skoro jsem už nemohla dýchat, ani myslet. Ale můj líný mozek vyhodnotil to, co mé oči neviděly.
 Od psího obojku na krku visel volný provaz. Ruce a nohy nemá svázané!
 Otočila jsem se k ní.
 „Tawny,“ kašlala jsem. „Musíš mi pomoci. Ty nás můžeš zachránit, Tawny. Můžeš nás zachránit.“
 Ten lidský uzlíček se křečovitě stáhl.
 Mysli, Brennanová, mysli! Opravdu se díky sílícímu ohni probrala? Anebo zafungoval strohý příkaz lépe než laskavá prosba? Je stále naprogramovaná tak, že reaguje na rozkazy?
 Nemám co ztratit.
 „Tawny, rozvaž mě!“ vykřikla jsem.
 Vyhublý krk se vysunul vzhůru.
 „Ted’, Tawny, ted’!“

V tu chvíli se objevil Tawnyin obličej. Když se naše oči střetly, hluboce jsem zalitovala svého rozhodnutí být tvrdá.

„Pojedeš domů, holčičko. Do Maniwaki. K mámě.“

Na hrudi mi žhnulo. Neovladatelně jsem se rozkašlala.

„K Sandře,“ kuckala jsem.

Tawnyina tvář se uvolnila, jako kdyby před očima spatřila svět, který už dávno pokládala za mrtvý. Ústa se jí otevřela, roztrásla a pak se zformovala do O.

„K Sandře,“ zopakovala jsem.

Tawny se beze slova otočila a pod oponou dýmu se plazila k zadnímu vchodu.

Pokusila jsem se ji zachytit. Provazy mě ztrhly zpět.

„Tawny!“ Hlas mi přeskakoval. Kašlala jsem, až mi vřískalo břicho, a cítila jsem pachut' krve.

Když křeč pominula, obrátila jsem se a upírala oči směrem, kterým Tawny zmizela.

Nic než hustý černý kouř.

Srdce se mi scvrklo. Zůstala jsem tu sama. Umřu.

Proboha! Jsem opravdu sama? Je Anne už mrtvá?
„Tawny!“ křičela jsem. „Prosím!“

Nic.

Stejně jako předtím jsem se cukala a zmítala. Stejně jako předtím jsem se vyčerpaně zhroutila na odporný koberec, kůži rozedřenou, plíce v agónii.

Pokoj pomalu mizel. Jako hypnotizovaná jsem si opakovala: umřu. Umřu. Umřu.

Pak jsem uslyšela šoupání a bouchání připomínající rychlé otevírání a zavírání zásuvek. Za pár vteřin se v kouřové cloně zformovala temná postava a štrachala se ke mně.

Tawnyina pokožka zářila jako alabastr. Jednou rukou si zakrývala ústa. V druhé svírala jakýsi dlouhý, plochý předmět.

Co je to?

Křečovitě sebou škubala. Ve světle plamenů se zaleskla čepel.

Nůž!

Tawnyiny prsty vypadaly bílé a bez krve. Okamžik zírала na svou ruku, jako kdyby se pokoušela upamatovat, proč v ní svírá nůž.

Pak se ke mně vrhla a otočila mě, takže se mi obličej přimáčkl ke koberci.

Cítila jsem dech na svém krku, její váhu na zádech.

Prokristapána, ona mě ubodá. „Q“ ji stále ještě ovládá.

Čekala jsem, až dopadne čepel.

Ale namísto toho jsem ucítila tlak na zápěstí. Pilování.

Tawny přeřezává má pouta!

Zkroutila jsem hlavu na stranu a lapala po vzduchu.

„Rychleji, Tawny. Pospěš si!“

Natahovala jsem provazy od sebe a Tawny po nich jezdila sem a tam nožem. Ačkoli jsem měla paže zcela ztuhlé, ucítila jsem, jak se vlákna jedno po druhém vzdávají a sevření povoluje.

Trvalo to snad tisíc let, ale nakonec se provazy přetrhly. Natáhla jsem nohy a překulila se na záda.

Bolest mi projela páteří až do ramen a boků. Před očima se mi dělaly mžítiky.

„Nůž,“ zajíkala jsem se.

Před očima se mi objevily dvě Tawny, jak natahují ruce a padají k zemi v záchvatu kašle. Chňapla jsem po noži a upustila ho.

Zatleskala jsem, zatřásla rukama, uhodila jimi o zem. Při druhém pokusu už v nich byl dostatek citu, abych mohla sevřít rukojeť.

Během několika vteřin jsem si uvolnila kotníky.

Pokusila jsem se vstát, skácela jsem se. Tawny vedle mě kašlala a dávala.

Jednou rukou jsem zašátrala kolem sebe a našla jsem polštářek. Na druhý pokus se mi ho podařilo rozříznout na dvě půlky a jednu přitisknout Tawny na nos a ústa. Druhou polovinu jsem si připlácla na obličej.

Z prstů se mi do nohou šířilo ledové šimrání. Zvedala jsem se, posunula jedno koleno dopředu. Pohnula jsem rukou. Pošoupla druhé koleno. Nohy a ruce poslouchají.

Zahákla jsem se za Tawnyinu paži a stahovala ji na všechny čtyři. Společně jsme se plazily ze salonu směrem k přední části domu, kde plameny nebyly tak silné.

Asi po dvou metrech cesty k hale mi nosní dírky potýral závan nočního vzduchu. Nadzvedla jsem se a jako šílená se začala škrábat k předsíni. Rozrazila jsem dveře, zakopla o svou bundu, odkopla ji stranou, křičela a hnala se ven a nakonec padla na zem. Tawny v těsném závěsu.

Noc voněla po mrazu, koních a sladkém životě. Chladila jsem si potem zalitý obličej. Ledové krystaly mě bodaly do tváří a odrážely se od mých ramen a hlavy.

Otřela jsem si slzy, které mi tekly z očí, a pohlédla na Tawny. Seděla na ledu nahá, se zkříženýma nohama, plakala a kolébala se jako vyděšené děcko.

Ohlédla jsem se na dům.

Kouř pronikal ven okny a černý sloup dýmu se vyvalil právě otevřenými hlavními dveřmi. S přílivem vzduchu se plameny rychle rozhořely. Jinak nebylo po té hrůze, která se uvnitř odehrála, ani stopy.

Hrud' mi ztuhla v půli nádechu.

Poslouchala jsem.

Žádné sirény.

Nikdo sem nejede! Anne nezavolala! Nikdo nezavolal! Ruka mi vylétla k ústům.

Anne. Může být ještě naživu? „Q“ mluvila o třech tělech v popelu. Anne je uvnitř!

Vyrazila jsem k verandě, popadla bundu, doběhla zpátky a zabalila do ní Tawny. Kapky mrznoucího deště se s tlukotem odrážely od nylonu.

„Viděla jsi v domě ještě jednu ženu?“

Tawny se stále jen kolébala a vzlykala.

Stiskla jsem jí ramena a zopakovala otázku.

Tawny přikývla.

„Kde?“

Kostnatá ramínka se zachvěla.

„Kde?“ ječela jsem.

„Na z-zemi.“

„V které místnosti?“

Mlčky zvedla hlavu.

„Místnost, Tawny. Ve které to bylo místnosti?“

Zatřásla jsem s ní a zopakovala otázku.

„Vz-vz-vzadu. Ve sklepě. Já ne-nevím...“ Tvář měla kropenatou od popela. Vlasy zmáčené potem.

Stála jsem bez hnutí a nemohla se rozhodnout. Oranžová záře zesílila a štiplavý pach ohně mě udeřil do nosních dírek.

Anne neměla čas zavolat policii! Musím se tam vrátit!

Jenomže jsem celá nasáklá benzínem!

Roztřesenými prsty jsem si rozvázala a zula boty, svlékla se do spodního prádla a pak znovu nacpala své nohy do bot. Svůj polštářkový přehoz jsem obalila sněhem a vyrazila zpátky k domu. Hlavu mi zaplavovala bolest. V otevřených dveřích jsem se skrčila a jako kachna se na bobku vnořila do kouře.

Zakopla jsem o křeslo, popadla Tawnyinu příkrývku, přehodila si ji přes ramena a tápala do zadní části domu.

Znovu jsem se pokusila si vybavit půdorys zadní haly. Tentokrát můj zmučený mozek vydal plánec. Nalevo kuchyň. Napravo salón, za ním pracovna nebo ložnice. Schody v ložnici vedoucí do sklepa přímo přede mnou.

V hale sice nehořelo, ale naplňoval ji hustý kouř. Poslepu jsem si razila cestu, plíce a krk v jednom ohni.

Kolenní šlachy hlasitě zaprotestovaly. Každou chvíli jsem se praštila do lokte nebo do holeně. Potácela jsem se dál, jednu ruku nataženou před sebe, druhou přitisknutou k ústům. Myslela jsme jen na Anne.

Pak má napřažená ruka narazila na něco tvrdého. Žaludek se mi zvedl, v ústech jsem ucítila pachut' žluči.

Dlaní jsem přejela po dveřích. Dřevo bylo teplé. Posunula jsem ruku nahoru. Ještě teplejší.

Prosím! Ne!

Dotkla jsem se kliky. Horká. Stiskla jsem ji a pootevřela dveře na úzkou skulinku.

Plameny se zvedaly z postele a ovinuly závěsy na druhé straně místnosti. V tančících stínech jsem na podlaze spatřila postavu.

Rozrazila jsem dveře dokořán.

„Anne!“

Postava se ani nepohnula.

„Annie!“

Nic.

Odhodila jsem zmačkanou látku, doplazila se k Anne, stáhla příkrývku z ramen a po délce ji vedle ní poskládala.

Když jsem dosedla, hlava mi vybuchla bolestí. Silou vůle jsem zatlačila to bušení do týla lebky.

Zmobilizovala jsem zbytek svých sil, převalila Anne na příkrývku, zacpala deku pod Annino tělo a zatáhla za jeden konec. Deku se rozbalila a vklouzla mezi Annino tělo a podlahu. Našmátrala jsem okraj, omotala si rohy kolem rukou a pozadu jsem se vracela do haly.

Anne vážila tisíc kilo. Pokoušela jsem se na ni promluvit, zakuckala jsem se.

Neměla jsem čas zkontrolovat puls. Žije?

Panebože, prosím!

Vlekla jsem ta podomácku vyrobená nosítka a s každým záběrem jsem se posunula o pár centimetrů. Nohy a ruce jsem měla jako z gumy.

Tahala jsem a tahala, kašlala a funěla, všechny buňky mého těla volaly po vzduchu. Sem tam jsem ucukla, když se domem rozlehl výbuch nebo se něco zřítilo. Dopotácela jsem se do salonu, zkroutila hlavu nahoru a otočila jí na stranu, abych rychle zhodnotila situaci. Skrz kouř jsem viděla, jak plameny olizují stěny. Zbývala jediná úzká cestička středem místnosti.

Vydala jsem se po ní a nakonec zatočila do přední haly. Oči mě pálily. Hrud' mě pálila. Žaludek mě pátil.

Opřela jsem se rukou o zárubeň a zvracela další dávku žluči. Ze všeho nejraději bych si sedla, schoulila se do klubíčka a spala.

Když se žaludek uklidnil, znovu jsem popadla příkrývku. Ruce a nohy se mi třásly, když jsem se naklonila dozadu a vší silou zatáhla.

V salonu se rozpoutalo peklo. Plameny se plazily po dřevě, požíraly sekretář, zaplavily gauč. Věci bouchaly a plivaly jiskry až do haly a předsíně. Už jsem nic necítila. Už

jsem nemyslela. Dokázala jsem jen zatáhnout, ustoupit o jeden dva kroky a znovu zatáhnout.

Přední vchod byl pět metrů za mnou.

Tři.

Dva.

Má mysl prozpěvovala mantru a přesvědčovala tělo, aby se nezhroutilo.

Musíš se dostat přes tu předsíň.

Dveřmi ven.

Na verandu.

Když se Anniny nohy vysunuly ze dveří, vrhla jsem se na zem a položila jí prsty na krk.

Puls jsem nenahmatala.

Padla jsem na Annino tělo.

„Budeš v pořádku, kamarádko.“

Pod víčky se mi roztančily černé tečky.

Do zad mě mlátil zmrzlý déšť. Zem pod koleny mě zábla.

Kolem jen kakofonie zvuků. Pokusila jsem se je rozeznat.

Vzlykot.

Je to Anne? Katy?

Zívání a plivání plamenů.

Tikot.

Déšť v Mississippi? Ne. Montreal. De Sébastopol. Kapky zmrzlého deště na překladišti.

Jakém překladišti?

Rachot vzdálených motorů.

Tiché kejhání.

Kojoti vyjící daleko v poušti.

Žádní kojoti. Sirény.

Tečky se spojily v pevnou černou zed'.

ZASTÁVÁM NÁZOR, ŽE NEMOCNICÍM JE TŘEBA SE vyhýbat.
Lidé tam umírají.

Deset hodin po příjezdu na ambulanci jsem vstala, natáhla si tepláky, které mi Charbonneau dal před Cattsovým domem předchozího večera a opustila Všeobecnou.

Jak? Po svých. Stejně jako McGeeová a Pomerleauová. Brnkačka.

Na rozdíl od McGeeové a Pomerleauové jsem načmárala krátký vzkaz na rozloučenou, v němž jsem zbavovala své pečovatele veškeré odpovědnosti. Dalo to práci, protože obě ruce jsem měla pokryté vrstvou masti a obvazů.

Taxík mě dovezl domů za deset minut.

Ryan byl na drátě za dvacet.

„Zešilela jsi?“

„Mám jen pár popálenin a boulí. Kanad'ani, co jezdí na jih, si občas ze sluníčka uženou horší puchýře.“

„Potřebuješ odpočívat.“

„Tady se mi spí líp.“

„Tvůj komplic se taky vypařil?“

Úsměv, který se mi objevil na tváři, mě udeřil jako šrapnel. „Anne má otřes mozku. U ní riziko útěku nehrozí.“

„Anne je patrně šéfkou výpravy.“

„Zítra ji propustí. V pátek letíme do Charlotte.“

„Kde je zima jen dočasným nepohodlím.“

„Žádné palčáky. Žádné šály.“

„Ona opravdu odešla do kláštera?“

„Toužila po samotě. Tečka. Klášter nabízí čisté pokoje, slušné jídlo a tolik samoty, kolik si jen člověk může přát.“

Zpětná smyčka paměti.

Zmrzlý déšť na zádech. Led pod břichem. Oheň. Charbonneau štěká rozkazy. Claudel mě přikrývá něčím teplým a hebkým.

„Nějaké zprávy o Pomerleauové?“ zeptala jsem se.

„Daleko se nedostane.“

„Teď už může být klidně v Ontariu nebo i ve Státech.“

„V Cattsově kůlně jsme našli starý skútr. To byl patrně její hlavní dopravní prostředek.“

„A jak dostala McGeeovou z Všeobecné do Point?“

„Taxíkem. Autobusem. Metrem. Stopem.“

„Kde je McGeeová?“

„Zpátky ve Všeobecné.“

„Co se děje v de Sebastopol?“

„SIJ našli ve sklepě další falešnou zed‘.“

„Tam Pomerleauová ukryla McGeeovou během té druhé prohlídky domu.“

„Patrně. Byl tam schovaný i Annin laptop a foťák.“

„Pomerleauová mi roztřískala byt.“

„Vypadá to tak. Možná s Cattsovou pomocí.“

„Aby mi nahnali strach a já odložila případ koster pod pizzerií?“

„Tak bych to odhadoval. Možná si všimla počítače a foťáku, když ti prohledávala byt, myslela si, že jsou tvoje, a napadlo ji, že v nich budou důkazy týkající se těch koster. Až ji čapnem, všechno nám povypráví.“

„Jak mohla vědět, kde bydlím?“

„Díky *La Presse* nebylo tajemstvím, jak vypadáš a kde pracuješ. Pomerleauová měla skútr. Mohla čekat před Wilfrid-Derome, sledovat tě až k domu a počkat si, kde se rozsvítí světla.“

„Myslím, že Pomerleauová má fóbii ze zrcadel.“

„Ta dáma má mnohem větší problémy než jen sklo.“

„Ale je chytrá. Pěkně nás napálila.“

„Obojek na krk, svlíknout a sehrát oběť.“

„Já jí věřila, Ryane. Když jsem ji viděla v té kobce, chtělo se mi brečet.“

„Všichni jsme jí na to skočili. Dostala jsi tu kytku?“

Otočila jsem se a pohlédla na stůl v jídelně. Ta „kytka“ byla veliká asi jako Laramie ve Wyomingu.

„Je krásná. Budu muset u města zažádat, aby mi zavedli ještě jeden vodovod.“

Cítila jsem, že mě síly opouštějí. Ryan rozpoznal únavu v mém hlase.

„Claudel a Charbonneau ti toho mají hodně co povídat, až se na to budeš cítit. Teď něco sněz, vypni telefon a zalez do pelechu, kočko.“

Poslechla jsem. A spala skoro až do večera.

Probuzení bylo jako překročení horizontu událostí. Cítila jsem se při chuti. Osvěžená. Nabitá všemocnou vitalitou a pocitem, že můžu chodit po vodě.

Až do chvíle, kdy jsem pohlédla do zrcadla.

Tvář jsem měla poškrábanou a flekatou. Vlasy spálené. Z obočí a řas mi zůstaly maličké zakroucené výhonky.

Sprcha moc nepomohla, make-up ještě méně.

Představila jsem si, jak Katy v pátek zareaguje. Představila jsem si Claudela s jeho stylem jako břitva a nažehlenými puky.

„Do prdele práce.“

Přefačovala jsem si ruce a vyrazila na ústředí CUM.

„*Sergeant-detective Charbonneau ou Claudel, s'il vous plait*,“ požádala jsem v hale na recepci.

„Těžká noc,“ pronesla recepční anglicky s pokerovou tváří.

„Děsná nuda.“

Představila jsem si samu sebe, jak vystrkuju zadek ve spodním prádle k měsíčku na nebi. Nádhera. Už se to rozneslo. Mí mužští kolegové budou mít dnes slavný den.

Charbonneau přišel dolů, aby mě provedl bezpečnostní prohlídkou. Zeptal se, jak se mám, a pak mě s očima upřenýma přímo před sebe vedl na oddělení.

Vstoupila jsem do ohlušujícího pískotu a aplausu.

Seržant detektiv Alain Tibo vytáhl ze stolu sáček, vyskočil a popošel ke mně. Byl to přesně ten typ, který by mohl hrát v disneyovce buldoka.

„Tady nejsme v Dixie, doktorko. V Quebecu je občas pěkná zima.“ Znala jsem Tiboův smysl pro humor. Pokud by policejní oddělení potřebovalo klauna, určitě by si zvolili právě jeho. „Složili jsme se a sehnali vám pořádnou výstroj.“

Tibo mi s vážnou obřadností podal ten pytlík.

Mikina byla modrá, nápis jasně červený.

Špatné počasí neexistuje, jen špatné oblečení.

STARÉ PŘÍSLOVÍ SKOTSKÝCH RYBÁŘŮ

Pod nápisem byla vyobrazená žena, jak ve vánici staví sněhuláka. Měla oranžové vlasy a růžovou pleť. Sněhulák měl na hlavě klobouk. Ta ženská měla na sobě jen lodičky s jehlovými podpatky, podprsenku a kalhotky.

Obrátila jsem oči v sloup a nacpala mikinu zpět do sáčku. S Charbonneauem jsme vyrazili ke Claudelovi, proplétali se mezi stoly a uhýbali před odpadkovými koši a nataženými nohama.

„Claudel vám ten kabát naučtuje,“ ozval se hlas za námi. „Podstrčte to kapitánovi jako služební výdaj.“

„V úterý se nosí prádlo s leopardími motivy, doktorko?“ zeptal se Tibo.

„Slyšel jsem, že středy jsou cirkusový,“ odvětil jiný hlas.

Pohlédla jsem na Charbonneaua a vytáhla to, co mi zbylo z obočí.

Začal mluvit, ale Tibo ho přerušil.

„Nedělejte si s tím hlavu, doktorko. Claudel má celou sadu trenýrek s těma maličkejma smajlíkama. Aspoň prdel se mu směje, když už se na něm všechno ostatní mračí.“

Jakmile si vytáhl z šuplíku desky, Claudel vstal od stolu a všichni tři jsme napochodovali do místnosti určené na výsledky.

„Vidím, že mé kalhotky byly zapsány jako předmět doličný.“ Můj hlas by byl udržel zmrzlinu v pevném skupenství po celý týden.

„Takové věci se roznesou,“ odvětil Claudel.

„Jistě.“

„Od nás to nemají, doktorko,“ dodal Charbonneau.
„Přísahám bohu.“

Kupodivu jsem mu věřila.

Rozsadili jsme se kolem omláčeného erárního stolu.

„Doufám, že se už cítíte lépe,“ začal Claudel.

„Ano.“ Claudel obětoval svůj drahý kašmírový kabát, aby mě zahřál? „Děkuji, že jste mi poskytl svůj plášť.“

Claudel pokývl hlavou.

Chvilí jsme seděli mlčky.

„Menard je mrtvý?“ zeptala jsem se.

Claudel znovu přikývl.

„Jak si můžete být tak jistý?“

Claudel otevřel šanon a hodil na stůl fotografii. „Tohle jsme objevili v Menardově domě ve Vermontu.“

Fotografie byla černobílá a spíš připomínala amatérský, podomácku vyvolaný snímek. I přes jistou vybledlost byl obrázek naprosto zřetelný. Vysoký štíhlý muž v mělkém hrobě, kolena skrčená, zápěstí přivázaná ke kotníkům. Ačkoli byl Menardův obličej smrtí zohaven, nebylo možné si jej splést.

Otočila jsem fotku. Na zadní straně někdo nadepsal iniciály S.M. a datum 26/9/85.

„Catts zabil Menarda v Kalifornii v září 1985? A nechal si fotku jeho těla?“

„Šerif se chystá kopat kolem starého Cattsova přívěsu,“ řekl Claudel.

„Angela Robinsonova zmizela v říjnu osmdesát pět,“ poznamenala jsem. „Podle sousedů se Menard vrátil do Vermontu příští rok v lednu.“

„Jenomže to nebyl Menard.“ Charbonneau se opřel oběma předloktími o stůl a naklonil se dopředu. „Myslíme si, že Catts dostal nápad na scénář pro svou malou hororovou show, když v tisku sledoval zprávy o případu Camerona Hookera a Colleen Stanové. Ten kokot byl v Yuba City, kousek od Red Bluff. A noviny byly přecpané reportážemi o ‚dívce v bedně‘.“

„Zhruba ve stejné době se Catts skamarádil se Stephenem Menardem,“ skočil mu do řeči Claudel. „Catts nechtěl

opakovat Hookerovu chybu a zdržovat se v blízkosti místa únosu, takže Menardova farma byla báječným řešením. Tam mohl realizovat své fantazie. Catts zabil Menarda a pak už jen čekal na kořist.“

„Angie Robinsonovou,“ doplnila jsem.

„Catts unesl Robinsonovou a odvezl ji do Vermontu,“ pokračoval Claudel. „Tam už jen využil své podoby s Menardovic klukem.“

„Nechal si narůst ohnivě rezavé dredy a bradku a držel se stranou od místních,“ řekla jsem.

„Kápla jste na to.“ Charbonneau propíchl vzduch prstem a pak se na své židli nahrbil.

„Proč Catts odjel z Vermontu?“ zeptala jsem se.

„Možná že začal být nesvůj. Přece jenom tam bylo pár lidí, co Menarda opravdu znali,“ navrhoval Claudel. „Možná Angie zemřela.“

„Podle mého odhadu Angie žila asi tak do osmnácti. To bychom se pak dostali někam do roku 1988. Tehdy se zabili babička s dědou Corneauovi.“

„Jo,“ odfrkl Charbonneau. „Na ten vrak se podíváme.“

„Možná se Cattsovi zalíbila země, kde neexistuje trest smrti. Možná ho napadlo, že za hranicemi ho bude těžší vypátrat. Patrně mu došlo, že v Montrealu nikdo Menarda neznal. Ať už měl důvod jakýkoli, sbalil kufry a vyrazil na sever.“ Claudel.

„S Angie, nebo s jejím tělem,“ dodala jsem.

„Ten zrzoun obalamutí úřady, udělá ze sebe Frantíka, stane se Stéphanem Ménardem, najme si cimru od Cyra a otevře si krám jako v Yuba City.“ Charbonneau.

„Sběratelské předměty,“ řekla jsem.

„Ten zvrácenej parchant byl teda fakt sběratel.“

Claudel hodil na stůl druhou fotku.

Cedulka od SIJ identifikovala snímek jako fotografii z místa činu. Ústředním objektem byla deska pokrytá plstí. Na ní ležely tři lidské uši, dvě celá, z třetího jen část. Uši byl natažené a přibité jako hmyz na špendlíku.

Stáhl se mi žaludek.

„Ten chorej úchyl si schovával části těl svých obětí.“
Charbonneau.

Vybavila jsem si zářezy na lebkách ve své laboratoři.

„S nápadem sbírání suvenýrů mohla klidně přijít až Pomerleauová.“

„Vážně?“

Ukázala jsem na část ucha. „Ucho Angie Robinsonové bylo odstraněno dlouho po její smrti. Kost měla dost času vyschnout. To znamená, že to Catts neudělal hned. Ty druhé dvě byly odříznuty, když byla kost ještě čerstvá.“

„To poznáte podle těch zářezů?“

Přikývla jsem a polkla.

„Mezi únosem Pomerleauové a McGeeové uplynulo devět let. Jsem přesvědčená, že za tu dobu došlo k přesunu moci od únosce na zajatkyni.“

„Obrácený stockholmský syndrom.“ Charbonneau si projel vlasy rukou.

„Patty Heartsová byla zavřená v přístěnku osm týdnů,“ řekla jsem. „Colleen Stanová byla v krabici sedm let. Anique Pomerleauová byla unesena v roce 1990. Bylo jí teprve patnáct.“

Všichni jsme zmlkli a přemítali o nevyslovitelných škodách, jaké se dají za tak dlouhou dobu napáchat.

Claudel promluvil jako první.

„Pomerleauová byla mučena, snažila se Cattsovi zalíbit, možná navrhovala další oběť.“

„Anebo s myšlenkou na nové maso přišel Catts. Možná se v něm probudila chamtivost a chtěl rozšířit svou sbírku,“ poznamenal Charbonneau. „Pomerleauová pohlížela na nově příchozí oběť jako na možnost poskočit o stupínek nahoru v potravinovém řetězci: když bude týrat McGeeovou, potěší Cattse. Nakonec si to začala sama užívat.“

„Z ovládaného se stal vládce,“ řekla jsem. „Anebo v tom Pomerleauová a Catts jeli spolu.“

Jako Homolková a Bernardo, napadlo mě.

„Catts unesl mezi Pomerleauovou a McGeeovou minimálně dvě další dívky,“ připomněla jsem. „Podle analýzy izotopu stroncia byly zdejší.“

„Zjistíme, kdo ta děvčata byla.“ Claudelovy čelisti se sevřely a pak povolily. „Na to vemte jed.“

„Mám otázku, doktorko.“ Charbonneau se znovu opřel o stůl. „Angie Robinsonova byla Cattsovou první zajatkyní. Proč měly ten voskovéj prevít na sobě jen její kosti?“

Tu otázku jsem si také už položila.

„Kyselina tříslová ve vyčiněné kůži se chová jako konzervační prostředek a mění rychlost rozkladu. A Angie byla možná původně pohřbená někde jinde, někde, kde bylo větší vlhko než v tom sklepě pod pizzerií.“

„To nás taky napadlo.“ Charbonneau pohodil bradou ke Claudelovi. „Počítáme, že to děcko umřelo ve Vermontu. Catts ji tam pohřbil a později se pro tělo vrátil. Jenomže si tu lámeme hlavu nad tím, proč by se měl obtěžovat? Ten chybějící kousek může být ta vaše domněnka o uších.“

„Catts se vrátil pro ucho a nakonec odvezl celé tělo do Montrealu? Proč?“

„Možná si připadal bezpečnější, když ji měl přímo pod nohama.“

„Jenomže Cyr Cattse vykopnul v devadesátém osmém. Pokud už jednou Angie Robinsonovou vykopal a převezl, proč by ji i s těmi dvěma ostatními nechával v domě?“

Charbonneau pokrčil rameny. „Catts v tom bruslil od pětaosmdesátého, kdy se zmocnil Robinsonové. Možná si začal připadat nepřemožitelný. Krom toho, kde jinde by těla pohřbil? Nemohl vykopat hroby u Corneauových na dvorku.“

„A ten sklep byl už tak jako tak zabydlený,“ řekla jsem hořce.

Nastalo ticho, kdy jsme o tom všichni přemýšleli. Já ho prolomila.

„Koho podle vás viděla Louise Parentová?“

„Snad Pomerleauovou. Snad některou z těch druhých dvou. Catts možná ty holky držel pod zastavárnou, zatímco si připravoval svou uvítací místnůstku v Point,“ odpověděl Charbonneau.

„Pomerleauová přiznala, že zabila Parentovou,“ pokračovala jsem.

„Není pochyb, že v tom jela až po uši. SIJ našli ve sklepe na de Sébastopol adresu Rose Fisherové. Ale vražda Parentové mohla být provedena na Cattsův popud. Pravděpodobně řekl Pomerleauové, že ta dáma ho v zastavárně viděla se zajatými holkami. Určitě Parentovou sledovali a když byla objevena těla, došlo jim, že musejí něco udělat dřív, než to udělá ona.“ Charbonneau zakroutil hlavou. „To je ale ironie, co? Pokusili se všechno ukrýt ve sklepe na de Sébastopol a ten sklep jako jediný přečkal požár.“

„Možná právě proto tam dole nebyla vaše přítelkyně,“ pronesl Claudel. „Pomerleauová patrně plánovala, že madame Turnipovou odtáhne do sklepa, jenomže pak si to rozmyslela ze strachu, že oheň tak hluboko nepronikne.“

„Anebo ji to už unavovalo, a tak ji nechala na zemi.“ Cítila jsem, jak se mi zatínají pěsti.

„S těmi knoflíky jste měla pravdu.“ Claudel mi hleděl přímo do očí. „Catts je bezpochyby upustil, když něco dělal ve sklepe. S těly neměly nic společného.“

Pocit, že jsem měla pravdu, mi žádné uspokojení nepřinesl. Jen hluboký, bolavý smutek.

A únavu. Síla se ze mě vymotávala jako stará páraná ponožka.

Povolila jsem hlavu a protáhla prsty. Potřebuji ještě jednu odpověď.

„Kdy jste se dozvěděli, že jsem odjela do de Sébastopol?“

„Vyzvedl jsem si váš vzkaz při zpáteční cestě z Vermontu,“ řekl Charbonneau. „Podle té fotky jsme zjistili, že Menard je mrtvý a že ho zabil Catts. Věděli jsme, že Pomerleauová a McGeeová jsou v tahu. Věděli jsme, že je Catts mrtvý. Luc a já jsme jeli rovnou na ústředí a našli tam zprávu, že otisky Pomerleauové byly na pistoli, kterou si Catts zhasnul světlo. Věděli jsme.“

„A žádné Cattsovy otisky,“ hádala jsem.

„Nada. A doktor LaManche tvrdil, že na Cattsových rukou nebyly žádné stopy po střelném prachu. Vzpomněli jsme si, co jste nám říkala o tom vymývání mozku, dali si dvě a dvě dohromady a mazali do de Sébastopol. Vsadili

jsme na to, že tam budeme dřív, než najdete Pomerleauovou a budete toho litovat.“

„Děkuju vám.“

„To je naše povinnost, madam,“ zakřenil se Charbonneau.

Obrátila jsem se ke Claudelovi.

„Děkuji vám, detektive. A opravdu je mi moc líto vašeho kabátu.“

Claudel přikývl. „Prokázala jste velkou vynalézavost a odvahu.“

„Ještě jednou díky. Vám oběma.“ Všichni jsme se zvedli a já se vydala ke dveřím.

„Doktorko Brennanová.“

Otočila jsem se na Claudela.

„Nikdy jsem nebyl jejím velkým obdivovatelem.“ Koutky Claudelových úst se zachvěly v čemsi vzdáleně připomínajícím úsměv. „Ale díky vám jsem získal k leopardí kůži zcela nový vztah.“

BYLA JSEM JEN NAPOLOVIC VZHŮRU, KDYŽ MI VE středu večer volal Ryan. Vymumlala jsem několik „hm“ a „uh“ a upadla zpět do bezvědomí.

Další, co jsem spatřila, bylo slunce zářící skrze okno, deset třicet na mém budíku a Birdieho tlamička několik centimetrů od mé tváře.

A zvonek u dveří ječel jak splašený.

Chňapla jsem po županu a doklátila se k bezpečnostnímu panelu. Na obrazovce se objevil Ryan v čepici Santa Clause, která měla na kožešinovém lemu vyšito *Le Père Noël*.

Dvakrát jsem si projela rukou vlasy a usmála se jako ti smajlíci na Claudelových trenclích.

Na obrazovce se otevřely vchodové dveře a do chodby vešla mladá žena. Černé kudrnaté vlasy. Vysoká. Náušnice velikosti obručí.

Ryan si ji přitáhl k sobě. Ona mu stáhla santaclausovskou čepici.

Ruka mi zamrzla na půli cesty k bzučáku. Úsměv mi ztuhl na rtech.

Královna maturitního plesu.

Na prsou mi vyrostl ledovec.

Královna krásy se otočila. Kakaová plet'. Výraz, který jasně naznačoval, že by raději byla někde úplně jinde. V Tikritu. V Kábulu. Kdekoli, jen ne na téhle chodbě.

Ryan se usmál a znovu ji k sobě přitiskl. Ta žena se mu vykroutila a podala mu čepici.

Prokristapána! To se ten egoistickej hajzl skutečně chystá nás seznámit?

V zrcadle haly jsem zachytila svůj obraz. Růžový froté župan. Předvařený ksicht. Vlasy připomínající cosi, co se živí planktonem.

„Dobře, frajere.“ Stiskla jsem knoflík. „Tak ji přiveď.“
 Když jsem otevřela dveře, Ryan byl sám. Hala za ním
 byla prázdná.
 Svou pubertáčku schoval. Fajn. Ještě lepší.
 „Ano?“ Ledově.
 Ryan se zakřenil a prohlédl si mě od hlavy k patě.
 „Máš tady DiCapria?“
 Neusmála jsem se.
 Ryan si prohlížel mou tvář.
 „S tím obočím je to legrační. Člověk si ho nevšimne,
 dokud není nakřivo.“
 Ryan natáhl ruku, aby mě pohladil po čele. Odtáhla jsem
 se.
 „Anebo dokud úplně nezmizí.“
 „Přišel jsi, abys kritizoval moje obočí?“
 „Jaké obočí?“
 Ani náznak úsměvu.
 Ryan si založil ruce na prsou. „Chci si s tebou
 promluvit.“
 „Teď není ta správná chvíle.“
 „Vypadáš nádherně.“
 Spolkla jsem kousavou odpověď obsahující slovo „idiot“.
 „Celá nažhavená.“
 Mé nezvěstné obočí se nakrabatilo.
 „Jen hoříš.“
 Z nakrabaceného se stalo zamračené.
 „Když slíbím, že nechám všech ohňových vtípků, můžu
 se vrátit v deset? To je času víc než dost, aby ses hodila do
 pucu.“
 Začala jsem odmítat.
 „Prosím.“ Upřímnost lapis lazuli.
 Mé libido se ozvalo. Poslala jsem ho kamsi.
 „Jasně, Ryne. Proč ne?“
 Kafe. Džíny a svetr. Zuby. Čisté obvazy.
 Vlasy? Make-up?
 Seru na to.
 Za patnáct minut zvonek zaječel znovu.
 Když jsem otevřela dveře, stála vedle něho.

Ztuhla jsem.
 Ryan mi pohlédl přímo do očí. „Rád bych ti představil Lily.“
 „Ryane,“ začala jsem. „Nedělej to.“
 „Svou dceru.“
 Rty se mi rozevřely a má mysl se pokoušela zpracovat význam těch dvou slov.
 „Lily, tohle je Tempe.“
 Lily zašoupala nohama.
 „Ahoj,“ zamumlala.
 „Ráda tě poznávám, Lily.“
 Dcera? Propánajána.
 Tázavě jsem pohlédla na Ryana.
 „Lily žije v Halifaxu.“
 Obrátila jsem se zpátky na Lily.
 „Nova Scotia?“ Pitomče! Samozřejmě, že je to Nova Scotia.
 „Ano.“ Lily sjela pohledem po mých spečených vlasech a puchýřích, ale nic neřekla.
 „Lily je v Montrealu od třetího,“ prohlásil Ryan.
 Od toho dne, kdy jsem svědčila při Pétitově procesu.
 „Lily a já jsme se během posledních několika měsíců trochu blíž poznávali.“
 Lily pohodila ramenem a popotáhla si řemen kabelky.
 „Měl jsem pocit, že dvě nejdůležitější ženy mého života by se měly seznámit.“
 Nejdůležitější ženy jeho života?
 „Moc mě těší, Lily.“ Kristapána. Vždyť to zní jako ze slovníku otřepaných klišé.
 Lily sjela očima k Ryanovi. Téměř neznatelně přikývl.
 „Omlouvám se za ten telefonát. Já... neměla jsem říkat, že jste blbá.“
 Ta ženská u Ryana minulý čtvrtek byla Lily.
 „Chápu,“ usmála jsem se. „Dělit se o otce musí být velice těžké.“
 Další pokrčení ramene. Pak se Lily obrátila na Ryana.
 „Můžu už jít?“
 Ryan přikývl. „Máš klíče?“

Lily si poklepala na kabelku, otočila se a kráčela do haly.
„Pojď dál.“ Ustoupila jsem a doširoka otevřela dveře.
„Táto.“

Ryan šel za mnou do obývacího pokoje, setřásl bundu a svalil se na pohovku.

„To je trapas,“ řekla jsem a stočila se do křesla.

„Jo, to je,“ odvětil Ryan.

„Nevěděla jsem, že máš dceru.“

„Ani já ne. Až do srpna.“

Ta neplánovaná cesta z Charlotte do Halifaxu.

„Tenkrát nešlo o tvou neteř, že ne?“

„Ze začátku ano. Předávkovala se a já odletěl do Nova Scotia, abych sestře pomohl dostat Danielle na odvykačku. Tam jsem potkal jednu ošetrovatelku. Kdysi jsem ji znal, ještě na škole.“

„Studentka u Svatého Františka Xaviera?“

Ryan zavrtěl hlavou. „Já tam studoval. Ona ne. Ty první dva roky u Svatého F-X byly jedna divoká jízda. Lutetia byla jedním z mých úlovců. Poflakovala se tenkrát s bandou mladých chuligánů. Říkaly si Svaté sestry zpeněžitelné lásky.“

Zastrčila jsem si nohy pod zadek.

„Tu historku znáš. Moje divoká jízda skončila přeseknutou tepnou. Já se octl ve špitále a na tuhle študáckou zkušenost měl poměrně jasný názor. Lutetia a já jsme si šli každý svou cestou. Jednou jsem ji potkal, tak pět let po škole, když jsem se vrátil do Nova Scotia na návštěvu k rodině. Lutetia a já jsme nakonec,“ Ryan zaváhal, „nakonec jsme se podělili ještě o jeden poslední náboženský zážitek. Já se vrátil do Montrealu, Lutetia odjela domů na Bahamy a jeden druhému jsme se ztratili z očí.“

„Lily je dcera Lutetie?“ hádala jsem.

Přikývnutí.

„Lutetia ti neřekla, že je těhotná?“

„Bála se, že bych ji nutil, aby zůstala v Kanadě.“

„Vdala se?“

„V Abacos. Manželství se rozpadlo, když bylo Lily dvanáct. Lutetia se s ní přestěhovala do Halifaxu.“

Birdie vkrácel do pokoje a otřel se mi o nohy. Natáhla jsem ruku a nepřítomně ho drbala na hlavě.

„Proč ti to řekla teď?“

„Lily se začala ptát po svém biologickém otci. A taky začala vyvádět podobný věci jako Danielle. Když jsem se objevil...“ Ryan rozhodil ruce.

„Tys nečekal, že Lily přijede do Montrealu?“

„Otevřel jsem dveře a ona tam stála. Ta husa sem přijela stopem.“

Birdie do mě znovu šťouchl. Hladila jsem ho a cítila... co? Úlevu, že tahle kráska maturitního plesu není jeho milenkou? Zklamání, že se mi Ryan nesvěřil?

„Proč jsi mi to neřekl?“

„Bylo to mezi námi pořádně našponované, Tempe.“ Ryan se zakřenil. „Asi to byla moje chyba. Poslední dobou toho na mě bylo trochu moc. Lily. Ta metamfetaminová akce.“

Ryan si poklepal na náprsní kapsu, pak si vzpomněl na můj zákaz kouření a nechal ruku padnout do klína.

„Ale hlavně jsem to oddaloval do chvíle, kdy budu mít absolutní jistotu.“

„Ty jsi žádal o prokázání otcovství?“

Ryan přisvědčil.

„Jak na to Lily reagovala?“

„Jako balistická raketa. Začala se předvádět.“

Návrat ke kouření. Vyčerpaný pohled. Ryan byl poslední dobou pod mnohem větším tlakem než já.

„Minulý týden jsem dostal výsledky DNA.“

Čekala jsem.

„Lily je moje dcera.“

„To je báječné, Ryane.“

„Jo, je. Ale ta holka je odjištěná bambitka a já nemám ani ponětí, jak jí být otcem.“

„Jak to máš vymyšlené?“

„Lutetia jí už trochu napravila hlavu. Lily svou matku miluje a bude dál bydlet s ní. Pokud se rozhodne, že chce mít ve svém životě ještě jednoho rodiče, budu tady pro ni, ať to stojí cokoli.“

Přešla jsem k pohovce a posadila se vedle Ryana. Pohlédl na mě očima malého chlapce. Vzala jsem ho za ruku.

„Budeš báječný otec.“

„Budu potřebovat pomoc.“

„Spolehni se, kovboji.“

Přitiskla jsem se k němu a cítila na tváři jeho tvrdé strniště.

Ryan mě na okamžik objal, pak si mě odtáhl a vstal.

„Zůstaň tady.“

Čekala jsem, co se bude dít. Dveře se otevřely, vteřiny ubíhaly. Dveře se zavřely. Zaslechla jsem nějaké šramocení. Zvoneček.

Ryan se znovu objevil v santaclausovské čepičce a v ruce držel klec velikosti tělocvičny. Uvnitř se na bidýlku houpala korela.

Ryan postavil klec na stolek, dosedl vedle mě na pohovku a objal mě kolem ramen. Korela si náš oba měřila a stále se přitom houpala.

„Veselé Vánoce,“ řekl Ryan. „Charlie, tohle je Tempe.“

Houpačka se zastavila. Charlie si mě prohlížel, nejprve levým, pak pravým okem.

„Já ale nemůžu mít papouška. Jsem příliš často pryč.“

Charlie seskočil z houpačky k misce se zrním.

Na druhé straně pokoje se zvedl Birdie, ocas nastražený, oči upřené na korelu.

„Birdie, seznam se s Charliem,“ vyzval Ryan mého kocoura.

Birdie se plížil přes koberec, miniaturní bílý leopard na lovu za úsvitu. Přední tlapy si opřel o stolek, natáhl se ke kleci a špička ocasu se mu rozkmitala.

Charlie roztáhl korunku, hodil hlavou k Birdiemu a pak se znovu soustředil na své zrní.

„Je nádherný, Ryane.“ A to opravdu byl. Bledě žlutá hlava, perlově šedé tělo.

Birdie vyskočil na stolek, usadil se a zíral na korelu.

„Je to úžasný nápad, Ryane, ale vážně to nepůjde.“

Jasně oranžové flíčky u zobáku.

Birdie zaujal pozici sfingy, tlapky vtočené, oči upřené na papouška.

Jemné bílé proužky na křídlech.

Birdie začal příst. Ohromeně jsem na něho pohlédla.

„Birdovi se líbí,“ řekl Ryan.

„Nemůžu cestovat letadlem s kočkou a papouškem.“

„Mám plán.“

Podívala jsem se na Ryana.

„Bydli se mnou.“

„Cože?“

„Nastěhuj se ke mně.“

Byla jsem v šoku. Možnost společného soužití mě ani ve snu nenapadla.

Chci s Ryanem žít?

Ano. Ne. Nemám ponětí.

Pokoušela jsem se najít vhodnou odpověď. „Možná“ nemělo styl, ale „ne“ mi připadalo příliš definitivní.

Ryan nenaléhal.

„Plán B. Společná péče. Když budeš na jihu, Charlie si ustele u mě.“

Zadívala jsem se na korelu.

Byl opravdu krásný.

A Birdovi se líbil.

Natáhla jsem dlaň. „Dohodnuto.“

Potřásl jsem si rukama.

„Ale plán A je pořád na stole.“

Žít s Ryanem?

Možná, pomyslela jsem si.

Nic víc. Jen možná.

Ještě téhož odpoledne jsem se rozhodla zajít do své kanceláře. Byla jsem tam sotva hodinu, když zazvonil telefon.

„Doktorka Brennanová?“

„Ano.“

„Tady Pamela Lindahlová. Jsem psychiatricka ze sociálních služeb a mám na starosti Tawny McGeeovou, její

vyšetření a léčbu. Budete tak tři čtvrtě hodiny ještě u sebe v kanceláři?“

„Ano.“

„Ráda bych se u vás na chvilku zastavila. Požádala byste prosím bezpečnostní službu, aby mě k vám pustili?“

„Jistě.“

Jakmile jsem zavěsila, zatoužila jsem, abych byla odmítla. Ačkoli jsem chápala, jak je důležité poskytnout osobám, které o Tawny pečují, veškeré dostupné informace, necítila jsem na to, abych si vybavovala nebo abych obšírně líčila tu hrůzu, to zlo, které jsem viděla. Uvažovala jsem, zda mám doktorce Lindahlové zavolat a požádat ji, aby nechodila, ale pak jsem se poddala pocitu povinnosti, spojila se s bezpečnostní službou a v duchu si začala sestavovat seznam věcí, které doktorce mohu říct.

Za čtyřicet minut mi někdo zaklepal na dveře.

„Entrez“

Do místnosti vstoupila malá dívka s tmavými vlasy v trenčkotu a hnědém baretu a hned za ní starší prostovlasá žena ve vlněném plášti. Na okamžik jsem byla zmatená, pak jsem ji poznala.

„Ahoj, Tawny,“ řekla jsem dívce, obešla jsem stůl a natáhla obě ruce před sebe.

Tawny se mírně stáhla a ruce jí visely podél těla.

Spojila jsem dlaně před sebou a řekla: „Moc ráda tě vidím. Chtěla jsem ti poděkovat, žes mi zachránila život.“

Nejprve neodpovídala, pak řekla: „Vy jste mi zachránila život.“ Další zaváhání. Pak pomalá slova: „Požádala jsem o tuhle návštěvu, protože jsem chtěla, abyste mě viděla. Chtěla jsem, abyste viděla, že jsem člověk, ne nějaká kreatura v kleci.“

Tentokrát, když jsem postoupila dopředu, zůstala Tawny na místě. Objala jsem ji a tvář přitiskla k jejímu obličejí. Přemožena city k Tawny a Katy a všem mladým dívkám na světě, zbožňovaným i zneužívaným, jsem se rozbrečela. Tawny neplakala, ale ani se neodtáhla.

Uvolnila jsem objetí a ustoupila a vzala ji za obě ruce.

„Vždycky jsem tě pokládala za člověka, Tawny, a stejně tak i všichni lidé, kteří ti teď budou pomáhat. A jsem si jistá, že tvá rodina se už nemůže dočkat, až se vrátíš domů.“

Pohlédla na mě, spustila ruce k bokům a udělala krok zpět.

„Na shledanou, doktorko Brennanová.“ Její tvář byla bez výrazu, ale v očích se zračila hloubka zcela odlišná od prázdného pohledu předešlých dní.

„Na shledanou, Tawny. Jsem moc ráda, že jsi přišla.“

Doktorka Lindahlová se na mě usmála a obě ženy odešly.

Padla jsem na židli, vyčerpaná, ale povznesená.

VÁNOCE PŘIŠLY A ZASE ODEŠLY. SLUNCE VYŠLO a zasvítilo na zimu samých pondělků.

V jedné z tuctu krabic, které se přivezly ze sklepa v de Sébastopol, našli vyšetřovatelé deník. V deníku jména. Angela Robinsonová, Kimberly Hamiltonová, Anique Pomerleauová, Marie-Joëlle Bastienová, Manon Violettová, Tawny McGeeová.

LSJML-38427 byla identifikována jako Marie Joëlle Bastienová, šestnáctiletá akadská dívka z Bouctoché v provincii New Brunswick, která zmizela na jaře 1994. Během těch let se její spis ztratil a jméno vymazali ze seznamu pohřešovaných osob. Podle mého odhadu věku a výšky Marie-Joëlle zemřela krátce po svém unesení.

Dívka z bedny doktora Energie byla identifikována jako Manon Violettová, patnáctiletá dívka z Montrealu, která zmizela na podzim 1994, šest měsíců po Marie-Joëlle Bastienové. Odhad věku a výšky podle kostry naznačoval, že v zajetí prožila několik let.

V březnu se ostatky Angie Robinsonové, Marie-Joëlle Bastienové a Manon Violettové vrátily rodinám. Každá z nich byla při tichém obřadu uložena k věčnému odpočinku.

Kimberly Hamiltonová se nenašla.

Anne a Tom-Ted se vrhli se vší vervou do sezení v manželské poradně. Anne začala brát lekce golfu. Tom si koupil knihy o zahradničení. Společně vysadili triliony azalek.

S Tawny McGeeovou jsem se už nesetkala. Strávila několik týdnů v léčebně a nakonec se přestěhovala domů do Maniwaki. Cesta zpátky bude dlouhá, ale lékaři byli vcelku optimističtí.

Fotografie Anique Pomerleauové byla rozeslána po celém kontinentu. CUM i SQ dostali bezpočet tipů. Pomerleauová byla viděna v Sherbrooke. Albany. Tampě. Thunder Bay.

Pátrání pokračuje.

Po Anique Pomerleauové.

Po Kimberly Hamiltonové.

Po všech ztracených dívkách.

ZE SOUDNÍCH SPISŮ DR. KATHY REICHSOVÉ

Z právních i etických důvodů se nemohu zmiňovat o žádných skutečných případech, které snad inspirovaly *Smutné pondělí*, ale mohu se s vámi podělit o pár zážitků, které se odrazily v zápletce této knihy.

V Montrealu svítilo zářijové slunce a lidé chodili v krátkých rukávech. Babí léto ještě doškytávalo před devítiměsíčním mrazem.

V pátek, 14. září, byl den jako stvořený pro túru do hor, tenis nebo projížďku na kole podél Lachine Canal. Jenomže mě zavolali do laboratoře.

Když jsem dorazila, případ už na mě čekal. Na stole mi ležel *Demande d'Expertise en Anthropologie* a na pultě kosti. Bez otálení jsem vzala formulář a prolétla vyplněné údaje.

Číslo LSJML. Číslo márnice. Číslo policejního vyšetřování. Vyšetřující důstojník. Koroner. Patolog. Popis vzorků: fragmentální kosterní ostatky. Požadovaný posudek: biologický profil, příčina smrti, postmortální interval.

Pohlédla jsem na tři hnědé papírové sáčky přelepené červenou páskou.

Dobrá.

Podle známých faktů všechno začalo ucpanou toaletou v bistro, kde se prodávala porcovaná pizza. Prošťouchnutí nepomohlo, a tak si zoufalý majitel zavolal pomoc. Při mlácení do trubek si instalatér všiml dveří v podlaze za komodou.

Zvědavý a odvážný *plombier* si trochu zaslídil, zaštrachal a zalezl pod zem. Když se mu ve světle baterky objevila napůl zakopaná dlouhá kost, muž vylezl ze sklepa a oznámil to majiteli. Společně se vypravili mezi regály místní knihovny. Výtisk *L'Anatomie pour les Artistes* potvrdil, že úlovek v jejich pytli je lidský femur.

Zavolali policii. Policie prohledala sklep, našla láhev, minci a dva tucty dalších kostí a poslala ostatky do márnice. Koroner uvědomil Laboratoire de Sciences Judiciaires et de Médecine Légale. Patologovi stačil jediný pohled a rozmetal mou představu dne stráveného na slunci.

Třídění a analyzování mi zabralo několik hodin. Nakonec mi na stole ležely tři osoby: jedna mladá, tak od osmnácti do čtyřiaadvaceti, druhá ve středním věku a třetí starší s rozvinutou artritidou. Nejmladší měla na hlavě, čelistech, křížové, stehenní a holenní kosti zranění způsobená ostrým předmětem.

Zavolala jsem detektivy. Informovali mě, že láhev je nová, ale mince stará, až z devatenáctého století. Nemohli tvrdit, že ta mince nějak souvisí s kostrami. Vyzvala jsem je, aby se vrátili do sklepa. Potřebovala jsem další kosti.

Uběhl týden.

Špatné zprávy. Detektivové mi oznámili, že pod budovou pizzerie ani v její blízkosti se nikdy nenacházel žádný hřbitov. Horší zprávy. Detektivové mi oznámili možnou souvislost s mafiánem, který v tom domě asi před čtyřiceti lety bydlel.

Znovu jsem zopakovala svou žádost, aby místo nálezu znovu prozkoumali, a nabídla se, že s nimi do toho sklepa půjdu. Uběhl další týden. Dva.

Proč se jim do toho sklepa nechce?

Na přímou otázku jsem dostala jednoslovnou odpověď.

Krasy!

Kompromis. Zjistíme, zda k úmrtí došlo během posledních padesáti let, a překopeme celý sklep, hlodavci nehlodavci.

Při analýze jsem se nyní soustředila na otázku, kolik uběhlo času od chvíle, kdy ty osoby zemřely. Všechny kosti i úlomky byly suché a bez zápachu, ani na jedné nebyl kousíček masa. Zbyla mi jediná naděje.

Vysvětlila jsem využití umělého nebo „bombového“ radiouhlíku ^{14}C při určování postmortálního intervalu u organických materiálů a Bureau de Coroner odsouhlasilo, že test zaplatí. Odebrala jsem vzorky ze dvou koster a poslala je

do laboratoře společnosti Beta Analytic Inc. v Miami na Floridě. Za týden jsme měli odpověď.

Ačkoli výsledky byly dost komplikované, jedna věc byla zcela jasná. Oběti ze sklepa pod pizzerií zemřely před rokem 1955.

Žádné vyvolávání *Rattus rattus*. Přehrajte to na archeology.

Ačkoli je ten spis uzavřen, stále na ty kosti myslím. Dojímá mě myšlenka na mrtvé ležící v anonymních sklepních hrobech, nad nimiž chodí živí a sjednávají obchody.

Jednu pepsi, prosím, a sýrovou pizzu s feferonkami s sebou.

Co by si asi pomysleli?